

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s): Blicher, Steen Steensen.; af St. St. Blicher.
Titel | Title: Samlede Noveller
Bindbetegnelse | Volume Statement: Vol. 5
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C. Steens Forlag, 1833-1840

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

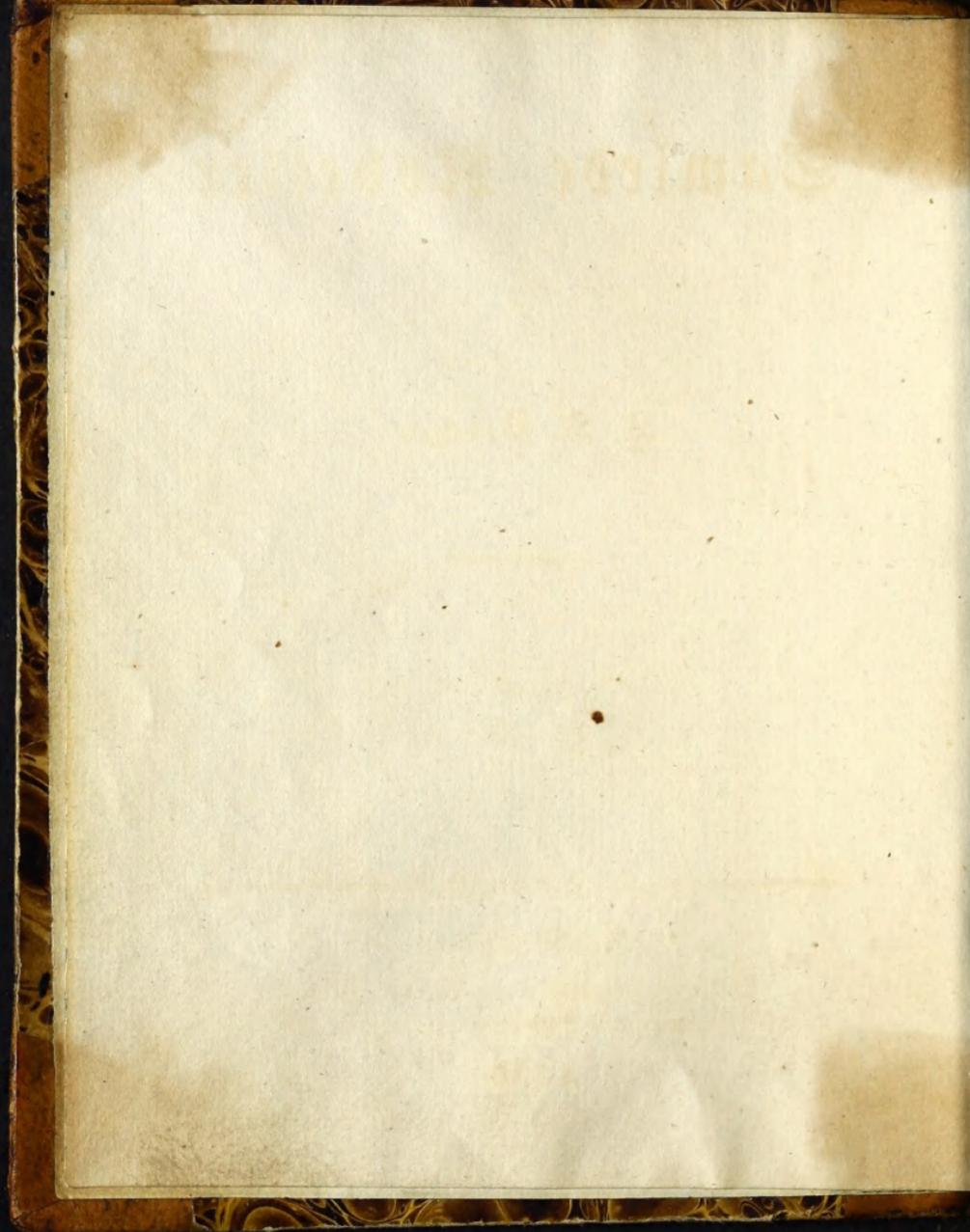
57, - 95, - - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020705729

Samlede Noveller

af

S. S. Blicher.

Femte Deel.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Boghandler C. Seens Forlag,
hos Bianco Luno & Schneider, Pilestrade Nr. 105.

1836.

Salomon'ske

1782

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

1782

—

1782

I n d h o l d.

	Side
Ubeitard og Heloise	1.
Maria	42.
Fjorten Dage i Sylland:	
Klintekirken	65.
Langebæk Præstegaard	76.
Gravhøjen	93.
Solholm	109.
Bondegildet	125.
Jacobinerne	138.
Snabsthing	148.
Jacobinerklubben	159.
Halds Ruiner	165.
Natmandskrig	173.
Heren	183.
Langemargrethe	191.
Gjensyn	204.
Maria de Carmo	215.

Abeilard og Heloise.

Abeilard og Heloise! evig uadskillelige Navne! Som Leander og Hero, som Pætus og Arria, som Habor og Signe skulle I altid nævnes tilsammen, og lyde som Kjerlighed og Trostkaab. Heloise og Abeilard! Eders Skjønhed og eders Ulykker ere ikke uden Lige; men eders Standhaftighed, eders Dyd og Fromhed er syv Aarhundreders Beundring.

Pierre Abeilard er født i Palais ved Clisson i Bretagne; deraf hans Tilnavn Palatinus. Hans adelige Forældre, Beranger og Luce, kaldte deres Forstefødte Abeilard — som der fortælles — af en Anelse om hans tilkommende Veltalenhed, der i Sødhed skulle ligne Biens*) Honning. Og som en Bi sværmede Ynglingen om blant alle Litteraturens Blomster, og indsugede de ebraiske, græske og latinske Digteres Sødme. Men den scolastiske Philosophie var Dati-

*) Abeille.

dens Modestudium, og snart blev Abeilard Mester i den, saavel som i Theologie og Lovkyndighed. Det affides Bretagne var alt for snæver en Skueplads for saa glimrende Talenter og Kundskaber; Abeilard bortgav sin Førstefødselsret, og ilede til Paris. Blant denne Stads Lærde havde just dengang Guillaume de Champeaux den øverste Plads; Abeilard satte sig ved hans Fodder, men forblev ifkun stakket paa saa lavt et Sted — Disciplen fordunklede sin Mester. Dennes frænkede Stolthed opaggede ham til Havn, dog stræbte han forgjæves at nedtrykke sin unge Medbejler. Abeilard sejrede og — forlod Paris, for i Melun at oprette en egen Lærestol. Han var kun to og tyve Aar, da Høresalene i Paris bleve tomme, — deres Besøgere vare i Melun. Han drog til Corbeil, og Corbeil vrimlede af hans Tilhørere. Nogle af de saa Disciple, som Champeaux havde beholdt, kom for at kæmpe mod Abeilards; men Disse havde Mesterens Færdighed og Lykke, og deres Sejre forsøgede hans Navnkundighed.

Den mennekelige Kraft har sine Grændser, Abeilards var udtømt, og en farlig Sygdom nødte ham til at fornye den i Naturens Skjød. Efter to Aars Hvile fremstod han igjen i Frankrigs Hovedstad med større Glands end før, som hartad eneste Lærer i Philosophie og Beltalenhed. Snart saae han sig igjen omringet af en talrig Skare af Tilhørere; og et Canonicat forsøgede hans Indkomster.

I Tider som disse, da man saae Tyrster ombytte Diademmet med Tonsuren og glimrende Slotte med skumle Geller, var det ikke forunderligt, at Abeilards Forældre opløste deres

jordiske Forbindelse, for at indgaae en fastere med Him-
melen.

Denne Begivenhed bortkaldte ham paa nogen Tid fra Paris, og ved sin Tilbagekomst fandt han sin gamle Lærer **Champeaux** som Biskop. Han fandt snart en anden Med-
bejler i Anselm, der ikke havde bedre Lykke end den Første.

Ubeilard — det tolvte Sekels Lys og Stolthed; som med en uhyre Lærdom forenede Skarpsindighed og Beltalen-
hed, den skjønneste Skabning og de fineste Sæder, som med lige Lethed fortolkede det dunkleste Sprog og digtede en Sang; ja sang den ligesaa skjønt, som han digtede — Ubeilard, det tolvte Sekels Grichton, havde naaet sit otte og tredivte Aar uden at føle Kjerlighedens Magt. Mennekelivets skjønneste og farligste Tid var lykkelig tilbagelagt, og de Aar vare nær, da Hjertet plejer at lyske Hovedet. Men Naturen havde ikke eftergivet sit Krav; Amor hævne sig grusomt paa den skjønneste — kolde Professor; og kom Hævnen seent, da blev den des strangere. Hvilken Triumph for den mægtige Guddom! hvilket advarende Exempel for alle dens Foragtere.

Den trojanske Prindses Dom var intet mod denne Cythereas glimrende Sejr over hendes lærde Søster. Elskeren Ubeilard skal nu fordunkle Taleren — Juristen — Philosophen — Theologen Ubeilard; og over et Kjerlighedens Brev skal Verden forglemme Afhandlingen de Trinitate. Den ærværdige Professor forglemte selv de døde Bøger over det levende Ansigt; Aristoteles maae vige for Plato, og Axiomer for smeltende Elegier.

Hvo vilde ikke være nysgjerrig efter at kjende den Dejlige, som overvandt Anselms Dørvinder? Hvad enten vi udlede hendes Navn af det ebraiske, hvor det da betyder „guddommelig,“ eller af det græske „Helios“ (Solen): nok er det, med større Nærlighed er vel endnu ingen Guds Datter forgudet, og ingen kvindelig Sol har nogensinde straalet i Skjønnere Glæde; men heller aldrig nogen jordisk Gudinde elsket med hedere Ild eller stadigere Trost, saa at om Kong Lears Skjalb havde kjendt Abeilards Hustru, han maaskee vilde raabt: Kjerlighed! dit Navn er Heloise! —

Heloise — efter Sagnet af Familien Montmorency — var i sit syttende Aar Parises Beundring. Hendes udbredte Kundskaber i det ebraiske, græske og latinske Sprog vare lige saa sjældne som hendes Yndigheder. Det Ny der gik af denne lærde Skjønhed gjorde Abeilard begjærlig efter hendes Bekjendtskab; han kom — han saae — han tabte sit hidtil uovervindelige Hjerte. Men Abeilard havde studeret Ovidii Elfskonst; hans latinske Kjerlighedsfange, fremfængte med hans egen Skønne Stemme, banede ham Vejen til Heloises Hjerte. At disse Sange maae have været varme og besjælede, kan vides deraf, at hele Paris sang dem med. „Huse og Gader“ siger hun i eet af sine Breve — „gjenløb af mit Navn.“ Hvad skulde ogsaa have større Magt over folsomme Sjæle end Skjaldekunst og Sang? Heloises unge Hjerte overgav sig til Abeilard, og den skønne Dørvinder bekjender selv: „Blant dine glimrende Egenheder have tvende fremfor alle indtaget mig — dine Digtes og din Stemmes Ynde.“

Kjerlighed søger Lejlighed, og Sjælben forgjæves. Ubeilard gjorde Bekjendtskab med Fulbert, Heloises Onkel, og vidste saaledes at indbynde sig hos ham, at han med Glæde tog imod det Tilbud at fuldende Søsterdatterens videnskabelige Dannelse. Ubeilard indlejede sig i hans Huus, og kom saaledes under Tag med sin Elskede; for Bolig og Kost skulde han nu betale med Penge og Underviisning. Men af! hvilken Underviisning! „Mine Hænder“ — siger han i et Brev til en Ven — „vare meer om hendes Liv, end paa hendes Bøger, og jeg gav hende flere Kys end Sentenser.“ For ret at være sikker paa Heloises Fremgang, havde Fulbert givet den højærværdige Professor Tilladelse at revse hende med legemlig Tugtelse. Han benyttede sig virkelig heraf, men — som man da kan vide — for et Syns Skyld;*) og for ret at vise sin Nidkerhed i Underviisningen, tog han Natten med; og for ikke at forstyrres, valgte han de eensomste Steder. Længe nød de Elskende den lønlige Kjerligheds Glæder, førend omsider Ubeilards Disciple opdagede, hvo det var, der deelte Underviisning med dem. At hans Iver paa Cathedret forlængst var afølet, havde de snart mærket, men at den opblusede desto hastigere paa et andet Sted i en dunkel Lovhytte, i en lønlig Grotte ved en attenaarig Piges Fødder — det var dog alt for overraskende en Opdagelse. Og som unge Mennesker nu ere: de gjorde Skjemtviser, der løbe over hele Hovedstaden — naaede

*) I omtalte Brev siger Ubeilard: „sæpius ad sinus, quam ad libros deducebantur manus, quoque minus suspicionis haberemus, verbera dabat amor, non furor — gratia, non ira“ —

følgelig ogsaa Fulberts Dre. Nu faldt Bindet fra hans Dine: nu saae han Aarsagen til Abeilards Nidsjæherhed, lange Lectiøner og natlige Forelæsninger. Den første Virkning af hans Harm var, at jage den farlige Lærer ud af sit Huus. Det var allerede forsilde — Heloise var frugtommelig. Hun mældte sin Etskede denne Tidende ikke med Klager, men med høj og jublende Glæde. I Fulberts Fraværelse bortførte Abeilard hende i Nonnedragt, og bragde hende i Sikkerhed til sin Søster i Bretagne. Fulbert snøs, og tilsvor Heloises Etsker en rædsom Havn; seent men skrækkeligt udførte han den. —

Tiden kom, at Heloise blev Moder; men Abeilard skulde ikke dele hendes Kjærlighed med Noget. Hun havde kaldet sin Søn Astrotab, det er: „en sunklende Stjerne;“ af! den sunklede kun kort — Abeilards og Heloises Søn døde.

Abeilard tilbød nu den opbragte Fulbert at ægte hans Søsterdatter paa det Vilkaar, at Egtteskabet blev holdet hemmeligt; thi saaledes var Tidens Aand, at Egtteskab ansaaes som noget uværdigt for en lærd Mand. Tilbudet blev antaget, Forliget sluttet, og Abeilard skuffet ved forsilte Benfaktsløfter. Han sløj til sin Etskede, for end fastere at binde hende til sig med hellige Baand; men see! denne Sværmerinde lod haant om Disse; hun kunde ikke bindes fastere; Hjertets Dvang allene vilde hun erkjende. Bønner og Grunde, Taater og Beviser, alle vare de lange forgjæves. „En Huusholdnings smaalige Forretninger“ — sagde hun — „ere ikke for en Philosoph; hvilken Harmonie er der vel imellem Disciplet og Tjenestekvinder, Skriben-

tere og Bugger, Bøger og Kofke, Penne og Tene? Dine Disciple, den lærde Verden, Nutid og Eftertid, kræve dine Dage; et Giftermaal vil skade din Anseelse, din Ærdom, din Formue, og overalt dette — hellere din Efferinde end en Kejsers Hustru!"

Dette høje Sværmeri rørte og forbausede Abeilard; men han havde givet sit Ord, og det maatte holdes. Han trængte heftigere paa, og Heloise ablød; skjøndt endnu i Frihedens Stand underkastede hun sig sin Efters Villie, og viste som Pige en Lydighed, Manden kun fordrer af sin Hustru. Med Sjælen opfyldt af mørke Aelser rakte hun Abeilard sin Haand, og fulgte med ham til den frygtelige Fulbert. Han modtog dem med et favert Ansyn, mens indædt Forbittrelse brændte i hans Hjerte. Bryllupsdagen kom. Ledsaaget blot af de nødvendige Vidner — der ligesom Præsten havde aflagt Tauscheds Løfte — gjorde de for Alteret i en affides Kirke den højtidelige Sed.

Saa vare de da nu Mand og Kvinde; men hvad der skulde forenet dem, skilte dem ad: hun drog igjen til sin Morbroder, og han til sin egen Bolig, hvor han fortsatte sine Studeringer og Forelæsninger. Sjælben fik de Nygifte hinanden at see, og dette forhøjede Henrykkelsen i deres lønlige Sammenkomster, uden at være skyldige smagte de Sødheden i det forbudne, og skjøndt Ægtefolk, nøde de Kjærestedagens hele Lykfsalighed.

Fulbert begyndte nu tvertimod sit Løfte at gjøre det hemmelige Bryllup bekjendt; han gik saa trædsf og ivrig tilværks, at hele Paris i kort Tid talte om Hemmeligheden;

men Heloise satte List mod List, og vidste saa snildt at gjendrive dette Rygte, at det blev jaget tilbage i Udsprederen — Fulbert blev anseet for en Løgner og Bagvasser, han blev Æmnet i Samtaler, og Maalet for Parisernes Vittighed. Havde han før været opbragt, da blev han nu rasende, og Heloise skulde maaskee have følt Virkningen af hans Brede, dersom hun ikke itide havde forladt hans Huus. Hun fandt Lejlighed til at underrette sin Abeilard om den Fare hvori hun svævede, og han saae sig andengang nødsaget til at bortføre hende — Manden maatte stjæle sin egen Hustru. I et Nonnekloster, hvor hun havde tilbragt en Deel af sin Barndom, fandt hun atter et Alter for Kjerlighed, og nød nogle saa lykkelige Dage; men disse vare de sidste. Fulberts Had havde nu naaet sit højeste Maal, og den Havn han havde tilsvoret Abeilard, skulde ikke længere opfattes. Denne Havn var udtankt: eet Hug skulde ramme begge de Elskende. Han fik fire Slægtninge i Ledtog med sig, og underkjøbte een af Abeilards Tjenere til at forraade sin Herre. Forræderen førte de Sammensvorne en Nat ind i Abeilards Sovestue. Sovende, værgeløs blev han overfaldet, bundet og mishandlet med den affæneligste Grusomhed, paa en Maade som i physisk Henseende ophævede hans Ægteskab.

Franriges medlidende Deeltagelse, tvende af Mordernes exemplariske Afstraffelse — selv Fulberts, der fradømtes sit Embede og sine Indkomster — hvad Erstatning var alt dette for den ulykkelige Abeilard? Han ilede at skjule sin Sorg og sin Vanære i et Klosters Mørke, og den to og tyve aarige Heloise fulgte hans Exempel; men hvad han

gjorde af Fortvivlelse, det gjorde hun af Kjerlighed, og hvad for en Kjerlighed? „Min Oncle“ siger hun selv i eet af sine Breve til den inderlig Elskede, „min Oncle har troet, at jeg — liig andre Kvinder kun elskede Dit Kjon, derfor berøvede han Dig det; men han har bedraget sig: hans Straf er den, at jeg endnu omfatter Dig med hele min Kjerlighed.“ Saaledes elsker en Heloise! — Ulykkelige Abeilard! Elskerinden viser ham Hustruens Udydighed, og Hustruen Elskerindens Kjerlighed. Arme Abeilard! hvis Svaghed bragde ham til at tvivle om saadan en Kvindes Trofkab — Trofkab, som hos hende var frivillig Opoffrelse, hos ham tvungen Nødvendighed. Først da han saae hendes Skjonhed tilhyllt med Støret, blev han rolig. Faa Dage efter Abeilards Indvielse modtog Himlen Heloises Ta.

Abeilard var ikke skabt til levende at begraves mellem skumle Klostermure. Da den første heftige Smerte var sagtnet, begyndte hans fyrige Sjal igjen at længes efter Virksomhed. Desforuden opmuntret og tilskyndet af Venner og Beundrere tog han atter fat paa de saa længe afbrudte theologiske Forelæsninger. Moralen i Disse var for stærk for Saint denys fordærvede Munke; Abbeden viste hvad Hverdagsmennesker kalde Conduite, eller med andre Ord: han forurettede een brav Mand for mange Slynghers Skyld. Abeilard blev relegeret til en Afskog paa Landet. Ilden varmer hvor den kommer; den døde Udørken blev snart levende, og Discipler i tusindtal fra de dengang meest oplyste Lande i Europa trængte sig til for at samle Viisdom paa Abeilards Læber. I hans Hytte studerede tilkommende Bisper,

Erkebisper, Paver. Berømmelse og Misundelse følge efter hinanden som Dag og Nat; de Smaasjale, hvis matte Skin fordunkledes af Abeilards Glands, stræbte at trække den store Mand ned. Erkebispens i Rheims indstævne ham for et Concilium i Soissons. Ved det Ord „Concilium“ tænker Man uvilkaarlig paa Husz og Hieronimus og alle de andre Offere for Kirketyranniet. Abeilard havde rørt ved Munkenes lastefulde Levnet; Dette har stedsse været det farligste Kjættereri.

Af saadan Art var Abeilards virkelige Brøde; men hans Afhandling om Treenigheden maatte tjene til Paaskud. Den blev overgivet til hans værste Fjendes Bedømmelse; men saa orthodox var den, at den første Gang blev frikjendt. Nu bleve nye Censorer beskikkede; dette Valg var hårdigere. Bogen blev fordømt, og dens Forfatter tvungen til, selv at faste den paa Ilden. Efter nogle Maaneders Fængsel blev Abeilard sendt tilbage til sit Kloster, hvor Munkenes uudslukkelige Had smedde ham nye Lænker. Ved Vennehjælp undflyede han til en Adelsmand i Champagne, og udvirkede omsider efter mange Vanskeligheder Tilladelse til at opholde sig hvor han vilde. Han valgte en øde Egn ved Seineflodens Bredder, og opbyggede der et Alter for Trøstens Gud. Paraclet — saa kaldte han Dette — kunde heller ikke længe blive eensom; det saae sig snart befolket af en talrig Skare, som Videlystien forsamlede. Ny Berømmelse, ny Misundelse. Dog denne Gang sejrede Uskyldigheden: Abeilard blev udnævnt til Abbed i Klosteret Saint Gildas de Ruis i en Udkant af Bretagne. Maaskee var denne Raade intet andet

end en Forviisning til en Egn, der var ligesaa vild og raa som dens Indbyggere. Samme Gjenvordigheder her som i Saint denys: de liberlige Munke forbittrede den adle Abeilards Liv.

Heloise ej at forglemme, da gif det hende med Nonnerne, som det gif Abeilard med Munkene. Hendes udmærkede Egenkaber, hendes Lærdom, Dyd og Belevenhed udvirkede, at hun snart blev ophøjet til Priorinde; men de verdsligsinbede Søstre kunne ikke finde sig i den unge og dejlige Forstanderindes alvorlige Formaniager — ført at fortælle, Heloise maatte drage ud med nogle faa fromme Nonner, som vare hende hengivne; de Dvrige bleve adspredte, og Munkene i Saint denys toge Klosteret i Besiddelse. Albrig saasnart erfoer Abeilard dette, førend han indbød Heloise til Paraclet. Hun kom med sine troe Veninder — hvoriblant tvende af Abeilards Broderdøttre — hun kom, og førstegang efter tolv Aars Forløb saae sin Sjæls Tilbedede igjen. Kun den, der — liig Heloise — har levet fra sin Elskede

„Her paa Jorden stilt“

„Fortært af Længsel, aldrig, aldrig stilt.“

Kun den veed, hvorledes de trofast Elskendes Sammenkomst var.

Efter at have ordnet alt i det nye Kloster, drog Abeilard tilbage til Saint Gildas. Men Paraclet var kun sparsomt aflagt; de fromme Søstre maatte arbejde strængt, for at erhverve Livets Fornødenheder. Abeilard hørte om deres Trang, vendte atter tilbage, og understøttede dem med Penge, ja bragde det saavidt ved sin Anseelse og Indfly-

belse hos rige Venner og Frender, at Heloises Abbedie snart blev eet af de rigeste i Landet. Gjerne havde han nu tilbragt sine Dages Nest hos den elskte Hjord, hos den jordiske Engel, som han nu elskede med reen og usandselig Kjerlighed; men Misundelsens Blik trængte ogsaa ind i denne affides Dal, og kastede sin skumle Skygge paa deres uskyldige Dmgang. De maatte adskilles for dette Liv. Ulykkelige! Du som har fristet hiin bittere Skjæbne, den sidste Afsked — det sidste sønderrivende Farvel! som har udbredt dine Arme til Dmsavnelsen — udbredt dem og atter ladet dem synke, fordi det var den sidste; Du som har udtømt alle dine Ønsker, alt dit Haab i det sidste lange heide Ryse, og nu, løsrøvet fra din Sjæls Halvdeel, er tumlet ud i den øde Verden — o! Du har maaskee endnu ikke følt hele Beestheden i Abeilards og Heloises Afsked.

Under lærde Arbejder søgte den arme Abeilard at indbyese sin Smerte; men et virksommere Lægemiddel fandt han i sine tøjetløse, hadefulde Munkes idelige Drillerier. Dog, det blev ikke derved; de stræbte hemmeligen at skille sig af med den besværlige Abbed. Forsynet holdt sin Haand over ham; det første Forsøg mislykkes. Han blev nemlig engang hentet til en døende Herre, og paa denne Rejse ledsaget af en ung Broder og en Tjener, hvilken sidste var underkjøbt til at forgive sin Herre. Allerede var den forgiftede Mad fremsat for Abeilard, da en pludselig Upasselighed berøvede ham Lysten til at spise; og saa forunderligt maatte det søje sig, at den unge Munk fandt den Død, som var Abbeden tiltænk. Uheld frelst ham fra Ulykker: en

anden Gang undgik han ved et Fald med Hesten et dybere Fald i den Grav, som Fjenderne havde gravet for ham, Livet hjergede han; men hvad for et Liv! Kampende mod haabløs Elskov, mod aabenbare Forfølgere og skjulte Banditer; omgivet af en vild og rædsom Natur, af et Folk, hvis Sprog*) var ham ubekjendt, gik han en sørgelig Al-derdom imøde.

Just paa denne Tid, da den arme Arbeider selv trængte til Trøst, fik han et Brev fra en Ven i Nærheden af Paraclet, som nebtynget af Sorger bad den fromme Abbed om et Trøstens Ord. Han fik det; og idet Arbeider stræbte at luge et saaret Hjerte, troede han tillige at gøde Balsam i sine egne Saar: ved at fortælle sine egne Ulykker søgte han at bringe en andens i Forglemmelse. Gjerne udfrev jeg dette rørende Brev, men da det indeholder den allerede fortalte Historie, ville Læserne nøjes med Slutningen til en Prøve, og deraf domme om det Hele! —

„Jeg boer her“ — siger han — „i et vildt Land, hvis Tungemaal er mig fremmed. Mine Vandringer ere ved et oprørt Havs Bredder. Mine Munke ere kun bekjendte for deres Røggesløshed, og have ingen anden Lov end den — Ingen at have. Mit Huus — Philinte! — skulle Du ikke troe, var et Kloster. Dørene ere udpyntede med Been af Naadyr, Bjørne, Wildsviin, med Ugler og Wildtkind; og Gellerne ere behængte med Hjortetakker.**) Hver Dag gaar

*) Det bretagnesse.

**) Man seer, hvori de gode Munkes fornemste Arbejde har bestaaet; for saavidt fortjente de altsaa ikke Slagtnavnet: dovne.

jeg nye Farer imøde; hvert Djeblig synes jeg at see Sværdet hangende over mit Hoved. Kort, hvad skal jeg sige Dig? Jeg er ene med alle mine Bekymringer. Jeg savner Paraclet, som jeg har forladt; jeg længes derefter — ah! min Ven! jeg har endnu ikke kunnet betvinge min Elskov til Heloise — Heloises Navn undslipper mig; jeg sukker, jeg græder, jeg klager mod Himlen. — Dersom Verden havde Dig, Philinte! da seer Du og, hvorledes den har hadet mig. Velan! lad os kæmpe mod os selv! Lad os underkaste os ene den Guds Villie, som Ingen tugter, uden den han elsker. — Ah! jeg giver Dig Lærdomme; lykkelig var jeg, om jeg selv kunde følge dem — Farvel!“ —

Dette Brev faldt i Heloises Hænder. Som en pludselig Lufstning opliver den halvslukte Ild! saaledes opflammede dette ulykkelige Brev den stet undertrykte Kjærlighed. Heloises Kjærlighed var en højt opdammet Strøm; længe synes den taalig at finde sig i sit Fængsel; men omsider brister Dæmningen, og de forfærdede Dale føle Strømmens dobbelte Vælde. Baagnende Længsler, fornede søde Grindringer kæmpe mod vaklende Forsætter, ustadig Andagt og tvungen Anger. Frelseren og Arbejard dele hendes Suk; hendes Aand higer mod Himlen, mens hendes Hjerter løsligt drages til Jorden. Denne Kamp, disse stridige Følelser er det, hun selv saa rørende beskriver i Brevene til den inderlig Elskte, og som Pope med en færdig Haand har samlet og sat i sine Verses listige Musik. Overskriften til det første Brev er som Texten til den svarmerste Elskovs Tale: „Slavinden, Datteren — Hustruen, Søsteren til sin

Herre, sin Fader, sin Husbond, sin Broder — Heloise til Abeilard!" Hans Svar, skjøndt fuldt af Omhed og dyb Tungfindighed, har ikke hendes Ild; men hendes Gjensvar er den løsladte Lidenkabs vilde Udbrud. Elskovsflammen flaaer højt og udæmpet i Vejret; og dæmpes den end stundom af Andagt og Kuelse, bryder den dog atter igjennem vældigere end tilforn.

Det var Abeilards sidste Kamp mod jordisk Kjerlighed; paa Andagts Binger havde han sig over Livets Sorger: Bøn og Arbejde deelte hans Dages Næst. Nye Forfølgelser opvoktes imod ham; de gik over som Skyer paa en stormfuld Dag. Den udmattede Vandrer fandt et roligt Herberg i Clugny; kun stakket var hans Ophold her og betegnet med Sygdom. Han gik at indaande den oplivende Luft ved Saonens Bredder; men et Tilbagefald kastede ham paa det sidste Sygeleje. Den een og tyvende April 1172 var Pierre Abeilards Dødsdag; han naaede ikke sit tre og tredsindstyvende Aar. —

Hvo kan beskrive Heloises Sorg? Den var taus i hendes Bryst: hendes Hjne havde ingen Taarer; hendes Mund ingen Klage — da Slaget ramte, sank hun livløs til Jorden. Men hendes Sjæl vendte tilbage for endnu i tyve Aar at bejamre sit Tab. Gen Trost bandt den til Lege- met: Abeilard havde lovet hende sit Lig. Med en Elsker- indes Utaalmodighed ventede hun sin blege Ven. Et halvt Aar ventede hun forgjæves; Clugnys Abbed gjorde Vanskeligheder. Heloise skrev Brev paa Brev, fordrede, bad, bøn- faldt — hvo kunde modstaae denne mægtige hellige Kjerlighed?

Abbeden drog til Klosteret Saint Marcel i Chalons, Abeilards Hvilested, og i en mørk og stormende Nat opgrov det dyrebare Liig. Saa magtig var Heloises Kjerlighed, saa magtig alle de fromme Nonners, at Abbeden torde yve denne Handling paa deres Lovte om evig Tausshed.

Et halvt Aar havde Abeilards Legeme hvilet i Jordens Skjød, da det igjen blev opløstet i de Levendes Land. Hvad har vel Heloise følt den Nat, da Paraclets Porte aabnede sig, og den tause Liiggfære kom stridende ind som et Barsel eller Gjenfærd? Nu var han da omsider hendes, den elskede Mand, men ah! hvor forskjellig fra den Abeilard der i Engleskikkelse vandt hendes unge Hjerte? det faure Afsyn,“ hvorfra al hendes Fryd og Brøde udsprang,“ det bar nu Dødens sørgelige Farve; taus og koldt var det varme tro Hjerte; men det var hendes — hendes til Døden; ingen jordisk Magt skulle formaae at berøve hende denne dyrebare Skat, denne Paraclets kostbareste Reliquie. Saa kom da Brudgommen omsider til den langsejlsfulde Brud. Fire og tyve Aar vare henrundne, siden Bryllupsfaklerne bleve tændte. Brudsejngen havde længe været redt — i Kirkegulvet havde hun redet den; men den var tom, og nu — lyksalige Heloise, see! din Brudgom kommer med Fakler og Sang; Højtidsklokken kimer, Orgelet leger, Brudepigerne synge. — Ah! det er Nonnerne, som synge Dødens Psalme; det er Liigklokken som gaaer. Det er ingen Brud, hun som staaer hvidklædt ved Alteret; det er Abeilards Enke. Som en livløs Marmorstøtte, som en Niobe hælder hun over Graven. Hendes Søstre staae i en Halv-

Freds omkring hende, i langsomme bævende Klagetoner udøse de den dybe Smerte over en Ven, en Lærer, en Troster og Fader. Stenen falder over Graven — den blege Skare forsvinder, og Heloise ligger ene i sin stumme Sorg med Panden paa det kolde Marmor.

Lad os ile over de mørke Aar, som den trofaste Kvinde bortførte mellem Paraclets Mure. For hende var Verden død, og hun var død for den. Hendes Legeme svævede hen som en Skygge fra det ubekjendte Land, svævede mellem Sellen og Abeilards Grav. To og tyve Gange kom Baaren tilbage i Ungdoms Ynde; men hun saae den ikke; Sorgens Vinter var hendes eneste Aarstid. Verdens Beundring var hende saa ligegyldig som dens Medsynk; Pavens Højagtelse lige saa ubetydelig, som Abbedens; Bønnen var hendes eneste Trøst, og Haabet om Gjenforening hendes svage Hyttes eneste Stytte. Endelig kom hendes Livs lykkeligste Øjeblik, hendes anden Bryllupsdag. Den syttende Maj 1194, blev hendes Sjæl fri. En utallig Mængde af Geistlige og Verdslige fulgte hende til det stille Sovekammer. Døren aabnedes, Dækket tages af den kolde Seng, og Bruden nedfænktes i den ventende Brudgoms Favn, og — o Under! hans stive indtørrede Arme udstrækte sig for at modtage hende. Jeg misunder de Catholske Troen paa dette Mirakel; det har noget fælsomt baade vorende og trøstfult: saa er da Kjerlighed stærkere end Døden! saa har da ikke den lange dybe Søvn paa Støvpuden formaaet at opløse den inderlige Sympathie! Eller Sjælen er nedsteg

fra Forklarelsens Land, for at sige endnu et Farvel til det i Livet elskede Legeme! —

Mere end sex Aarhundreder hvile Abeilard og Heloise i Trostens Favn. Mangt et elskende Par har vandret den sødt tungsindige Pillegrimsengang til deres Grav; mangen Bemodstaare har vædet deres Mindes Steen; mangt et Suf er opsteget der „lønlig røvet fra Himlen og tilgivet af den;“ og mangen Skjald har udstøt sit Sørgekvad under Paraclets gamle Hvalvinger. Slagter ere bortvejrede fra Jorden; Troner ere rejste og nedstyrtede; Kongers og Dronningers Marmorkister ere sønderknuste og deres Been adspaltede; men endnu hvile Abeilards og Heloises under den første Steen, og taarefulde Dine see den Dag idag deres Billeder indhugne i den, og oplæse Indskriften, en Landsmand satte:

Her

Under samme Marmor hvile

Dette Klosters Stifter

Peter Abeilard og første Abbedisse Heloise
Forenede

Tilforn ved Lærdom, Vid, Kjerlighed,

Ulykkelig Uegteskab og Anger,

Nu — som vi haabe — ved evig Lyksalighed.

Gravskriften er af Marmortel, og Kisterne, som gemmer de Elskendes jordiske Levninger, forflyttet fra det ødelagte Paraclet til Museet i Paris.

Heloise til Abeilard.*)

Amor, senno, valor, pietate, e doglia
 Facean piangendo un pin dolce concento
 D'ogni altro, che nel mondo udir si soglia.

Petrarcha.

Her i den stille Andagts dunkle Bolig,
 Hvor Sjælen alt med Evighed fortrolig
 Mod Himlen stræber, fjern fra Verdens Larm —
 Hvi denne Storm ubi Vestalens Barm?
 Hvi banker Du igjen, mit svage Hjerte?
 Hvi vækker Du paany den gamle Smerte?
 Ja elskte Abeilard! endnu, endnu
 I dette Bryst indsluttet hersker Du.
 O Abeilard! o kjere grumme Navn!
 Jeg trykker Dig op til mit hede Favn.
 Gjem det, mit arme Hjerte! gjem det, hvor
 Kun Frelseren og han allene boer;
 Indslut det, Kone! i din tause Mand!
 Bevar det, Tunge! skriv det ej, o Haand!
 Det staaer der alt — o slet det ud min Daare!
 Nej, søde Navn! Du vil mig evig daare;
 Forgjæves Bøn og Graad — mit Hjerte byder,
 Og Heloises svage Haand adlyder.

Du sorte Fjeld! Du tærbegroede Dal!
 Du Smertens Huus! Du Angrens mørke Gal!
 Du øde Hal! Du mosbehængte Muur!

*) Sammenbraget og oversat efter Pope.

Du Kumle Hvalving! bøde Fangebuur!
 Hvor Laarerne paa blege Tomsfrukinder
 ustandset i frivillig Marter rinder;
 Skjøndt Kold som J — end er jeg ej forstenet;
 End er min Sjæl ej heelt med Gud forenet.
 Ej er jeg Himlens Brud, mens Abeilard
 Et Sted i dette svage Hjerter har.
 Ej Faste eller Bønnens mitde Trost
 Har kvælt det vilde Dyrer i mit Bryst.
 Ej i de Laarer, der forgjæves randt
 Jeg Lise for min grumme Elskov fandt.
 Jeg brød dit Brev — dit søde Navn jeg stær:
 Paany opblusse de halvslukte Luer.
 O! evig kjere sørgelige Navn!
 For evig gjemt i Heloises Favn!
 Forgjæves der jeg vil det indelukke;
 Det bryder ud i Laarer og i Sukke. ..
 Og selv mit eget Skjælvende jeg seer;
 Thi hvor det staaer, er Sorgen gjerne nær.
 O! grumme Brev! hvert Ord mit Hjerter saarer;
 Fra deres Rulder briste mine Laarer.
 Hvi skal jeg kalde dem igjen tilbage,
 De langstforbundne frydefulde Dage?
 Da mellem Blomsterne paa Foraarsvang
 Jeg selv en Blomst til Kjærlighed udspang;
 Nu er jeg visnet; under Klosterslugt
 Er Elskov, Livets bedste Lue slukt.
 Dog skriv! o skriv mig, alt hvad Du har lidt!

Hvert Suk, som fra dit Hjerte brast, er mit.
 Og kan min Graad med din ej sammenstrømme,
 O! med Dig kan jeg græde dog i Dromme.
 Mig leved Skjæbnen denne sidste Trost;
 Tag den ej fra mit kummerfulde Bryst!
 Min sidste Fryd er Taarer — lad dem flyde!
 Til Sorgen skal mit arme Hjerte bryde:
 Saa friv da Abelard! lad al din Harm
 Udtømme sig i Heloises Barm!

Det første Brev har vist en Mø opfunden,
 I skumle Klosters haarde Lanker bunden;
 Skjøndt fjernet vide fra sit Hjertes Ven,
 Medynksom Pen forener dem igjen.
 Den tør hun frit skjøndt rødmende bekjende
 Den Ild som i forelsket Barm mon brande;
 Den bringer Dnsker i usynlig Til,
 Ja kjalne Sukke, Taarer, Kys og Smil.

Hvor skyldfri sank jeg først ind til dit Favn!
 Mig lokked Eiskov under Vensteds Navn.
 En Engel varst Du for min Phantasi,
 Og himmelsk Ild dit Dje straalte i.
 Taus lyttende jeg ved din Læbe hang,
 Naar til Algodheds Priis din Stemme klang.
 I barnlig uskyld stirred jeg, og ak!
 Den søde Gift jeg af din Læbe drak.
 Hjert var hvert Bud, fra slige Læber lod,
 Dog kjerest det, som mig at elske bød:
 Fra Himlen sank jeg, Engelen forsvandt;

Kun Manden jeg i mine Arme fandt;
 Gj længer mig de Frommes Glæder fristed,
 Og Himmelen for Dig jeg gjerne misted.
 Hvor tit forbandet jeg den strange Lov,
 Som gjorde Kvinden kun til Mandens Rov!
 Ak! Kjerlighed ved Syn af disse Kjæder
 Til Flugt sin lette Vinge strax udbreder.
 Lad Tre være Høstkvindens Løn!
 Kald hendes Stand kun hellig, reen og skjøn!
 Slig Glands den sande Elskov harmes ved;
 O Tre! hvad er Du mod Kjerlighed?
 Naar vi vanære Elskovsgudens Id,
 Indaander han hiin Eidskab saa vild,
 Der raser grumt i det bedragne Bryst,
 Der ej i Elskov ene fandt sin Lyst.
 Om Kongen selv sin Krone og sin Magt
 Tilbød mig med sin Haand — ha! med Foragt
 Jeg den bortskødte; ingen Keiserinde!
 Men kun min ene Elsktes Elskerinde!
 Og om et Navn meer frit end det jeg fandt,
 Med dette mig til Dig jeg evigt bandt.
 O Fryd, o Himmelsalighed! naar tvende
 Forelskte kun Naturens Lov erkjende;
 Naar Kjerlighed er Frihed; i dens Favn
 Forstyrres Sjælen ej af noget Savn.
 I begge Hjerter fælles Duster gløde,
 Ja selv de tausø Tanker Tanker møde.
 Er Salighed paa Jord — da er det den!

Gengang vor fælles Løb, min elskte Ven!
 Ah! hvilke Rædsler stige for min Nand!
 Du ligger blodende i dine Baand!
 Hvor, hvor var Heloise! hendes Barm
 Dig skulde dækket for Barbarens Arm.
 Din Synd var ogsaa min, o! hvorfor traf
 Kun Dig allene Brede, Skam og Straf?
 O Harm! o Skjændsel! brist min Taareflob!
 Og sluk den Ild, som raser i mit Blod!
 Har Du forglempt den højtidsfulde Stund?
 Da jeg med Sløret ved min kolde Mund
 Fra Elskov, Dig og Verden Afsted tog,
 Skjøndt varmt og vildt mit unge Hjerte slog.
 Mit Ja udfoer — da blegned Ultrets Ild,
 Og Englene med Undren lytted til;
 I Kisterne de Dødes Bene skjalt,
 Selv Himlen troede kun sin Sejer halt.
 Og dog ved dette grumme Alters Fod
 Mit Blik paa Dig, og ej paa Korset stob.
 Ej Andagt — Elskov, Elskov mig har kaldt;
 Forsvinder den, da har jeg mistet Alt.
 Kom, kom med dine Læbers Gift saa sød!
 Omsavn mig, Elskte! tag mig paa dit Skjød!
 Tal til Elise med din kjælnø Røst!
 Smil til mig, lys mig, vug mig ved dit Bryst!
 Ha! nej! lær mig at kjende andre Glæder!
 Fortryl mit Blik med bedre Yndigheder!

Hæv mig didop, hvor Englene har hjemme!
 Og lad mig Arbejard for Himlen glemme!

Din egen arme Hjord Du mindes dog,
 Som fra den falske Verden selv Du drog.
 Du ledte os til disse tause Dale;
 Med hellig Bøn Du hvalte disse Gale
 Blant øde skumle Bjerge — Dalen smilte,
 I vilde Ørk et vndigt Eden hvilte.
 I disse Hvalvinger, som Fromhed ene
 Har rejst, ej Sølv, ej Guld, ej adle Stene
 Til Tegn paa gamle Synders Anger staae;
 Did ingen Faderløses Taarer naae,
 Ej Enkers Raab — men Andagts-hymner stige
 Fra Tempelhallen op mod Himlens Rige.
 Her under disse høje hvalte Buer
 Man blandes ej af Middags-solens Luer.
 Naar lyse Dag til Torderige smiler,
 Her ikkun en tungsindig Skumring hviler;
 Dog lyst her var, da Arbejard var nær —
 Lyst af hans Dines milde Flammeskjær.
 Nu boer den mørke Sorg, og Taaren rinder
 Paa mine arme Søstres blege Kinder.
 I deres Bønner søger jeg min Trøst —
 O! svage Lindring for et angstet Bryst!
 Seg Daare! som paa Andre mig forlader;
 Kom Du, min Broder, Husbond, Ven og Fader!
 Kom til din Søster, Datter og Veninde!
 Og dette alt i Eet — din Elskerinde!

De mørke Graner, som paa Klippens Tinde
 Dybt bruse bølgende i Nattens Vinde;
 De Strømme, som fra Fjeldets Rivter bryde;
 De Huler, som af Fossens Fald gjentyde;
 De Luftninger, som løfte Skovens Blade;
 De lette Pust, som kruse Søens Flade,
 Kan hverken af min Sjæl forjage Sorgen,
 Ej heller vække Haabets lyse Morgen.
 Men Lungsind sidder i de mørke Huler,
 I skumle Lund, hvor Nordenvinden huler,
 Blant Gravene og under Templets Buer;
 Og overalt hvorhen mit Hje stuer,
 Udbreder trindt, hvor den mon boe
 En dødlig Tausked og en rædsom No.
 Dens barske Ansyn mørkner hvert et Sted,
 Beslygger Blomsterne paa Bækkens Bred;
 Den gjør, at Fossen hulere nedbruser,
 Og hulere i Skoven Stormen suser.
 Dog her for evig — evig skal jeg boe!
 O! haarde Prøve paa en Kvinde's Tro!
 Kun Døden ene skal min Lænke knuse;
 Men selv mit Støv skal blive her tilhuse:
 Da, naar det kolnet er fra Elskovsflammen,
 Det frit tør blande sig med dit tilsammen.
 Hvor kunde jeg dog troe mig Himlens Brud?
 Jeg svage Træl af jordisk Elskovs Bud!
 Kom Du, min Frelser! Vejen mig at vise!
 — Men af! hvorfra udsprang din Bøn, Elise?

Var det af Ubagt den udsprang maafkee?
 O see mig! nej, det var Fortviølse.
 Selv her, hvor Kydskhed sig for evig bandt,
 Forbuden Kjerlighed et Alter fandt;
 Og jeg, som her af Anger borde gløde,
 Begræder Elskeren, men ej min Brøde.
 Jeg seer den vel; men føler i mit Bryst
 En lønlig Kængsel efter fordums Lyst.
 De gamle Synder dybt min Sjæl fortryder;
 Men midt i Angren Lyst til nye ubryder.
 Nu angerfuld min Hu til Himlen stander —
 Nu fuld af Dig min Ukyld jeg forbænder.
 Af Byrderne, en Giffende maae bære,
 At glemme dog den tungeste maae være.
 Hvad hjælper det, at Elskov jeg fornægter?
 Naar ej jeg Sandserne at tamme mægter.
 Hvor skal jeg hade Synden? naar med Lyst
 Jeg Synderen gad trykke til mit Bryst.
 Kan jeg paa eengang elske og fortryde?
 Forbande hvad jeg brænder for at nyde?
 O! alt for tunge Pligter for et Hjerte,
 Som mit, saa knust saa gjennembor't af Smerte!
 Før sligt et Hjerte tabte Ro kan naae,
 Hvor mangen Storm maae det ej gjennemgaae?
 Hvor ofte maae det ikke elske, hade,
 Fortviøle, haabe, vrede og forlade?
 Hver farlig Lyst og Kundskaab maae det nemme,
 Alt, alt; kun dette ene ej — at glemme.

O Himmel! tag det, riv det til Dig brat!
 Tænd dine Flammer i min skumle Nat!
 Vær mig Naturens Magt at undertvinge,
 Min Elskov, og mit Liv til Doffer bringe!
 Med Gud opfyld min Sjæl den arme svage!
 Kun han af den kan Abeilard forjage.

Hvor blidt gaae Hylsfri Nonnes Dage hen!
 Af Verden glemt, hun glemmer den igjen.
 I rene Sjæl et evigt Solfskin luer;
 Hun hver en Bøn, hvert Ønske opfyldt fluer.
 I Arbejd og i Hvile Tiden rinder;
 Og villig Søvn det trætte Die finder.
 Af Saligheden fuld, det fromme Bryst
 Oprøres aldrig af forbuden Lyst.
 Til Himlen lede hendes Taarer søde,
 Og hendes Suk til Edens Morgenrøde.
 Hun vandrer frem i Raadens Straalestrømme;
 Af Englene indskydes hendes Dromme,
 I Ethren blaa, hvor Cherubharen blinker,
 Den evigelskte Brudgom hende vinker;
 Hun doer i tusind Himmelharpers Klang,
 Og smelter i Seraphers Brudfang.

Langt andre Tanker tumle i mit Bryst,
 Langt andre Syner af vanhellig Lyst;
 Dem, som for Dagens Andagt vege hen,
 Fremkalder nu min Phantasi igjen.
 Samvittigheden slumrer, og min Aand
 Til Dig heniler løst af alle Baand.

O! kjere rædselsfulde Nat! Du kjender
 Den Ild, som gjennem mine Karer brænder,
 Da bryde dine Kander alle Skrænter;
 Af vild Begjærighed mit Hjerte banker.
 Jeg seer Dig, Abeilard! Du staaer for mig;
 Jeg kryster mine Arme fast om Dig;
 Jeg vaagner — bort forsvinder i et Nu
 Den skjønne Skygge, medynksløs som Du.
 Jeg raaber — ah! omsonst! den hører ej;
 Jeg griber efter den — den flyer sin Vej.
 Da synker jeg igjen paa Bejdet ned,
 At smage Drømmens falske Salighed;
 Men nej! En anden Scene nu fremstaaer!
 Jeg efter Dig i øde Egne gaar.
 Jeg skjælvende blant Tjørn og Tidsel triner,
 Paa Skrænter, under ravende Ruiner:
 Ha! see! da pludselig Du hæver Dig
 Mod Himlen op, og vinker ned til mig;
 Men Bolger brøle, vilde Storme kule,
 Og for mit Dje Skyerne Dig skjule.
 Jeg skriger, vaagner til en større Kummer,
 End den der angstede mig i korte Slummer.
 Mod Dig, o lykkelige Abeilard!
 Den strange Skjæbne mere kjerlig var.
 Du, lige Kold for Smerte som for Lyst,
 Gj føler Blodet koge i dit Bryst.
 Et langt, et stille Haablik er dit Liv,
 Liig Universets førend Almagts Bliv!

Men sødt og yndigt som en Helgens Drømme,
Som Straaleglimt af Himlens Naabestrømme.

Kom Gifte, kom! hvorfor da frygter Du?
Gubindens Fakkell er jo slukket nu.
Ej hendes Bud dit Hjerte meer erkjender;
Du est jo kold — Men Heloise brænder.
O! haabeløse Ild! liig den, der flammer
Forgjæves i de Dødes Sovestammer.
Hvad nytter Lampen udi Gravens Dæk?
Den bliver lige kold og lige mørk.

Å! hvor skal jeg for Kjærlighed mig dølg?
I hvor jeg gaaer, de samme Tanker følge:
I Lunden, og ved hellig Alterfod,
Den samme Lyft optænder alt mit Blod.
I Suk for Dig min Lampe brænder ud;
Du staaer imellem Himlen og dens Brud.
I hver en Psalme hører jeg din Røst;
For ømt et Suk opstiger af mit Bryst.
Naar jeg med Krands i Haand min Gud paakalder,
For ham en Knop — for Dig en Taare falder.
Naar Anden sig i hellig Andagt hæver,
Naar Hjertet sødt i from Begejstring hæver,
Naar Drg'lets Højtidsstener vældigt brage:
En Tanke blot om Dig kan alt forjage.
For mine Dine Præster, Alt're, Faller,
Dmtumle sig, og hele Templet vakler,
Mens Hymner stige mellem høje Buer,
Min Sjæl nedsinkes i et Hav af Luer.

Mens her jeg ligger angerfuld, bedrøvet;
 Mens mine Taarer rulle ned i Støvet;
 Og første Glimt af Naadens Sol begynder,
 At smile til den sønderknuste Synder:
 Kom, om Du tør, i al din Yndighed!
 Fra Himlens Dørre drag mit Hjerte ned!
 Kom med dit Hjes Tryllemagt, udriv
 Hvert Haab, hver Tanke om det bedre Liv!
 Min Graad, min Sorg, min Bøn, min Angst, min Klage,
 Min hele spildte Anger tag tilbage!
 Hjælp Mørkets Vænder, og naar jeg vil stige,
 Grib, styrk mig ned fra Salighedens Rige!
 Nej! fly mig, fly! — Og saa far evig vel!
 Adskil os Grav! adskil os høje Fjeld!
 D! kom ej, skriv ej, tank ej meer paa mig!
 Føel ej eet Sting af Alt, jeg leed for Dig!
 Bort med den Elskov, mig bedaaet har!
 Forglem, forskyd mig, had mig, Arbeidar!
 Piint faure Nafn — som endnu jeg seer —
 Lad det ej friste Heloise meer!
 Men kom, Du Naadens Sol! kom mig at varme;
 Kom Du, o Glemsel af al jordisk Harme!
 Haab, milde Engel! skynd Dig til mig ned!
 Kom Tro! vor tidlige Ubdø'lighed!
 Kom Himlens Børn! kom i min Sjæl at boe!
 Tag mig, og drag mig ind til evig Ro!
 See! — paa en Grav — en Nabo til de Døde
 Glise laae; Hensarnes Stemmer løde

I stille Nat; min Lampe brændte bleg —
 Da hør! en Røst herop fra Kisten steg:
 „Kom, Søster, kom!“ — saa syntes det at sige —
 „Dit Sted er her, uhykkelige Pige!“
 „Sag Fjalt, jeg græd, jeg bad engang som Du;
 „En Kvinde da — en Helgeninde nu.“
 „Men alt er blidt i denne stille Slummer;“
 „Her glemmer Kjærlighed sin bittere Kummer.“
 „Selv Frygten her med Sorgerne forsvinder:“
 „I Gud, og ej i Stov, Du Naaden finder.“
 Jeg kommer, Søster! ja! didhen jeg iler,
 Hvor Naadens Sol til Synderinden smiler;
 Hvor Himmelglæde, paradisisk Lyst
 Forklaret luer udi Englebryst.
 Du Abeilard! vær nær din arme Pige!
 Let hendes Gang til Salighedens Rige!
 See din Elises Læber bave, blegne!
 See Døden sig paa hendes Kinder tegne!
 Indsug mit sidste Pust! modtag min Aand!
 I det den løser sig af Støvet's Baand —
 Ak nej! i hellig Dragt Du staae mig nær!
 Indviet Kjerte Fjælvende frembær!
 Med Korset i din Haand Du nærm Dig!
 Lær mig at døe! og lær det selv af mig!
 Skue saa den Kvinde, som Du elskede!
 Da kan Du hende uden Brøde see:
 Naar Rosen flygter bort fra hendes Kinder
 Naar sidste Glimt i hendes Øje svinder,

Naar Heloise er kun Stov og Leer,
 Og selv Du Ubeilard ej ellers meer.

Naar og det Uafsyn blegne skal engang,
 Hvorfra min Brøde og min Fryd udsprang:
 I søb Henrykkelse opløse sig
 De Dødens Kvaler, som omspænde Dig!
 Trindt om dit Leje Lysets Engle staae!
 I lifligt Chor de gyldne Harper staae!
 Og med en Kjerlighed liig min saa varm,
 Dig bære til den store Faders Barm!
 O! Himmel! maatte saa endnu een Steen
 Bedække Ubeilards og mine Been!
 Og højt forkynde gennem Sekler ned
 Din Roes og Heloises Kjerlighed!
 Og naar da dette mit oprørste Hjerte
 Forlangst har glemt sin Elskov og sin Smerte:
 Maaskee engang to Elskende skal vandre
 Til Paraletes Mure med hverandre;
 Med Kind ved Kind i stille Tungfind træde
 Til Graven hen, og den med Taarer væde;
 Og sukkende den Bøn til Himlen sende:
 „O! aldrig elske vi som disse Evende!“
 Naar Org'lets dybe Klang i Templet runger,
 Og Choret højt sit Hosanna sjunger;
 Om da et kjerligt Dje falder hen,
 Hvor Heloise slumrer med sin Ven:
 En jordist Tanke skal fra Himlen rives;
 En Medynkstaare rinde, og tilgives.

Dg om engang en Ekjalb i Fremtids Dage
 En Løb saa sørgelig som min skal smage:
 Fra den, han elsker, her paa Jorden stilt,
 Fortært af Længsel, aldrig aldrig stilt;
 Dg er hans Elskov da saa tro saa heed,
 Lad ham fortælle, hvad Elise leed!
 De Sorger, hendes arme Hjerter trynge,
 Hvo dybest føler dem, skal bedst besynge.

Abeilard til Heloise.

Qualis viminea, dum forte quiescit acanthus

In cavea, mulcens vario sua fata canore.

Palingenius.

Hvad har jeg hørt? var det Elises Røst?
 Kom denne Stemme fra Vestalens Bryst?
 Er det en Konnes kydske Barm, som banker
 Af jordisk Lyst og Elskovs vilde Tanker?
 Er det en Sjæl, som hellig Lue renser?
 Som, halv i Himlen, Verden meer ej ændser?
 Var det dit Løfte, da ved Ultrets Fod
 Du glødende i Naadens Straaler stod;
 Da Ungers Taaren fra dit Dje randt,
 Dg Du dit Hjerter til din Frelser bandt.
 Er det den Himmelvej, som Abeilard
 Har viist Elise? Mon hans Løbe har
 Lært Dig at hige efter Saligheden,

Dg hæng dog din Sjæl ved Støv herneben?

Hvo er den Aheilard, som end dit Bryst

Dpfylber med vanhellig jordist Lyst?

En Boble kun, som Du, paa Verdens Hav;

Et Bytte kun, som Du, for Død og Grav;

En Draabe, som med Tidens Strøm henrinder;

Et Pust, som farer over og forsvinder;

Et Gran, som hvirvler bort fra Klippens Top;

Et Siv, som udi Sumpen slyder op:

Dg dog til dette Siv Du Dig tør stytte!

For usfelt Siv din Himmelpalme bytte!

Saa var det, Heloise! da den Ro

Du fandt i Paracletes stille Bo!

Saa var det al den Lise, al den Trøst,

Som Gløret gav dit kummerfulde Bryst!

Kun derfor have dine Taarer rundet!

Kun saadan Sejer haver Himlen vundet!

Hvorfor ved Ultret knælede Du da?

Hvi gav Du Himlen dit usikre Ja?

Men ak! — hvi har jeg selv dit Offer bragt?

Dg paa din svage Nakke Naget lagt?

Jeg, som dog først den vilde Lue tændte,

Dg lærte Dig en Lyst, Du før ej kjendte!

Som Giften i dit unge Hjerte gød;

Dg Dig at elske og at synde bød!

En Engel varst Du — reen som Blomstrets Knop, }

Der lukker sig mod Morgensolen op:

Din Sjæl som Draaben, der fra Skyen falder;

Dg hellig som en Drøm i Ustylds Alder —

En Engel varst Du: Jeg, jeg drog Dig ned
Til Jordens Dunst, fra Himlens Herlighed.

O! Heloise! at dit Dje fandt

Den Mand, som Dig til sig og Sorgen bandt!

Ulykkelige! at! hvi løb din Sti

Den arme Arbeider ej langt forbi!

En Anden, bedre kjendt med Livets Lyst,

Dig skulde trykket til et sorgfrit Bryst;

Dg i din unge Sjæl den Lue tændt

Du nu kun af dens Smerte bedst har kjendt.

I roligt Løb dit Liv var rundet hen,

Ukjendt af Verden, ubekjendt med den,

I eensom Dal, uset umærket ned,

Dg ej som nu i grum Navnkundighed.

Dog, Heloise! hvorfor Klage vi,

At Giftovs Morgen svandt saa snart forbi?

Har vi da vel dens Djeblik forsømt,

Dg ej med Hast det fulde Bager tømt?

Svad Andre nippe til, og sparsomt smage

Med adru Fryd de lange Sommerdage,

Bed første Glimt, og strax fra Morgenstunden,

I sød Veruselse vi drak til Bunden.

I Liden fjern — i Tanken altid nær —

For evig sørgelig, for evig kjer,

End er den Dag min Smerte og min Lyst,

Da første Lue tændtes i mit Bryst;

Som af en døsig Drøm jeg vaagnet brat,
 Mit fordums Liv forsvandt i dunkel Nat.
 Mit Dje aabned sig — jeg om mig saae:
 I fremmed Ynde Jorden for mig laae;
 Skovduens Kurren, Larkens Giffkorsang
 Jeg hørte, og forstod nu første Gang.
 Hvad før jeg aned', nu jeg havde fundet;
 Nu leved først min Sjæl, som før kun blundet.
 Hvor ussel var mig al den Viisdoms Skat,
 Jeg i de gamle Bøger Dag og Nat
 Fra mange sundne Sekler havde samlet!
 Jeg Daare havde kun i Mørke samlet,
 Paa Skyggeværk forødet mine Kræfter —
 Du var det Lys, mit Dje higeo efter.
 Et Ord af dine var mig mere værd,
 End Raabet af de Vises hele Hær;
 Og hver en philosophisk mægtig Grund
 Var svag mod Himmelsmilet paa din Mund.
 Hvad var den Kunst, som Stjerner's Beje maaler
 Imod et Glimt af dine Stjerner's Straaler?
 Hvad var den hele Digterfæres Røst
 Imod en Tone fra dit Englebryst?
 Den Skjønhed, som for Xeuxis Skaberaand
 Har svævet, og en Scopas Mesterhaand
 Har tryllet i det døde Marmorbilled —
 I Dig, i Dig var levende fremstilled.
 O! svage Abeilard! hvorhen, hvorhen
 Forvilder Dig din Phantasio igjen?

Er denne Frugten af din Graad saa salt,
 Der under Suk og Hænders Briden faldt?
 Har derfor Ratten hørt din bitre Klage?
 Har derfor Du de mange mørke Dage
 Ved Alt'ret lagt med Korsset paa dit Bryst,
 Af Himlen tryglet Haab og Ro og Trøst?
 O! Du, min Sorgs og Glædes Kilde! Ja!
 Min Heloise! nu! saa viid det da!
 Forgjæves har jeg bedet, grædt og kæmpet,
 Den Ild, Du tænkte, haver Intet dæmpet.
 Ej Bod, ej Bøn, som Synderhjertet kvæger;
 Ej Tiden, som de dybe Bunder læger;
 Ej selv den Grusomhed, der os adskilled,
 Har Elskovsflammens vilde Blusfen stilled.
 Ej kan jeg synde — dog forbander jeg
 Den Haand, der spærrede mig Syndens Vej.
 See! angerfuld jeg op til Templet gaaer,
 Og bævende for Naadens Trone staaer;
 Min Sjæl vil have sig paa Andagts Binge,
 Mit Hjerte vil jeg til et Dffer bringe,
 Det arme Hjerte! ak! det er ej mit;
 Mit Hjerte, Sjæl og Sind — ak! Alt er dit.
 Forsærdet jeg ved Alterfoden falder;
 Paa Dig jeg tænker, mens jeg Gud paaKalder.
 I snevre Celle lukker jeg mig ind,
 Jeg sætter mig med Haanden under Kind,
 Og Trøst hos mine fordums Venner søger;
 Blindt famlende i gamle Bises Bøger:

Alt hvad de raade, hvad de lære mig,
 Forsvinder i een Tanke blot om Dig;
 Hvorhen jeg mig i Kundskabs Rige vender,
 Jeg dog tilsidst ved Heloise ender.
 Jeg griber Pennen, at min svage Haand
 Kan tolke Tanken om den store Aand,
 Hans Herlighed i døde Bogstav prise:
 Jeg skriver — see! da staaer der „Heloise“
 See! Heloise! saadan er min Ro!
 Saa er' de Frugter, af min Anger groe!
 Saa blidt henrinde mine Dages Strømme!
 Saa rene ere mine Helgendrømme!

D! Paraclat! min Elftes hulde Vo!

Om dine Mure Trøstens Palmer groe.
 Haab hviler i din eviggrønne Dal,
 I dine Lundes løvbehængte Sal;
 Gj Stormen over dine Bjerge naaer;
 Gj Havets Brøl mod dine Tinder slaaer.
 Men Foraarsvinden sødttungsinddigt hvisler,
 Og aldrig oprørt, Bækken ventligt risler.
 Den trygge Hjord i lune Dale vanter,
 Og Hjorten græsser paa de lyse Banker.
 Sanglærkerne i dine Bange bygger,
 Og Nattergale boe i dine Skygger;
 Og midt i dette Trøstens milde Eden,
 Hvor Sjælen luller ind til Evigheben,
 Du Heloise! Tempelets Præstinde,
 Og Søsterengles elftes Lederinde,

Fra Jorden henrykt, under Seraphsang
Til Lysets Rige gaaer din stille Gang.

Min Bolig hænger højt paa Bjergets Hald;

Min Hauze er det mørkebrune Fjeld.

I dybe Kløfter Klippeelven brumler,

Fra Fos til Fos hvidtstraadende nedtumler.

En enkelt Teg paa Bjergetinden staaer,

De nøgne Arme ud i Stormen flaaer.

Guulviøsent Græs i mosbegrødede Rivter

Nedluder traurigt, og i Blæsten vifter.

Saaledes er min Drkens Sommerpragt,

Den gamle Alders blege, gustne Dragt:

Om Dagen Solens Straaler hebt nedfalde,

Blandt Fjeldene om Natten Lørdner skralde.

Om Vintren tuder Stormen, Sneen flyger,

Mod Klostermuren Havets Branding ryger.

Vaarsolen kommer skulende i Taager;

Med Uglers Skrig og Larm af hase Maager;

Den vækker Strømmen paa min øde Bang,

Men ingen Blomst, og ingen Lærkesang.

Og her i dette skumle Fangebuur,

I denne vildtungsindige Natur,

Blandt Skabninger langt vilbere end den,

Skal Døden finde Heloises Ven!

D! at den fandt mig! naar i Nattens Skjød

Min Smerte dulmer under Sønnen sød;

Naar lyse Billeder fra bedre Tider

Med huldt Bedrageri forbi mig glider;

Naar Du, min Elskte! Fjøn som første Gang,
 Da vore Sjæle mildt tilsammen klang,
 I al din Yndes fulde Glænds henvæver.
 Frem under halotillukte Dine bæver
 To klare Taarer; Kængselsmilet dæmper
 Den uskylds Ild, paa dine Kinder kæmper:
 Da sulmer mod mit Kys din Mund, din Barm,
 Da kryster mig din flux udstrakte Arm —
 Jeg vaagner — end dit Kys min Læbe brænder;
 End efter Dig jeg strækker mine Hænder;
 Forgjæves! borte er mit Paradiis!
 Min Sjæl er Ild — men ak! min Krop er Iis!
 En andengang en mindre voldsom Lyst
 Opslyber lykkelige Stumrers Bryst:
 Dmluftet mildt af lune Sommervinde,
 I Bøges Skygge hos min Sjæls Veninde,
 Til hendes Sang jeg Harpens Strænge slaaer.
 Vor Astrolab ved mine Fødder staaer;
 Hans Engleblik ved Modersmilet dvæler,
 Mens Haanden verelviis for Begge kjaeler:
 Jeg taber Harpen, og min Faderarm
 Vil trykke ham og Dig til fulde Barm —
 Da seer jeg først, han spreder sine Binger,
 Og fra mit Favn til Himlen sig opsvinger —
 Der vinker han — min Søn! jeg kommer brat!
 Mod Enden lakker nu den skumle Nat;
 Det gryer ad Dagen, Morgenslyset glimter;
 Jeg Haabets Straale gjennem Nulmet skimter.

Urolig flaggrer Sjælen i sit Buur —
 Brist, mørke Fængsel! fald, Du skjøre Muur!
 En stakket Kamp endnu! saa skal jeg stige
 Fra Taarebalen op til Glædens Rige.

Far hen, o Jord! med alt dit Snyggespil!

Et bedre Land mit Hjerte stunder til.

For længe, ak! jeg vanked har iblinde;
 Men Morgenstjernen seer jeg nu oprinde.
 I Jordens Daager var jeg sunket hen —
 Min Sjæl var svag — nu stiger den igjen.

Stiig med, Elise! elskte Søster stiig!

Din Aheilard i Svagheb var Du tiig;
 Nu stærkes han — saa følge Du ham efter!
 Af Tro og Haab opvove vore Kræfter;
 Hos Naadens Gud er kun den Kjerlighed,
 Som brænder over Tid og Evighed.

Lad fare da hiin Jordens skumle Lyst!

Hvis Ild fortærer Tro og Haab og Trøst.
 Glem, at det var din Aheilard, som tændte
 En Luc, der — ak! alt for længe — brændte.
 Gengang han drog Dig ned fra Himmerige;
 Med ham Du nu igjen til Himlen stige!

O! milde Himmel! saa tilgive Du!

Get jordisk Dnske — ifkun eet endnu:
 Det dødelige Leer, Du Livet gav,
 Lad samle sig til No i fælleds Grav!
 Naar Vænderne opgaae til Lysets Lande,
 I mørke Huus lad Støv med Støv sig blande!

Er det da mit; som først hensmildre skal,
 Modtag det, Hustru! i din Tempelhal!
 Med Korset ved dit Bryst stat hos min Baare!
 Gud dit Halleluja! og mig din Taare!

P a r i e.

En Erindring fra Vesterhavet.

Siin smalle Landstrimmel, som den danske Halvøe stæder op i Nordsoen, er næsten heelt overhyllt med Flyvesand, opkastet af Vesterhavet, og videre henseert af dets Bundsforvandre Stormen; ret som om hiint frygtelige Element med denne golde Gave vilde spotte Jorden over Tabet det tilføjer ved at undergrave dens Grundvold og rove dens frugtbare Dele. Men endnu har Fienden ikke mægtet at fordrive Landtjens standhaftige Beboere. Fra den selv tage de Erstatning for det lidte Tab; og Sandets Magt bekæmpe de ved Hjælp af en Græsart, som aldrig lader sig kvæle, men steds vil være øverst. Herved dannedes heelt hen mod Vestkysten Høje og Dale i afværlende Mangfoldighed. Sete langt fra, naar Solen er bag dem, skuffe de Vandrenen med falske Billeder af flovklædte Bakker. Men længere inde ere endnu nogne vidtstrakte Sandbjerger, der i en Afstand ligne snetakte Fjelde, og Aar for Aar bemægtige sig

Strækninger af de dyrkelige Sletter, dem Flid og Møje af-
tvinger en sparsom Grøde. — Herfra, og heelt ned ad Kysten
bærer Landet det samme Præg.

I een af disse øde Egne besteeeg Fortælleren i sin Ung-
dom en med Klittag bevoret Sandhøj, for første Gang at
beskue det store Verdenshav. — Solen var i sin Nedgang.
Havet var flydende Ild; Sandbjergene vare glødende Emmer.
Vindene slumrede; kun Dynningens dæmpede Susen paa
Strandbredden mindede om deres sidste Kamp med Bølgerne.
Et sørgeligere Minde om Vælten af Stormens og Storha-
vets forenede Kræfter, et Brag, stod paa den nærmeste Kevle,
og strakte de sorte Planker op gjennem Sandet. — Solen
skulde have dalet over min stumme Henrykkelse, og først
Mørket have vakt mig af mine udsigelige Drømme, hvis
ikke en Skare af Havgæster, bærende deres Karer og Fiske-
snører, vare ankomne i Nærheden af det Sted, hvor jeg
befandt mig. Endnu før jeg saae dem, hørte jeg deres Fod-
trins Knirken i Sandet, idet de taus se snoede sig ned gjen-
nem de snevre Dale. Da Redskaberne vare lagte i Baaden,
som laae i en Nabning i Klitten, fordeelte de sig til begge
Sider, satte Ryggene til, og stød den ned til Vandet efter
Takten af en kampebygget Fiskers hule Opsang, hvis Om-
kvæd lød heelt lystigt: „Jeg hejser og Du haaler“ — „hurra
hurra hurra!“ faldd Choret ind — „Jeg drifker Du betaler“
— hurra hurra hurra.“ De muntre Ord stode i synderlig
Modsetning til den dybe Tone og den mørke Alvorlighed,
med hvilken de bleve udsungne — med hvilken de Alle paa
eengang gjorde omkring, toge Hattene af, knælede, og satte

Panderne mod Rølingen. Nogle Djeblikke dvalede de i denne Stilling; men ikke en Lyd høstes fra deres Læber — i Stilhed bad de til Bindenes og Bølgernes Herre. I Stilhed rejste de sig, skød Baaden heelt ud i Vandet, sprang ind og grebe Karerne. Under lige Drag gled det lille Fartøj hen ad Havsladen. Jeg fulgte den med Djinene, til den forsvandt i det dunkle Fjerne.

En Mand blev tilbage. Det var en Olding; men endnu havde Alderen ikke bleget de rødbrune Lokker, der besyngede hans rynkede Ansigt, hvorvel den noget havde bøjet hans brede Nys. Da han lange, ubevægelig, med Hænderne i Sidelommen havde seet efter de udsejlsende, vendte han sig, gik langsomt hen imod mig, og bød mig et oprigtigt „Guds-aften!“ — Jeg benyttede Lejligheden til at erholde nøjere Kundskab om disse Mennekers møjsfulde Haandtering; saavel som om de paa denne farlige Kyst saa ofte indtræffende Strandinger. Dette gjorde han ret tilfredsstillende; især beskrev han mig det sidste Skibbrud — hvis Levninger stod der tæt ved os — saa klart og levende, at jeg i Ungdoms Letsind ønskede at vorde Vidne til et saa frygteligt Sørgespil.

Jeg fulgte ham til Hjemmet — et smukt og indvendig tillige vel forsynet Huus lidt oppe i Landet, og ikke ret langt fra een af de største Sandmiler*). Kort før vi naaede dette, standsede han, saae sig tilbage og rundt om paa Himmelen, og sagde, idet vi gik ned ad den sidste Bakke, med betæn-

*) Saaleeds kalde Beboerne de nysbeskrevne store og nøgne Flyvesandshjerger.

felig Mine! „der er Lurk“) i Bejret.“ „Hvad vil det sige?“ spurgte jeg. „Ikke andet“, lod Svaret, „end at vi snart faae Forandring.“ Herpaa indbød han mig til Aftensmad og Natteherberge. Jeg tog imod det velmeente Tilbud; og blev virkelig af ham og hans ligealdbrende Hustru bevertet med en Gjæstfrihed, der ej findes hjerteligere under Beduinernes Telte. Under den søde Følelse af Ro og Tryghed i Modsætning til de bortsejlede Fiskeres møjsomme og farefulde Nattefærd paa det troløse Hav indsov jeg paa Strandboerens bløde Bolster.

Endnu før Dag vakttes jeg af en blandet Støj i Dagligstuen ved Siden af mit Soveværelse: Snakken af grove og fine Stemmer, Klampren af Dræsko, Klirren og Knærken af op- og igaaende Døre. Jeg satte mig overende og lyttede. I stillere Mellemrum forekom det mig, at der udenfor lød som en huul Susen, eller et dybt og ensformigt Drøn. Jeg sprang op, klædte mig hurtigt paa, og gik berned. Hele Familien var paa Benene og i travl Bevægelse: Manden i Huset sammenrindede et Toug, Huusmoderen syslede ved Arnen, ragede Ilden sammen, og satte Gryden til; to unge Kvinder — den Ene Datteren, den Anden Sønnekonen — vare fuldpaaklædte ifærd med at binde store Dørklæder om Hovedet, som om det gjaldt en længere Rejse. Min Morgenhilsen blev kortelig gjengjældt;

*) Naar det er stille og godt Vejr, men der alligevel vise sig Kjendetegn til snar Forandring. Heraf Engelländernes „to lurk“ er at lure lumskelig.

og paa mit Spørgsmaal: hvad det var for en Dundren jeg havde hørt? svarte den Gamle ligesaa kort og hurtigt: „Havet.“ „Hvor vil I hen, min kjære Mand?“ spurgte jeg videre. „Ud at see efter vore Folk“, svarte han, „vi faae strangt Vejr.“ — Disse Ord virkede electrisk paa mig, og jeg besluttede i samme Øjeblik at følge dem hen til den frygtelige Nabo. Inden faa Minutter vare vi rejsefærdige og forlode Huset.

Solen var i sin Dpgang. Dens mørkrøde Skive brændte dunkelt bag strimede Skyer. Ingen Vind var at mærke; men højere løb Havets uafslægtige Dundren. Tause gik vi det imøde; jeg i urolig og spændt Forventning.

Jeg besteg den yderste Klint. Til min store Forundring viste Havet sig ikke i mærkelig Bevægelse; kun tæt ved Bredden gik en dybere Undersøe, den brød sig mod Havstokken, og rullede dumrende langs hen med denne. Endnu var Luften i Rolighed, men min gamle Vejrspaaemand forstikkede: at det ikke vilde vare længe, inden jeg skulde fornemme Vestvinden. Han havde Ret. Denne Nordsjøens grumme Behersker kom snart anstigende, indsvøbt i skumle Taager. Nu begyndte Havet langt ude at røre sig; det fremviste allerede smaae hvide Prikker, der stedsbleve flere og flere, og større og større, og nærmede sig, som det syntes, med Vindens Hastighed. Men Vinden løb dem forbi. Paa eengang kom den med uhelbvarslende Sukke og hiin skarpe Hvinen i Marhalmens stride Totter. Ingen Baad var endnu tilsyne. Men heelt hen paa Klitbakkerne viste sig een af Strandboerne efter den Anden, meest Kvinder og halv-

vorne Dreng. De kom, ligesom vi, til Udskif efter de tøvende Fiskere, forsvandt, stak atter frem; eller og det var Andre der traadte i deres Sted.

Vindens Heflighed tiltog; Bølgernes Tumlen ligesaa: Strandbredden stod i Skum. Jeg skjald for de arme Stakler derude, og opgav dem allerede i mine egne sorgelige Tanker. Da raakte Udingen med Haanden over Dvinene: „Der har vi dem;“ og samme Raab gjentoges langs hen med Kysten. Men jeg saae endnu Intet, og min Frygt voksede. Omfider henlede de Andres Fingerpeeg mine Dine til et mørkere Punkt i det Fjerne, som ofte forsvandt, men stedse kom igjen, og stedse større og nærmere. — Stærkere oprørtes Havet. De hvide Pletter bleve flere og bredere. De trende Sandrevler, der med korte Mellemrum strække sig jevnfides Vandet, betegnedes alt ved ligesaamange sammenhængende Skumstriber, der baade til Syd og Nord rakte sig saa langt som Djet naaede — disse Rif, der ere de Søfarendes Fordærvelse, men et tredobbelt Bærn for Kysten, da de bryde de uhyre Bover, der ofte højere end selve Klinnten, uden saadan Modstand, snart flulde nedrive de svage Bolde, og oversvømme det lavere Bestand.

Baaden skyndte sig. Alt saaes Folkenes Hoveder, naar den reed paa Bølgernes Rygge. Men naar den da løb ned som ad en Bakke, og derpaa blev borte i Bølgedalen, da tænkte jeg med Bævelse: mon de komme op igjen? Et Angstraab undslap mig; men den gamle Mand, som stod hos med sammenslyngede Arme, sagde but: „hvad er der? de har ingen Rod endnu.“

De havde naaet den yderste Revle. Her standsede de; ja roede endog af alle Kræfter baglænds ud ad, og fløvede lykkeligt flere vælbige Bover. Da disse vare knuste i Brændingen, og der blev en Strækning smult Vand, benyttede de dette Mellemrum, og skred med Fuglens Hurtighed ind efter. Paa samme Maade overvandt de den mellemste Revle. — Men nu var den egentlige Livsfare forhaanden. Alle Tilskuerne sprang ned paa Havstokken, og som paa et Befalingsord faldt Alle paa Knæ, og strakte de sammenknugede Hænder mod Himlen. Derpaa sprang de ligesaa hurtig op, og grebe hverandre i Hænderne. Jeg indsaae ikke strax, hvad denne Kjæde havde at betyde; snart skulde jeg erfare det.

Baaden var ved den inderste Revle, ikke et Steenkast fra Land. Den foer ind i Brændingen, forfulgt af en Styrtesøe, der krummede sin hvide Kam højt over — den indhentes — drejede Siden til — overvældedes — kantsrede. Et Skrig, hvinende hjertesjærende, udstødtes af Kvinder og Børn. Det gjaldt Liv eller Død. — Med Bølgen skuldedes de Skibbrudne til Land; Nogle kom hælt op, og fik strax Jodfæste; men Andre kom ikke saa højt — da brødes Kjæden paa flere Steder — den nærmeste greb med den ene Haand fast paa den mod Brændingen kæmpende — Resten af Kjæden drog af al Magt, for at frarive Havet sit Bytte; thi samme Bølge, som slyngede dem op, vilde i sit Tilbageløb have trukket dem ud igjen; og da var ingen Redning mere. — Rædselsfulde Øjeblikke! men de fore saa hastig forbi, at jeg næsten ikke saae hvorledes det gik til, før Alle vare frelst. — Ligesaa hurtigt bjergedes Baaden — den

stærke Bæver over Afgrunden, den trofaste Frelser i saa mangen en Nød. Først da den, med hele sin rige Nattefangst var halet op paa Landet i fuld Sikkerhed — først da hilstes og gjenhilstes med djerve Haandslag; og een og anden af de vanddrivende Sogutter omslyngetes af kjerlige Arme. Og nu kom de hidtil hjemmeverende Mødre, Hustruer og Døttre hidilende med Kruser fulde af varmende Drikke. Hver af de hjemkomne greb sin med begge Hænder, og slap den ikke, før Bunden vendte mod Himmelen *) Derefter beeltes Udbyttet. Hver drog til sit; jeg med min Bert og hans Familie.

Et velsmagende Maaltid af Havets Gaver blev hastig berebet; men endnu før det var tilende, stak en Mand Hovedet ind ad den halvaabnede Dør, og raabte: „en Stranding!“ Alle sprang op, og spurgte paa eengang: „hvor?“ „Her,“ svarte Manden hurtigt, og trak Hovedet til sig, for at bringe dette vigtige Budskab videre omkring. — Min Bert, hans Søn, og to andre unge Karle, som ogsaa havde været med paa den natlige Fiskefangst, foer ud — jeg bagefter.

Blæsten var stegen til Storm. Havet brølte i sin grummeste Brede. Sandet fra Klitbjergene pidskede os i Ansigtet, og Skum fløj som Sneflager hen over vore Hoveder. Med vidtopspilede Dine foer jeg ud paa Havklinten, der syntes at ryste under mine Fødder. De mørke Bænder

*) Disse haardføre Mennecker have nemlig for Glæde, aldrig at føre Levnetsmidler, hverken vaadt eller tørt med sig paa Haver; hvorfor de stedse ved Landingen modtages med en Hjertestyrkning af varmt Bl.

vare forvandlede til Fraade; en Støvregn af Skum for-
dunklede Udsigten; og Bølgernes Torden døde min Ører.
„Hvor?“ raabte jeg til min Sidemand. Han udstrakte Ar-
men; nu saae jeg det ulykkelige Skib neppe et Kugleskud
borte. „Kan han ikke endnu bjerge sig?“ spurgte jeg. „Ikke
om han saa var den eneste Sejler paa Havet“, lod Svaret,
„han kan ikke længere klare sig af Landet — han skal
strand.“

Ravende, tumlende kom Skibet nærmere. „Nu!“ skreeg
Alle paa eengang, „nu er han ved den første Reule.“ „Han
fløder“ raabte Gen. „Nej“ raabte en Anden; „der kommer en
Søe, den skal hjælpe ham.“ — Den kom — Skibet havedes
af den vældige Bølge — dalede — „Han er ovre“ lod det:
der faldt en Steen fra mit Hjerte; men jeg kjendte ikke den
jydste Kyst. Faa Sekunder efter heed det: „der staaer han!“
Det var paa den mellemste Reule. Mig forekom det, som
om han endnu sejlede; men det var kun Skibets Slingsring
og Huggen paa Grunden.

Blot et Bøsseskud fra Land standsede det; jeg haabede
derfor at Folkene skulde bjerGES. De firede ogsaa en Baad
ned; to Mand sprang efter: da kom en Styrtesøe, og
rev den med sig. I Stumper og Stykker fastedes den ind
til Bredden; men Folkene kom aldrig tilsyn. Besatnin-
gens Skrig, da den forsvandt, gjennemtrængte Stormens
Øvinen og Brandingens Torden.

Nu kom derudefra indvæltende en Række af Bølger,
højere svarere end nogen tilforn — ni, sige Kystboerne,
følge efter hverandre, den sidste den største af dem Alle. Da

den første ramte Skibet, gav Dette et Ryk til Siden — et Skrig, stærkere, vildere end det første, løb fra det angstebe Mandskab. Den næste Bølge drejede Skibet endnu mere, og overfyldte det forreste halve Dæk. Matroserne flattede op i Banterne, og surrede sig fast — Ved enhver nu paafølgende Søstøtning svajede Skibet mere og mere, indtil det omsider vendte hele Siden mod Landet. Lougværket løsreves, og slyngebes hid og did; Masterne dinglede. — Efter dette heftige Pust blev et Dphold, i hvilket Havet syntes at ville samle Kræfter til et nyt og voldsommere Anfald. De angstebe Sømand udstrakte deres Hænder, snart mod den mørke Himmel, snart mod Landet — det Land der var dem saa nær, og som de dog aldrig levende skulde naae. Deres Skrig vare som Knivstik i mit unge Bryst. Men der var ingen Mulighed at komme dem tilhjælp; og forgjæves raabte Harboerne: at de skulde fæste Loug om Fæde eller Tønder, og kaste dem over Bord. De hørte det ikke, eller de forstod det ikke. — Da viste sig et nyt og rørende Syn. En Mand sprang ud af Ruffet, en Kvinde efter ham. Han kastede sine Dine til Havet, til Landet, og derpaa omfavne de hverandre. Det maae sikkert have været Kaptainen og hans Kone. Pludselig reve de sig løs, foer ind i Ruffet, og kom strax tilbage med en stor Pakke imellem sig; ved et Loug firede de den ned i Vandet. Derpaa knalede Begge, og udstrakte deres Arme bedende imod os. — Pakken holdt sig godt ovenpaa, skjøndt tumlet af Brændingen op og ned. Snart kastedes den heelt paa Land; En Mand greb den, bar den højere op, og løste Louget. Nu

først sprang hine to op, og udstødte et Skrig, derklang som Glæde. Hurtig bandt han hende med sin Ende af Touget fast til et Bræt — for silde! En ny Bølgegang naaede Braget. Den første valtede sig brølende og fraanende heelt hen over det. Den ene Mast gik overbord med alle dem, der hang i dens Tougværk; Kaptainen og hans Rone vare forsvundne. Paa Landet halede af alle Kræfter i Touget — hun blev draget op, men med Knuset Hoved. — De følgende Bølger omslyrte ogsaa den anden Mast; Skrogget krænge sig om paa Siden. Den sidste steg som et Fjeld op af Afgrunden. Den Gamle, som stod hos mig raabte: „taaler han den, taaler han mere.“ Keppe vare disse Ord udtalte, før Bølgen skød sin brede Ryg end højere op, krummede den, og styrkede som en Lavine ned paa Braget, og med en Bragen, som overdøvede Storm og Brænding — det var Knuset! dets søndersplittede Stumper dansede og drejede sig i det kogende Skum.

Kaptainens Liig fandtes aldrig. Ligesaa lidet stod det siden til at udfinde enten hans eller Skibets Navn og Hjemstavn.

Medens Alle vare ifærd med at bjerge det inddrivende, gik jeg hen for at bese den først ilandhalede Pakke. Den bestod af tæt sammensnørede Rojeklader, og var fastgjort paa en Kahytsdør. Jeg højede mig ned for at løse den, anende jeg veed ikke selv hvad. Da hørte jeg med glad Forbauselse en spæd Klynken — jeg sønderskar Striklerne — rev Puderne tilside — et levende Barn laae for mine Dine. Hastig svøbte jeg det igjen sammen, og ilede saa fort, jeg

formdaede, til mit Herberge med dette kostbare Strandingsgods.

Der var Ingen hjemme undtagen den gamle Huusmoder og hendes Sønnese, en treaars Dreng. — Jeg lagde mit Bytte paa Bordet. Barnet — en Pige neppe halv Aar gammel — var vel befugtet af Søvandet, men gav ikke mindste Tegn til at have sunken noget af denne Dødens bedste Drik. Det begyndte atter at klynke, vist nok af Trang til Næring. Da Konen hørte dette, forlod hun sin Kaffejedel paa Arnestedet, og da hun blev Slutten vaer, slog hun de flade Hænder mod Laarene, og raabte: „Herre Jesustille! hvor har han faaet det?“ Fra vor Herre“ svarte jeg, og bad om tørre Klæder og noget af den varme Melk, som stod paa Ilden. Dette drak den Lille med stor Begjærlighed, og lod sig derpaa stiltiende føre af det vaade Svøb i tørt Linned. — Jeg tog det paa mine Arme, medens en Bugge blev redt. Snart sank dets Hoved til min Skulder; og det sov allerede tryggeligt, forinden det var kommen tilleje. — Rørt betragtede jeg det sødt slumrende Bæsen: For en stakket Stund siden hos Fader og Moder; og nu i vildfremmed Land, bortrevet fra dem, som gave det Livet — Naar Du nu igjen opslaaer dine uskyldige Dine, ville de lede, men ikke finde dem. Aldrig skal Du udtale disse Navne — de første vi lære og de dyrebareste — stakkels spæde Blomst! fra et langt bortliggende Land, fra det milde Syden maaskee; og nu her henkastet for at omplantes i det kolde Nordens øde Sand! Men tidligt maaskee skal Du henvisne; og Ingen skal savne Dig; ingen Afstedstaare vade din

blegnende Kind. Du skal være som en Fremmed og en Landsfugtig, uelket i Livet, forglemt i Døden. — „Hvad græder han for?“ sagde Konen; „er det for dem, som Havet har taget? Er vi ikke alle vor Herre en Død skyldige? Min første Mand blev paa Havet, og min Fader blev paa Havet, og min Broder blev paa Havet, Alle paa cengang: dengang græd jeg; men —“ — „Jeg sørger ikke over Døde“ afbrød jeg, „men for den Levende; tykkes hun ikke den der er at ynkes over?“ „Ja — ja!“ svarede hun, og blev ved at syse med sin Bestilling; „Vor Herre lever endnu.“ — Der laae noget i disse Ord, som gjorde at mine Dine tørredes, og mit Bryst ubvidedes. — Jeg forlod Huset, for at see til ved Strandingen.

Halvvejs mødte jeg nogle af Bjergerne belæsebe med Bytte. Da de fortalte mig, at der ved Havet intet videre var at bestille, gik jeg tilbage med Husets Beboere. Disse, som ikke vidste noget om mit Bjergegods, gjorde store Dine, ved at finde Baret i Buggen. Min Berts Sønneson — en treaars Purk — stod ved Siden, og keeg derind med glad Nysgjerrighed. — Jeg forklarede Sammenhængen. — „Det er altsammen godt nok“ sagde Huusherren; „men hvor skal vi hen med den?“ „Den kan jo komme paa Sognet“ sagde Sønnen. „Det er bedst vi strax bringe den til Præsten“ sagde Svigersønnen; „saa kan han gjøre ved den hvad han selv vil.“ — Medens de saaledes endvidere raadflog om den foraldreløses Skjæbne, havde den unge Kone stillet sig ved Fodderne af Buggen, og betragtede den sovende Glut med stive Blik og begge Hænder paa Hofterne. „Moer!“

sagde den lille Dreng, „er det min Søster?“ I det samme slog Barnet Djnene op, lod dem løbe omkring paa de Omstaaende, og tilsidst hvile paa Drengen. Han rakte hende Haanden — hun greb den — han skreeg af Glæde. „Herre Gud!“ udbød den unge Kone, og Taaret tindrede i hendes Djne — „ligner den ikke vor lille Marie?“ „Hvor?“ spurgte jeg, og saae mig omkring, „hvor er hun?“ — „I Guds Rige“ svarede hun sukkende; „det er nu Fjerdingaar siden hun døde.“ Derpaa skottede hun til sin Mand, og sagde: „skal vi ikke beholde denne her istæden for?“ „Hm!“ svarte han langtrukket; „det raader vi ikke for.“ Nu saae hun bønligt til Svigerforældrene, og sagde: „Hvad siger vor Faer og vor Moer? — den seer saa ventlig til os, det lille Lam!“ „Hm!“ svarte Oldingen; „hvor ti æde, kan den ellers æde med — tag den saa!“ Slutten smilte, som om den forstod det, og rækkede de smaae Hænder op mod sin nye Moder. Denne slog hurtig Djnen tilside, tog Barnet paa sine Arme, og kysede det med moderlig Omhu. Den lille Knøs hoppede omkring, klappede i Hænderne, og raabte: „Gud ha' Lov, for vi har faaet Marie igjen!“ „Ja hvad hedder den? hvad skal vi kalde den?“ sagde den gamle Mand. „Marie, Marie!“ jublede den unge Kone; „det siger jo bitte Sorgen.“ Alle bifaldt dette. Men Husets Moder foldede Hænderne i Skjødets, og sagde med en Følelse, som jeg ikke havde tiltroet hende: „I Jesu Navn! det er et Guds Laan fra Havet.“

Tredive Aar vare henrundne siden mit første Besøg paa Syllands vilde Vestkyst, da jeg forgangen Sommer anden Gang befandt mig her. Meget Vand var løbet til Havet — som man siger — i denne Mellemtid —; og — mangt et Dje lukt paa Havet — tænkte jeg, da det atter udbredte sig for mine Dine. En Menneſkcalders Begivenheder — dens Storme — havde svækket Grindringen om den nysfortalte med alle dens frygtelige Virkninger; ligesom den selv udſletter den Vandrendes Fodspor i Klitternes Sand. Men Synet af Havet, af de Kryster, der i Kartusinder trodse dens Vælde, vakte paa nye det slumrende Minde. — Fra Strandbredden, ad hvilken jeg vandrede, gik jeg op i Klitterne, besteg een af de største Sandhøje, og saae mig omkring efter mit forrige Herberge. — Jeg var ikke istand til at opdage det nogenſteds; og troede derfor at jeg ikke havde truffet den rette Kant, men — som let ſkeer — havde faret vild i denne ensformige Landstrækning, der ſaa ofte forandrer ſin Skikkelse; thi her jevner Blæſten et Bjerg, hiſt ſammenſejer den et Andet; og ſelv de uhyre Miler flytte ſig, ſiſte Overflade og Retning, ligerviis ſom Sneedriver under Vinterens verlende Vinde.

Solen ſtod højt paa ſin Bue; Luften var mild; og en let Øſtendvind puſtede fra Landet, og viſtede ſagtelig med Klittagets bleggønne Blade; Strandlærkerne ſang. — Jeg ſatte mig henvendt mod Havet. Det var roligt, og bar den ſkyrie Himmels lyſeblaa Farve — hvor uligt hiint vilde Dørør, i hvilket jeg ſidſte Gang ſaae det! — Men er det ogſaa det ſamme Hav? — ſpurgte jeg mig ſelv — Hvorfor

ikke? Jeg kjender en langt sørgeligere Forvandling: Barnets Klafyn er ogsaa engang Glædens, Uskyldighedens klare Spejl; dog kommer den Tid, da det forbunkles af Sorgens Skyer og Tungsinns Taage, da det oprøres og gjennemføres af Lidenskabernes vilde Drkaner.

Jeg var i Begreb med at forlade mit eensomme Hvilested, da et uventet Syn holdt mig tilbage. — En hvidloket Krumbøjet Olding kom langsomt staggrende frem. I sin Højre holdt han en Stav, med hvilken han idelig følte sig for; ved den Venstre blev han ledet af en lille Dreng paa en fem eller sex Aar. I Sanddalen tåt norden for mig standsede de. „Er vi her nu Terkil?“ sagde Manden. „Ja Oldfa'er! svarte den Lille. Ved dennes Hjælp satte den Gamle sig ned med Ansigtet mod mig og Solen, tog Staven med begge Hænder, og stillede den som en Stiver under sin skjægede Hage. Purken gav sig til at samle Smaaastene, og opstabe dem i sammenhængende Fjirkanter. — Efter nogen Tausshed spurgte Oldingen: „er Du her? hvad bestiller Du?“ „Bygger Huse, Oldfa'er!“ svarte Drengen. Byg! mit Barn! — tænkte jeg — vi Gamle bygge ogsaa i Sand. — Lidt efter sagde den Blinde: „hvor er din Moder?“ „Nu kommer hun,“ svarte den Unge. Jeg slog mine Øjne til den Side, fra hvilken de vare komne. — En velklædt Bondekvinde, med et smukt men blegt Ansigt, ilede i let og hurtig Gang hen imod de Andre; Paa Skulderen bar hun en Spade. — Saasnart hun blev mig vaer, stod hun stille, stak Spaden i Sandet, og satte begge Baghænder paa Hofterne. Et salsomt Smil spillede om hendes Mund; hun

plirede med Djinene; nikkede fortroligt til mig, som om vi vare gamle Bekjendte, og begyndte derpaa at synge i lystig Tone og med en svingrende Stemme:

„De unge Karle de ere saa falsk, ja falsk udaf Hjertens Grund,
 „De love os Kjerlighed med Haand og med Mund,
 „Men det kommer Fanden ik' af Hjertens Grund,
 „Højomdsk Højomdsk kom Faldera!“ *)

Bed Omkvædet gjorde hun et Hop, og slog ud med Armene. Den Blinde sukkede, og sagde vranten: „Herre Gud! den grimme Vise synger Du altid. Tørgen narrede Dig jo slet ikke; det veed Du vel.“ Ved disse Ord gik den unge Kvindes rædsomme Lystighed pludselig over til det dybeste Sørgmod; hendes Hænder faldt magtesløse ned med Kroppen; det skønne blege Ansigt bøjede sig til Siden, og et tungt Suk hævede Barm og Skuldre. „Ja det er sandt, Oldfa'er!“ klynkede hun; „nu vil jeg da see, om han er her.“ Derpaa greb hun Spaden, og begyndte ivrig at grave i Sandet. Men snart holdt hun igjen op dermed, hvilede Hænderne paa Grebet, rystede med Hovedet, og sagde: „han er her ikke — nej nej! Mahanster**) har nok snakket for ham, og lokket ham med sig — jo! vi kjende dem nok.“ Her rettede hun sig rask i Vejret, og sang i sin forrige Tone, og med samme skjelmiske Mine:

*) Tydsk Bondevise.

**) Maren Hansdatter.

„De unge Karle, dem elste vi høit, ja høit udaf Hjertens Grund.

„Men hvad kan det hjælpe, vi elste dem?

„Naar de rejse bort, de komme aldrig meer hjem.

„Hejombil Hejombil kom Faldera!“

Den lille Knøs, som neppe endnu vidste, hvad Vanvid var, sang Omkvædet med, idet han med barnlig Dvergivenhed sparkede sine Steenbygninger overende. Men Oldingen skjulte Ansigtet i Hænderne, og under dem dryppede hans Taarer i Sandet. Jeg sad som fængslet til mit Sted. Jeg havde ikke Hjerte til at spørge. Alligevel fik jeg snart en Dplysning, som jeg bagefter næsten fortrød at have søgt.

Den Vanoittige slængte Spaden igjen over Skulderen, og gik bort syngende:

„Derfor bør saa mangen den blegeste Kind for sin allerkjæreste Ven.

„Men Stam sku' di saae! ja Stam sku di saae.

„Som lokter en Anden sin Kjæreste fraa,

„Hejombil Hejombil kom Faldera!“

Da hun var borte, folbede den gamle Mand Hænderne over de skjælvende Knæ, og vendte Ansigtet op mod den Himmel, han ikke mere saae, men hvorfra selv den Blinde henter Lys for sin Sjæl, og Haab for sit kummerfulde Hjerte. Efter at have fuldendt sin tause Bøn, sagde han: „Kom Derskil! kom og lys din Oldfa'er!“ Drengen lagde begge sine smaa Hænder paa hans, og kyssede ham. Denne rejste sig ved Barnets Hjælp, og Begge vandrede langsomt bort, ligesom de vare komne.

Jeg vendte mig i dyb Bevægelse mod Havet. En

aldrende Kone gik nebe ved Havbredden med sin Wibiekurv paa Ryggen*). Jeg kaldte ad hende. Hun kom og hilste mig med et: „Gudsfred og Goddag!“ Jeg sagde hende, hvad jeg havde seet. Hun satte Kurven fra sig, sig selv ved Siden, og fortalte.

„Den blinde Mand, det er den gamle Terkil — han veed ikke selv hvor gammel han er, men han er vist hen over de fem Sneese. Gud see til os allesammen! han har engang været en god Mand, og havt Penge paa Mente. Han boede der — derhenne i Kanten af hiin store Mile har hans Huus ligget. Men Flyvesandet tog først hans Mark, og saa maatte han flytte længere ind, og begynde forfra paa bar Bund. Ja lille Fa'er! — hvor Tjellers er fra — Tj Osterboer veed kun lidt af hvad vi her maae døje: vi trænges baade af Sandet og af Vandet — see hist ude hvor nu Skibene gaae, der gik min Bugge.“ — (Nu vidste jeg, at jeg dog ikke havde taget fejl af mit forrige Herberges Beliggenhed, og at min fordums gjæstfrie Bert endnu levede i blind og fattig Alderdom). „Men den vanvittige Pige — eller hvad hun er —“ spurgte jeg videre — „er det hans Datter, eller “ „ Hun hører ham for den Sag slet ikke til —“ lod Svaret — „For mange Aar siden strandede her engang et Skib; alle Folkene druknede saanærsom et Svøbelsebarn, der sejlede iland i sin Bugge. See! det er justement gale Marri, som Tj saae her for lidt siden. Terkils

*) Tj denne samle Aldrende og Fattige Nav, Træskjætter og hvad Vandet det graadige Hav igjen giver fra sig.

tog hende til sig som deres Eget, og hun trivedes godt, og vorte op, og blev til et knøv Folk. Terkils havde to Børn — skal I vide — en Datter, som var gift, men er nu død for mange Aar uden Arvinger, og en Søn, som ogsaa er død; men dengang var han levende, og gift, og havde en eneste Dreng, og ingen flere Børn. Denne her Dreng og Marie, da de blev store, saa blev de Kjerefter. Forældrene syntes ikke noget om det, for hun havde jo ikke Andet end de Buggeklæder, hun kom sejvende i. Men hvor- dan det nu gik og ikke gik, saa kom de unge Folk hoerandre for nær, og hun fik et Barn ved ham — det var den lille Pøjsk, I saae her. Saa vilde hans Forældre ikke længere have hende i Huset med hendes Unge, som ikke saa sært var. Gamle Terkil vilde endda beholdt dem; men han raadede ikke længer for Stedet; det havde han opgivet til Sønnen; og den gamle Kone var død den Gang. Som jeg nu skalde fortælle: saa fik Terkil og Tørgen — saadan hedde Kjere- sten — vor Mand til at tage mod baade Moder og Barn. Men det fortrød jeg tidt, for der var hverken Rattero eller Dagro. Det er en Ulykkes Pine aldrig at være glad — sige de for et Mundheld — og stakkels Marie! hun sukkebe og gav sig og flæbebe tidlig og sildig; og Ungen peeb med, for jeg skal svare Jer til: Maries Djne gav mere Vand, end hendes Bryster gav Melk. Sa hun har mangen god Time ligget paa sine Knæe over Buggen, og rokked den, og sungen og grædt paa een Gang. Naar Barnet saa var tnyset, smed hun sig i Klæderne tværs over Sengen, og bad saa almindelig til vor Herre, at han dog vilde løse op for

dem begge To. Tørgen kom rigtignok saa tidt han kånde, og saae til hende, og gav hende Penge, og trøstede hende. Det kunde ikke hjælpe. „Tørgen! — sagde hun tidt og mange Gange til ham — Tørgen! Du maae ikke komme her mere! hvorfor skal jeg sætte Splid imellem Dig og dine Forældre?“ Men Tørgen kom alligevel; han vilde ikke forlade hende paa nogen Maade. — Sommetider sagde hun til mig: Kirsten! sagde hun, Gud give jeg havde druknet med mine Forældre! Jeg er en Fremmed og en Ublanding i denne syndige Verden. Na — var det ikke for den der ligger — Mere sagde hun ikke; men jeg vidste nok hvad hun meente. — I det samme Godlov lagde Stig sig herhenne til at døe, og han havde Skillinger, og Enken var baade ung og snøg; og hun friede til Tørgen. Han sagde Nej. Hvad det ikke havde været galt før, saa blev det nu. Forældrene klemte stærkt paa ham; men han vilde hverken for lidt eller meget. Det fik Marie at høre; og hun sagde til ham ikke een men mange Gange: Tørgen! tag Mahanster! det er bedst for os allesammen. — Nej — han vilde ikke. Saa siger hun endelig til ham: dersom Du ikke tager hende, saa gaar jeg hen hvor jeg er kommen fra — hun meente Havet. Saa stak han i at græde, og løb væk som et galt Menneffe. Da han var borte, fortrød hun det endda, og græd og vreed sine Hænder, saa jeg tænkte, Fingrene havde gaaet af Led. — Tørgen kom ikke igjen, og han blev borte i to Dage, og i Tre. Nu gif Ordet, at han vilde have Mahanster. Marie tav stille; men hun saae ud baade til det Ene og til det

Andet. Og vor Mand og jeg vi holdt Dje med hende, for vi frygtede. Men saa kommer han en Aften springende over til os, og slaaer Døren paa viid Bæg, og tager Marie om Halsen, og river Baret op af Buggen, og kysser og tumler det — Meningen var: at nu havde han endelig faaet Lov til, at de maatte faae hinanden. Da skulde I have seet den sølle Marie! hun kunde ikke sige et eneste Ord. Ja ja! det var og den sidste Glæde, de havde i Verden; men den var staaet. — Det blev Midnat, inden han kunde komme aasted; han gik, og vi tænkte paa ingen Ting. — Om Morgenen kommer de fra Terkils, og spørger efter ham. Ja væk var han. — Vi ledte og vi ledte, langt om længe fandt Marie hans Hat — ret lige paa den Plet herneben for os, hvor I før saae hende og de Andre. Kort at fortælle: neben under laae han selv, og var kvalt i Kveegsandet. Det havde nemlig blæst stærkt om Dagen, og Vandet var skyllet herind. Og der maae han nu være gaaet fejl, og kommen ud i den bløde Kvagge; og saa er der ingen Redning: de blive ved at synke og synke, til de skride heelt ned under luft Laag. — Marie gik strax fra Forstanden, og har aldrig faaet den siden, faaer den vel heller ikke mere. — See nu er den Historie ikke længer; og nu veed I, hvad det er hun gaar her og graver efter; og hvorfor den gamle Terkil, naar det er godt Vejr, sidder her og solbader sig, og sukker og græder med de blinde Djne han har. Åh ja! Gud trøste alle dem som sorrigfulde ere!“ Med disse Ord rejste hun sig, slængte Kurven paa Ryggen,

og gav mig et: „Substred og Farvel!“ Hun steg atter ned til Havet, og sagde i Bortgangen ligesom ved sig selv: „Nanej! vi finde ingen No i denne Verden, inden vi faae Spade og Skovel paakors oven over os.“

Fjorten Dage i Sylland.

Klintekirken.

Paa Syllands Vestkyst, kun faa Favne fra Havet, staaer en Kirke. I Aarhundreder har den trodset Bølgernes Magt; men enhver Storm nedriver et Stykke af dens Brystværn; og allerede beregner man Tiden, da den maae synke i Graven, som Søen langsomt, men uopholdelig udhuler. Naar Vinden blæser haardt fra Vesten, da valte sig de tunge Bølger mod Klinten med saadan Vælde, at Kirken ryster, dens Ruder klirre, Altertavlen og Stolene dirre. Men stiger Vejret til Storm, da hylles den i en Taage af Skum, der pidsker som det tætteste Snefog langt ind over Kysten; og en Torden, som om Alverdens Kanoner her paa eet Sted løsnedes, drøner saaledes, at den hørende døves, og den døve hører.

Det var Dagen efter saadant et Uvejr, at jeg med min Bert, Præsten i Langebek, tilfods nærmede mig Klinten, for at see Vesterhavet. Luften var stille, Himlen klar; men Bølgernes Brede var endnu ikke stillet: trende hvide Strimler i lige Løb med Kysten, viste hvortledes de brøde sig paa Rifferne, skjøndt Bruset af de frygtelige Brændinger ikke kunde mærkes paa Landet for den nærmere Dunden i Havstokken. Thi ogsaa udenfor Rifferne var Søen i voldsom Bevægelse, steeg og sank i Høje og Dale, og tumlede sig ind mod Strandbredden.

Næst efter en stjernefuld Himmel yder Havet det højtideligste Skue — det sees i rolig eller oprørt Tilstand. De Følelser — til Tanker er ingen Mag — de Følelser, dette ensformige og dog saa alvorfulde Syn vækker, tumle sig, jage hverandre paa Bølgerne Buis, urolige som Diæse, og uudgrundelige som Dybet selv. Men Sjelen udmattes snart af den uvante stormende Bevægelse; Man har en Fornemmelse, der ligner Svimmelhed; Man længes efter Land, fast Grund og sikkert Fodfæste.

Da jeg omsider vendte mig fra det store Skuespil for at drage Kande og summe mig, fandt jeg min Ledfager siddende paa en Klittagstue, ridende Figurer i Sandet med sin Stok. Af den ligegyldige Mine, med hvilken han rejste sig, mærkede jeg vel, at han blot af Høflighed havde ventet til mine Dine vare mattede — selv urørt ved den majestætiske Scene, der paa mig havde gjort et saa rystende Indtryk. Men han havde den jo hver Dag forøje, og nyt eller fornyet maae det være, som kraftigt skal røre. „Mennesket vannes til Altting,“ siger Ordsproget; — ogsaa til at bestue de rædsomste Naturoptrin, saavel som de yndigste — om ei med Ligegyldighed — saa dog med en vis Ligevægt i Sjælets Bevægelser. Med en Saadan spurgte Præsten mig — „og ikke uden en Smule Stolthed af denne hans Egns ene Herlighed — „har De nu seet Bestervauvau? er det ikke smukt?“ — Med samme Ligevægt siger og Virtuosen ved et Musikstykke, som henriver Andre: „er det ikke pent?“ og Ciceronen i et Billedgallerie om en Raphael: „det er et Mesterstykke.“ Selv en Digtning, som fortryller

“Decies repetita” kan dog omsider, ved alt for hyppig og umaabelig Nydelse tabe, eller synes at tabe, af sin Saft og Kraft, smage som Hverdagskost, og lyde som dagligdags Tale. Men Fejlen ligger ikke i Mæleriet, i Melodien, i Digtet; den maae søges hos Tilbederen selv, som glemmer: at ethvert Glædesbæger har sin Bund, der aldrig maae vende synlig; og at det gamle „hav mig lidt her, hav mig længe her,” kan anvendes paa meer end Elskov. — En kvægende Udspreddelse var mig derfor Synet af den rolige Landjord; idet jeg med Ryggen til det vildklarmende Hav nedlod mig tæt hos Præsten; thi skulde vi tale sammen, maatte der ikke hvikkes. Dog den, som naar han førstegang seer Vesterhavet, har meget at sige, borde aldrig ulejlighet sig did.

Ikke heller jeg var stemt til Snakksomhed; hvilket vel min Sidemand mærkede, da han spurgte: om jeg vilde tøve her et Dvarteerstid til han kom tilbage fra et Sygebesøg. Jeg bejaede det gjerne; jeg følte Trang til at være ene paa dette betydningsfulde Sted, hvor jeg paa den ene Side havde det ødelæggende Element, og paa den Anden de sørgelige Spor af dets Udæggelser. Enhver Gjenstand paa denne øde Kyst bar Mærker af Fortidens Storme, men især af Gaarsdagens: den lille kullede Kirke var berøvet sin Udsmykning, dens Muur var revnet, dens Tag havde mistet en Deel af sin Beklædning, Kirkegaarden var en skaldet Sanddal, stribt eller flammt ligesom Strandbredden — et Mærke af Bølgernes Overfkyning. Hist og her laae en Pjalt af et sønderplittet Sejl, og Stumper af knusede Planker. End ikke de Døde havde hvilet i Rolighed: den lette Bedækning

var bortfyldt fra flere end een Kiste; i Ranten af Havbakkens stode Ender frem; ja Hovedskallen af en Gravens Indvaaner, hvis snevre Huus forlangt maatte være hensmaldret, var atter kommen tilsyne fra hiint mørke Land, „hvor ingen Sol siger: stat op! til den Sovende.“

Ved Synet af Tidens ødelæggende Virkninger paa den legemlige Verden og de farrige Levninger fra dens graadige Land, maae enten det aandelige i Mennesket synke dybt under det legemlige, eller have sig højt over alt det som fattes med udbortes Sandser, til Tanken om Evigheden og dens Herre. Men Sjelen svimler paa en Højde, for hvilken dens Vinger endnu ej ere udborede, og daler atter ned til Jorden søgende et roligt Hvilepunkt. Stundom vorder det os for trangt i Huus: da ile vi ud i det umaalelige Frie; men der kommer ogsaa den Andagtsstunde, da Verden er os for stor, Himmelen for høj: da tye vi ydmyge ind i det lave Gudshuus, som vore svage Hænder oprejste, deri at tilbede Den „som alle Himles Himle ikke kunne fatte.“

Jeg rejste mig fra Knæsalvet foran Kintekirkens Alter, strukt, livsglad og lykkelig ved min „beskikkede Deel“ paa Jorden. — Kirkedøren knarrede — jeg vendte mig, og tænkte, det var min Præst; men hørte i det samme en klangfuld kvindelig Stemme sige: „hjælp mig, Mariane! jeg kan ikke ene faae den op.“ Jeg ilede strax ned til de udenstaaendes Bistand; men forinden jeg kunde yde dem samme, foer den tunge Egedør op; og da de maae have anvendt for mange Kræfter dertil, busede de nogle Skridt fremad, og den Gne

saa heftigt ind imod mig, at jeg opfangede hende i mine Arme. At et dobbelt Forbauselseskrig ledsagede denne uventede Omfavnelſe, var ſaare naturligt, og ligesaa, at vi alle Tre ſtode maalloſe et par Secunder, inden jeg kunde frembringe en Undſkylding. Den hurtigt ſavnede og ligesaa hurtigt ſlupne — Therese maae være hendes Navn — ſagde med et muntert Smil: „det tilkom vel egentlig mig at gjøre Undſkyldingen, da jeg foer ſaa voldsomt imod dem.“ Jeg var ikke i Stemning til at ſige Damer Artigheder; og havde jeg end været, ſkulde jeg dog hverken have Mod eller Fatning dertil, ſaa heftigt forbausedes jeg over den Ubekjendtes ſtore Skjønhed. Hun var een af de lyſeſte Blondiner, jeg nogensinde ſaae: Dine af klareſte Himmelblaa, Hud af Lilliehvidt, paa Kinderne tingeret med bleg Hyazintherødme, ſmalle Læber af mørkere rødt — den lille Mund beſtyttet paa begge Sider af Smilehuller; hele det aabne milde Engleansigt omſlydt af Haarlokker, hvis Farve endnu ej har ſaaet Navn, ſom Man hverken kan kalde gul, ej heller hvid, men ſnarere hvidgul eller gulhvid — en Farve omtrent ſom Morgentaagerne om Solen, juſt idet den ſtaaer op fra Hæbet. Med andre Ord: Thereses Haar, hendes Maſyn, hendes høje Skabning, hendes ſtolte Holding var alt ſom man tænker ſig Freias. Jeg ved ikke bedre at ſammenligne de Tøleſer, Synet af en ſaadan ægtenordiff Skjønhed opvækker, end ved dem Man for-
 nemmer paa en nordiff Winterdag, naar Luften er ſtille, Himlen reen, og natlig Riimfroſt har forſølvet Mark og Skov, Alt til den fineſte Dviſt — naar Træernes hvide i

Morgensolens Straaler mattindrende Toppe mod Ætherens lyseste Blaa, Vinterens festlige Pragtstykke, frembyder et Syn, for hvilket „Støvet blot har Dje, men Tungen ikke Ord.“

Efter som jeg blot havde Dje for den ene af de i Kirken saa hovedfulds indbrydende Piger, skulde jeg ikke dengang have været mægtig for at sige, hvorledes den Anden saae ud; men da Læseren maaskee ønsker at vide det her, vil jeg ikke flusse hans Forventning. Mariane — saaledes maae hun hedde — var, som Man kalder det, just det Modsatte af Therese. Et Ideal af hiin sydeuropæiske Skjønhed, som de italienske Malere tillægge deres Madonnaer: bleg af Ansigtssfarve, med Dine af det dybeste Mørkblaa, og Haar, som vel bør kaldes bruunt, men dog har et rødligt Skjær. I hendes Ansigt laae Alvor og Dybsind, mildnet ved Ydmyghed og Fromhed, eller bedre, Andægtighed; og denne sidste Egenskab, der udgjorde Hovedtrækket i hendes Karakter, eller snarere, Forbindelsen af alle de Andre, var virkelig at læse i hendes Stillinger, Gang og hele Væsen, men udtalte sig dog allermest i hendes sagte, bløde, hartad bævende Stemme. Jeg har nu kjendt hende over tyve Aar, men aldrig seet hende tee; selv hendes Smil vare sjældne, og at ligne ved korte, matte Solglint gjennem Efteraars Regnskyer. Hun var — om Jordens Børn tør laane de Himmelsskes Navne — Sorgens Engel, ligesom Therese Gladens. —

— I Sandhed! dersom jeg var kommen sidst i Kirken, dersom jeg, istædet for at modtage disse yndige Bækner i Døren, havde ved min Indtrædelse seet dem ved Alteret: jeg

maatte have antaget dem for Engle, for levende Sindbilleder paa det gamle og nye Testamente, paa Loven, den alvorlige Tugtemester og Evangelium den milde Vejleder, paa Frygtens Tjeneste og Kjerlighedens. Selve Dragten var betegnende — den Enes sort, den Andens hvid.

Længer skulde jeg vel blevet staaende i min stumme Hentykkelse, dersom Præsten ikke var kommen i det Øjeblik jeg forgjæves ledte om Ord til at besvare Thereses Undskylding. — Foreløbig maae jeg forklare; at samme Mand havde den synderlige Bane, naar hans Sind kom ud af sædvanlig Blikstille, da at mumle sine Tanker saa lydeligt, at de nærtstaaende tydeligt kunde forstaae ham, hvilket hans Bekjendtere kaldte, „at tænke højt,“ og ofte gav comisse Scener, i hvilke han var ene Skuespiller imod sin Villie —. Som han nu da traadte ind i Baabeahuusdøren, standsede han overrasket, og sagde halv højt: „Seer vi det! — Statsdamer! — rare Piger! — hjertelig velkomne! — men det vil gaae ud over mine Nellikker — den hvide er en lille Bildkat!“ her holdt han op; den hvide knisfrede, den sorte smilte — thi de kjendte hans Maneer — og Begge vendte sig og hilste. „Ej ej! det glæder mig“ — sagde han nu heel højt — „er’ de spadserende til Kirken? eller holder Bognen herude? Dette sidste bejaedes. Derpaa fremstillede han os for hverandre: den sorte Dame som Frøken Sonnenthal, en Datter af Generalen paa Solholm, og den hvide som Tomfrue Dyber, en Kjøbmands Datter i Viborg. At besee Kirken var egentlig Frøkenens Indfald; thi Besterhavet havde de Begge

seet saa ofte, at dette ikke mere kunde lokke dem saa langt bort fra den venlige Præstegaard.

Kirken havde kun lidt for Djæt: dens Indre var som dens Ydre i affældig Tilstand; Stolene vare umalede og tildeels ormstukne; hist og her paa Sæderne laae Stumper af Psalmebøger; Prækestolen fremviste nogle plumptudzirede Træfigurer og Munkebogstaver, som Præsten udtydede. Altetavlen var af de almindelige: Midten forestillede Maria med Barnet, og begge Fløjene de tolv Apostler, og ovenover saaes Engle, fra hvis oppustede Ansigter kun Smaastumper af de forlangst afbrukne Basuner stak frem. Den overgivne Therese spurgte Præsten med paatagen Enfoldighed: om det var Amorer? Han var ikke den Mand, der havde Svar paa rede Haand; hendes alvorlige Beninde gav det for ham; med et ømt bebrejdende Blik sagde hun: „ja Therese! men af de himmelske.“ „Hvorfor ikke Menneſkebørn, som blæse Sæbebobler?“ lod en Stemme bag ved os. Vi drejede os Alle om, og saae et ungt, pent klædt Menneſke med Hænderne paa Ryggen — han hilste med et let, hartad fornemt Buk, og Præsten ham igjen med et: „Velkommen fra Hovedstaden, Hr. Bang!“ hvortil han i sin høje Tankegang fejede: „Hø! Paradormand! nymodens Wiisdom!“ Denne lod ikke til at bryde sig om hiins uwitterlige Yttringer, stjødnt et hurtigt Djekast viste, at han vel havde opfanget dem — han maatte længe have kjendt Præstens Bane. Paa mig derimod gjorde denne — som enhver anden — Plumphet den sædvanlige Virkning: ej allene nemlig naar Samtalen i et Selskab pludselig gaaer over til Skjænderie, eller Wgtesfolk

for Trediemand giver en Sparlagensscene til Priis; men ogsaa naar en stødende Flauehed — Gottise — falder en Person af Munden, vækker hos mig en vis urolig, næsten angstelig Fornemmelse, saa det wilkaarlig driver mig til at gribe ind og give Taler en anden Vending. Saa optog jeg og her den Fremmedes Ord, og spurgte hvad han forstod ved Sæbebobler. „Luftkaster“ svarte han raast — „ere Sæbebobler vel Andet end glimrende opadstræbende Tingester, som alligevel ere tomme, eller — om Man saa vil — kun fulde af Luft — af Vind — Luftballoner, Windæg? og ere de menneskelige Foretagender Andet? „Lidt mere, lidt mere!“ svarte jeg. „Lidt nok, lidt nok!“ gjentog han med et klogt Smil, „vanitas vanitatum! alt under Solen er Forfængelighed, sagde Salomon, som dog havde bygget et Kastel, der vel mindst af Alle saae ud som en Sæbeboble.“ „Paradormand!“ tænkte jeg ved mig selv, dog ikke saa højt som Præsten, og pirret ved den unge Herres Tone og Smil, vilde jeg give ham en Nød at knække, da et Skrig bag Alteret bortdrog min Opmærksomhed fra Salomon den Anden, idet vor Therese, som med et „Herre Jesus!“ kom ilende frem. Uden at spørge, foer jeg derom, og saae — hvad rigtignok kunde afpresse en ung Pige et Angestskrig: i Skriftestolen, en Nische i Muren, sad nemlig en gammel graaskjægget Mand, isort en pjaltet Præstekjole, om Halsen havde han en Slags Pibekrave af Siv, og paa Hovedet et Taarn af sex eller flere Parykker — den Ene ovenpaa den Anden. „En Flaggermuus?“ spurgte den unge Diogenes, idet han trængte sig frem ved Siden af mig; men i samme Djeblisk blegnede

han, og ryggede sig tilbage. „Her," sagde jeg, har De strax eet Beviis for deres Paaastand; den menneskelige Forstand i det mindste hører til de salomoniske Forsængeligheder." Nu havde Præsten fra den anden Side faaet Dje paa den Banvittige, og tiltalte ham med et: „ej! see! Hr. Provst! hvad bestiller De her?" „Skrifter Syndere," lod Svaret med gravitetisk Mine og i langsom Takt, „vil Hr. Broder med?" „Nej, mange Tak!" sagde Denne, bukkede dybt, og gav os Andre Tegn at gjøre ligesaa. Iherese nejede, men Mariane folbede sine Hænder, og saae medynksom ivejret. — Hr. Bang var allerede foran, og halvt ude af Kirken. Ved Udgangen spurgte jeg Præsten, om Stakkelen skulde blive ene tilbage? „oja!" svarte han, „vi kjende ham saa godt her i Egnen. Han gjør hverken sig selv eller Andre Fortred; skjøndt han er gal, som de seer. Han fortalte os videre: at den Ulykkelige i sin Ungdom havde studeret, med Nød og Neppe havde faaet første og anden Examen, men var bleven rejiceret til Attestats, hvorpaa han et Eted i Landet — han vidste ikke hvor — i nogle Aar havde forestaaet et Degneembede; var siden gaaet reent fra Forstanden, og indbildte sig nu at være Provst. Han var velbekjendt hos hartad hele Stiftets Gejstlighed, og ingen Degn vægrede sig ved at betroe ham Kirkenøglen om Søndage — derfor havde jeg ogsaa fundet denne Kirke aaben —; thi det var hans største Lykfsalighed, hele Timer at sidde i Skriftestolen, at staae for Alteret eller paa Prækestolen. Vel talte han ikke — alle hans Fremstillinger vare blot mimiske — men hans Uasyn udviste klarligen den indvortes Virksomhed i en forvirret,

men dog med geistlig Stolthed opfyldt Hjerne. Den kjæreste Foræring Man kunde gjøre ham, var en Parryk; og da Præsteparrykker just i denne Periode begyndte at vige for eget Haar, havde han snart samlet sig Flere end der vel kunde stilles paa Hovedet. Han hørte sig gjerne af Almuen kaldes „Faar“ (Fader) og af Præster „Fr. Broder! Collega! og Provst!“ Det Huus, hvor han engang blev modtaget med et simpelt „Degn! — Batel (Bertel) eller vel endog „Gal Batel!“ det vendte han strax Ryggen, gjorde en Bevægelse med Fødderne som om han afrystede Støvet, og kom der aldrig mere.

Da vi steg tilvogns, for at kjøre tilbage til Præstegaarden, savnedes Bang; Rudskén sagde, at han var gaaet forud ad Gangstien, og idet samme saae vi ham ogsaa dukke op af den nærmeste Sanddal med korte og raske Skridt. „Naar man seer det Menneske bag paa,“ hviskede Præsten til mig — vi To sad paa det bagerste Sæde — „kan Man ikke tage fejl af ham.“ „Man kan tage fejl af Ansigter,“ — svarte jeg. „Meget let,“ faldt han ind, „men ikke af Gangen; Ansigtet kan være en Maske, men Gangen er naturlig, den er ikke forstilt; og for ikke at lade mig stulle af Ansigtet, bedømmer jeg allersikkert et Menneske, naar han gaaer fra mig. Kjære! see dog ret paa Hovmesteren!“ — „Hovmester? hvor?“ — afbrød jeg — „Paa Solholm, for den lille Baron,“ svarte han, „see kun hans smaae faste Skridt! ved ethvert af dem kaster han ud med Fodspidsen, hvormed han siger saameget som: „ieg bryder mig kun lidt om andre Mennesker, han stiver Anæerne,

hvilket betyder: jeg er mig selv nok, jeg er Mand for min egen Hat; og vil De nu bareste lægge Mærke til, hvor voldsomt det arme Kjøleskød slynges hid og did. Pokker skulde være hans Tjener eller hans Kone! thi det vilde komme ud paa eet." Skjøndt jeg ikke var uindviet i hans Belærbarhedens Pygoscopie — som han selv behagede at kalde den — saa overraskede mig dog nu hans haarde Dom over den unge Mand i den Grad, at jeg ikke kunde tilbageholde min Misbilligelse, men spurgte ham: om han havde andre og sikkrere Data for Fyrens Karakter end hans Fodskifte og hans Kjøleskød, for hvilke vel egentligen Dansemesteren og Strædermesteren kom til at være ansvarlige? „Seg desputerer aldrig," svarte han, „det veed De, men mit System holder Stik." Derpaa begyndte han med Damerne en anden Samtale, i hvilken jeg med saa meget større Interesse deeltog, som jeg hos den Ene fandt en reen og dyb Følelse, og hos den Anden et hurtigt og klart Blik, forenet med ukonstlet Bittighed. Let og umærket gled Tiden, skjøndt Vejen var sandig og tung; den Mil fra Kirken til Langebæk Præstegaard, var mig ikke længere end ellers en Fjerdingvej.

Langebæk Præstegaard.

Denne Bolig ligger som et Lærkerede i Lyngen, luunt og dybt og lønligt; Man seer den ikke, før Man er lige oven over den — at sige: fra de trende Sider, hvor Kjørevejene gaae. Ikke skulde Man tænke, at her, vist over en Fjerding-

mål fra Kirkebyen og endnu længere fra andre menneffelige Baaninger, og, som det lader til, midt i den vilde Heide, befandt sig en præstelig Urne, hvis den ikke stundom røbede sig ved sin Røg, der i nogen Afstand synes at opstige af Jorden.

Da jeg førstegang — Naret iforvejen — kom her, havde jeg taget Vejviser med fra en By, der laae en Mål nordenfør. „Hvor langt har vi til Langebæk?“ spurgte jeg, „et godt Stød“ var Svaret. Men det var et langt Stød, og længere end det borde været; thi de dybe Hjulspor snoede sig som tvende Slinger ud og ind i store Bugter. „Hvor langt har vi nu?“ spurgte jeg flere Gange: „et Stød endnu, et bitte Stød!“ heed det bestandigt. Tilslidst spurgte jeg ikke mere, men stræbte at forkorte den lange og flette Vej, der ingen Tagen tillod, med at tælle Gravhøjene. Ej heller var dette noget let Arbejde; thi ej allene pippede de i stor Mængde frem, liig Bobler paa Lynghavet, men denne Lustens dirrende eller bølgende Bevægelse, som den jydffe Almue kalder „Løkes Havresæd“ forvilder og blander Djeshnet, som ellers ved Bognens slingrende Bevægelse allene vorder usikkert nok. Med eet aabnede sig forud en grøn Stribe i den mørkbrune Heide, og alt som vi kom nærmere, udvidede og forlængede den sig. En lille Græsplet i den jydffe Dræken er allerede nok til at fængsle Djet; hvor meget mere da et Kildevæld? Om end de Bredder, den befugter, ere snevre, smiler dog det friske Grønne saa meget livligere, som det indfattes i Lyngens mørke Ramme; og dens Rislen er dobbelt liflig i den omgivende dybe Stilhed. „Nu er han

her" sagde Vejviseren. Jeg saae endnu Intet, men saa Se-
cunder efter ligger Præstegaarden saa godt som lige under-
neden os. Da Kudskten gjorde Holdt for at binde et Hjul
— saa bruges ved Nedkjørsel af meget bratte Skrænter —
stod jeg af Vognen, for ret at nyde dette sødtoverraskende
Skue: under mine Fødder den ydmyge Præstebolig, lynchtaft,
med blaalige Leervægge, paa Ildstedbræden nær, der var he-
det*) — som Tyden siger — med Kalk og Straatag; bag
Dette en net lille Hauge, omplantet med stormtrodsende Hylb
og Snyener, og vel besat med Kirsebærtræer og Abilde; og
derfra den smalle lysgrønne Engdal, der strakte sig vel en
halv Mil ned til en tværsforbiløbende Aa, hvis Bænde blin-
kede i Middagssolens Straaler. I Haugen — thi saa høj
er Banken, at jeg kunde overse det halve af Denne og næ-
sten hele Gaardsrummet — i Haugen bevægede sig et tem-
melig talrigt og pynteligt Selskab, som nylig maatte have
forladt et godt Bord, thi Man var mere højroftet, loe og
sang lystigere, end om Formiddagen plejer at være Tilfældet;
og strax derpaa kom ogsaa en ung Pige ud fra Huset med
Kaffekande, en Anden med Fløde, en Tredie med Kopper, en
Fjerde og en Femte med et Bord, hvilken Byrde saa mange
unge Herrer kappedes om at stille dem ved, at slet Ingen i
Gjerningen kom til at vise sin Belevenhed. Derefter kom
halvorne Børn løbende med Stole, med Piber og Tilbehør;
ja omsider udbares Instrumenter: et Par Violiner, en Fløjte
og en ærverdigg Bas. I Nærheden af Kjøbenhavn tiltrækker
sig et saadant Optrin kun flygtig Opmærksomhed: Man lader i

*) Mindre end pyntet.

det højeste Djet gjennemløbe Grupperne, for at see om der findes een eller anden Bekjendt, og fortsætter, uden at standse, sin Vej; men her — langt ude i de jydskke Heber, ret inde i Timianseggen, som Beboerne skjemteviis kalder den — her elektriserer det. Og nu den Gjæstfrihed — men det er ikke det rette Ord — den Hjertelighed, der modtog mig vildfremmede Mand! ordentlig som om det var mig, der gjorde hele Selskabet en særdeles Tjeneste. Der var Høstgilde i Præstegaarden; og foruden et Sæt liggende Fremmede fra Hovedstaden, var en temmelig viid Omegns Honoratiores efter Skik og Brug, indbudne. Jeg havde slet ingen anden Indførelse i Huset end Afgivning af nogle mig uvelkommande og i sig selv uvigtige Papirer, dem en Embedsmand i nærmeste Kjøbstad havde bedet mig paa Gjennemrejse at besørge, og dog var det neppe, jeg paa tredie Dagen fik Lov til at kjøre videre, — vel at mærke — paa Præstens egen Vogn. Selv denne Mands Særheder, paa hvilke jeg strax efter den første Hilsen fik en Prøve, bidrog til endmere at oplive min glade Stemning: idet nemlig hans Kone begyndte at føre mig omkring, og gjøre mig bekjendt med de Tilstædeværende, brummede han efter mig: „jo jo! en vakker ung Mand! — Artigheden selv! — har ret en sjælden godmodig Gang!“ „Lad det ikke frappere dem,“ hviskede hun hurtigt, „min gode Mand har den Maade, undertiden at sige højt, hvad han tænker; men han tænker reelt, og har, uden at vide det, sagt Dem en velmeent Artighed.“

Det første Indtryk af en livløs — ligesaafuldt som af en levende Gjenstand — bevarer sig længe, ja saalænge som

Erindringen selv. Det Sted, vi førstegang saae med Glæde, gjensee vi herefter ligesaa; ej allene oppækker og opstriffer det Mindet om Alt hvad dengang foregik, men tryller endog Sjelen ind i samme Stemning.

At Tonen af en Sang eller andet Musikstykke kan bevirke Dette, er ikke paaafaldende, thi Musikken er jo virkelig et Sprog, Toner ere Tanker, Takter Ord, og Noder Bogstaver; men endog Synet af en Blomst — ja blot Lugten er nok for at tilbagekalde i Huommelsen en heel Tilbragelse, tilligemed den Sindsbestaffenhed, i hvilken vi under samme befandt os. Duften af en Martsviol, for Exempel, minder mig ej allene om Kirsebærgangen, fremstillende for mit indre Dje den foraarsgroenne Bold, de knoppende Træer, Boldgravene og øvrige Omgivelser, men sætter mig ogsaa heelt tilbage i hiin søde Sjælestilstand, da jeg som Dreng her førstegang hilste den unge Vaar. — Saaledes nu: da jeg, efter et Aars Mellemrum, igjen stod paa Præstebakken, saae ned paa det gjæstfrie Huus, paa den venlige Hauge, paa Syren-Løvhytten, hvor vi musicerede, og Lindealleen, hvor vi siden dansede, indtil den kolde Havguse jog os ind i Storstuen: da — jeg veed ikke at udtrykke mig tydeligere — tilsmilte mig det hyggelige Sted moderkjerligt som et andet Hjem. Therese maae i mit Afsyn have læst mit Hjertes Bevægelser; thi et Par Taarer tindrede i hendes himmelblaae Dine; og med ukonstlet Rørelse sagde hun: De har Ret! her er godt at være." Men derpaa, ligesom undseende sig for en Fremmed over sin Følsomhed, begyndte hun at trippe ned ad Bakken, og det vel ilfomt. Hendes Beninde, der støttet ved Præstens Arm traadte sikkrere,

raabte, at hun skulde tage sig iagt. For sildel hun var ikke mere istand til at standse Garten, men saldt, bultrede og trimlede lige ned til Foden af Skrænten. Det sidste af hendes Nedfart saae jeg ikke, thi det gik mig selv næsten lige saa godt, da jeg instinctmæssig vilde ile hende tilhjælp. Ingen af os fik mindste Skade; men den yndige Pige var bleven saa forvirret, forstumlet og skamfuld, at hun, fye som en opjaget Raa, foer ind i Præstegaarden, uden en eneste Gang at see sig tilbage. Først en Time derefter blev hun atter synlig, da Veninden havde trøstet hende med den Forsikkring, at jeg havde begyndt at tumle ligesaa tidlig som hun. Præsten, hvis Følelse ikke var den allerfineste, modtog hende med et ironisk Smil, og mumlede dertil: „teretes suras integer probo!“ men Bang declamerede med een, for hans unge Alder priisværdig Alvorlighed: „hony soit qui mal y pense!“ Therese rødmede; thi skændt hun ikke forstod Ordene, anede hun dog, at de angik hende: „Tal Dansk, de gode Herrer!“ saldt Præstekonen hurtig ind, „os stakkels Fruentimmer kan de jo sagtens baade kjøbe og sælge paa Latin.“ „Meget gjerne, lille Mama!“ svarte han; „hvad Hr. Bang sagde, det er den Devise, som den ældste Riddersorden i Engelland fører, og som har følgende Oprindelse: paa et Bal ved Edward den tredies Hof tabte en Dame —“ „— aa det er jo en gammel Historie,“ afbrød hun, „den kjende vi godt — kom Tomfru Dyber! og giv os et lille Stykke!“ Denne Bending behagede Alle, endog saa Ham selv — som Hans Betærværdighed altid derhjemme benævnedes i tredje Person — thi han var en stor Gæster

af Musik, og fjøndt ingen Nødesluger — som han kaldte de konstkærdige — accompanerede han dog paa sin Violoncelle ret harmonisk og smagsfuldt. Therese satte sig villig til Klaveret, og uden Forspil istemte hun strax en munter Sang, som Præsten ledsagede med dybe Syngetoner, og hans Kone med taktmæssige Rif.

Da Sangen var ude, og Therese uden Ophold falden ind i en sejende Vals, løb det bagved af en mig fremmed Røst: „Amor er dog en Erkegavtyv —“ det var Baron Sonenthal; han var umærket kommen ind af den aabenstaaende Haugebør, og havde formodentlig hørt det sidste Vers.

Baronen var eet af de Menneſker, hvis glatte og smilende Ansigter altid vise paa smukt Vejr, om endog indenfor i Sindet er Regn og Blæst; han var hvad Man kalder en smuk Mand, eller bedre: han besad hiin negative Skjønhed, paa hvilken vel findes Intet at udsætte, men egentlig heller Intet at udmærke. Saaledes gives der Kvindeansigter, som ved første Blikkast synes saa engelmæssigt dejlige, at et ubevogtet Mandshjerte begynder at frygte for sin Rolighed; men ved nærmere Betragtning forsvinder Glorien, istædet for Engelen ser Man blot et Menneſke, som Folk er' flest. — „Hvad ondt har Amor gjort Dem, Hr. Baron?“ spurgte Therese, idet hun efter en kort Pilsen atter satte sig til Klaveret, „hvorfor er han en Gavtyv?“ „Det skal jeg sige Dem, min rare Pige!“ svarte han, „Skjelman lader sig ikke nøje med at gjøre vore Dine til Forradere mod Hjertet; og det var paa min Ære dog meer

end nok; men han lister sig og ind igjennem Drerne." The-
 rese smilte skjelsk, og, uden at svare, klimprede hun Melo-
 dien til: „Paa mit Hjertes Skofsteen brænder“ — „en har-
 piset Gistovesbrand,“ sang Præsten med sin dybe Basstem-
 me; men inden han endnu havde udbrummet den sidste Sta-
 velse, begyndte hun paa Duverturen til Don Juan. Dette
 Mesterværk af Tonedigternes Shakespeare, som var aldeles
 nyt for Tilhørerne, paa mig nær, virkede med saadan Trol-
 domsmagt paa den musikalske Præstemand, at han snart
 sad hensunken i stum Forbauselse, snart foer op som af en
 Drøm — nu smilte som henrykt i den tredie Himmel, nu
 skuddrede, som greben af en Febergysen; og da Tryllerinden
 holdt op, saae han først paa hende, saa paa os Andre, Gen
 for Gen, uden lange at kunne frembringe en Lyd, til han
 omsider fik Luft i hans dyreste og kun i højeste Affect bru-
 gelige Ged: „Min Himmeriges Part! Hvad var det!

Saaledes — mindes jeg grant — blev ogsaa jeg til-
 mode, da Schiller førstegang faldt mig ihænde. Tilforn
 vidste jeg virkelig ikke hvad Poesie var, skjøndt jeg anede
 det; jeg havde læst Homer og Virgil, men jeg forstod dem
 vistnok ikke, thi Kold var jeg og Kold blev jeg. Ikke meget
 bedre gik det mig med de Myere: smukke Tanker, Klang og
 Rhythmus, men ikke dette ubeskrivelige, der ligesaavel i Prosa
 som i Vers vækker de slumrende Følelser og udfolder Eje-
 lens Binger — da kom Schiller, kom som den første Kjærlighed
 til Unglingens Hjerte, og gjensøgte mig til det højere Liv
 hernelen.

Therese smilte og sagde: „det er Ouverturen til Don Juan.“ „Don Juan!“ raabte Præsten og sprang op fra Stolen, „det er en Trolldmand, denne Don Juan; det er en Halvgud!“ „Don Juan hedder Operaen,“ vedblev hun, „Componistens Navn er Mozart.“ „Mozart?“ gjentog han, og det er førstegang jeg hører Noget af denne Mirakelmand — nej! bliv siddende, allersødeste Tomsfru! og lad os faae mere af den Tønde!“ — Hun gav os nu et Sangnummer efter det Andet, og det med en Sandhed, som vist vilde fortryllet Mozart selv; men jeg sølte stedse dybere og dybere Sandheden af Baronens: „var det ikke nok at Amor gjør vore Dine til Forrædere mod Hjertet; skal han ogsaa liste sig ind gennem Dyrerne?“ Kort sagt: jeg mærkede selv først, hvad ellers sjelden skal finde Sted, at jeg begyndte at vorde forelsket. Jeg sad fastkoglet til min Stol, og Fortryllesen maatte uundgaelig vare lige saalange som Musikken; den kunde ikke løses, før det behagede Therese; hvis hun da vilde have gennemgaaet hele Udtoget af Operaen, vilde den dalende Sol faaet os Alle, mig og Præsten ganske sikkert, at see paa eet og samme Sted. Men hun brød af paa Halvvejen, og det paa en Maade, der virkede, efter Ordspøget, som en Spand koldt Vand over Hovedet. Hun havde ikke sjunget mere end de to første Ord af Arien: „Kølige Druer,“ før hendes Englestemme taug, og hendes Rosenfingre begyndte at udhamre en Bondebans, der efter nogle Takter forvandlede til et Charivari saa skurrende, som nogen uøvet Haand var istand til at frembringe; og derpaa sprang hun op — Præsten og jeg ligeledes. „Hvad er det

for Noget?" brummede han, "Capricer — Nykker!" men hun hviskede til ham, saa jeg ret godt kunde høre det: "Man kaster ikke Perler —." En plump Skraben lød bagved, og et Blik paa den nysankomne syntes virkelig at retfærdiggjøre vor Virtuosa's synderlige Opførsel. Havde end ikke Præstens højtænkte "Quid novi ex Africa?" vakt Ideen hos mig, jeg maatte alligevel snart have bemærket Ligheden mellem Fyren og en kalkunst Hane: hans tykke, pluddrende Nale, hans kluntede, vriffende Gang vilde allene have erhvervet ham dette Prædikat, om end ikke den violblaa Snabel mellem de røde, koparrede, laskede Rjæver, havde saa levende mindet om den stolteste, arrigste og naragtigste blandt Fuglene. Men allermest træffende fandt jeg dog Ligheden senere hen, da jeg saae ham i en Menuet: med begge Hænder i Buxelommerne udbredte han Albuerne som Vinger, bryste sig og slog med Nækken, og hvergang han stred forbi sin Dame udstødte han gennem Næsen et Prust, bestemt som den sjedrede Sultan giver fra sig, naar han i sin Selvsølelses Culminationspunct tripper et Par Trin fremad, og slæber de struttende Vinger henad Jorden. De Andre hilste ham med et "Velkommen Hr. Forvalter!" og Baronen med et familiært "Goddag Huusfoged!" — Strax efter indtraadte en ung moderne klædt, og ligesom Forvalteren besporet Mand, hvem Man forestillede mig som Hr. Rumsøe, Nabopræsten i Skramlum. Neppe havde Denne hilset rundt, før Baronen spurgte ham: "vi skal vel altsaa ikke lidt i de apocryphiske Bøger?" og ikke vel var Spørgsmaalet ude, før Forvalteren stiltiende satte et Spillebord frem midt i Stuen, og bad derpaa højt

om „Baronens Bibel.“ Berten dækkede strax med Lombrerort, og indbød mig til at tage Plads; men da jeg forsikrede, jeg var en Begynder, spillede flet og ugjerne, anviste han mig Damernes Selskab, og satte sig selv tilligemed de andre tre Herrer; og kunde jeg af den Hurtighed og Lyst, hvormed alt dette skete, let skjønne, at alle Fire udgjorde et sluttet Partie.

Jeg saae mig omkring efter Damerne, de vare ikke inde, men rimeligviis i Haugen. Jeg gik derud, og mødte strax Hovmesteren, som spadserede allene med Hænderne paa Ryggen. „De spiller ikke Kort?“ spurgte han. „Nødtvungen,“ svarte jeg. „Det gaaer mig ligesaadan,“ vedblev han; „og skal jeg spille, maae det være Hasardspil; det er reent Løjsaabenbar Krig, ærlig Kamp. Deres saakaldte Commerce-spil, er dog kun et Slags hofsligt, af Moden autoriseret Snyderi. Det skal lade, som om de spillede blot for Morfskab — Hykleri! — ellers maatte de jo spille om Stentringer. Hasardspil er Krig, Commerce-spil er Cabinetsforhandlinger — diplomatiske Negotiationer; ved Krig søger Man at erhverve ved Magt, paa den anden Maade ved List; Hasardspilleren er — om De saa vil — en Røver; den Anden er en Tyv.“ Der var Noget saa frit, rasst og hensynsløst i disse hans Yttringer, at jeg, uagtet Paradorjageriet stak lidt frem, ikke kunde nægte ham mit Bifald, hvorvel jeg ikke heller fordulgte, at Ideen med dens Indkladning lignede Johannes den Døber i Kameelhaarskjortlen. „Det er mig kjert,“ sagde han, „og det saameget kjerere, som jeg troer, det ikke var Deres Hensigt, at sige mig nogen Compliment

— og Complimenter," lagde han til, „maae jeg reent ud sige Dem, ere mig langt modbydeligere end ærlige Grovheder; ikke engang mod et Fruentimmer, for hvem jeg nærer nogen Slags Agtelse, kan jeg tillade mig slikt." „Det var vistnok skjönt," svarte jeg, „om alle fulgte Deres Princip: om baade Tale og Handling simplificeredes saa meget muligt, og Sandheden stedsse traadte frem i sin uskyldige Nøgenhed, om Man f. Ex. ikke tiltalte sit Medmenneske som en travarende Person eller som et *nomen collectivum*, om Man affkaffede al Titulatur, lod Gud allene være Herre og naadig — netop som Franskmændene, tilforn de største Complimentmager i Verden, der nu allesammen ere Dus og hedde blot Borgere og Borgerinder." „Er det Alvor?" spurgte han heftigt. „Det er Alvor," svarte jeg. „Saa er Du min Mand, Nordstjerne!" raabte han, rækkende mig sin Haand — jeg slog til, indtagen af Ynglingens ærlige Djevnhed, og Benskabspagten var sluttet. — „Men" vedblev jeg, „Skulde det ikke forholde sig noget anderledes med det, Du kalder Compliment? Vi maae være enige om Ordets Betydning; mig synes det har en dobbelt. I den Ene, som Du tænker paa, er Compliment vel det samme som Smiger; men i den Anden og bedre er det jo hverken mere eller mindre end Høflighed —" „— Høflighed kommer af Hof —" faldt han ind. — „Lad det komme hvoraf det vil!" vedblev jeg, „Høflighed kan ogsaa være oprigtig meent. Hør Bang! Er Sandhed ikke Sandhed, fordi den er indklædt?" „Jo — saamand!" svarte han langsomt. „Det var vistnok naturligere, om alle Mennesker gif nøgne; men kunne vi

ikke være lige ærlige og sandhedskjere, fordi vi indhylle os i Klæder? og er da en velmeent Compliment Andet end en indklædt Bifaldsyttring? Hverken Du eller jeg vil sige til en smuk Pige: Himmel! hvor Du er dejlig! omendstjøndt det kan være, idetmindste en reen objectiv Sandhed. Hvi skulde det da være Falskhed eller Fornærmelse, under en fin Indklædning at yttre vor Hjertensmæning?" „Naar Du tager Ordet saaledes," sagde han, „kan jeg ikke have synderligt imod det; men skal vort hurtige Bekjendtskab engang vorde Venfskab, saa maae Sandheden stedse fremtræde mellem os uden mindste Beklædning, hvadenten der skal bifaldes eller dadles — men der seer jeg Damerne — skal vi indlade os med dem, maae vel vor landsflygtige Gubinde drapperes en Smule, om det saa kun var med ostindisk Musselin."

De to Beninder sad paa en Havebank; Frøkenen havde en Bog for sig, men saasnart hun blev os vaer, lukkede hun den sammen og gjemte den — det forekom mig, at hun havde grædt. „Hvad skal vi vædde, det er Sieghward?" sagde Wang sagte til mig, og højt til Damerne: „Skulle vi ikke høre Hr. Nordstjernes Mening om den Bog, De veed nok?" „Hvorfor ikke?" svarte Fr. Dyber rasft. „Jeg troer neppe han vil være saa streng som De — det er Klosterhistorien Sieghward, Hr. Nordstjerne! som Bogcensuren paa Solholm har dømt til Baalet — De kjenner den?" „Jo" svarte jeg, „og tilstaaer — siden jeg opfordres — at denne Dom synes mig vel grusom. Efter min Følelse er den et Mesterstykke i sit Slags; stjøndt jeg heller ikke nægter, at den kan indeholde en sød Gift!" „Gift?" sagde Frøkenen næsten forstrækket;

og Bang tilføjede triumpherende: „der har vi mine Ord.“ „Dg dog“ sagde Therese, „befinde vi os jo alle Fire ret vel efter Nydelsen af denne Gift.“ „Det er ogsaa af de Langsomme“ svarte jeg, „og tilmed ingen af de absolute; den er kun farlig for Enkelte — det kommer allene an paa Læsernes særegne Sindsbeskaffenhed, om han har Modtagelighed for Giften.“ „Gift!“ gjentog Mariane estertænkende og som for sig selv: „hvorledes skulde den kunne findes forenet med saa dyb og inderlig en Religiositet? med saa fromme, saa rene Følelser? — Jeg forstaaer Dem ikke.“ „Det glæder mig, Frøken!“ svarede jeg, „men er ikke mere, end hvad jeg ventede, i Paradiiset frygtede Man ikke Slangen — dog, jeg er forpligtet til at forklare mig tydeligere: der gives flere Slags Gift; jeg meente Ingen af dem, der angribe Religiositet og Dyd, men en saadan som forstyrrer Hjertets Rolighed, idet den vækker Haab, som aldrig opfyldes — Længsler, som aldrig stilles, viser os Verden i et Rosenlys, der forsvinder med Ungdommens Morgendrømme, og navnlig Menneffene som Idealer, der da kun skyldes Digternes Indbildingskraft deres korte Tilværelse —“ „— Det vil sige“ faldt hun ind, „at De overhovedet bandlyser alle Romaner —“ „— Nej, min Frøken!“ svarte jeg, „ikke Andre end de falske.“ „Er det dem,“ spurgte hun, „der fremstiller Verden som den borde være?“ „ja — ogsaa dem — Enhver der afbilder den enten som et Paradiis eller som et Helvede, eller som en Blanding af Begge.“ „Hr. Nordstjerne,“ tog Bang Ordet, „under ikke Romaner, men Historier.“ „Ganske rigtig!“ raabte jeg, „jeg elsker virkelig Romanen, naar den er Historie, naar dens

Begivenheder og Karakterfildringer ere sande, eller kunne være det." — Mariane sukkede; „mon denne Sandhed, De her anpriser, ikke ogsaa har sine Gifter, der desværre ere mere virkelige end Romanens?" „Jo desværre!" svarte jeg; „men Historien lærer os at kjende og undflye dem — den anpriser dem ikke — det gjør Romanen ved sine." — Saalænge havde Therese forholdt sig som en opmærksom Tilhørerinde; og af og til kastet hurtige og forskende Blikke paa de talende — her tog hun et Linde-Blad, lagde det tilrette mellem Tommel- og Pegefingern, som til Skrald, og sagde: „jeg har ladet mig sige, at den sande Historie indeholder meget, som er falskt —" „— det er ganske vist," svarte jeg, „skjøndt Intet, som jo kunde være sandt; men derfor er ogsaa den sande Roman paalideligere end Historien, ved Denne kommer det an paa, om det er saa; ved Romanen derimod blot, om det kan være saa." „Historien" vedblev hun, „kan en stakkels Pige ikke kritisk bedømme; og hvorfor, Hr. von Nordkjerne! maae hun ej, til Trøst ved den virkelige Verdens bedrøvelige Sandheder, tye hen til en opdigtet, og dele med Skjalden hans fromme Selvbedrag? Ere ikke de skjønneste Digtninger just de, som henslytte os fra den faldne Verdens Torne og Lidelser hen imellem Paradisets Blomster og Livsens Frugter? som opløste os over Jorden, og søge at bringe os dens Jammerligheder iglemme? Eller er Romanskriveren ikke ogsaa Digter? har han ikke samme Ret, som den der skriver Vers?" — Mariane smilte glad og mildt til sin djerne Medhjælperesse; og jeg gad gjerne, som overvunden have kastet mig til den skønne Sejervinderindes Fødder.

„So!“ svarte jeg, „naar vi blot ikke glemme, at Romanen er Digtning; eller at staae paa vore Fødder, naar vi atter bale fra den svimle Flugt.“ — Therese rejste sig, i det hun slog Skraal med Lindebladet — „De kender Victoria;“ sagde Bang med Lune; „det er for tidligt; De har vel bragt den ene fjendtlige Fløj til Retirade, men den Anden har endnu ikke været i Tiden. Hvad Sieghard især angaaer, troer jeg at kunne overbevise Dem —“ — „Vi vil ikke overbevises, Hr. Bang!“ faldt hun hurtig og bestemt ind. — „Naar De seer et Sørgeespil, som indtager Dem, vilde De neppe være den Tak skyldig, der vækkede Dem af Illusionens Drøm, og hvistede Dem i Dret, „hvorfors græder De? bær Dem dog ikke saa barnagtigt ad! det er jo kun Digt og Fabel alt sammen!“ — der seer jeg desuden Pigen kommer for at kalde os tilbords,“ — Hermed tog hun Mariane under Armen, gjorde et Knix, og Begge ilede foran, efterfulgte af os to Philosopher.

Supperrinen stod paa det dækkede Bord, Vertinden ved sin Stol med Hænderne paa Bagslaget, biende efter Udfaldet af en Solo couleur. Denne var falden i Baronens Lod; og det var øjensynligt et Spil af højeste Vigtighed, thi en saadan Alvor i hans Ansyn saaes vist aldrig enten før eller siden — af mig, idetmindste ikke; — men Man bør ogsaa tage i Betragtning, at Solopullien var fuld af Sølvmynt, og Beten derforuden saare stor. „Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae,“ sagde Bang saa højt, at Spillerne gjerne kunde hørt det, hvis ikke Ting af højere Vigtighed havde bemestret sig alle deres Sanser; Eigesaalibet fandt Vertindens gjentagne: „Maden bliver kold“

Vej til Spillerne Drer. Endelig sprang Berten op fra Stolen — han havde siddet over, og seet de Andres Kort — og raabte: „min Himmeriges Part! nu vinder han den Solo!“ Baronens Ansigt straalende „som Solen fra sin dette Sky;“ han fremviste sine tre sidste Kort, og sagde: *gagné en quatre divide et impera!* Derpaa tog han Pullien, rejste sig, og bød Bertinden sin Arm med en Mine, som om slet Intet var forefaldet. Pastor Rumsøe og Forvalter Hiarum bleve endnu siddende en rum Tid, og gav hverandre i temmelig bitter Udtryk Skyld for Tabet af dette vigtige Slag, ja denne Ordstrid endtes ikke ganske, før Stegen kom paa Bordet, og det endda kun paa den Maade: at et Bøddemaal blev indgaaet, og en fraværende Præst — der ansaaes som en Profesfor i Lombre — antaget til Voldgiftsmand. — Endelig gik Samtalen over paa Dagens politiske Begivenheder: Forvalteren, en ivrig Tilhænger af Bjerghpartiet, førte Ordet, og priste dets kraftige Forholdsregler til Oprettelse af fuldkommen Frihed og Lighed; han syntes herved ganske at overse Principalens, en gammeladelig Barons, Nærværelse. Denne, ganske ligegyldig ved sin Betjents marattiske Yttringer, jubilerede over Præsteskabets Udryddelse, og dette ikke uden lidt forblommet Spotteri over Religion i Almindelighed. Maaskee de tvende Religionens Tjenere ej engang mærkede hans Sarkasmer; men vist er det, at Ingen af dem besvarede samme.

Da Maaltidet var tilende, gik Spillerne igjen til deres Lombre. Frøkenen, der foregav en Upasjelighed, rejste med hendes Veninde til Solholm; Bang og jeg tilbragte de øvrige

Timer til Sengetid med Samtaler, i hvilke han røbede saavel Skarpsind og Frimodighed, som Disputerelyst, Paastaaenhed og Hang til Heterodoxie. Dog vare mine Tanker stedse deelte mellem de afhandlede Emner, og en fraværende Gjenstand, der havde gjort et Indtryk paa mit Hjerte, som jeg vel følte var Noget meer end overfladisk.

Gravhojen.

Mit Soveværelse var et Kvistkammer, som vendte mod Syd, og hvorfra der var Udsigt over Haugen ned igjennem Engdalen. Da jeg ikke følte Trang til Søv, rejste jeg mig ved Solens Opgang, og satte mig for det aabnede Vindue.

Morgentaagen hang udspændt fra Bakke til Bakke, som et Tæppe over Dalen; steeg og sank og bølgede sagtelig bevæget af milde Luftpust. Lat uden for mig paa den højeste Abild sad et kviddrende Svalepar. Fjernt og nær lød Værkerens klingende Morgensang, og derimellem Vibens muntre og Rydens klagende Toner, Hjejens Fløjten, Hørssegjøgens og Urbanens Skoggren. Det var ikke hiin mig saa velkjendte, saa kjære Fugleconcert, som Lundenes Sangere opføre paa min løvrige Fødeøe; men lutter fremmede Stemmer — Hebens Beboere, der næsten Alle tie om Dagen, og kun ved Solens Komme og Bortgang hilse dette Verdens oplivende Lys. Endnu livligere blev det derude, da tillige Huusdyrenes Stemme lode sig høre ved Uddrivten: Køernes Drønen, Faarehjordens uendelige Brægen" og Hyrdens Sang

i gammelbøgs tungfindig Kæmpevisestil, med sine langtrukne Moltoner, og ideligt gjenkommende Dmkrød. Men lidt efter lidt hændede en Stemme efter den Anden; Taageforhængen over Dalen adskiltes, steeg, dannede sig i enkelte tynde Skyer, der Alle snart hensmeltede i Glandsen af den over Lynghjæget nu heelt oprundne Sol.

Hvor ofte klages ikke over de jordiske Glæders Kortvarighed! og Dette gjælder ej allene om dem, som hiin vise Slave satte „udenfor vor Magt“, men og om dem, som Sjælen selv fremkalder af sit eget uudgrundelige Døb: Phantasens Tryllebilleder — disse den indre Virksomheds yndige Skabninger — ere ligesaa lidt vor Ejendom, ligesaa flygtige som enhver Anden, der blot tilhører de udoortes Gandsfer. De henflyve, bortsmelte som hine Morgentaager. Vi stræbe forgjæves at holde dem tilbage; vi gribe efter de vigende Skygger, og vende tomhændede tilbage, eller erholde Noget, vi hverken have ventet eller ønsket. Saaledes gjenkalde vi stundom, efter flere Aars Mellemrum, een eller anden lykkelig Sindstemning — stundom kommer den ukaldet — lønlige Glæde fylder vort hele Væsen, vi befinde os i en sød magnetisk Slummer, eller i Theriakens første paradisiske Stadium; men som vi forgjæves anstrænge os for at udtrække — å! det staaer ikke i vor Magt — saalidet som Clairvoyancen i den Magnetisertes: Engelen „kysser os ømt og forsvinder“; den søde Ruus er forbi. Virkeligheden jager Indbildingen paa Flugt; eller de skønne Forestillinger omstiftes pludselig, uvilkaarligt, ligesom een Drømmescene afløser den Anden i vild Uorden, ligesom Billede følger paa Billede i

den magiske Bygte. — Jeg saae mig selv ved Thereses Side; hendes højre omslynge min Hals, hendes venstre en smilende Blud. Jeg saae os som Kronhelm og hans Therese — som Adam og Eva i Miltons Paradiis. Men strax derpaa fremstillede sig ukaldet Menneſkets Førfører — høist sælsomt! — i Baronens Skikkelse. Med den alvorligste Billie stræbte jeg at bortmane ham — jeg magtede det ikke. Istædet for at vige, nærmede han sig, og sæstede sit Eoglende Slangeblik stivt paa Therese; og hun, som umodſtaelig afstedslæbt ved magnetisk Kraft, foer ind i den onde Fiendes aabne Favn, han krystede hende — som Slangerne Laocoon — hun vreed, hun vaandede sig. Jeg foer til for at knuse hans Hoved, men Jorden aabnede sig, og under haanende Skogger rev han hende med sig ned i Afgrunden.

Jeg foer op, som af en Drøm; jeg græd, som over et virkelig tabt Paradiis. — „O Du ærlige Epictetes!“ sukkede jeg, „hvad er da i vor Magt, naar ej engang Phantasiens er det?“ — „Phantasiens Brug“ tyktes han mig at svare. „Ja!“ raabte jeg, „det var et Barsel, givet af en fjertig Aand — jeg vil frelse hende.“

„Hvem?“ raabtes der nede fra Haugen. Det var min Bert, som rygede sin Morgenpipe. Paa hans forundrende „Hvem?“ mærkede jeg først at jeg havde snakket over mig; og forvirret, som jeg var, kunde jeg ikke svare Andet end: „nu kommer jeg strax.“ — Jeg skyndte mig derved. Han stod endnu paa samme Sted med Piben i Haanden, og saae sig rundt om, søgende Den som skulde frelses. — Jeg betog

ham Bildfarelsen ved at forklare ham, hvorlunde Indbildningskraften havde havt mig en Smule tilbedste, dog naturligvis uden at navne ham Personen. — „De taler med Dem selv,“ sagde han smilende — „De bliver gammel — men Apropos, har De lyst til at bese en Gravhøj, som jeg er ved at kuldkaste? der finde vi ogsaa Damerne fra Solholm, og følge med dem til Gaarden — vi ere inviterede til Middag.“ Jeg samtykkede.

Under min Omklædning gav jeg mig til at gaae irette med mig selv, eller egentlig med min halstyrige Phantasi, fordi den havde laant den onde Aand Baronens Legeme. „Hvorfor da,“ sagde jeg, „vil Du endelig gjøre ham til en samvittighedsløs ugudelig Forsfører? At han har kaldet Therese „min Kære! min Søde!“ er vel i Grunden blotte tilvante Talemaader, som en Mand paa hans Alder gjerne uden Anstød kan bruge til en Pige, der kunde være hans Datter. Og i hans Djæfkest til hende vil dog allene Skinsyge see noget meer end den Mildhed, han viser mod Alle og Enhver. Hvad beviser vel det, at den plumpe Forvalter engang sagde til hende: „tag Dem i Agt for min Principal! han er en stor Skjelm efter Pigerne!“ Er han maaffee ikke selv een af hendes Tilbedere? Idet jeg saaledes strafede mig selv, mindedes jeg pludselig, at jeg om Natten havde havt en Forestilling isøvne, som lignede meget den der bares mig vaagen for; „men hvor kom saa Drømmen fra? Der stod jeg — kunde ikke komme videre, end Plato og Kant.

Da vort første Bestemmelsessted ikke laae en halv Mil fra Præstegaarden, gif vi derud; thi saaledes foreslog min Bert. Jeg, skjøndt kun halv saa gammel som han, havde vel hellere aget, men undsaae mig ved at tilstaae det. Hvor nemlig intet seeværdigt findes paa en Vej, der betjener jeg mig hellere af Hestenses Fødder, end af mine egne; og fra Langebæk til Højen var kun Lyng, og intet Andet. — Vi fandt tre fire Karle ifærd med Arbejdet, og allerede saavidt, at Indgang til et Gravkammer just ved vor Ankomst viste sig. Da Denne var ryddet, fik jeg Lyft til at være den Første i det „sneyre Huus“, men saa lovt til Løftet var der, at jeg maatte saagodtsom krybe derind. Snart befandt jeg mig i det egentlige Sovekammer, som nu førstegang efter maaskee mere end tusinde Lars Forløb modtog et levende Bæsen, og Morgensolens Straaler, der belyste en Leerurne, — saavidt jeg ved flygtigt Djesyn opdagede — den eneste mærkelige Gjenstand, Hulen indeholdt. Med dette Udbytte vendte jeg tilbage; og vilde strax været ifærd med at undersøge Indholden, hvis Præsten ikke havde afholdt mig: „lad os bide med det!“ sagde han „see hist! der kommer saa sandelig en Mand, der gjør mere af en sort Leerpotte med brændte Been og andet Snavs, end af en god Potte Suppe i en Soloterrine: han skal tage Laaget af — de skal snart see, hvor graadig han farer i Potten.“ I fejende Gallop kom den omtalte i ligeste Linie over Heben, og brød sig hverken om Vej eller Sti. Inden et halvt Minutts Forløb var han ved Foden af Højen. Han sprang af Hesten, uden videre at bryde sig om Denne, der ogsaa strax

skulle have benyttet sin Frihed, hvis ikke een af Graverne
 havde grebet den i Tøjlen. Den flyvende Rytter syntes
 at ville tiltale os; men da han i det samme, fik Dje paa
 den aabnede Indgang, standsede han pludselig som forstenet,
 udstrakte Armene, og frembragte ikke Andet end et langt
 „Ah!“ et saadant, som en Smarodser udaander ved Synet
 af et lækkert Bord, eller en forlibt Tilskuer ved Frem-
 trædelsen af en dejlig Skuespillerinde. Da han havde staaet
 nogle Secunder med et Afsyn, som om han saae Himmelen
 aaben, og ikke Jorden, fik Tungen atter sin tabte Brug:
 „Pastor! Kjere Pastor!“ udbrød han bebrejdende, dog uden
 Bitterhed, „Og det kunde De gjøre, uden at lade mig det
 vide!“ „Jeg vilde overraske Dem,“ faldt Pastoren ind, „med
 en lille underjordisk Raritet, og her har De den“ — han
 viste paa Urnen. Nu først faldt Antiquarens Dine paa
 Skatten; thi under hiin Replik havde han dem endnu stivt
 fæstede paa Hullet i Højen. „Ved Din Hangadrot! og alle
 Aserne!“ jublede han, „det er den Skønneste, jeg til Dags
 Dato har seet; en Form aldeles mageløs! — og Størrel-
 sen! — yppertlig conserveret! — med begge sine Hanker! —
 og med Laag paa! — under disse Forundrings- og Glædes-
 Udbrud nærmede han sig langsomt Skridt for Skridt, satte
 sig paa det ene Kna, og lagde Hænderne sagtelig og klap-
 pende om Grydens Sider, som en Fader, der kjerterner sit
 Barn, „Har De havt den aaben?“ spurgte han hurtigt;
 Paa vor Benægtelse rev han et fint hvidt Klæde op af
 Kommen, og udbredte det paa Jorden; men da han vel
 frygtede, at det ikke var stort nok til at rumme Indholden,
 gjorde han det samme ved sit Halsklæde. Derpaa tog han

med største Forsigtighed Laaget af, og stirrede en Stund med Henrykkelsens Smil ned i den halvfylde Urne. „Lad Kammerraaden nu rode lidt omkring i denne Afstemning,“ sagde Præsten, „mens vi ryge en Pibe heroppe.“ Jeg stødte ham paa Armen; „siger Intet,“ sagde han igjen ligesaa lydt, „siger Intet,“ i nærværende Djeblikke kan han hverken høre eller see hvad der foregaaer omkring ham — det er med ham som med Urhanen i dens forlippede Erstacer.“ — „Det er dog et ganske uskyldigt Eidsbaveri,“ mente jeg, „da vi havde lejret os paa Højens Top, „og jeg føler ret godt, hvortledes det kan blive Eidskab. For mig har ogsaa enhver Oldtids Levning noget tiltrækkende, noget stille ærværdigt —“ — „saamænd!“ sagde Præsten bifaldende, medens han slog Ald til Piben; „men at gjøre Oldsager til sit eneste Studium, deraf kommer dog aldrig noget stort ud.“ „Det var alligevel tankeligt,“ vedblev jeg, „at det med Eiden kunde give noget Udbytte for vor gamle Historie.“ „Meget muligt,“ svarte han, „men at betragte det som det vigtigste af Alle, er dog en Smule naragtigt.“ „Hvad et Menneske finder Kald til,“ meente jeg, „bor han vel ansee for det vigtigste, om han deri skal bringe det til Noget. Den som med Eiegenbighed betragter og driver sin Dont, vorder steds en Fuffter: en Fuffter er den Smedker, den Skomager, som ikke sætter sit Haandværk over alle Andre; og det samme gjælder om Konstneren og Sribenten.“ „Godt nok!“ svarte min Modstander, og tog sig et langt Drag af Piben; „Alt hvad vi ove, Leeg eller Uvov, maae see med Lyft, ellers vorder det Uvovlige Leeg, og Leegen for

alvorlig; men hvorfor skal Snekkeren foragte Skomageren og Skræbderen? og Konstneren den solide Videnskabsmand? Jeg har kjendt en Danssemester, som paastod, at hans Konst var Fundamentet til alle Andre, ja til alle Videnskaber — Moralen med. Den samme Professor Springgaas tog aldrig Hatten af for et Menneſke, som gik indad med Fødderne, var han endog Kongens første Minister." „Han var sikkert en Virtuos?" spurgte jeg. „Derfor ansaaes han," nikkede Præsten. „Ja seer De, min Ven!" vedblev jeg, uden denne Stolthed havde han vist aldrig bragt det til Virtuositet. Gensidighed maae Man holde Menneſket tilgode, da Alsidighed er uopnaelig. En Virtuos i Tonekonsten maae gjerne for mig ansee en Violin for den vigtigste af alle menneſkelige Opfindelser, naar han saa forstaaer at tractere den, og en Digter troe sig indblæst af Guddommen selv." „Hm! hm" mumlede Præsten, „der er Noget i det De siger; Herregaardsknyttens for Exempel, som kommer der henne, han sætter Jagten over alt Andet i Verden, og foragter i sit Hjerte Enhver, som ikke kan skyde. Han veed ikke tydeligere at betegne den højeste Grad af Uvidenhed og Enfoldighed, end ved den Talemaade: „Den Karl er saa dum, han kjender ikke Buxen fra Naalen"; men selv skyder han rigtignok paa en Prik — jeg vil ellers foreløbig sige Dem, at han staaer højt anskreven hos Baronnen, der har ført ham med herind fra en udenlandsrejse." — Den omtalte Nimrod, en undersætsig, fortsmudset Person, ned dybtliggende Dine, reed, ledsaget af en Hønschund, lige hen imod os, lettede paa Hatten, og bragte os paa tydf

Herfkebets Hilsen: at samme nemlig kom strax efter, for at tage Højen i Njeshn. Derpaa sagde han for sig selv i en fremtende Tone: „Aperpo, Hr. Pastor! Hvem gifer Dem Lov til at kaste Kase ut i min Rivier?“ Præsten, som gjerne trykfedes, svarte: „ein guten Wort, min lieber Liefers! will er nicht trinken ein Snaechs?“ Hertil takkede Sageren, og stod af Hesten. Een af Graverne blev opkaldt med Madkurven, og en Serviet udbredt imellem os, hvorpaa Frokosten udpakkedes. Kammerraaden indbødes til at deeltage i Maaltidet, men han betakkede sig for det første, da han endnu ej var færdig med at undersøge den fundne Skat. Da Skytten havde faaet den første Snaech, som han med opløftet Albue og langt tilbagebøjet Hoved holdte i Halsen, begyndte han oprømt, „alkeraat sodan sad jeg og min Lieutnant Ewald — han er nu Genneraal — i den nordmekaniske Krig, da den franske Genneraal Lafayette kam, og jog os væk fra vores Maaltid; men den Pus betalte jeg ham; fra Busten stikkede jeg ham en Valet, so han glemte at sto op igjen —“ „— Lafayette,“ rettede jeg, „lever jo endnu.“ „det mo være en Søn af min Lafayette,“ svarte han, „for den jeg stød, rejser sig min Seel ikke før Domsdag.“ Præsten blinkede til mig, og fyldte atter Domlingen til Lafayettes Banemand. Han stak ud, og takkede med en nye Anecdote fra Krigen, endnu mere heroisk end den første. Nu kjennte jeg min Mand, og gjorde ingen flere Bemærkninger ved hans nordmekaniske Krigshistorier, der for hver ny Snaech vandt baade i Omfang og digterisk Høihed. Hvad der egentlig gav dem Værd, var dog den Omstændighed

at Forfatteren selv troede sine Fictioner; thi det er ligesaa almindeligt, som billigt, at Løgneren saalænge søger at narre Andre, til han omsider vorder sin egen Nar.

Endelig kom da Herskabet. Skytten satte sig tilhest, reed Vognen imøde, og escorterede den til Højen. Inden han begav sig bort til Dagens Forretning, maatte han, med syntlig Uergrelse, døje en grov Bommert mod den adle „Waidkonst,“ som han kaldte den: hans Herre sagde nemlig til ham: „See' nu, min kjere Johan! at Du skaffer os nogle Snekper til Aften!“ Djebkløkelig standsede han Hesten, som om han vilde til at lægge an, satte et Ansigt op, hvori først Forbauselse og derefter Medynk blandet med Ringeagt ikke utydelig afmalede sig. „Snekper? — Snekper!“ gjentog han, „i Juny Monat? om Baronen so vilde forere mig Solholm op og ned som den stoer, kunde jeg ikke skaffe Dem en Sneppe idag; po denne Marsens Tid har vi her i Landet lige saamange Elefanter som Snekper.“ — „Naa naa!“ sagde Baronen, „Snekper eller Brokfugle, det kommer ud paa eet.“ „Det gjør Fanden,“ mumlede Dianas Yndling, idet han hurtig drejede Hesten, og galloperede bort, maaskee fordi han frygtede for, at han ikke længere vilde være istand til at hemme Udbrudet af sin billige Harmes.

Ligesom de Kjørende kom af Vognen, ilede de hen til Kammerraad Uvold, der endnu sad paa Knæerne, ragede med en Søvsøger, og lagde de fundne Hertiligheder tilside paa sit Halsklæde. Han hilste blot med hurtige Nis. Den skjelmste Therese salbt ham strax i Glanterne. „Men

Gud bevar os vel," raabte hun, "bruger De deres rene fine Lintøj til saadant Snavs!" "Snavs?" gjentog han, dog uden engang at see paa hende. "Hvad tænker De Fruen vil sige?" vedblev hun, og tog fat paa en Flip af Pommeflædet; men han, som mærkede hendes Hensigt, greb hendes Arm med en Muskat's Kaphed, og sagde bestemt og truende: "De la'er det ligge!" Therese rev Armen til sig; hun blev virkelig vred; men det flødte hende alligevel nydeligt, og fremstillede blot en ny Variation af Skjønheden. — Kammerraaden tog ikke nogen Notice heraf, men hældede med stor Forsigtighed Smullet i Urnen; som han tog under den ene Arm, og med Reliquierne i den anden Haand, rejste han sig nu, hilfede og sagde: "Den Opdagelse, jeg her har gjort — det forstaaer sig med Hr. Pastorens Bistand, hvorfor jeg er hans evige Skyldner — er af allerhøjeste Interesse og Vigtighed. Lad os tage Plads for Exemplet her oven paa denne samme classiske Høj, og der vil jeg give mig den Ære, nogle Minutter at fængsle Selskabets Opmærksomhed." Huldtstilende som en ung Professor bukkede han for os, vendte sig, og begyndte paa Opgangen; men da Højens Stejlhed gjorde ham denne vanskelig, tog Wang og jeg ham under Armene; thi vort Tilbud, at bære Helligdommen, vilde han ikke modtage — han havde dem alt for fjer, til at betroe dem i andres Hænder.

I Højens Top var en rund Fordybning, paa hvis Kant vi satte os; i Midten stode Gjenstandene for vor Opmærksomhed og Antiquarens Forelæsninger. "Mine Herrer og Damer!" tog han tilorde, "De see her de jordiske Levninger af

den danske Konge Hadding, og hans Dronning Hartgrepe!" Her gjorde han en Pause, dragende Vejret dybt, som Gen der just har lettet sit Sind for en stor Hemmeligheds Byrde. Baronon smilte næsten umærkeligt; hans Datter saae paa Kammerraaden med store Øjne, som vidste hun ikke enten det skulde være Spøg eller Alvor. Therese paalagde sig ingen Tvang — som Bang og jeg, der beed os i Læberne — hun loe ret hjertelig; og Præsten mumlede sit „hæ! nu rider Fanden Conrectoren.“ Oldgranfæren hørte det ikke, eller lod saa; han vedblev som følger: „Mine Herrer og Damer! denne Paastand er ikke greben af Luften; jeg skal føre dem Beviserne: denne Høj kalder Almuen Luushøj. Denne Benværelse maae ingentunde udledes af et vist almindeligt Insect; men af det gamle ubrugelige Lius, det samme som Lys, der atter er bleven udtalt Lis — Engellænderne, som nedstamme fra Tyderne, kunne endnu ikke prononcere Vocalen y — Consonanterne L og R forverledes lettelig, og saaledes faae vi Rishøj. Dette er en forfattet Udtale af Ripshøj; Ripshøj ligesaa af Gripshøj. Dette er Kommen af Grepshøj; Grepshøj af Grepeshøj, og Grepeshøj igjen af Hartgrepeshøj. Nu kommer det af sig selv: Hartgrepeshøj — Grepeshøj — Grepshøj — Gripshøj — Ripshøj — Rishøj — Lishøj — Lysshøj — Liusshøj — Luushøj — der har vi det!“ Med et triumpherende Smil saae han sig rundt om i Kredsen, som om han trodsede al videre Modsigelse; men heller ingen fandt Sted; thi Enhver af os vilde hellere nyde noget meer af denne gamle Suurdejg. Efter en kort Pause tog han atter ved: „Sagnet beretter

os, at denne Hartgrepe var meget troldfyndig, og at hun i levende Live førte sin Mand Kongen med sig til Underverdenen, hvilket betyder hverken meer eller mindre, end at de lod sig begrave i een og samme Høj — nu har vi dem altsaa her begge Do. Og skulde vi derpaa skrive til Undersøgelsen af de tilstædeværende kostelige Levninger. Jeg sagde: vi har dem begge Do; men egentlig har vi kun det Halve af dem; thi det andet Halve ligger paa Havets Bund —

„— Og naar nu“ — afbrød Baronen med et sarcastrisk Sideblik til Præsten, — „naar nu Kammerraaden ovenikjøbet forblander den øvrige Halvdeel af de salige Been, kan det blive vanskeligt nok, at faae dem samlede igjen paa Dommestag!“ Den Diltalte mumlede: „Hø! Spotter! Fritanker! bedst at lade som Man ikke hører.“ Det skulde blevet vanskeligt at kvæle Patteren, hvis ikke Spotterens letsindige Yttring havde vaakt Uvillie hos os Andre. Men jeg bemærkede til min Skræk, at Therese smilte til ham — min Drøm randt mig i Tanker, og en Feberghysen gennemfoer mig. En lang Tirade af Urolds Forelæsninger gik nu mine Ører forbi, og jeg vakte først af mine mørke Grublerier, da han rejste sig, og overrakte Therese et Stump rustet Metal, der havde Skikkelse af en Rasketfhygge. „Betragt engang Dette!“ sagde han, „Herrerne ville glat væk erklære det for et Stykke af en Hjelm — intet mindre! det er et Pragtstykke, Damestads! hvilket jeg strax vil gjøre dem begribeligt!“ Og nu beviste han, idet Tunge og Fingre manøvrerede med lige Hurtighed, at Stumpen var en Deel af et Diadem; men da han, for end mere at tydeliggjøre sig,

og vise, hvorledes det havde siddet, tog fat paa Thereses Hoved, som om det havde været et *caput mortuum*, slog hun til hans Haand, sprang op, og sagde: „mit Hoved frabeder sig den Gode at tjene Dem som Skabikken! brug deres egen Parykblot, naar De vil opstikke Dronning Hartgretes Sæt!“ „Hartgrepe!“ rettede han koldsindig, og lagde Diademet ned, for at fremtage en anden Karitet. Men Therese og hendes Veninde forlode Auditoriet, og trippede ned ad Højen. Bang fulgte deres Exempel; og efterhaanden listede vi Andre os ogsaa bort, saa at Professoren tilsidst blev allene tilbage. Uden at fornærmes raabte han efter os: „Gaaer De ind i Gravkammeret, da vær for Himlens Skyld forvarlige, om der skulde være flere Urner! jeg kommer strax.“

Jeg bukkede mig for at gaae ind i Højen; men standsebe, da jeg saae begge Pigerne i en Stilling, som tydede paa fortrolige Meddelelser: de holdt hinanden omfavnede, og Mariane støttede sin Pande mod Thereses Skulder. Jeg traaf mig tilbage; og paa Baronens Indbydelse traadte jeg hen til Bognen, for at tage min Andeel i den medbragte Frokost. Kammerraaden var endnu ivrig beskæftiget med paany at gennemrage Beenkullene, da vor Bert raabte op til ham: „Kom nu Hr. Antiquitetstraad! og faae lidt Weberlag! De har tracteret os med Suppe, kogt paa gamle Been; men hvor kraftig den end var, troer jeg dog vi kunne trænge til Epise fra nyere Tider.“ Den Tiltalte, som saae at der var anrettet med gode Sager, og Flaskesoderet aabnet, forlod sit Liggendesæ, og ilede ned til Bognen; Man

mærkede strax, at han var Ven af et godt Bord. — Da vi Mandfolk vare samlede om Dyrerenggen, savnede Baronen først Damerne: „hvor er Tomsfru Dyber og min Datter?“ spurgte han, „see de Fandens Tøser! hvad kan de bestille saalænge i Graven? Man skal see de holde Sjælemesse for Lange Margrethe eller hvad det er hun hedder — aa! var saa god Hr. Bang og hent os dem!“ — Bang gik, men kom ikke igjen. Efter et Indbug i Stegen og et Glas rundt, sagde Baronen: „jeg troer, paa min Tre! at Candidaten maae anticipere den geistlige Stands Forrettighed, at absolvere smukke Synderinder — Hr. von Nordstjerne! vil De ikke kikke ind i Skriftestolen?“ Jeg fulgte Opfordringen. Da jeg var kommen ind til de Trende i Højen, bemærkede jeg en synderlig Alvor i Alles Ansigter. Ingen af dem talte, men stode med nedvendte Blikke og ubevægelige som Marmorfigurer paa et Graominde. En Stund antog jeg samme Stilling, indtil Bang omsider brød Tausheden, idet han ligesom opvaagnede af en Drøm, greb Thereses og min Højre, og, inden vi vidste hvad han vilde, eller kunne forhindre det, lagde dem sammen med de Dødt: „Hvad Graven har tilsammenføjet, skal Ingen paa Jorden adskille.“ Theresse rev hurtig sin Haand løs, og med det Udraab: „Komediantspiller!“ ilede hun ud i det Frie; Benzinden fulgte hende noget langsomt. Bang holdt endnu min Haand, og spurgte med godmodigt Ekjelmeri: „Blev Du ogsaa vred, Nordstjerne?“ Jeg tænkte paa hvad jeg skulde svare ham; thi vred var jeg i Grunden ikke; men han tog atter Ordet: „seer Du, amicissimi! jeg har blot fremsthyndet

hvad alligevel vilde ske. Allerede igaar indsaae jeg, at I To vare bestemte for hverandre, og da jeg nu ubemærket af Pigerne kom herind, bekjendte hun for sin Fortrolige, at hun virkelig havde Gudhed for Dig. Da de bleve mig vaer, frygtede de med Grund for, at jeg var bleven et ukaldet Bidne til denne Bekjendelse, og heraf kom det, at Du ved din Ankomst fandt os alle Tre saa forlegne. Hvad skulle jeg gjøre? Du var dog nærmere berettiget til at indvie i Hemmeligheden, end Jeg. Men hertil kommer endnu en højst vigtig Bepæggrund til mit raske Skridt: imellem os! Baronen er en stor Vellystling og farlig Forfører. Therese er nu hans nærmeste Maal; og for at naae dette søger han, efter gammel haldig Praxis at nedrive Kydskhedens eneste og stærkeste Boværk — jeg mener Religionen. Den Anden, nemlig Wren, falder snart bagefter. For at frelse det vakle Barn, fik jeg det Indfald at kaste hende i Armenene paa Dig, da jeg havde temmelig Bished for, at Du ikke vilde støde hende bort."

Skinsyge og Frygt, Kjerlighed og Glæde strebe om Herredømmet i mit heftigt bevægede Sind. Jeg trykkede den fremfusende Bens Haand, og sagde: „det synes som om jeg, uden at søge, skal finde tvende af Livets yndigste Blomster — Benskab og Kjerlighed. Dog hvad den sidste angaaer — jeg er ikke uden Bekymring — siig mig! Skulde Therese virkelig lægge Dre til Baronens Lærdomme?“ „Med hendes vittige Hoved og sorgløse Letsind, kan det vel vare at befrygte,“ svarte han „dog staaer allerede een frelsende Engel ved hendes Side — hans egen Dattter. Hun er just det Modsatte

af Faderen, følelsesfuld, from, ja Man kunde vel sige andægtig, sin ædle utyffkelige Moders udtrykte Billede. Jeg veed, at hun af al Magt modvirker Faderens giftige Indsyndelser; men Kjerlighed vil alligevel udrette mere end Venskab — Din Haand hæver? rolig! Nordstjerne! Med Fatning maae Du igjen træde ud til Selskabet — Vi kunne ikke tæve længere herinde.“ — Med tvungen Rolighed fulgte jeg ham; og under en næsten almindelig Taushed, som kun Baronens nu og da med et lystigt eller og et frivolt Indfald afbrød, fjørte vi til Herregaarden.

Solholm.

Denne Gaard ligger, som de fleste gamle i Danmark, lavt, og paa en sumpig Grund, for ej at mangle Vand i de omgivende Grave. Den er anlagt midt i en Engdal, men Bakkerne paa østre og vestre Side ere saa høje, at Man endnu paa en Fjerdingmiils Afstand ikke seer Andet af Solholm end trende Taarnspir, hvoraf det midterste er lidt højere end de Andre. De have en pyramidalsk Form, og Bønderne kalde dem, træffende nok, Solholms Tørveskruer. Seet fra de vestlige Bakker tager Herresædet sig smukt ud: over den foranliggende lave Ladegaard hæver sig den stolte Borg med sine mørkrøde Mure og blytakte Spir. Bagved øjner man Trætoppene i Haugen, og til begge Sider udstrækker sig et Ellekrat, hvorigjennem en lille Bæk søger sin krumme Vej til Storaanen.

Slottet bestaaer af fire sammenbyggede Fløje, der indslutte en Borggaard, ikke større, end at en forspændt Vogn netop kan vende derinde. Uden om løbe dobbelte Grave, der tilforn have været forsynede med Vindebroer; Man kjen-der endnu tydelig disses Sted paa det nyere Muurværk i Broernes midterste Buer. Den inderste Pille ved begge Enderne har engang tjent til Fangsel; et lille firkantet Hul, med tykke overkalkede Jernstænger viser hiin første Bestem-melse. Nu ere de aldeles overflødige — nu da Lovene yde et sikkrere Værn end Mure og Grave. Det glæder derfor enhver Fredens og Frihedens Ven, at see Bunden af den yderste Grav forvandlet til Eng, og den inderste hist og her bevoret med Siv og Rør. Vindens Susen derude forekom mig ofte som Sukke af henfarne Aander — deres, som vansmag-tede i Smaadespoternes Fængsler, eller disses der endnu sørge over gamle Dages forsvundne Herlighed og Vælde. Sva-nerne, der ikke længere formaaer at udrodde den stedse staa-bende Naturs vegetabiliske Frembringelser, syntes mig som Roligheds og huuslig Lyksaligheds yndige Symboler, naar de med opløstede Vinger glede, eller af sagte Luftninger om-dreves paa de Bænde, over hvilke fordom Kampens Pile hviinte, og Stridstrompeten smeldede.

Slottets Indre er for Ukjendte en reen Labyrinth. Snevre Bindeltrapper føre fra et Stokværk i et Andet; korte og lange, lyse og mørke Gange lede til saa mange, smaae og næsten ligedannede Værelser, at der for Ubevante krævedes Nummerering for at hitte rede i dem; og først ved længere Ophold i Borgen kunne Benævnelserne „den

røde Stue," „Generalens Cabinet," „Fru Elses Kammer," o. s. v. give sikker Anviisning til de betegnede Værelser. — Blandt saa mange smaae, fandt jeg kun tvende ret store Sale. Den Ene var Ridder salen — saaledes kaldet vist nok, fordi den indeholdt en Samling af langst henfarne Ridderses, Baronens Forsædres, Billeder, tilligemed deres velbyrdige Fruers. Da den nuværende Besidder her første Gang præsenterede mig sine Uner, med deres mørke, skjægede Ansigter, Nogle i Harnisk og guldbesporede vide Støvler, Andre i de langskjødde Trøjer med Halskraver og Pibekraver, eller med Pludderbuxor og brednæsede Skoe — da forekom han mig, med hans muntre Væsen og moderne Dragt, som en Fremmed iblandt dem, og ikke som deres Descendent og Arving.

Den Anden, som var meget skjønt decoreret i nyeste Smag, syntes jeg — vel af denne Grund — meget mindre om, da den passede i den gammeldags Borg som f. Ex. et firkantet Vindue i en gothisk Kirke. At vi spiste her, fandt jeg rigtignok mere passende; thi i den førstomtalte vilde jeg bestandig troet, at de stolte Forsædre med Haan og Harme havde stirret ned paa det af adelige og borgerlige sammensatte Selskab, paa den Frihed og Lighed, der herskede mellem Herre og Forvalter, Frøken og Tomsfrue, hvor Drikkeviser, som „Druen voxer paa vor Klode," blev sjungne af ærbare Præstemænd.

Hvilke Forandringer blot i en Menneskealder! Gj engang tredive Aar tilbage maatte Præsterne lade deres Vogne blive holdende nede i Ladegaarden, Forvalteren sik Audients

i Gangen, og Bonden vovede ikke at betræde den yderste Bro.

Anretningen var prægtig, og gjorde Bertens Gæstfrihed Vre; dog smagte hans fine Vine mig, som om de vare blandede med Udfike og Galde, thi Therese var hans Dame, og lod til at finde Behag i hans Underholding. Det var derimod øjensynligt, at hun fædede mit Blik, og mødte hendes Sjæle mine, vendte hun dem hurtigen bort med aabenbar Kulde. Jeg underholdt mig da, saa godt jeg efter min Sindstemning var istand til, med min Dame Frøkenen, hvem jeg atter fandt rigtig Anledning til at agte og beundre. Jeg savnede hendes Moder, hvis Fkkestædevarrelse syntes at høre til Dagens Orden, da Baronen ej engang med et Ord havde anmærket den for Gæsterne. Maaskee havde jeg ej heller savnet hende, hvis min nye Vens Ytringer i Gravhøjen ikke havde vakt Lyft hos mig til at kjende en Kvinde, han omtalte med saa dyb en Agtelse. „Er Deres Moder ikke vel?“ spurgte jeg Datteren. Hendes Ansigt mørknedes. Hun svarte med dæmpet Røst; „Min Moders Helbred er ikke med det Bedste; men ønsker De at gjøre hendes Bekjendtskab, skal jeg efter Bordet føre Dem til hende.“ Mere blev for Djeblikket ikke talet herom, men saasnart Kaffeen var gaaet omkring, erindrede jeg hende om det givne Løfte.

Aldrig saae jeg nogen Kvinde, der ved første Møde indgød en saadan Belvillie og Villid, og tillige paabød en saauimodstaelig Vrefrygt. Jeg havde forestillet mig en gammel, af Sorg og Sygdom nedbøjet Matrone, og fandt en rank og fyldig Kone med meget meer end Spor af Skjønhed

i det ædle Ansigt; men vel opdagede Man snart Spor af Bekymringer — af bedste Taarer kunde jeg sige — paa de blege Kinder; og naar hun aabnede Læberne til Tale, viste sig et Træl i Munboigene, som om hun med nogen Anstrængelse dæmpede en frembrudende Graad. Dog kunde Man ingenlunde tydelig skjelne, om denne Mine var medfødt eller et Minde fra søvnløse hengræbte Nætter. Den dejlige Datter kyssede den endnu smukke Moders Haand, som hun med begge sine førte til Læberne, med en Inderlighed, der strax indtog mig for hende. Vor Samtale angik meest min Familie, med hvilken hun i yngre Dage havde været bekendt, og ellers ligegyldige Gjenstande; men den førtes fra hendes Side paa en Maade, som røbede baade den fineste Verdens-tone, og tillige en højt uddannet Mand. Der undslap hende end ikke den letteste Hentydning paa hendes Skjæbne og Forhold til Baronen, der, om den end ej havde været Berden bekendt, alligevel antydede sig ved hendes Afsondring fra ham og hans Selskaber. Naar jeg i Samtalens Gang henvendte mig til Datteren, mærkede jeg, at hun, ligesom forskende, betragtede mig; og da jeg ved Afskeden fuld af Ærbødighed kyssede hendes Haand, tilsmilte hun mig med en ret moderlig Venlighed, og sagde i en Tone som viste, at hun meente det: „Det vil glæde mig at see Dem oftere.“

Jeg bragte siden i Erfaring, at det var Skik paa Solholm, at Gæsterne efter Bordet aflagde Bisit hos Baronessen — Baronen kaldte dette „Cour“ — men nu første Gang undrede det mig, efterhaanden her at see mine Bordkammerater komme og gaae. Den første, der efter mig, ved

Kammerjomsfruen lod sig melde, var Præsten i Langebæk, hvem Baronessen modtog høfligt men koldt. Det var mig tydeligt, at hun, over Mandens Særheder, miskjendte hans gode og agtværdige Egenskaber. Selv har han følt dette, thi, gjengjældende een Ubillighed med en Anden, mumlede han i Bortgangen: „Kar Dame! men stolt — stolt!“ Hun hørte det, og smilte næsten umærkeligt. — Efter ham, nær ved at støde ham tilbage i Døren, kom Pastor Rumsøe glødende af Baronens søde Viin. Hans Holbing var stiv, som hans Conversation; thi han havde kun naaet den første Grad af Beruselse, i hvilken Man endnu mærker sin Tilstand, og for at skjule den, antager en langt større Erbarhed, og stiver Knæene meer, end fornødent gjøres. Hans Hensigt lykkedes ham virkelig hos den, med Bacchi Miracles saa ubekjendte Dame. Hun troede, at han just var kommen ud fra en Drbstrid: Dette yttrede hun uden synderlig Tilbageholdenhed for Datteren. Hans Collega derimod vidste bedre, hvorledes han var faren, thi da de carambouleredes i Døren, brumlede han godmodigt! ”Evoe, Evan! quo me rapis?” — Therefse udeblev ikke; men da hun, ligesom ved Bordet, syntes at skey mig, fornam jeg, at jeg nu vilde blive tilovers, og anbefalede mig.

Bang mødte mig udenfor. Han var den eneste af dem, der hørte til Gaarden, som gjorde Dvartning hos Baronessen. Baronens paalagde sig i denne Henseende ingen Tvang; den ny Forvalter ikke heller; men meest harmede det mig, at see den unge Baron — en Knøs paa sexten Kar — følge Faderens Exempel. Han var letsindig og

vilter, men ikke ond, kjøndt jeg snart bragte i Erfaring, at den gamle Baron gjorde Alt for at fordærve ham, og især for at fjerne ham fra Moderen. Meer hertil virkede dog hendes egen Stranghed; thi, for at modarbejde sin Mand, havde hun taget det urigtige Greb, at behandle Sønnen med Haardhed. Hun maatte oversee den Sandhed, at Kjerlighed (jeg mener den active kjerlige Behandling) ikke forkjæler, men vel Forelskelse. Ikke lært da, om Drengen kende sin Moder, af hvem han idelig maatte høre Frettesættelser, og holdt sig til Faderen, hvem han alligevel ikke elskede, fordi han ikke agtede ham, da Denne ej allene lod ham sin Frihed i alle Ting, men endog opmuntrede ham til Galsfaber. Sørgeligst plejer da Udfaldet at vordre, naar den ene af Forældrene kjæler, og den Anden idelig revser; men, hvorvel det unge Menneske befandt sig i et saadant Tilfælde, gjorde han dog en Undtagelse fra den opstillede Grundsætning. Han blev siden, da han havde udraiset, en taalelig brav Mand, af dem der just ikke gjøre meget Godt, men heller intet Ondt. Jeg kunde fristes til at troe, at der gives Naturer, som ikke kunne fordærves, saavelsom Andre, der, endog med den omhyggeligste Opdragelse, ikke kunne forædles. Hvo skulde have troet Andet, end at den samvittighedsløse Fader maatte have opdraget et Uffum — en Lovelace? Stevse stræbte han, at gjøre Sønnen Dyd og Religion saa latterlig, som han med sin Bittighed virkelig var istand til; og greb hertil, ret med Lyst, enhver mulig Anledning og Lejlighed. Endnu samme Dag, da jeg fra Baronessen gik tilbage til Selskabet, blev jeg Vidne til en

saadan højt oprørende Scene. Jeg aabnede Døren til et Gjennemgangsdørelse, og i samme Øjeblik traadte Baronen og Forvalteren ind af den modstaaende Dør, just som den unge Paps brødes derinde med Søsterens Kammerjomfru om et Kys. „Nej, see til den Helvedes Knægt!“ raabte Baronnen, „nu kan jeg nok ikke længere have mine Piger i Ro for ham! han snapper Maden af Munden paa mig!“ — „Gblet falder ikke langt fra Stammen!“ gryntede Forvalteren med sit sædvanlige Prust oppe i Næsen og sin modbydelige latter. Hans Herre smilte som Gen, Man siger en stor Artighed; og Drengen, benyttende den faderlige Opmuntring, foer ud efter den flygtende Pige.

Da jeg kom tilbage til Billardstuen, hvor der sædvanlig blev drukket Kaffe og ryget Tobak, var Denne allerede tom. En Tjener sagde mig, at Selskabet var i Haugen, og tilbød sig at vise mig derned. Men jeg vilde hellere blive her med den Bestlutning, alvorligen at undersøge mit Hjertes Tilstand, og hvilke Kræfter jeg kunde opbyde, for at bekampe en Lidenskab, der — det følte jeg vel — allerede havde vundet formeget i Styrke, og, som ugjengjældet, let kunde vorde min Roligheds Grav. Selv i det Tilfælde, at den blev besvaret fra Thereses Side, mon den da ej kunde geraade mig til endnu større Fordærvelse, hvis hun for silde befandtes at være min Kjerlighed uærdig? — Noje, upartisk, men strengt foresatte jeg mig at drøfte hendes Opsørsel — ah! Den Forelskede i sin berusede Tilstand er kun slet fikket til Undersøgelser, der kræve den fuldkomneste indvortes Rolighed og Egevægt. Hvor skulde vel en Dommers Koldblodighed

findes hos den, hvis Hjerte gennemstrømmes af Ild? hvis Indbildningskraft fører ham fra en Yderlighed til en Anden og aldrig tillader ham ret længe at holde Forstandigheds og Skjensomheds Middelvej? Snart forekom hun mig som en Engel, hvis himmelske Reenhed noksom beskyttede hende mod en Vellystnings Angreb, og tillige gjorde enhver Selvskriftelse umulig. Da straffede jeg mig selv for min barnagtige Skinsyge, og sølte, efter i Tankerne at have gjort den Forurettede Usigt, en vis munter Rolighed, som varede saalænge, som der kan være mellem eet Suk og et Andet. Thi snart hviffede en Stemme inden i mig: „Hun er jo dog hverken meer eller mindre end en Kvinde, en Skabning, „hvis Navn“ — det er, hvis Natur — „er Skrøbelighed;“ et „Leerkar“ sammenæltet af Forsængelighed, Falskhed og Sandfælgighed. Og Denne er dertil vilb og letsindig fremfor de fleste af hendes Søstre. Det er din Forelskelse der gjør Dig blind for hendes Fejl, eller rettere blander dit Blik ved den Glorie, med hvilken den har omgivet hendes Ansigt: hun er i Grunden som de Andre baade i Sind og i Skind.“ Saa oprørtes min Stolthed, og Intet syntes mig lettere, end strax at affaste et saa uærdigt Aag. Men saa hviffede strax den anden Stemme: „Hvad, om hun elsker Dig? om denne Kjærlighed var det af Forsynet bestemte Middel til hendes Frelse? Hvad om hun ved din Side endog kunde vorde et Monster for Koner og Mødre?“ — Herpaa smagte jeg lidt med løntligt Behag, indtil den søde Smag udslettedes ved den første Stemmes bittre Tilfætninger: hm: om? — dersom? — byg ikke paa Muligheder! om hun elsker Dig? deri stikker

det. — Og nu tog jeg mig for, ene og allene for det første at holde mig til Undersøgelsen af dette Hovedpunkt; men jeg kom bestandig ligevidt: jeg kastedes som en Fjederbold frem og tilbage mellem Kej og Sa. Nu syntes mig, at Symptomerne paa hendes Kjerlighed vare tydelige nok — og atter forekom mig hendes Kulde og Ujævnaldighed mig ligesaa indlysende. Det var virkelig, som om jeg havde været besat af tvende Procuratorer, den Ene hendes Actor, den Anden hendes Defensor. Selv var jeg den livagtige Herman von Bremensfeld som Dommer, der stedse gav den Ret, som talte sidst.

• Temmelig lang Tid har vistnok Sagens Plaidering medtaget; thi da jeg kom til mig selv igjen, stod Wang foran mig med sammenslyngede Arme, og sagde: „Bravo! nu seer jeg, Du elsker tilgavns, siden Du sover med aabne Øjne. Den rigtig Forelskede maae have Øjne og ikke see, Ører og ikke høre. Her har jeg staaet et halvt Kvarteer foran Dig useet og uhørt — det glæder mig — „Alt hvad Mennekket foretager sig, bør det gjøre tilgavns — Halvhed duer aldrig, allermindst i Kjerlighed.“ Lidt fortrædelig — enten det nu var over at forstyrres i mine Grublerier, eller fordi en saa ung Bekjendt, der endnu ej kunde gjøre fuld Paastand paa Bennenavnet, saa ligesrem afflørede en Hemmelighed, han selv paa eengang havde paanødt mig, og indtrængt sig i — Nok er det, jeg fik det Indfald, ganske hensigtsløst at spørge ham: „jeg vil haabe, at Du selv altsaa er enten kold eller varm?“ Han trak Brynene ned, og svarte langsomt: „Det er ganske rigtigt! een af Delene er jeg — jeg er virkelig kold — desbedre! — eller desværre!“ — „Kom med ud i det

Frie!" sagde han derpaa hurtigt, „i Venſkab er jeg ikke Kold — jeg har ikke frarevet Dig din Hemmelighed, nu maae Du dele min!" — Vi gik tauſe gjennem Haugen ud i Ellekrattet, og ſatte os paa en Græsbank ved Bakken.

„Nordſtjerne!" ſagde han med dyb og alvorlig Stemme, „Du er den eneſte, foruden mig, ſom nu veed at Frøken Sonnenthal Elſker mig; thi hun veed det viſt ikke ſelv." Forundret ſaae jeg paa ham: „Og Du?" — „Er Kold," ſvarte han; „og er dette ikke bedſt for os Begge? Kløvten mellem os er alſfor uhyre, hun riig — jeg fattig, hun af gammel adelig Herkomſt — jeg —" her holdt han pludſelig inde, ſtøttede Albuen mod Knæet og Panden mod Haanden. Efter nogle Secunders Tauſhed, den jeg ikke følte Kald til at bryde, lænede han ſig tilbage mod en Træſtamme, ſaae med ſammenslyngebe Arme lige ud for ſig, og, ſom om han havde talet til den forbirindende Bæk, vedblev han koldt og roligt, liig den der fortæller et Eventyr fra ſjerne Tider eller Lande: „Jeg er en Frugt af forbuden Elſkov, falden i Mørke fra Stammen, og i Mørke henſlængt ſaa langt, at jeg neppe igjen ſkal finde den. Af Almuefolk kan jeg ikke være oprunden; thi enten var jeg da bleven kvalt i Fødselen, eller og havde min Moder vedkjendt ſig mig. En Princesſe har hun heller ikke været; thi i dette Tilfælde maatte der være ſørgel lidt bedre for mig. Min Herkomſt maae vel alſaa ſøges i Middelſtanden. En Præſt — gammel Enkemand, velhavende og barnløs, fandt mig en Morgen i ſin Forſtue. Han antog mig, opdrog og underviſte mig til mit ſyttende Aar. Da han havde demitteret mig til Univerſitetet, og ud-

styret mig med Klæder og de nødvendige Penge, gif han derhen, hvor jeg haaber han har fundet Lønnen for sin faderlige Kjærlighed imod det faderløse Hittébarn. I fire Uar fuldendte jeg mit academiske Cursus — ja! Du var jo selv tilstæde, da jeg tog Attestats. Siden har jeg været Hørmester her. Du indseer nu selv, at om jeg end ogsaa elskede Frøkenen, kunde jeg ikke tænke paa nogen Forbindelse med hende." „Du har Ret, min Ven!" svarede jeg; „men Gæt maae jeg oprigtig sige Dig: naar Du vidste, at hun elskede Dig, borde Du saa ikke, for hendes Noligheds Skyld, have forladt Solholm?" „Jeg har kun vidst det i tre Dage," svarte han. „Vel har det paa nogen Tid af og til forekommet mig saa; dog agtede jeg ikke stort paa disse tvivlsomme Symptomer: Sukke, Farvestiften, etcetera etcetera, og meente, at den os Mennesker medfødt Egenkjærlighed let kunde forlede til at ubtolke dem falskeligen. Men usforvarende, ubemærket kom jeg til at høre hendes Bekjendelse for den paatrængende Veninde. Det forstaaer sig, Nordstjerne! nu rejser jeg; men hvorhen? og under hvilket Paaskud?" Det glædede mig at kunne tilbyde den adeltænkende Ven Kjærlighed hos mig, til han enten fik en anden Condition, eller kom i Embedsvej. Baronens vilde ikke være vanskelig, at tilfredsstille; thi flere Gange havde han stikket paa sin Hørmesters altfor moralske Opdragelsesystem. Baronessen derimod agtede ham, og mistede vistnok saare nødig en saadan Mentor for hendes Søn. Og Frøkenen — dog, hvad kan ikke Graværelse udrette med Tidens Hjælp?

Længe varede vor Samtale; thi ogsaa Therese var Gjenstand for samme, hvorvel jeg endnu hverken naaede Dørbekræftelse om hendes Karakter, eller kom til nogen Beslutning for Fremtiden.

Men Belæstethed bød mig vende tilbage til Selskabet, og afbryde den venstabelige Ordvevling, der var mig saa behagelig, fordi den angik den fortryllende Therese, og fordi min Modstander tapperligen undveeg enhver af mig opkastet Tvivl om hendes Ufkyldighed. Den muntre Larm i Haugen mindede os om at bryde op.

Vi fandt de Fleste forsamlede ved Fortunspletet. „Det er dog et sandt Ordsprog“ raabte Baronens os imøde „at Altting klæder de smukke godt. Vil De bare see paa Tomfru Dyber, hvor fejtet hun bærer sig ad!“ „Og dog er Potten nu min!“ sagde hun smilende, idet hendes forvilbede Kugle flumpede ind ad Nihullet. „Det er virkelig et Lykkespil“ sagde Præsten i Langebæk, der som blot Tilskuer sad paa en Bænk ved Siden, „og bærer med Rette den vægelsindede Gudindes Navn og Billede.“ „Hvormange andre Fejl hun end har“ tog Baronens Ordet „blind er hun ikke; det see vi nu — hun favoriserer Ungdom og Skjønhed.“ „Maaskee“ svarte Præsten; „kommer den sidste Gave ogsaa fra Fortunas Haand — men see der igjen! Var nu ikke den Kugle sigtet lige paa Mellemhullet, men bliver kastet tilbage i Sandet; er det ikke uretfærdigt.“ „Ingenlunde!“ meente Baronens „den var altfor stærk.“ „Saa kommer jo mine Ord igjen, at Dulighed, Kraft og Mod udretter intet uden Lykkens Bistand.“ „Men hvad betyder da Ordsproget, Hr.

Pastor! spurgte Forvalteren, der slog den uheldige Kugle: „Lykken staaer den Djerve bi.“ „Ordspoget er ikke saa uhjemlet,“ saadt Dommen, „naar Man ved den oprindelige Betydning af djerve, der er det samme som næsviis, uforkæmmet, dumdriftig. Folk af saadan Karakter er som oftest Fru Fortunas Kjøledægger. Derfor hedder det og: Hvo som vover, den vinder, nemlig vover uden Raifon.“ Forvalteren prustede, men blev Svaret fkyldig. Baronon smilte, saae hen til mig, og gjorde en Grimasse ad Forvalteren, som vendte Ryggen til i Begreb med at kaste. Jeg antog Baronens Djekast, som en Opfordring til at deeltage i Samtalen. „Min Mening,“ sagde jeg, „er den: at Spillet har faaet en urigtig Benævnelſe og Skyltægudinde. Er det ikke ved et vist Maadehold her vindes? ved at paffe en Middelvej mellem Svagheb, Langsomheb, Frygtagtigheb paa den ene Side, og paa den Anden Forvovenheb og overdreven og utidig Kraftanspændelſe? Dygtigheb forenet med Sindigheb naaer jo ſikkreſt Maalet. Det er ikke meer end billigt, at den der løber Storm til Lykken, bliver tilbageslaaet, og at den ſvage og fejge forſilbe; eller aldeles ikke naaer ſit Mæed.“ „Rem acu tetigisti!“ mumlede min Præſt. „Altſaa“ ſagde Baronon leende, „Kommer jeg vel til at give Damen derhenne ſin Afſked; men hvem ſætter jeg iſtædet?“ „Middelmaadighebend Gudinde“ ſagde en Pige med et driſtigt Aſyn, der nylig var kommen til. „Middelmaadighebend, ſkjønne Tomfru!“ ſagde Wang ſkjodeſtøft, „har ingen Gudinde; den behøver Ingen, den hjælper ſig ſelv. For lidt og formeget fordarver alting. Verden — jeg mener de valdbige i Verden — er

bedst tjent med middelmaadige Redskaber, som kunne udrette det de skulle, hverken meer eller mindre; deres Middelmaadighed er deres Fortuna." Min Præst tog sin Pibe af Munden, og sagde: „jeg er temmelig sikker paa at gjette deres Tert, Lykken er de Daarliges Formynder." ikke sandt? Saa omtrent," svarte Bang; „kun istædet for daarlige bør Man sige, de villieløses, deres, jeg omtalte, der ingen fast og sikker Willie have selv, men virke som blinde Redskaber for andres. Da de ikke kunne undvære Formynder, tykkes mig ej heller, Man kan kalde dem daarlige, naar de give sig under Lykkens Formynderskab.

Under denne Samtale havde jeg, saa hemmeligt jeg kunde, iagttaget begge Veninderne. Frøkenen spillede ikke med, men sad paa en Sidebænk, og Therese bestandig hos hende, undtagen naar hun maatte frem og kaste. Hun smilte usorbeholden ad Bangs Tale; Mariane derimod røbede — om ikke Mishag — saa dog en Slags Uvillie, blandet med Bekymring; men selv gjennem denne Sky paa hendes ædle Ansigt skimtede jeg Blikket af Kjerlighedens Lue. Vel troligt, at kun min Vens Meddelelse havde gjort mig saa skarpsynet. Endnu var jeg ikke selv saa forelsket, at jeg jo kunde føle ved fremmed Ulykke; og en beklagelig Ulykke var vist nok Frøkenens Kjerlighed; thi rimeligiis vilde den i saa blødt og stille et Hjerte slaae dybe Rødder — og Moderen, hvem denne Datter allene bandt til Livet, naar hun engang opdagede hendes haabløse Lidenkab — — her afprøvedes jeg i min mørke Tankegang ved det Raab: „Havgusen!" Det kom fra en af Gjæsterne, som ej havde

deeltaget i Spillet, og nu itede fra Marken ind i Haugen, for at varstoe Damerne, Spillet hovedes strax, og Alle søgte den nærmeste Vej til Huus, for bag tatte Bægge at fjerme sig mod Havets skumle Land, der, indhyllet i Taagen, farer hurtig og lumskelig frem, udslyngende sine frygtelige Pile: Febre, Gigt, Tandpine, Hoste og Snue.

Det er netop den skønneste Sommerdag, Havgusen kan ventes. Naar alle Binde ere til Hvile, naar ingen Sky pletter den lysblaa Vther, hvor Solen straalere i sin Snevældes Glands, og kalder selv Naturen til Glæde, alle Fugle synge deres muntreste Sang, og alle Blomster rejse højest deres favre Hoveder, Græsgangene klæde sig i det lysfeste Grønt, og Kornmarkerne love Sædemanden en frodig Høst — da viser sig i Kimmingen mod Nordvest en mørkblaa Bænk, der snart udbreder sig til begge Sider. Den hæver sig ikke højt som Skyen, men sniger sig lavt hen med Jorden, liig Høgen, naar han har udspejdet et Bytte. Man skulde tænke, det var en Aftenky fjernt paa Havet; men næsten i et Nu er Man midt inde i Taagen og — i Vinterens Kulde: da forstumme Fuglene, Blomsterne sænke deres Hoveder, og i de bølgende Vange suser det som Døds-sukke. Næste Morgen sees Taagens sørgelige Spor; forfunden er Markernes livliggrønne Farve, hele Naturen har faaet et gammelt og skrantet Udseende, Sommerens Skjønhed er falmet, de gustne Vange minde om en tidlig og karrig Høst. Ulykkelig Kjærlighed er Hjertets Havguse.

Bøndegildet.

Baronen havde med megen Artighed tvungen mig til at overnatte paa Gaarden; men vel muligt, at Thereses Nærhed virkede mere, end hans Dvertalelser.

Næste Dag beredte den muntre Bert sine Gæster en Afsprebelse, som for mig var aldeles ny, og af hvilken jeg, sandt at sige, kun lovede mig lidt. Gaarsdagen havde været Bryllup i nærmeste Landsby: Een af Baronens meest formuende Fæstere givte sin Datter med en ogsaa velhavende Naboes Søn. Om Søndagen stod det saakaldte Andendagsgilbe; og dithen var det han førte os, „for“ — som han sagde til Herrerne — „at vise dem sine smukke Bønderpiger.“

Paa tvende Bogne rullede vi derhen; men steeg af tætt udenfor Byen, for tilfods at begive os til Gildegaarden, der laae i den modsatte Ende. —

Et saadant Besøg var ingen Overraskelse for Godssets Almue, som ofte saae deres Høsbønd iblandt sig ved mindre højtidelige Anledninger, og som meget vel kjendte den almindelige Hensigt af denne hans Redladenhed. Da denne Stand desuden ikke tager det saa nøje med Elfskovsventyr hos Ugivte; og Disse ej heller vare uden visse Forbele for Vedkommende: tog Bønderne med Fornøjelse mod deres Sultan — dette var et Dgenavn, Forvalteren havde givet ham, og som de Andre snart optog. —

Rygtet om vor Ankomst havde strax udbredt sig lige til Brudehuset, og da vi traadte ind i Gaarden, hilstes vi

af tvende Clarinetblæsere, der havde opstillet sig udenfor den store Dør, af hvilken Gæsterne sværmede ud, som Bier af Kuben, for at see denne Tilvært i deres lystige Samfund. —

Saa snart vi vare komne indenfor, bød Baronen Bruden op til en Dands. — Bønderne kjendte dengang ikke anden end den polske, og en svag Esterligning af Menuetten. Den første, som almindelig kun dandses af eet eller to Par ad Gangen, er voldsom og vild: trampende, springende drager eller snarere slæber Dandseren sin Meddandsferinde efter sig i hurtige og snevre Kredse, slipper hende et Djeblig, kladsker i Hænderne, griber hende atter, og snoer hende omkring i stormende Hvirvler. Baronen, en fortrinlig Dandsjer, gav ingen af Bønderkarlene efter i Raffhed; men overgik dem langt i Værdighed og Ynde: saa jeg med største Fornøjelse skulde have beundret hans Færdighed i denne slaviske Nationaldands, hvis han havde holdt sig til den nygivte Kone eller nogen som helst anden Dame, men inden jeg tænkte derpaa, havde han grebet Therese. Mit Hjerte bankede, og med beklemt Bryst vilde jeg drage mig bag ved Tilskuernes Kreds, da hun, efter et par Rundaer, smuttede fra ham, og satte sig paa en Bænk i Nærheden af mig. Med lettet Sind nærmede jeg mig hende, og yttrede min Modbydelighed for en saa lav og raa Forlystelse. „Derfor deserterede jeg ogsaa,“ svarede hun med et Smil, der liig et Solglimt atter opvarmede min Barm. — I dette Djeblig kom Bang, og drog mig med sig ind i en anden Stue.

„Almuen,“ — sagde han her — „har en Skif, som jeg virkelig lider: Dagen efter Brylluppet gaaer Brudgommen, ledsaget af de unge Karle ud af Brudehuset; en Spillemand følger dem. Noget derefter komme alle de giorte Mænd, lede efter ham, og søge med List eller Vold at tage ham fra hine. Ligesaa skeer det med Bruden, som de unge Piger tage imellem sig, og Konerne opsøge. Kan nu det unge Par samles inden een af dem bliver greben af Modpartiet, taber Dette det udsatte Væddemaal; i modsat Fald hiint — Du mærker vel Betydningen af denne Spøg?“ — „So vel!“ svarede jeg; „men hvorfor trak Du mig herind for at aabenbare mig Noget som aldeles ingen Hemmelighed er?“ — „Fordi,“ — sagde han, — „jeg vilde foreslaae Dig, om vi To ikke skulde tage Gjæsteroller i denne Farce? Det fine bestaaer deri, at Man kan bringe Opsøgerne paa Viltspor, og til den Ende pleje de Unge — naar Lejlighed gives — at forklæde enten Brud eller Brudgom, eller begge To. Seer Du nu: jeg er af hendes Højde, og isører mig hendes Stads; Du bytter Dragt med ham — saa er Travesteringen færdig. Mændene løbe efter Dig, Konerne efter mig, og imidlertid har Parret forenet sig.“ Uden at oppebie min Indvilgelse, tog han mig under Armen; og idet vi ilfsomt forlode Gaarden, fortalte han mig, at Alt var aftalt og forberedt med Bekommende. Midt nede i Byen smuttede vi ind i et lille Huus; hvor det ikke varede længe inden Brudgommen og hans Følge forenede sig med os. I Hast byttede vi Klæder: han fik min fine Conventskrakke, mit hvide Halsklæde og min høje spidspullede Hat — jeg hans lange blaae Bad-

melskjole, hans røde Rattunsklæde og brede Hat. Medens dette gik for sig, var Bang forsbunden, og jeg fulgte de unge Karle ud paa Gaden — Spillemanden i Spidsen. Og brugte Denne uafslægelig sin Bue; thi det er Vedtægt, at Lægerne stedse maae kunne vide, hvor Bildtet er.

Her saae vi nu først langt foran os min Brud med hendes Piger fare tværs over Gaden; og noget efter Konerne den samme Vej; men endnu intet til vore Forsølgere. Endelig bleve vi dem vaer langt bag ved os: og nu gik det over Stok og Steen, gjennem Gaarde, gjennem Huse, over Hauger og Toster, som om en virkelig Fiende var os i Hælene. Omsider stødte vi i en snever Gyde uformodentlig paa hverandre." Her saae vi en Rusji," (det engelske rush) sagde den raskeste af Karlene til mig — „sørg nu for sig selv, mens vi rykkes med Mændene, og see han finder et Hul!" — Jeg løb nu tilbage; men tøvede dog lidt ved Enden af Gyden, for at see Stridens Bestaaelse og Vending. Begge Partier vare omtrent lige stærke, og brødes vældigen med megen Larm og Raaben. Noogle faldt, men rejste sig strax igjen som i Valhalla; og Mændene vare ikke istand til at bryde Karlernes tredobbelte Linie.

Uden at oppebie det endelige Udfald, fortsatte jeg min Flugt, og sneg mig ind ad den første Dør, jeg fandt aaben. I den snevre Forstue, hvor jeg nu stod, blev jeg ikke længe: en forvirret Støj, som alt mere nærmede sig, lod mig frygte, at mine Forsølgere havde fundet mit Spor. Jeg aabnede derfor paa Maa og Faa en Dør; og Denne førte

til et rummeligt Værelse, der kun svagt ophlystes af et eneste lille Vindue med smaa af Solen forbrændte Ruder. Men neppe havde jeg lukket Døren, og seet mig om efter et Skjul mellem Kister og Skabe, før den atter aabnedes, og ind treen — Bruden; om den rette eller falske kunde jeg endnu ikke see. „Er det Dig Bang?“ spurgte jeg. Ved denne Diltale foer den Indtraadte forskrækket sammen, og vendte sig om imod mig med Ryggen til Vinduet. Da jeg følgelig ikke kunde skjæln Ansigtet, formodede jeg, at Man uheldigviis havde tilført mig den sande Brud. „Det traf slemt, lille Moer!“ sagde jeg, „hun seer nok, at jeg ikke er den rette; jeg maae vel derfor ud, for at see, om jeg kan finde ham.“ Med disse Ord nærmede jeg mig Døren. Hun svarede intet, men drejede Hovedet efter mig. Jeg kastede et Blik paa hende — forbausedes — standsede — det var — Therese. Nu stod jeg ligesaa taus som hun; mit Hjerte bevagedes af fælsomme, søde Anelser.

Det var øjensynligt, at dette Sammentraf, — vist nok en Foranstaltning af den sindrige Bang — kom hende ligesaa uventet som mig: hendes Forundring var ikke Forstillelse. — Men enten nu dette Møde var et Bærk af min Ven eller af Tilfældet; jeg følte, at det skulde benyttes som et umiskjendeligt Vink af Skjæbnen. „Therese!“ sagde jeg, udstrækkende min Haand. Langsomt, med nedslagne Djne, hævede hun sin — jeg greb den med begge mine, og drog den til mit Hjerte. „Therese!“ sukede jeg. Hun taug endnu. „Therese!“ vedblev jeg, „det er tredje Gang, at vi af en usynlig Magt føres hverandre uvilkaarligen imøde — o! siig

mig: vil Du vorde, hvad Du nu synes at være? min" —
 Brud, vilde jeg sagt, men førend Ordet kom over mine
 Læber, fløj Døren op; Karle og Piger trængte ind i Væ-
 relset med Støj og Latter. De raabte i Mundene paa
 hverandre: at Pudset var lykkelig fuldført, og de Nygjøte
 samlede i Brudehuset uden Forhindring af de narrede Mænd
 og Koner; nu bad Man os at følge med derhen. — Jeg bød
 Therese min Arm; hun indvøndte, at vi dog først maatte
 omklædes. „Ingenlunde,“ svarte jeg, „Illusionen maae
 vedligeholdes saa længe muligt.“ Og sagtere lagde jeg til:
 „den gjør mig saa lykkelig.“ — Stiltiende modtog hun min
 Arm. Vi gik; syngende og jublende fulgte Skaren efter.

Da vi traadte ind i Spisestuen, fandt vi det unge
 Par sidende for øverste Bordende, Begge i deres Maskerade-
 dragter: han nok saa kjæk med min lidt for snevre Hat
 paa det ene Dre; og hun noget undselig i Thereses græffe
 Chemise, og under hendes bredskjggede Straahat, der halvt
 skjulte, halvt beskjggede hendes blusrøde Ansigt! Baronen
 gik os med et tvungent Smil imøde, førte os op til hine,
 og bad os tage Plads, idet han paastod: at vi skulde spise
 i Costume. Selv satte han sig lige overfor os ved Brudens
 Side; og derefter langs ned med begge Sider de øvrige
 fra Solholm i fraterniserende Blanding med Almuesmand
 og Kvinder.

„Der har vi allerede en Forsmag paa den tilkommende
 Frihed og Lighed,“ raabte Hiarum. Bang tog strax Ordet:
 „De mener vel, naar Grever og Baroner skal affattes;
 men saa bruger Man heller ingen Forvaltere.“ De nærmest

siddende Bønder loe af Hjertens Grund. Forvalteren loe med; men lagde til: „saa tage vi de Herrer Gejstlige under Armen, og følges ad i Kehrausen.“ Nu vare de strax midt inde i den franske Revolution, som dengang havde naaet Folketryanniets højeste Spids. Thi Hiarum var en ægte Sansculot, og Bang, som stedsse faldt ham i Flankerne — naar han var i det Lune — modsagde ham i Alt. Jeg hørte kun kort og med et halvt Dre paa denne Mundkamp; mine Tanker tilhørte min yndige Naboerke. Vor Samtale var fattig paa Ord; den forttes meest med stjaalne Sidelik; og eengang mødtes vore Hænder under Bordet; hun besvarede mit frygtfomme Tryk — Sløjferne paa hendes Barm hævede sig højere — nu vidste jeg da, at hun elskede mig. Tiden fløj. Jeg mærkede ikke, at Maaltidet var forbi, før Degnen istemmede Lakkepsalmen.

I mangen Dandselsksthighed har jeg deeltaget baade for og siden, men i Ingen som Denne. Medens jeg nu nedskriver min Kjærlighedshistorie, er jeg allerede en aldrende Mand, og har alt lange siddet over, og seet mine Børn dansse; men endnu har Billebet i min Sjæl af den længst forsvundne Ungdomslust sin første friske Farve; det fremtræder stedsse lige levende, og i Følge med alle de søde Følelser, som den Gang gjennemstrømmede mit hele Væsen: Theresse — den dejlige Bondebrud — tyktes mig en arcadisk Hjerbinde; Leergulvet, hvorpaa vi svævede med hverandre, var et letgængende Blomstertappe; og den vistsnok tarvelige Musik bragde — som det hedder — selve Hjertet til at dansse.

„Som en Pølsebands Skulde afløse den abstadige Menuet, kom Frøken Sonnenthal, som ikke dansede, hurtig hen til Therese, hvissede Noget, og drog hende skynsomt bort med sig. Da det vilde været upassende at følge dem, traadte jeg tilside, og stod nogen Tid ventende paa deres Tilbagekomst. Da kom Bang, og bragde mig Damernes Hilsen og Undskyldning: Thereses Fader var nylig kommen til Solholm og vilde ufortøvet tale med hende. I samme Øjeblik hørte jeg en Vogn rulle ud af Gaarden.

Nu forvandlede pludselig den hele Scene. Violinerne flurrede, de arcadiske Hyrder og Hyrdinder bleve plumpe og klodsede Bønderfolk, og den hele Commerce flau og kedelig. Jeg satte mig i en Krog af Stuen, og sejpinede mig selv med Anger over at jeg havde ladet Lejligheden fare mig ubenyttet forbi. Borde jeg ikke uden Forhaling have frarevet hendes Læber den søde Tilstaaelse, Haanden allerede havde lovet? Naar seer jeg hende nu igjen? og hvor? og hvorledes? Og mon da hendes Tilbøjelighed, som nu kunde være fængslet for stedsse, ikke er svækket — henvejret — ve-gen for en Anden? — Med saadanne Selvbebrejdelser markrede jeg mig en god Tid, uopmærksom paa hvad der foregik uden for mig, da jeg ublidt vækkedes af mine mørke Drømmerier ved et Traad paa Foden.

Det var den plumpe Forvalter, der sparkede ud i en Menuet. I min Sindsstemning var jeg oplagt til at see Alt fra den værste Side, at ærgre mig over Alt — i Bekymringer ofte en velgjørende Diversion. Han gjorde ingen Undskyldninger — sandsynligviis var han uvidende om sit

Fejltrin; vrippen fulgte jeg ham derfor med Dinene, og blev her-
 ved opmærksom paa hans Dands, til hvilken jeg hverken før
 eller siden saae Mage. Han holdt begge Hænderne i Bure-
 lommerne — kastede Hovedet idelig tilbage, hvorved en lille
 Pidsk, bunden noget til Venstre, snart smuttede under Kjøle-
 kraven, snart pippede op med Enden — de gulkravede
 Been kastede han kraftig ud til Siderne, saa de tvende mæs-
 sive Uhrkæder slyngede og klingrede mod hverandre; og naar
 han stred forbi sin Dame, brøstede han sig end mere og ud-
 stødte hiint kalkunse Prust, der saa levende mindebe om den
 besjærede Consistorialraads sultaniske Kjerlighedserklæringer.
 Min Bert Præsten kom i det samme, satte sig hos mig, og
 sagde: „De betragter vist Forvalter Hiarum?“ Jeg nikkede.
 „Hans Dands“ vedblev han, „er virkelig høist karakteristisk.
 Ellers bedømmer jeg ikke et Menneske efter Dandsen; thi den
 er Kunst og Gangen Natur. Men hos ham ere begge
 Slags Bevægelser aldeles overeenstemmende. Læg bare Mærke
 til ham, naar han gaaer! han knejser med Hovedet, men seer
 ikke til nogen af Siderne, ligesom han vilde sig: „jeg bry-
 der mig kun lidet om mine Medmenneskers Domme; jeg for-
 agter dem.“ Ogsaa skræver han i Gangen, og tager ligesaa
 stor Plads op af en Vej som to Andre, og Ingen kan gaae
 tæt ved ham: dem render han da paa Armet, træder dem paa
 Foden. Kort sagt: det er en tydelig Advarsel, at Man i
 det daglige Liv bør holde sig tre Skridt fra Livet af ham.“
 „Han synes rigtig nok noget indbildsk — naragtig“ — svarede
 jeg — „Na! mere end naragtig,“ tog Præsten Ordet; „han
 er — mellem os — en Skurk, der bedrager baade sin Høsbond
 og hans Bønder.“ „Veed Baronens det?“ spurgte jeg. „Vel

veed han det," lod Svaret; „men det bryder han sig ikke om: Seg veed at jeg skal snydes — siger han — og Hiarum er ikke bedre end andre Menneſker. — Han er en Kjeltring, men en klog Kjeltring, og jeg kan bruge ham.

Inden han fik udtalt, saae jeg dem Begge staaende i den anden Side af Stuen — som det lod — i en fortrolig Samtale; og alt imellem saae de over til mit Hjørne: det maatte gjælde mig eller Præsten. Dog troede jeg snarest det første; thi den Forelskede er mere mistænkelig end Andre, og frygter — ej heller ganske med Uret — at hans Ansigt skal røbe Hjertets Hemmelighed.

Strax efter kom de henimod os. Baronens tog Præsten tilside, og gik smaasnakkende med ham ud af Stuen; Forvalteren indtog hans Plads. „Kan de gjette," begyndte han, med et halvt Djekast til mig, „hvad Baronens og jeg nu stod og talte om?" „Det kunde falde vanskeligt," svarte jeg. „Da skal jeg fortælle Dem det," vedblev han; „Baronen er skindsyg paa dem — det sagde han naturligviis ikke, men jeg kjender Skjelman: det er en Råd efter Fruentimmer." Ganske forundret sagde jeg: „det kan være muligt, Hr. Forvalter! men hvorledes angaaer det mig?" „Det skal jeg sige Dem" svarte han. „Han er bange, De skal tage Tomfru Dyber fra ham —" „— Hvad!" udbrod jeg heftig overrasket, og vendte mig om til ham, „Tomfru Dyber? tilhører hun ham?" Her kastede han sig tilbage, støttede Nakken mod Væggen, rømmede sig nogle Gange, og sagde: „Ikke saa — ikke saa — tilhøre og tilhøre ere to Ting — han kan godt lide hende; det er ingen Hemmelighed, og

— i Grunden — derfor kan jo Pigen være ligegod. Gaaer hendes Fader paa lange Rejser, som det nu lader til, arver hun alle hans Grunker; hun faaer Kjerefter — Ti for Gen, og Ingen spørger efter om han er den første — „hm — hm!“ — Ved disse Ord strækkede han Benene langt ud fra sig, puttede Hænderne i Burelommen og slojtede Melodien til: Es hat die Schöpferinn der Liebe —.

Jeg forstaaer ikke, hvorledes jeg betvang min Brede; med mindre det var Skinsygen, som modvejede den; thi jeg nægter ikke, at dens Gift begyndte strax og smertelig at virke. Dog sprang jeg op, vendte mig mod Bøffelen, og sagde: „Vil De gjentage denne Beskyldning i Baronens Nærværelse?“ — „Hvorfor ikke“ svarte han ganske rolig; „jeg siger aldrig Andet paa hans Bag, end jeg tør sige ham lige i Djnene.“ „Men Tomfruen?“ vedblev jeg. „Hm!“ sagde han med et Smil, „mod Damerne er Man ikke ugalant. Desuden, min unge Herre! hvad har jeg egentlig sagt? jeg har jo ikke beskyldt hende; og hvad kan hun gjøre ved, at Cavalererne finde hende smuk. Med disse Ord rejste han sig og gik.

Mit Bryst forlangte frisk Luft. Jeg gik udenfor, og besteg en Banke, der havede sig over Landsbyen. Paa dens Top laae Vang — som jeg alt længe havde savnet, støttende sig paa Albuen, stirrende takkefuld henud i Heden. Ved min Tilkomst foer han op, som Gen af Søvne, og gned Panden. Derpaa rakte han mig Haanden, og sagde med hans sædvanlige Alvorlighed. „Nu maae jeg da lykønske Dig? bedre Lejlighed kunde Du aldrig faae.“ Jeg sagde ham hvor-

lebes jeg var bleven afbrudt — „Det er da i Grunden det samme“ saadt han ind, „for nu ved jeg, maaskee fuldt saa vel, som Du selv, at hun elsker Dig; og saa er der intet mere i vejen for eders Lykke.“ Sukkende meddeelte jeg ham Piarums Ytringer. Han grundede noget, og sagde derpaa: „hvad Du her fortæller mig, bestyrker en Mistanke, som jeg alt en Tid har næret: de smukke Herrers Plan er aabenbare den, at Baronens Kal forføre Therese, og naar hun saa er fikt ved sin Dyd og sin Ære, griber hun villig det eneste Redningsmiddel, og kaster sig i Armene paa den Sædte Piarum. De ere altsaa Begge lige interesserede i at holde Dig ude af Spillet: Den One arbejder for sin Sandfærdighed, den Anden for sin Pengebegjærlighed — Fatter Du det?“ Løst omfavne jeg min Ven, han havde tændt Lyset i min Sjæls Mørke.

Da vi tiltraadte vor Nedgang af Bakken, sagde Bang: „Et oplysende Sideskifte til denne Intrigue vil jeg nu betroe Dig. Du har vel lagt Mærke til Tomfru Urolb, Oldgrandfættens Datter? i det ringeste er det ikke hendes Skyld. Det er to Aar siden hun kom til Solholm; uskyldig, eller nærmere, negativ med Hensyn baade til Dndt og Godt, omtrent som et reent Papir, der villig modtager enhver Skrivt. Baronens prentede hans Grundsætninger, som Du nokksom kjender; og ved et flygtigt Djekast vil Du kunne læse dem i hendes dristige Ansigt ligesaa tydeligt som din Bert i hendes Gang. — Hun har allerede gjort een Kjøbenhavnsrejse, Du forstaaer mig vel? Baronens er kedd af hende, men kan ikke blive hende kvit. Han saae sig derfor nødt

til at forsørge hende, og — jeg er udkaaret til at gjengive hende den tabte *Gre*, ved at opoffre min egen: et Præsteskald her paa Gudsset er Madringen, Alt efter god gammel-adelig Skik og Brug —." Videre kom han ikke; thi her mødte os Manden selv. „Aha!" tilraabte han os alt i en Afstand, „jeg tænkte det nok: de unge Herrer har søgt Ensomhed for at sympatisere over Naturen og dens — Yndigheder." Dette sidste Ord sagde han langsomt og med Eftertryk, idet han trak *Djenbrynene* højt op, og smilte klogt og skjelmisk, som den der veed mere end han maatte. Jeg var ikke stemt til at svare i den angivne Tone, og sagde derfor med *Tvang* noget almindeligt om Naturens Skjønheder: at Disse kun vare til for dem, der formaaede at opfatte dem. — „Meget rigtig!" tog han Ordet; „det gaar netop lige saadan med kvindelig Skjønhed. Der er for Exempel den lille Pige, som nylig forlod os. —" jeg kastede forundret et stjaalet Blik til Bang — „hun er virkelig eet af de fuldkomneste Fruentimmer, jeg i mine Dage har seet; og dog er jeg vis paa at ikke en eneste af disse *Bønderkarle* her kunne see det, ja maaskee neppe flere end jeg, og Een til." Her skottede han til mig med et fiint Smil; jeg fornam at jeg rødmede. „Paa min *Gre!*" vedblev han; „var jeg ung og min egen Herre —." Videre kom han ikke, da vi imidlertid havde naaet Gaarden, hvor Flere af *Selskabet* mødte os. Baronnen blandede sig imellem dem, og erindrede om Hjemreisen; da han havde faaet flere Fremmede; Bang og jeg bleve noget tilbage. „Hvad siger Du dertil?" hvistede jeg. „Den Dale stemmer ikke med den omtalte Plan." „Vel gjør den

det," svarede han, „seer Du ikke, at han vil bibringe Dig den Formodning, at han allerede har været lykkelig, og derfor uden stor Modstand viger for en Medbejler?" Denne Forklaring gjorde ikke den tilsigtede Virkning; jeg søgte meget mere atter et Stik af Skinsygens Braad; men skjulte Smerten under et bifaldende Nik.

Jacobinerne.

Paa Hjemreisen til Solholm, hvor der ikke gaves Lejlighed til fortrolig Meddelelse, foretog jeg mig endnu engang at gennemgaae min Hjertesag, men kom dog ikke i det rene med min Tro paa Thereses Dyb. Selv min Vens kraftige Forsvar syntes mig uafgjørende, da det jo muligen kunde være grundet ligesaa meget i hans Modsigelsesyft som i Overbeviisning. Saaledes veed Skinsygen at indsuge Gift af hver en Blomst, eller maaſkee rigtigere at forvandle Honning til Gift.

Den Tone som herskede paa Solholm var slet ikke flikket til at have min Mistankelighed; ligesaa lidet som det nye Bekjendtskab, jeg her gjorde. De nytilkomne Fremmede vare nemlig — Thereses Fader, samt hendes af Denne begunstigede Tilbeder: den Første Kjøbmand, den Anden juridisk Embedsmand i Viborg, og Begge erklærede Revolutionsmand.

Kjøbmanden var en lav middelaldrende Mand, med et kort men bredt Ansigt, snever Pande og smaae Dine, som

Man sjælben fik rigtig at see, da han næsten altid havde dem nedvendte mod Jorden. Var han i Tale nødt til at see paa Nogen, blinkede han enten meget hurtigt, eller og traak han Djenstenene højt op under Laagene, saa kun det hvide kom tilsyne. Rødt Haar, røde Bryn, rødt Skjæg, som altid var skjedesløst og aldrig i Bunden afraget, gjorde Ansigtet endnu modbydeligere. Embedsmandens var dertil en reen Modsætning, blegt, magert, skjæggesløst, og saa smalt, at det ej syntes stort bredere, end den lange Hals der bar det; melkeblaae, dorste, og ligesom glasserede Dine — næsten ingen Bryn — tynde, mørke Haar paa Hovedet, som paa Tøsen var ganske skaldet. Mandens spinkle Overkrop stod i stort Misforhold til de fyldige Laar og Lægge, hvilke Belunderrettede ogsaa paastode vare udstoppede. Skjøndt han skulde være i sine bedste Aar — noget over de Tredivte — saae han dog langt ældre ud, og opvakte ved første Djekast uvilkaarlig Formodning om tidlige Udsvævelser. Hvad der gjorde Contrasten mellem disse to Venner endnu fuldkomnere: Kjøbmanden saae altid mild og venlig ud — endog ved de allersørgeligste og græseligste Fortællinger, smaaloe eller smidskede i eet væk; medens Fjaltring — saaledes ville vi kalde Juristen — fremviste ved alle, endog de muntreste Anledninger, et Ansigt saa koldt som Jis og saa alvorligt som en gammel Rectors.

Jeg forefandt disse Herrer midt inde i en heftig Debat med Hiarum, Pastor Rumsøe og Baronen om det gjenstridige Erons Belejring. Ved min Tilkomst havde Hiarum Ordet! „Jeg paastaaer,“ sagde han, „at den ikke holder sig i otte Dage — at den i dette Djeblik er indtaget og øde-

lagt; Kellermann er ingen Bogfinke—" "—men han er en Kjeltring, en hemmelig Royalist," faldt Fialtring ivrig ind; „han har hundrede tusinde Bajonetter— hvad vil han mere? borde han ikke have dem, forlange siden? Men pas paa hvad jeg siger: Conventet er for lemsældigt; det gaaer aldrig godt.“

„Seg synes dog," sagde Baronen, „at de aarelader ret brav; Guillottinen er jo igang baade Nat og Dag.“

„Det forstaaer ikke," raabte Fialtring; „den Methode er altfor langsom: Carrier! han forstaaer Tingen bedre. Var jeg i Paris, jeg vilde gaae lige op i Conventet og skrige Robespierre i Dret: „Du sover Brutus!“ „Tael ikke om Robespierre!“ faldt Kjøbmanden ind med sin Fjæstestemme, og foer med Haanden hurtig frem og tilbage over den smalle Panden — hans sædvanlige Gestus; det er en guddommelig Mand, en guddommelig Mand; og Couthon og St. Just ved hans Side — det er et himmelsk Kløverblad, et himmelsk Kløverblad —“

„— en sand Treenighed!“ faldt Baronen ind, og saae med et sarcastisk Smil til Præsten. Denne slog en Skoggerlatter op. „Det er en Hyperbol," sagde Fialtring, „at kalde Robespierre en Gud; det er han ikke, men Guddommens Apostel — Fornuftens ypperste Præst —“

„— et Monster for alle Præster —“ faldt Baronen ind. „Hm!" sagde Kjøbmanden, „Man skulde slet ingen Præster have; hvad skal vi med de Præster? hvad skal vi med dem?"

„Najo!" sagde Fialtring, „naar de blot vilde holde dem til Fornuften og Moralén." „Seg," raabte Rumfoe, „jeg præker, Fanden knække mig! heller ikke Andet end Fornuft og Moral." „Deri gjør De Ret, Hr. Pastor!" sagde Baronen med paatagen Alvorlighed; „men i Moralén

maae De heller ikke være altfor stræng," lagde han bedende til; "De maae gjøre os Vejen til Himmerige saa morsom og behagelig som det er Dem muligt; saa skal vi nok følge med Dem. Og naar jeg nu holder de ni Bud, saa kan De nok give mig det Ene efter." Dette Indfald vakte almindelig Latter; kun Fialtring beholdt sin Alvorlighed, og idet han slog til Lyd med Haanden, raabte han flere Gange: „à l'ordre du jour! til Dagens Orden!" inden det lykkedes ham at tilvejebringe saamegen Stilhed, at han kunde faae de Ord frem: „Over saadanne Bagateller som Lyons Belejring maae vi ikke glemme det vigtige: Conventet har erklæret alle Konger paa Jorden Krig." „Det er ret!" preb Dyber. „Hvad skal vi med de Konger? hvad skal vi med dem?" „Hø! vi kan selv være Konger!" gryntede Hiarum, og ledsagede dette kongelige Indfald med sin sædvanlige modbydelige Latter. „Rigtig!" tog Baronen ved, „nu har de allerede over syv hundrede i Paris; og enhver Franskmænd stræber jo efter Kronen." — „Hvad siger De, hvad siger De?" skreeg Dyber; men Fialtring gjorde i stum Forsærdelse sin Hals en halv Gang saa lang, som den ellers var. „Jeg mener Borgerkronen," svarede Baronen, der i Grunden gjorde ligemeget baade af Folkemagt og af Kongemagt, og blot deeltog i Samtalen, for at holde den i Gang, og hemmelig more sig over det nymodens Randstoberi. Uden at de mærkede det, havde han dem Alle til Bedste; men han staaede Dyber for hans Datters Skyld, og for hans Penges Skyld.

Jeg havde allerede nok af denne Suurdejg, og vilde bortfjerne mig, da Baronen, som mærkede min Hensigt, hur-

tig forestillede mig som en god Patriot og dydig Borger, endskjøndt ved Fødselen ligesom han selv — en Aristocrat.”

Dog kom jeg for denne Gang ikke til at verle et Ord med de Fremmede; thi en falsk Støj udenfor tilbrog sig alles Opmarksomhed: en grov Røst raabte i eet væk, „Got verfluche mich! er soll sterben! der verdamte Hund! er soll sterben —“ og alt derimellem flere kvindelige Stemmer: Bette Liefers! vær dog rolig! Gud bevares! hys hys! Herren er derinde. — Ich sch. in den Herrn — der Verwalter soll sterben — —.“ Hiarum, der under hele Samtalen havde siddet i hans Yndlingsstilling med vidtudsstrakte Been, sprang nu op saa let som en Kanin, ihvor tyk og plump han end var, og ind i et andet Værelse, hvis Dør han smækkede i efter sig. Næsten i samme Øjeblik sprang den modstaaende Dør op, og Skytten styrtede ind med et Gevær i Haanden, fraadende af Brede. Præsten foer om bag Kaffelovnen; Dyber ryggede sig med smaae Trin hen i en Krog, og den anden djerve Republicaner søgte Skjul bag ved mig, idet han krampagtig tog fat paa mine Arme, som om han vilde holde mig til et Skjold foran sig. Baronnen allene beholdt sin Landsnærvarelse, gik hen imod den Rasende, og søgte med gode Ord og udstrakte Arme at opholde ham, og hindre hans videre Fremtrængen; idet han forsikrede ham, at Forvalteren ikke var der. Skytten standede vel, men stampede i Jorden, og skreeg uden Ophold: „Ich muß ihn haben! sie sollen ihn ausliefern! ich will ihn todtschießen wie'n tollen Hund.“ „Hent hans Kone!“ sagde nu Baronnen — til en hidilende Tjener. Denne vendte hurtigt; men

Skjotten som gjennem Vinduet saae eller troede at see et Glimt af den han søgte, foer ud efter Hiin. Nu fremkom de der vare krøbne i Skjul, og spurgte angstelig om Uarsagen til dette Dptrin. Baronnen beroligede dem med den Forsikkring, at Skjotten blot havde druffet sig fuld ved Gildet, og at hans Brede vilde forsvinde med Rusen. Han lagde til, at nogle af Bønderne, som formodentlig havde et Horn i Siden paa Forvalteren, havde ophidset ham mod Denne, ved at bilde ham Noget ind. Forresten havde han et par Gange før havt en lignende Raptus, uden at Man dog havde seet hans Tru^sler sat i Udøvelse. Idet han derpaa med sit sarcastiske Smil vendte sig til de forstrækkede Republikanere, sagde han: „De skal ikke være bange, mine Her^rer! forestil Dem blot at Skjotten er en Septembriseur, der gjør Sagt paa en Aristocrat! men lad os see hvorledes Synderen befinder sig.“ Han aabnede Døren ind til det Værelse, hvor Denne havde søgt Tilflugt; dog han var ikke her, og maatte rimeligviis være flygtet andetsteds hen, for bedre at skjule sig. Smidlertid vare vi dog temmelig urolige, da vi saae Skjotten løbe hid og did i Haugen med Morderstaalet i Haanden, og spurgte Baronnen, hvad Enden skulde worde herpaa? „Det skal De snart saae at see, naar Mester Griik kommer,“ svarede han.

Hvad han hermed meente, opklarede sig snart. Skjotten, som forgjæves havde søgt sin Fiende i Haven, kom nu styrkende igjen ind i Gaarden; men her modtages han af hans Kone, en middelaldrende, bondefærd Kvinde; hendes Tiltale; „hjem med Dig, din fordrufne Hund!“ virkede med

magist Kraft paa Menneket, hans viltspændte Ansigtsmu-
ler slappedes, han sagtnede sin Fart, gik langsom i en Halv-
kreds uden om hende, og mumlende mellem Tænderne slentrede
han af ud ad Porten — hun bagefter bindende ganske roligt
paa sin Strømpe. „Seer De,“ sagde Baronen, „hun kan
kuffe ham; nu er han saa taalig som et Lam.“

Den arme Forvalter kom nu frem af sit Smuthul; og
maatte strax tære nogle Spottegloser af sin Herre Baron. Om-
spirret herved forlangte han, at Skytten strax skulde jages
bort. Men Baronen fik ham dog snart beroliget ved den
Forsikring, at Skytten skulde bede ham om Forladelse i sin
Kones Paahør, og Denne indestaae for hans Opførsel i Frem-
tiden.

Da Roligheden saaledes var gjenoprettet, blev jeg snart
ledt i Samtale med de tvende Fremmede; og allerede i Denne
begyndte det første ufordelagtige Indtryk, deres Mafyn og
terroristiske Taler havde gjort, noget at formildes. Det fandt
sig virkelig, at de langt fra ikke vare saa flemme, som deres
sansculottiske Udseende og Kraftsprog lod formode. Det gik
med dem som med tusinde andre Revolutionsmand: kun i
store Flokke ere de glubende Ulve; men enkelte ere de fromme
eller sejge som Faar — stærke og frygtelige for en Tid ved
deres Sammenholdenhed og indbyrdes Ophidsning, falde de
dog let fra hinanden som en Maskine, der sprænges af en
stærkere Kraft; ja vorde endog, naar Frihedsfeberens Hebe
omskiftes med Kulde og Matthed, lydige og taalige Undersaatter.
Jeg har kjendt dem Begge mange Aar derefter; og da var

Dyber ivrig Bonapartist og Fialtring holdt drabelig paa alle de gamle Dynastier.

Disse Menneffers Underholbing kunde ikke længe fængsle mig, og det saa meget mindre, som en lønlig Uro ikke tillod mig at blive længe paa Sted. — Jeg søgte efter Wang, men lebte længe forgjæves. Endelig fandt jeg ham i en Afkrog af Haugen, siddende paa en Bænk med sammenslyngebe Arme og hensunken i dybe Tanker. Jeg standsede tæt foran ham. Han slog Djnene op, saae stivt paa mig i nogle Secunder, og brast derpaa i en latter, som ingenlunde var smittende. „Hvorover leer Du?“ spurgte jeg. „Over mig selv,“ svarede han. „Lykken leder efter mig, og jeg er saadan en Nar, at jeg flygter for den. Hvad mener Du: den dybsirede Tomsfru Urold har allerede begyndt sit Angreb paa mit Hjertes Fæstning. Hun kommer og fortæller mig: at den gamle Præst i Lynghjerg for et Par Timer siden er død; og at jeg borde søge at-vorde hans Estermand. „Jeg troer vist, sagde hun, at Baronon vil foretrække Dem, og saa skal vi da faae at see, om De virkelig er en Fruentimmerhader — her afbrød hun sig selv og skjænkede mig eet af disse Djekast om hvilke Pastor Rumsøe siger: at de svirpe i Ansigtet.“ „Dg Du?“ spurgte jeg — „takke, og gif,“ svarte han mørk, og saldt atter i Tanker. — For at adsprede Disse bragde jeg Begivenheden med Skytten paa Bane, og yttrede min Forundring over den Magt, Konen besad over dette brutale Menneffe. „Naar Du kjendte hende“ sagde han, „vilde din Forundring bortfalde; der er Ingen som jo er bange for hende. Jeg selv er i hendes Nærhed ikke fri for en Slags

Benouelse — omtrent som den, der wilkaarligen ytrer sig hos visse Menneſker, naar der er en Kat i Børelſet. Almuen anſeer hende for en Her; og viſt nok er det: hendes lumſke Dine ſynes at varſle om frugtelige Lødomme, at være Medvidere i farlige Kundſkaber om ſkjulte Naturkræfter, eller Mandernes Indvirkning paa den legemlige Verden." — Jeg ſtudsede over den Alvor, med hvilken min Ven foredrog denne Skildring; thi det lod ſom om han ſelv var ſmittet af Almuens Overtro. „Jeg ſkal betroee Dig Noget“ tog han atter langſomt og med bortvendt Blik tilorde. „Du har vel lagt Mærke til den vanvittige Degn, vi ſaae i Kirken?“ — Jeg bejaede det. — „Dg til at jeg ſkæer den Ulykkelige?“ — „Det kom mig ſaa for —“ „Jeg kan ikke blive den Tanke kvit“ vedblev han med et rystende Suk, „at hans Skjæbne engang vil blive min.“ „Gud!“ raabte jeg, „hvad er det for en Grille!“ Han ſvarte Intet; men hældede ſig bagover med Hovedet til et Træ, og kneb Djenlaagene til — han kunde dog ikke hindre nogle Taarer fra at ſtjæle ſig frem under dem.

Jeg var ligesaa bekymret ſom forbauset over denne Dp-dagelſe i min ſtakkels Vens Sindſtilſtand, der viſt nok endnu kun var hvad Man kalder Indbilding, men hvo veed ikke, at ſaadanne ſtundom worde til Virkelighed: at Rådſelsbilledet, ſom fra Begyndelſen hurtig kom og hurtig ſvandt, efterhaanden tøver længere og længere, indtil det endeligen ſætter ſig urokkelig faſt i den forſtyrrede Hjerne.“

Pludſelig ſlog han Dinen op; en lidlig Rødme farvede hans ellers altid blege Anſigt; han greb begge mine Hænder, og ſagde med øm Heftighed: „Nordſtjerne! en lys Mand har

sendt Dig til min Bistand imod den mørke — Du er den Første, den Gnefte, for hvem jeg aabner min Sjels Inderste — det letter mig — jeg finder mig saa vel som endnu aldrig i disse sidste Aar — bliv hos mig! forlad mig ikke —" han støttede sit Forhoved mod mit Bryst. Jeg omfavnede ham med Taarer, og talte Venkabs trøstende Ord. Han blev aldeles som ellers, og jeg beroligedes.

„Men sig mig,“ tog jeg nu atter ved, „hvad er der mellem din hypocondriske Forestilling og Skyttens Rone?“ „Det vil jeg fortælle Dig,“ svarte han; „Jeg fik det taabelige Indfald at prøve denne Kvindes vidtomtalte Spaadoms-gave. Jeg besøgte hende, og spurgte: om hun kunde sige mig, hvo mine Forældre vare? — Længe saae hun paa mig, med sine stive dumme Fiskeøjne, og gav derpaa det Dracelsvar: det første Mandfolk, min Søn, som Du møder, naar Du gaaer fra mig — det er din Fader. — Sikkerheden og Bestemtheden i hendes Tone gjorde et salsomt Indtryk paa mig, og drev en af en blind Nysgjerrighed forlod jeg Sibyllen. Udenfor saae jeg mig om — der var Ingen. Jeg gik strax til Gaarden — endnu Ingen. Men idet jeg drejer om og indad Porten, kommer den vanvittige Stodder lige imod mig. — Havde jeg mødt et vildt og glubende Dyr, jeg var ikke bleven mere forstrækket. Baronens, der, uden at jeg mærkede det, var gaaet bag efter mig fra Skoven, forundrede sig over min pludselige Standsning, og da han kom hen til mig, over mit Udseende. Jeg veed jo, det er Narrestreger; men det kunde være sandt, og denne Mulighed er det der angster mig — den Ulykkelige min Fader! — jeg —

hans Søn — Arving maaskee til hans Vanvid — der paa-
kommer mig undertiden en Wengstelse, der jager mig, lige-
som en ond Samvittighed, fra Sted til Sted. I denne For-
fatning tør jeg neppe være ene, endog ved højlys Dag —
tør endnu langt mindre see mig selv i Spejlet — jeg troer
at opdage i mit Ansigt nogle af hans Træk — Spor til
hans græsselige Sygdom — Gud være lovet! Slige Anfald
vare dog ikke ret længe — idag er det forbi."

Her kom Tjeneren for at hente os til Aftenbordet; og
Samtalen var endt; men dens Indhold stod fastere i min
Hukommelse, end jeg selv onskede.

Ved Bordet savnede jeg Therese: hun var allerede rejst
med Faderen og den modbydelige Fialtring.

Snabsthing.

Solholm havde intet mere, som kunde fængsle mig —
dens Sol var borte. Jeg var derfor let at overtale til at
gjøre Følgeskab med Baronen og alle de andre Herrer til
Jyllands gamle Hovedstad; ikkun Wang blev tilbage.

Den Fremmede, som i hine Aaringer besøgte Viborg
under Snabsthingstiden, maatte troe at dens gyldne Alder
atter havde fornøyet sig. Der var et Liv, en Færdsel en
Tummel og en Pragt, som ellers kun Europas folkerigste
Stæder opvise. Hvad Hjertet er for Blodet, syntes denne
By at være for Landets Penge: de strømmede uophørlig til
og fra, eller rettere igjennem; idet de samlede sig fra alle

Statslegemets — endogaa de fjerneste — Dele, for igjen med samme Hurtighed at adspredde sig. — Plutos Scepter er en Magnet; hvorsomhelst han løfter det, trækker det baade Metaller og Mennecker til sig. Alle Landevejene omkring Viborg vrimslede af Kjørende, Ridende, Gaaende; jeg forundrede mig over, hvor den lille By kunde rumme saa stor en Mængde. Men ogsaa ethvert Huus var fuldt. De fattige eller mindre formuende Indvaanere droge sig med Familie tilbage i Pulterkamre, eller indknebe sig i andre ubeboede Rum, eller steg op paa Loftene, overladende for dyr Betaling de bedre Værelser til Gæsterne; en fiendtlig Hær kunde ikke have gjort det værre. De rige eller fornemme Gaarbejere toge Benner og Benners Benner i fri Indpartering. En saadan fik ogsaa jeg i Baronens Huus; hvilket ellers stod ledigt den øvrige Tid af Aaret.

Saa snart jeg var omklædt og pyntet, gik jeg hen for at hilse paa Dyber — og hans Datter: „hun sværmede om i Byen, eller paa Markedet. „Jeg søgte hende; først og nærmest paa Torvet. Forgjæves: der vare Damer nok, men ingen Therese. Jeg tilbrog mig Opmærksomhed; min ivrige Leben maae vare saten stærkt i Djnene; og meget naturligt; thi et lyst Haar, en rank Skabning trak mig fra den ene Side af Torvet til den Anden. Stedse blev jeg ubehagelig stuffet, naar et fremmed Ansigt mødte mit nysgjerrige Blik. Jeg besluttede nu at gjøre Turen rundt tæt hen med alle Boutikkerne, der stode opstillede i Firkant imod hverandre, og lode det største Rum ledigt i Midten: jeg var endnu ikke lykkeligere. — Fortrædelig og uvis, hvorhen jeg skulde vende

mig, blev jeg staaende ved en Krambod, og satte Ryggen imod Disken, i Forventning at den Sogte af sig selv kunde indfinde sig. Som jeg stod her i min aandelige Gensomhed, og lod de ukjendte Skikkelser glide mig forbi, pilledees der paa min Skulder — det var Fialtring, som tilbød sig at være min Cicerone. I Haab om at træffe Therese paa vor Vandring, tog jeg mod dette artige Tilbud.

„Allerførst,“ sagde han idet vi forlade Torvet, „skal jeg vise dem Retfærdighedens Tempel i Viborg, og der indføre dem i et Samfund af vor Tidssalders største Mand. Jeg troede, han fremtebe, og skottede til ham; men der var ikke mindste Træk af Ironie i hans tørre Ansigt. Vor Gang gjaldt Raadhuset. — Vi traadte ind i en stor Sal, der — som han sagde, næsten ene var helliget til Dandssegudindens Tjeneste. Han udstrakte sin Haand, og idet han drejede sig heelt rundt pegede han til de Brystbilleder, med hvilke Vaggene højt oppe vare behængte. „Seer De“ sagde han haanligt, „disse Portraiter? Stiftets Paschaer i de sidste Par hundrede Aar — lutter Adelsmand — ægte Kristoerater! men det var ikke dem, de skulde see — her!“ Ved en Sidedør stod en Person og uddeelte Biletter; vi toge hver sin, og nu aabnedes Døren til et — Vorkabinet. Keppe derinde standsede Fialtring, greb min Haand, trykkede den krampagtigt, og sagde med dæmpet, dog højtidelig, hartad andægtig Stemme: „De er i Nationalconventet.“ Han taug, ubevægelig, men stedse holdende min Haand, som om han frygtede at jeg, uden at være sat i den tilbørlige Stemning, skulde letfindigen nærme mig Helligdommen. Efter nogle Secunders

Forløb, i hvilke hans Dine vare de eneste Lemmer, som viste Livstegn, vovede han at gaae videre frem med mig. Men nu gif det ogsaa i Stormskridt, som om hele hans Mod var vendt tilbage, og, følende sin egen republicanske Værdighed, treen han med mig tæt hen foran Robespierres Bûste. — „Frihedens himmelske Genius, i menneskelig Skikkelse!“ raabte han med Lovestemme. — At disputere med Sværmere — politiske som religiøse — er taabeligt; jeg taug, og „lod som jeg endnu ventede mere“; ej heller forgjæves. Da Fialtring endelig havde offret tilbørlig Virak for denne sin Yndlingshelgen, kom Raden til de Andre. Ved Marat gjorde han den Bemærkning: at han havde nogen Lighed med Kjøbmand Dyber, hvilket jeg virkelig ogsaa fandt. Da vi derpaa kom til Gouthon, spurgte han: om jeg kunde see hvem Denne lignede. Det kunde jeg ikke. „Man vil sige“ vedblev han, stirrende paa Billedet, „at jeg ikke er ham ulig.“ „Jeg ønsker Dem bedre Helbred,“ lod en Stemme bag ved, „og mere Barmhertighed, naar De engang bliver Medlem af Udskuddet.“ Det var Baronon med sit sædvanlige sikkere Smil og tvetydige Stemme, med hvilken han ogsaa betoneede det sidste Ord. Uden at see sig om svarede Fialtring kolbt: „for det Første takker jeg; og hvad det Andet angaaer, da maae jeg sige Dem, at Barmhertighed mod Aristocrater er Grusomhed mod Patrioterne.“ Baronon lod denne Bjergmandesloffel gaae ubesvaret hen; og pegede med sin Kjøp paa Mirabeau, sigende: „men kan De see hvem han ligner?“ (Ingen svarede). „Det er jo Hiarum — Forvalteren op ad Dage; hans smaae Dine og hans store Kopar — og den der?

— (Tallvrand) den livagtige Pastor Rumsøe; jeg haaber ogsaa at han engang skal omstifte Parykken med den røde Hue." (Busterne vare nemlig alle smykkede med dette Jacobinismens Symbol). — Med lignende Hentydninger blev Baronen ved at gaae Rækken rundt. Den Sidste i samme var Tallien; og bag ved ham saaes hans navnkundige Veninde Therese Cabarrus. „Hvilken er smukkest," spurgte Baronen Fialtring, „denne spanske Therese, eller vores danske?" — „Seg ta'er den danske" løb Svaret. „Da er hun der" raabte Baronen; og i det samme indtraadte hun tilligemed nogle andre Damer.

Uagtet min egen indvortes Bevægelse kunde jeg dog med lønlig Fryd bemærke hendes Rødmen, hendes Forvirring; og jeg talkede i mit Hjerte Fialtring, fordi han udrev hende af samme ved at gribe hendes Haand, og igjen at begynde sine politiske Forelæsninger. — Men ligesaasnart var og den muntre Pige i sin sædvanlige Egevaagt; og aldrig har hendes Wittighed spillet klarere og finere ind i hendes Bemærkninger ved Republikanerens Helte og hans væmmelige Forgubelser. Han tog det Altsammen for gode Vare, og blev tilsidst ganske henrykt over den Udkaaredes ægte Borgerfind. At Baronen troligen stod hende bi, var ikke meer end Man kunde vente. — Min Fornøjelse over min Elskedes glimrende Vid var derimod ikke heel; den som elsker ret af Hjertet, finder hellere Følelse hos sin Kjerlighedens Gjenstand end udmærkede Landsgaver; og ydermere forekom mig enkelte af Thereses Yttringer — om ikke afgjort frivole — saa dog at smage noget af Baronens Skole. Dette

mishagede mig af en dobbelt Grund: deels formedelst dennes umiskjendelige Indvirkning paa det høielige Pigefind, og deels fordi Fritankeri er Noget, hvorved Kvinden mindst skal erhverve sig Mandens — end ikke Fritankernes — Agtelse eller oprigtige Tilhøielighed. Havde den dejlige og vittige Therese ikke havt den fromme Mariane til sin fortrolige Veninde: jeg skulde forlangst have trukket mig tilbage.

Vi forlode Conventet, og vandrede videre — et temmelig talrigt Selskab — for at beskue andre Markedstidens Herligheder. Det Første som standsede os var et Marionettetheater, heelt beskædent indrettet i en indre Krog af en aaben Port. Hansvurst stod udenfor og indbød de Forbigaaende. „Skulle vi ikke lære lidt Verdenskundskab her, mine Herrer?“ foreslog Baronen. „Vi see her Menneffene i deres sande Skikkelse, og Livets Løb kort men tydelig tegnet: Man gaaer i Skole, gifter sig, skjændes med sin egen Kone, kysker en Andens, forøder sit Gods, laaner Penge paa sin Sjæl, øder dem og Pantet, bedrager sine Medmennesker, døer, roses af dem, begravnes, og gaaer Fanden i Bold. — Skulle vi ikke see os i Spejl, mine Herrer?“ Hvad Spotteflugten sagde, var virkelig et kjernefuldt Udtog af Theaterdirectørens bedste Kassestykker — han havde ialt kun Tre, som jeg vidste fra Dyrehauget af — og vi havde maaskee fyldt hans hele Parterre, bestaaende af tvende Bænke tværs over Porten, dersom vi ikke vare blevne affrakkeede ved en Persons Mellemkomst, hvis Sælsomhed øjeblikkelig drog min Opmærksomhed bort fra Duffemanden og hans Bod.

Det var et Kvindemenneske paa de fyrgeogthve omtrent, og efter Skjønnende af halvtolvte Dvarteers Højde saavel;

idetmindste overfaae hun alle os Mandfolk, saamange som vi vare. Hendes Klædebragt var ogsaa mere mandlig end kvindelig; thi en lang blaa Kofte, med to Rader svære Sølvknapper bedækkede Kroppen lige til Knæerne; og kun derfra og til noget nedenfor Læggene viste sig et grønt Skjort, tyndt og luftigt, og under Gangen slængende sig om Benene, der skjultes af blaae udne Hoser. De svære Fødder vare prydede med Skoe og massive Sølvspænder. Paa Hovedet havde hun en sort Fløjelshue med Guldgalloner; derom en hvid, men dog noget smudsig Skjægkappe — som Bønderfreuntimmer der i Sylland almindeligt bruge; og endelig ovenpaa en højpullet sort Mandshat, der øjensynlig var for lille til Amazonens Cranium. Hendes Ansigt var langt, magert, solbrændt og fregnet; og i det hele saa mandhaftigt, at Man virkelig savnede Skjægget. To graagrønne Dine saae forvødent ud under tynde rødligvide Bryn. Hendes Haand, paa hvis lange Fingre blinkede en Gulbring, og tvende Solvinge, bar næsten horizontalt en ægte Spanfrørsstok med forgyldt Knap og Dupsko. Denne mærkværdige Skikkelse gik os forbi med lange Skridt, ved ethvert af dem sikkende i Knæerne; Kroppen beholdt sin Stilling fremad, men Ansigtet drejede sig som Uglens heelt til Siden imod os. Det var uden udtryk, og hendes Dine glede ligeegyldige fra den Ene til den Anden. Da hun var kommen forbi, sagde hun med en halvt hæst halvt pibende Stemme, der stak forunderligt af mod hendes Karlefigur: „Godav Pier! aa tak saa sidst! Do glemmt ejes di Nættuh, mi bette Dreng!“ Deryaa vendte hun Ansigtet bort, og fortsatte sin Gang. Den „bette Dreng,”

som saa fortroligen tiltaltes, var ingen Anden end den store Forvalter Hiarum, der just nyligen haade sluttet sig til os; thi Baronen, altid skadefro, sagde med paatagen Forundring: „Hvem var den Dame? bette Forvalter! dog aldrig deres —“ — „Er. Baron!“ saldt den Anden ind, rødblaa af Arrighed *) „jeg troer vist, at De kjender denne Kvinde ligesaa godt som jeg, naar De huffer Dem om; og forresten kan hendes Frækhed ikke fornærme mig.“ „H!“ raabte Hiin, „hvor havde jeg ogsaa min Estertanke? det var jo Laanng Magreth — hende som for kort siden i Pallidal greb deres Hest i Tøjlen — aah lad Selvkabet høre den Historie! den vil more dem.“ Hiarum som nu havde gjenvundet sin Fatning, brystede sig, sparkede ud, prustede, og sagde: „De maae vide, mine Højstærede, at Dette er den værste Røverkvinde i Landet; og hun er ikke bange for at plyndre en Karl allene; hun skal i Forening med hendes Mand og Sønner have myrdet flere end een Bispekræmmer —“ „— og hun gaaer paa fri Fod, og ved høi løs Dag her i Viborg lige i Djnene af Landsthinget?“ saldt jeg forbausset ind. „Der er ingen Bevijser imod hende“ svarte han; „hun har et par Gange været hæftet; men der kom Intet ud, Andet end at hun drillede Dommernerne, og holdt dem saa temmelig for Nar; thi hun er ligesaa snu som dumdriftig. Forleden er det at jeg rider en Eftermiddag herfra Byen; og da jeg i Skumringen kommer

*) For at begribe Grunden til Denne, saavel som Ondskaben i Barons ufuldendte Sværgsmaal, maae Man vide: at der efter almindeligt Sagn var Natmandsblod i Peder Hiarum; hans Bedstemoder skulde nemlig have været af denne danske Pariaascaste.

nd i en stor Lyngdal, rejser denne Kvinde sig med eet foran mig, tager min Hest i Tøjlen og spørger: hvad Klokken er? Istædet for Svar hugger jeg hende over Haanden med min Ridepidst og Sporerne i Siden paa Hesten. Hun maatte da slippe, men streeg efter mig: bie bie! det er ikke mere end et Put under Hagen — De seer hvad hun havde isinde." „Ja hvem veed hvad hun egentlig havde isinde?" faldt Baronnen ind med et listigt Udsagn, og tog sit Uhr op: „men der er en Snabstingsgjæst jeg har sat Stævne om en Time — imidlertid, skulle vi ikke besee Domkirken oven paa den Forskrækkelse? hvad siger De Piarum! jeg synes De seer saa andægtig ud?" Forvalteren bukkede, og sagde muggent: „Tjeneren følger sin Herre." Og nu gik Toget til Kirken.

Harde det ikke været for Therese, til hvem min Kjerlighed bandt mig, og som jeg, inden vi skiltes, tragtede efter at tilstille et Brev — jeg vilde snart igjen have forladt det gamle ærverdige Tempel, fordreven af Baronens Spotterier. Men disse toge dog snart en anden Retning, formedelst et Indfald af Fialtring. „Bed min borgerlige Vre!" raabte han pludselig, idet han lod Djnene løbe rundt om i Kirken, „her har vi det allerbequemeste Locale for et Nationalconvent." „Det er en lykkelig Tanke," raabte Baronnen, „Pastor Numfœl vil De bare høre!" — „Choret" vedblev Hiin med dyb Alvor, „er for Præsidenten og Secretarerne. Kirkestolene ere for Repræsentanterne — den højre Side for Bjerget, den venstre for Dalen — Prækestolen bliver Talertribune; og de lukkede Stole bliver Galleriet for Tilhørerne." Han holdt inde, og saae paa den Gne efter den Anden. Men

Gen smilte, en Anden hostede, og Alle taug saanerksom Baronen: „Det er vist nok“ sagde Denne idet han efterabede Fialtrings Uvovrlighed; „denne Idee fortjener en Borgerkrone; og De overskuer Alt med et Blik — benytter Alt —“ „— Jeg er dog noget forlegen med Ghoret,“ afbrød Hiin, „det er for stort til sin Bestemmelse —“ „— Veed De hvad“ sagde Baronen, og lagde Fingeren betænksum paa Næsen, „kunde Man ikke der anbringe de fremmede Diplomater?“ „De siger Noget“ raabte Fialtring fornøjet, og gik op i Ghoret; de Dvorige fulgte ham. „Alteret“ tog han igjen tilorde, „skal herefter være Fædrelandet helliget; men Billederne maae væk —“ „— Jeg beder for Maria“ sagde Baronen bønlig; „hun er saa smuk.“ — „Saamænd! hun skal ogsaa blive“ svarte Hiin; „med Tillæg af nogle Emblemer: en Lynstraale, en Dolk —“ (Baronen) „— en rød Hue —“ (Fialtring) „— vorder hun Frihedens Gudinde —“ (Baronen) „— med det lille Danmark paa Armen.“ Mere af denne opbyggelige Samtale horte jeg ikke, da Klokkeren, hvem jeg imidlertid havde nærmet mig oppe ved Alteret, spurgte! „om jeg ikke ønskede at see Kraftkirken.“ Do af Damerne vare allerede bernelde.“ Jeg vidste hvo disse vare, og steg saameget hellere ned i dette underjordiske Capel — dengang endnu et Hvilested for de Hensøvede.

For mig blev denne Dødens skumle Bolig Indgangen til et nyt og skjønnere Liv: mellem Ligkister rakte Therese mig sin Haand; som Vidne for Den, der engang vil bringe Lys i Graven, lagde Mariane sin paa Børes. Den Anden

*) Kryptkirken.

hævede hun i hellig Begejstring; hendes Ansigt flinnede — hun syntes som en Engel, der er nedstegen i Graven for at byde Slumrerer opstaae — „eders Kjerlighed,“ sagde hun med en Stemme, der bringer til at bæve, men sødeligt, „eders Kjerlighed overleve eder Selv! den sande Kjerlighed kjender intet til Døden —“ hun vilde talt endnu mere; men pludselig fordunkledes hendes Ansigt, Taarer blinkede i hendes Øjne, Haanden sank, og med skjælvende Røst lagde hun til: „Nordstjerne! ogsaa jeg elsker din Therese — gjør hende lykkelig!“ Gjennemstrømmet af salige Følelser sluttede jeg begge Pigerne i mine Arme, og sagde: „Den som seer i Løndom skal engang dømme mig aabenbare!“

En skaldende Latter deroppe i Choret vækkede os smerteligt. Mariane drog et dybt Suk, og sagde: „vi skal igjen tilbage til Verden.“ Hun gik langsom foran op ad Trappen; tause fulgte min Kjereste og jeg.

„Ej! ej!“ raabte os Baronens imøde, „kommer I derfra? Jeg vil vædde, de har holdt en Sjælemesse derne!“ — vedblev han vendende sig til de Andre — „for min Datter er halv catholsk.“ Det var neppe, jeg kunde tilbageholde min Harm; men hun var jo hans Datter. Uden at svare gik hun med sin Veninde ud af Choret og ud af Kirken; og jeg, for at skjule mine Sindsbevægelser, hen til Præsten, og spurgte ham, hvad Man vel skulde byde Klokkeren for hans Ulejlighed. Vi betalte ham, forlod Kirken; og ved første givne Lejlighed sneeg jeg mig i Trængselen bort fra det mig nu saa modbydelige Selskab, og overgav mig til lykkelig Kjerlighedens tause Henrykkelse.

Jacobinerklubben.

Uden selv at mærke det var jeg kommen ned til Søen, og standsede først paa Pynnten af den Vandtunge, fra hvilken Man dengang færgede over til Åsmildkloster. Uden at vide det traadte jeg i Færgen, som netop lagde an; og ligesaa ud af den paa hiin Side. Hvis Færgemanden ikke havde mindet mig, skulde jeg være gaaet videre uden at betale. Men herved kom jeg lykkeligviis til at vende mig, og see Staden, som jeg slet ikke havde haft isinde at forlade. Da jeg nu forlangte, strax at blive sat tilbage igjen, kan Mennekket neppe have fattet de fordelagtigste Tanker om min Forstand; han nølede virkelig, som om han ikke torde betroe sig allene til mig paa Vandet. Nogle Bønder, som idet samme kom og vilde med, hævdede hans Betænknelighed.

Inde i Byen gav en Pige mig en forseglet Seddel. Jeg brækkede den — Underkriveren var: Din Th....., og Indholden blot: om jeg vilde møde hende den følgende Eftermiddag i Nonnmølle; — Det første Brev og det første Kys (hvilket jeg endnu havde ivente) ere Helligdomme for Elskeren: Hiint gjemmer han ved Hjertet og Dette i Hjertet, men Begge i Løndom og Taushed. Alligevel maae Baronem, som allene mødte mig, af min Haandbevægelse have fattet Mistænke om Noget, og lagt det sammen med hvad muligen kunde være skeet i Kryptkirken; thi han begyndte paa hans egen sædvanlige Viis at gjække, og med det samme at fritte mig. Bevidstheden om min Lykke, om min Sejr over Medbejleren gav mig fuldkommen Aandsnærvarelse og Sikkerhed; ja jeg vovede endog et temmelig dristigt Forsøg at forvilde Sporet

for ham, idet jeg yttrede mig saaledes, at han let kunde forledes til at ansee sin egen Datter for mine Dnskers Gjensstand. Hvorvidt dette lykkedes mig var jeg ej istand til at mærke; thi han var ligesaa varsom og mere mistænkelig end jeg; og pludselig afbrød han denne Materie, som om den havde været ham ganske ligegyldig, med et: „Apropos! har De nogen Bestemmelse for iasten?“ Jeg benægtede det. „Godt!“ vedblev han, „saa tilbringer De den med mig i Klubben. De vil more Dem; det indestaaer jeg Dem for. Saa store Originaler i saa lille en By, kan Man forgjæves lede om i mange—see der gaaer een af dem, en ung Student, som har skrevet et Par revolutionære Piecer, og troer virkelig om sig Selv: at han er Den som skal komme for at forløse en Deel af Verden. Imidlertid ære vi ham allerede her som en Apostel.“ Her standsede han udenfor et langt Huus, som udgjorde den ene Side af Torvet, og spurgte: „Har De været i Noahs Ark?“ — „Nej!“ — „Saa maae De ind i dette Menagerie, som Man og kan kalde et Ligheds Tempel; det vil tillige tjene Dem til en Forberedelse, saa De siden desto værdigere kan fremtræde i Pagtens Ark — jeg mener vores velsignede Klub, den jydsk Friheds Bugge.“

„Dette,“ sagde han idet vi gik op ad Trappen, „er Byens første offentlige Sted, hvor det vrimler af Snabsthingsgjæster af alle Klasser fra Bonden til Herremanden, fra Tiggeren til Pengemanden, fra Lommetyven til Kagerkarlen — har De Penge hos Dem, saa pas paa!“

„Hvad Tyven og Kagerkarlen levne“ vedblev han efterat vi havde trængt os gennem et Par Værelser, „kan De nemt

blive stilt ved her, hvor Pasadixbrættet er permanent, ligesom vore ærlige Maratister haabe at Guillotinen engang skal blive herude paa Torvet. Eller ønsker De hellere Pharaos, saa finder De det i næste Varelse, og ovenikjødet finere Selskab: Bankøren er en Rangsperson, hans Groupier ligesaa, og blandt Pointørerne tæller Man flere Højvelbaarheder."

"Og alt Dette offentligt uden Sky?" udbød jeg, sover Dyrigheden, eller er den blind?" — "Ingen af Delene," svarte han, men den er tolerant; og hvorfor skulde den ikke være det, da den ingen Fordeel har af at forfølge Røvere og Skjelmer, men blot Ulejlighed. O, min Ven! De kjenner endnu kun lidt til Retsplejen og Politivasenet i det fjere Cimbrien: her har vi højt til Himmelen, og langt til Rjøbenhavn — De forstaaer mig nok?"

Jeg fik snart nok af Trængslen og Varmen; og fulgte derfor desto villigere min Fører i Klubben. — Af Bekjendte forefandt jeg her Dyber, Fialtring, Pastor Rumsøe, Hjarum, Kammerraad Urold og Studenten. Disse sadde med ligesaa mange Andre omkring et Landkort, og vare i Begreb med at lære de franske Hærførere, hvor de borde gaae over Rhinen. Dog jevnedes i det samme den derover opstaaede Uenighed ved den definitive Bestemmelse af Gen — jeg troer han var Parykmager — at Man skulle passere Floden hvor den var smaldest.

Nu forestillede Baronen mig med følgende Ord: „Borgerere! jeg indfører herved min Ven Nordstjerne, en god Patriot og indig Republicaner. Han er rigtignok ganske uden

hans egen Skyld en født Adelsmand, men har allerede forlængst aflagt sin Stands Fordomme. En stor Mand, hvis Ansigt skinnede af Fedme og Fornøjelse, og som var Kjøbmand i Byen, og for denne Maaned Præsident i Jacobinerclubben, rakte mig sin vældige Næve med de Ord: „velkommen skal du være, min gode Ven!“ Baronen blinkede ad mig, og sagde: „Du maa vide, det er en Lov, at saalænge vi befinde os her, ere vi alle Døds, ligesom vi Alle af Naturen ere Lighedens Børn.“ Saaledes befandt jeg mig uventet omgivet af tretten indertlige Venner.

Jeg belovede mig nu med Rette paa en Storm af politiske Forhandlinger; men istædetfor afdeelte Selskabet sig i fredelige Spillepartier, og Statens Interesse tilsidefattes ganske for Lomberens. Baronen vilde ikke spille; men forsikrede, at han skulde mere sig selv og mig langt bedre til Spisetiden. — En gammelagtig Mand sad allene ved et Sidebord og røgede sin lange Rørbibe med stor Alvorlighed; han var udseet til vor Underholdning. „Du seer her, sagde Baronen til mig, „en Slægtning af den berømte franske General Dumouris“ (han udtalte dette Navn paa dansk, ganske som det her er skrevet; jeg fattede derfor ikke strax, at han meente Dumourier). Den Tiltalte — forhenværende Kromand, nu Pengemand — tog Piben af Munden, smaa-gryntede — det var hans Maade at lee paa — og svarede: „vi hedde rigtignok ligedan, undtagen det, at Maa kalbe de bar Mouris —“ „— saadan hedde Generalen ogsaa før Revolutionen,“ faldt Baronen ind, „men da han først fandt paa at Alle skulde sige Du til hinanden, saa satte Man dette

Du foran hans Navn som en *Crédituel*. Jeg veed bestemt fra en *Correspondent* i Paris, at han er en *Danck*, og *Borger Mouris's* Broder søn, der hedde ligesaa, rejste bort herfra for en *Deel* *Kar* siden og nu er det først han vaagner som *General* i *Frankrig*, men nu er han da rigtig nok ogsaa løbet derfra."

"Saa er det sært han ikke kommer her hjem" sagde *Generalens* *Onck*, "men han er vel bløven storums, kan a tænk, liksom *Store Just*"), der knap vill kjendes ved *Baronen*, allvul han er en *Husmands* *Søn* af hans eget *Gods*, men kahensæ han skammed sig, for det han havde været med at slaae *Princessen Langballe***) ihjel." Nu mærkede jeg hvad *Mand* vi havde for os, og hvori den belovede *Morskab* skulde bestaae. Og vist er det, at jeg, skjøndt jeg med *Therese* i *Tankerne* kun hørte skjodesløst til, havde Nøje med at tvinge *Batteren* ved denne og flere lignende *Localiseringer*. — *Samtalen* var nu kommen til *Du Mads***) een af *Dommerne* i *Revolutionstribunalet*, der ligeledes skulde være en borttrømt *Bondesøn* fra *Sjælland*, da den afbrødes ved hiin *Students* *Indtrædelse*.

Han var klædt ganske som en *Sanæculot*, og et svært forpludsket Haar omgav et lille blegt Ansigt, af hvilket *Indbildsel* og *Nærvished* klarligen fremlyste. De *Spillende* rejste sig og modtog ham med temmelig *urepublicanske* *Complimenter*,

*) *Terroristen* *St. Just*.

**) *Langballe*.

**) *Dumas*.

dem han besvarede skjodesløst og næsten fornemt. Da idetsamme forkyndtes at Aftensmaden var anrettet, gik vi samtlige ind i Epifestuen, og satte os tilbords.

Efterat Mundene først havde arbejdet ubetrukkende for Maverne, begyndte de dernæst ogsaa at virke noget for Stærterne; og denne Virksomhed tiltog for hver Gang de vadedes af Vinen. Der gaves ingen bestaaende politisk Indretning som fandt Raade, og med samme Lethed som Tungen vendte en Mundfuld Mad, endevendte den et heelt Folk med samt dens Regjering og alle dens Institutioner. Det var en Nydelse for Baronen, der stedse blev ved at ægge, og syntes selv i dette Nymodens Kandestøberi at ville overbyde dem, han beloe i sit Hjerte. — Denne uegennyttige Nidkjerhed for Nationernes Bedste tog omsider en hjemlig Retning, idet Gen af Selskabet rejste sig, og foreslog Studentens Skaal, hvem han benævne „en Frihedens usorfardet Kamper.“ Men Denne bad med klog Beskedenhed: at Frihedens egen Skaal først maatte drikkes. — Efterat Begge vare udtømte med tilbørlig Hurrafraal, erindredes paa samme Maade andre Gudindens Stridsmand baade i Paris og Viborg; og Frihedsfange og Drikkesfange gjorde samme Tjeneste som de Daler der nuombage forberede til Coastterne. — Enden blev, at Fleerheden berusedes, mere eller mindre, og at Grundfæsterne af Retfærd og Orden kom i Klammeri indbyrdes, saa at tilsidst Ingen af dem kunde høre sine egne Ord. „Nu er den polske Rigsdag igang“ sagde Baronen til mig; „allons coucher!“ ubemærkede listede vi os bort.

Medens vi gik hjem sagde han til mig: „Jeg har nu

viist Dem, min Ven! af hvilke Hænder Frihedsstræet her plantes, og hvormed det vandtes — med fransk Viin, Gud ske Lov! istædet for med dansk Blod. Og De kan troe mig: herved vil det blive. Disse stærblinde Drømmere see ikke, at Danmark ingen Revolution kan faae, fordi det Ingen behøver: Strengen brister først, naar den spændes til det Yderste. End mere besynderligt er det, at de studerede iblandt dem kjende saa lidt til Verdens Historie, at de ikke veed — eller og har glemt — hvorledes alle Republikker ende. Væjerligt er det alligevel — det vil De vist indrømme mig — at see og høre disse Menneskers Dpsojer: Man kunde fristes til at troe, de spillede for Spøg en temporiseret Omarbejdelse af Holbergs Kandestøber. Men at de mene det alvorligt, deri stikker just det comiske. Naa — god Nat! og drøm behageligt!”

Galds Ruiner.

Jeg veed ikke om dette Steds Beliggenhed og Dmgivelser fulde være smukkere end saa mange Andre, eller det er fordi jeg her har levet min Ungdomskjerlighedens skjønneste Dag; at jeg saa fortrinligen ynder det. Gald Søe med sine skovkrandste Bugter, Bøgelunden i dens Midte, Egestoven mod Vesten, mod Norden Lyngbakkerne, imellem hvilke Nolleaaen skjyder sig ned til den mellem gule Sandbanker indsluttede Ronboe Søe — til alt Dette har jeg i flere Egne seet Mage — yndigere endog, større, stoltere; men de fattes Alle —

hvad skal jeg kalde det — den Emaillé, hvormed tryllende Grindringer overdrage og oplive hiint ventlige Landskab.

Da jeg om Morgenen vaagnede, og min første Tanke faldt paa Therese, forekom mig vor Forlovelse som en Drøm; min Lykke syntes mig for stor til at den kunde være mere. Og dog var den virkelig — jeg greb efter Brevet, det første Pant, som om jeg endnu behøvede skriftligt Beviis; og efterat have studeret det ret *con amore*, var min første Forretning, i en Guldsmedbod at udsøge en Forlovelsesring. — Derpaa ilede jeg, for ej at forstyrres i mine Evarmerier af Baronen eller mine nye republicaniske Venner, ud af Byen; og, uden at vide det, befandt jeg mig endnu før Middag der hvor jeg ventede min Elskede.

Ovenfor Møllen er en langagtig Banke som en Vold, tyndt bevoret med Ege; paa den ene Side Møllebammen, paa den Anden en Biig af Søen. Der var det hvor hun førstegang sank til mit Hjerte, og lovede hvad alle Piger love, men hvad hun i Sandhed ubrødelig har holdet gjennem fem og tyve Aars mange Omverlinger af Sorrig og Glæde. Arm i Arm vandrede vi omkring i Skoven, og ved Bredderne af Søen, og samtalede om Fremtiden.

Vor Lykke var ikke uden Hindringer. Therese vidste, at Faderen havde bestemt hende for den rige Fjaltring, og at han var vanskelig at rokke i sine eenyang tagne Beslutninger. Vor Forlovelse maatte altsaa for det første holdes hemmelig indtil jeg fik det Embede, som jeg med god Grund snart ventede. Herpaa begyndte vi, som andre Forlovede, at lægge Planer til vort huuslige Liv; og Dette medtog saa lang en

Lid, at Solen allerede begyndte at hælde til Nedgang, før end vi mærkede det, og vi selv befandt os ved Ruinerne af det gamle Halv Slot, der ligger smukt paa en Odde i Søen, med sin grønne Vold og mørkrøde Muurstykker.

Nu savnede jeg først min Thereses Veninde; og vilde just spørge om hende, da hun og — Bang kom os imøde fra den anden Side af Volden, og standsede ligesaa overraskede som jeg. Men kun et Øjeblik, og — Mariane kastede sig om Thereses Hals, og skjulte sit blusfende Ansigt mod hendes Skulder, Bang greb min Haand, og drog mig med sig op ad Volden og ned i den Forbyhning som findes mellem dens fire Sider.

„Det er skeet!“ sagde han; „Fremtiden vil vise hvorvidt det er rigtigt eller ej — Fruenen og jeg har byttet Hjertet. Du og din Therese ere de Eneste som skulle vide det“. — I Følelsen af min egen Ulykkelighed ønskede jeg inderligen ham en lignende, men kunde alligevel ikke tilbageholde min Forundring over, hvad der havde bragt ham til at handle tværtimod sin første Beslutning. „Ogsaa det vil jeg skrifte for Dig“ svarede han. „Jeg kom igaar til at tænke over den Sag, og da mærkede jeg først, idet jeg alvorligen forestillede mig Adskillelsen, at jeg virkelig elskede hende; og da jeg var overbevist om, at hun ikke kunde blive lykkelig uden med mig, rejste jeg efter Jer, og ledsagede Pigerne herud. Saasnart jeg saae Dig bag Møllebakken, og Therese ilede hen til Dig, holdt jeg Mariane tilbage, og erklærede mig.“ Alt dette fortalte han, ikke med en Forelskets Ild, men med en Rolighed som om det havde været en Andens Historie; og

allerede dengang opstod hos mig en svag Tvivl om, at han muligen kunde have skuffet sig selv med Hensyn til hans eget Hjerte. „Min Plan er lagt,“ vedblev han: „den theologiske Vej fører kun til et simpelt Maal, og jeg duer desuden ikke til Præst. Jeg begynder strax at studere Jura; denne Videnskab lønner bedre sine Dyrkere; og saaledes kan jeg haabe, engang at torde byde en Frøken min Haand.

Han fortsatte endnu lidt Udviklingen af Planen, og det med en Besindighed, som slet ikke stemmede med min egen søde Urolighed. Jeg bifaldt derfor det Hele, uden engang at have hørt det halve; og vilde saaledes hos de fleste Andre have erhvervet mig Navn af en fornuftig og ærlig Raadgiver; thi dertil udfordres jo blot at bifalde den Raadspørgendes egen Mening. Wang var af ganske modsat Sindelag: han vilde modsiges, og vendte den Ryggen som ikke gjorde det. Men her intervenerede de hulde Piger: inden min Ben kunde faae Stunder at støde sig, vare de allerede hos os. Vi satte os i Fordybningen, bandt Dnsfæknuder og Blomsterkrands, og vare lykkelige som Børn. Selv den ellers alvorlige Wang blev munter og hjertelig, og kun over hans Kjærestes Ansigt soer — undertiden ligesom en Skygge — dunkle Forudfølelser maaskee af en skuffet Fremtid.

Therese havde trykt en Krands af Røblommer og Blaa-klokker paa mit Hoved. Jeg tog Haanden, bedækkede den med Kys, og sagde: „Gjøre vi nu ikke Millers Digtning til Virkelighed? Jeg er din Kronhelm, Therese!“ — Men Marianes Ansigt formørkedes pludseligt, Læreren bævede i hendes Djne, og med et vemodigt Smil sagde hun til den

Elfskede: „Skal Du vorde min Siegvardt? saa uslykkelig som han —“ „— maaffee“ svarte han bevaaget, „men trofast som han.“ „Mig er det nok,“ sagde hun, og foldede Hænderne i Skjødet, „Gud raader for Lykken —“ „— og vi for Willien“ lagde han til. Begge Pigerne saae til Torden, og sukke; de følte vel bedre end deres Elfskere, hvor spag og usikker den menneskelige Willie monne være. Efter nogle Djebliffes uhyggelige Taushed, sprang Therese op; raabte: „Her er for trangt,“ og let som et Rid hoppede hun op ad Volden, satte sig der, og vinkede ad os; vi fulgte og neblod os hos hende.

Neden under os var den spejlblanke Sø, og paa hiin Side Bøgeskoven, hvis øverste Kanter rødmede i Aftensolens Straaler; og videre ud til højre og venstre begrændsedes Søen og Udsigten af brune og grønne bølgebannede Bakker. Fuglesang og Møllerandets Susen vare de eneste Toner i den stille yndige Natur. Therese lagde sin ene Arm om min Hals, udstrakte den Anden, og sagde: „Ak! var dog dette den hele Verden — ikke mere end hvad vi her overskue; og ikke flere Mennesker i den end vi!“ — „Dnftet er sødt“ sagde Wang „men —“ „— men daarligt, vil De sige,“ faldt hun hurtigt ind, „dog derfor maaffee saa sødt. Er det ikke saaledes med alle dem, hvis Dpsyldelse er umulig, eller skjuler sig i det dunkle Fjerne? Hvor ofte har jeg som Barn ønsket mig oppe blandt Stjernerne, og følt mit hele Væsen betaget af en langselsfuld Bemod, som var mig langt kiere end mine andre virkelige Glæder.“ Mariane tilnækkede langsomt Beninden sit Bisald med et Smil, som netop

udtrykte denne vemodige Længsel. Bang, hvorvel selv usædvanligen bevæget, kunde dog ikke ganske betvinge sit Hang til spidsfindig Modsigelse — denne Forstandens Pirren til at anatomere Følelser ligerviis som philosophiske Theoremer: „Hvorfor da“ sagde han „er denne vaagne Drøm saa stakket og saa sjælden.“ — „Fordi den er saa skjøn“ svarede Therese. „Eller omvendt,“ lagde han til „den er skjøn, fordi den er sjælden og kort.“ — „Deri fejler Du“ tog jeg Ordet „de rene, de højere Glæder er i det korteste ligesaa lange som Livet; thi de gjentage sig ofte, og hver Gang — saa trykkes mig — med tiltagende Klarhed og Styrke. Dette yndefulde Landskab — til Exempel — vil ofte vise sig for os i Erindringer. Phantasien skal fremtrylle det ligesaa klart og levende, og med ligesaa stor Sandhed, som om Penslen havde fastnet det til Træ eller Væred. Denne Aftens milde Skjønhed vil leve, eller gjenopleve, saa ofte vi vække Mindet om den, og dertiligemed Alt hvad nu røres i vore Hjerter, og hæver vore Sjæle til Haab og Tro paa noget endnu Skønnere end Jorden, og varigere end den.“ Therese drog min Haand til sine Læber; to store Taarer tindrede i hendes stjerneblaae Dine, hun lagde sin Pande til min Kind, og hviskede: „min Theodor! gjør mig gudsfrygtig som Du!“ Jeg trykkede hende til mit frydopfyldte Bryst, og sagde: „Den som elsker, kjender Gud; thi Gud er Kjærlighed.“ — Bang bøiede sit Hoved, og skjulte sine Dine i Marianes Haand. Hendes englelige Afsyn smilede gjennem Taarer. Jeg vedblev i min Sjæls Begejstring: „Er der nogen af os Enkeltlige som i dette Øjeblik ikke ved, at vor Kjærlighed

skal overleve vore dødelige Legemer? Skoven hist skal aldes og forgaae, og en Anden opvove paa dens Sted. Søen kan hentørres i Aarenes Løb; og Blomsterne, som opvove i dens Leje, ville visne. Sidste Steen af denne Oldtidsborg er snart hensmudret, som de Hænder der rejste den. Støv kommer til Støv; men hvad som er født af Vand skal ikke see Døden."

Bebeklokkerne klang bag Lyngbjergene. Aftenduggen lagde sig som et Lagen over Søen. Læt under os hvilede to tamme Svaner jevnsides med Hovedet under Vingen, og mindede ogsaa os om Hvilens Tid. „Det er et Par“ sagde Theresen idet vi rejste os, „jeg har kjendt dem siden jeg var lille — og dengang vare de allerede gamle. Tiden farer hen over dem, men deres Kjærlighed ældes ikke — Theodor! naar ogsaa vi blive gamle —“ — hun greb min Haand med begge sine — hendes Dine fordunkledes — hendes Læber bævede. Jeg sluttede hende i mine Arme, og svarede: „Vor Kjærlighed tilhører ikke Tiden.“

„Man paastaar“ sagde Mariane, idet vi gik ned om Volben „at naar den Ene døer, kan Magen ikke leve — den sørger sig snart tilføde — Sid de maatte døe paa eengang!“ Som hun med et tungsindigt Blik, der røbede, at hun tænkte paa flere end Svanerne, yttrede dette Ønske, traadte en høj, mørk Skikkelse ud mellem Taarnmurene, just som vi gik dem forbi. Den standsede og trak sig tilbage i Skjul. Et svagt Skrig undslap de forskrækkede Piger. Jeg selv blev ej heller ganske vel tilmode ved dette Syn paa et saadant Sted; Alle toge vi hurtigere Skridt. Men vi vare ikke

komne ret langt, før Bang blev staaende, og sagde: „Hvad var det? har Nogen beturet os? — det maae vi vide!“ — „For Guds Skyld —“ hviskede Mariane angstelig, og vilde holde ham tilbage; men han traadte dristig hen til Daarnet, og raabte: „hvem er her?“ — „Hvem kjoer *) herude?“ løb en huul Kjøst derinde fra. „Dve Knaspere med djernoses Diller **),“ svarte en kvindelig Stemme, og derpaa viste sig atter hiin lange Skikkelse, i hvem jeg snart gjenkjendte Pange m a r g r e t h e, som udenfor Marionetteatret saa fortroligt havde tiltalt Forvalter Hiarum. Bag ved hende fremkeeg et blegt Mandsansigt, ombuffet af tykke Haar. „Hvad besiller I her?“ spurgte Bang studs. Kvinden gjorde et dybt Klobset Knix, og svarte i spottende Tone: „Ingenting, naadig Hr. Baron! Derpaa skuppede hun til Manden, og sagde: „Hva glaner ***) do atter? go in, aa fak Junker te æ Pulter ****). “Kom Bang! kom!“ hviskede jeg; men han blev endnu staaende, og spurgte: „hvorfor kalder I mig Baron?“ — „Haahaah!“ gjenmaaled hun med et hæsligt Griin, „der er saa mange Smaabaroner paa Solholms Gods, som aldrig selv veed af det; I kan lige saagodt være een af dem som en Anden mi bette Faahr!“ Der strakte hun Hovedet længere frem og keeg efter Therese med et langt: „Ih! — hva er det for en bette Tomfru? sikken Knøv jen! hun hører eval aasse Baronen til — ja ja! hyt

*) Gaær omkring.

**) To Knese med deres Smaapiger.

***) Gloer.

****) Gior Ild til Groden.

sa for Raahlfolk, aa for Lutendoeg — Gonat, Bønlill!^a
 Dermed nickede hun, og forsvandt i Ruinerne.

Der var Noget saa Skadelystent i denne rædlige Kvindes
 forblommede Yttringer, som vakte baade Bæmmelse og en
 Slags Benouelse, saadan som Man føler den ved ildevars-
 lende Spaadomme dem Fornuften forkaster, uden dog at
 kunne jage dem bort af Tankerne; en Følelse liig Spøgelse-
 frygt, der hænger fast i Indbildingen, hvor skjæk og vrig
 Man end kæmper for at afryste den. Og saa hos Almuen
 var Langemargrethe en højst uvelkommen Gæst; meer af
 omtalte Grund end formedelst hendes Røverygte. Man
 gav hende derfor med Glæde Alt hvad hun var usorffammet
 nok til at ætke. Og saaledes behøvede hun nu hverken at
 stjæle eller røve, skjøndt Ingen alligevel tvivlede paa, at hun
 jo forhen havde øvet begge saa nærbeslægtede Haandteringer.
 Forstyrret ved hende var da saa snart vore Sjæles milde
 Haablik; og bitterligen erindredes vi om! „at vi ikke vare
 ene i Verden.“ Wang især var, og blev forstemt hele Hjem-
 vejen. Det var mig klart, at hans Tanker spyselsatte sig
 mere med den hæslige Natmandskone, end med den yndige
 Pige ved hans Side.

Natmandskrig.

Snabstthinget var ringet ud; alle Fremmede bortrejste.
 Byen syntes saa øde saa folketom, som om en Smitfot havde hær-
 get den. Da ogsaa vi fra Solholm om Morgenens drog ud, vare

vi de Gnefte der bragte Liv i de stille Gader. Baronen var tilhæst; maaskee for at vise sig for Therese i een af hans meest glimrende Skikkelser — thi han var ustridig en hyperlig Rytter. Vi Andre kjørte; Hiarum var ikke med; savnedes ej heller. At min Kjæreste vilde tage tilbage til det farlige Solholm, og at jeg tillod det, kunde synes underligt; men deels frygtede nu Ingen af os mere for Baronen, deels ønskede hun jo at befries for Nærvarælsen af Fjaltring — hvem Embedsager holdt tilbage i Viborg — og endelig søgte de to Veninder at blive samlede saalange som muligt: den Tid kunde ikke være langt borte, da Jeg maatte adskille dem.

Uden for Porten ventebe os et sørgeligt Syn: Tæt ved Landevejen befandt sig dengang Rakkerkulen. I samme laae Lige af en nylig dræbt Natmand ved Siden af en flaaet Hund; nogle Markarbejdere stode hos, men vogtede sig vel for at røre ved den Uffjelede. Paa vor Forespørgsel forklarede de: at de under Arbejdet neden for i Engen havde hørt et Skud her, og strax derpaa seet en Rytter gallopere syb efter. Therese skjænkede den Ulykkelige et Suk og et medlidende: „den Stakkel!“ og den endnu blødere Mariane en Taare.

Denne foragtede, og derfor foragtelige Rastes sørgelige Forfatning blev lange Gjenstanden for vor Samtale. „Disse Menneskers Raar,“ yttrede Mariane, „er ikke bedre end de vilde Dyr. De fødes og døe ligesom de, hvor Tilfældet byder: de have Fødeland, men intet Hjem, og kunne ej engang nyde den fattige Trøst, at døe ved egen Arne, og hvile

de trakte Lemmer hos henfarne Slægt og Benner. De ere Fremmede i deres Fædreland; og de ere mere udlændiske end selve Jøderne. Den ringeste Bonde kyer dem som urene Dyr; det Kar, hvoraf han uvillig stiller deres Hunger og slukker deres Tørst, skulde Intet formaae ham til selv at bruge. Han sætter det paa Jorden ved Siden af Hundekoppen, og vilde i Nødsfald hellere betjene sig af Dette end af Piint. Men det sørgeligste er dog den Uvidenhed, i hvilken de hendrage deres dyriske Liv: de vide ej engang, at der er et bedre til. Om Gud høre de kun handelsesviis tale, som om eet dem uvedkommende Væsen; og lære først at kjende hans Bud, naar de uvitterligen have overtrædt dem. De undervises først om deres Pligter, naar de straffes fordi de have forsømt dem; og det ofte i en Alder, da de efter Naturens Orden snart maae fremtræde for en højere, men sikkert barmhjertigere Dommer." Greben af den ædle Varme, med hvilken hun talte, og vakt til nøjere Anskuelse af en Gjenstand, der hidtil havde været mig ligegyldig, optog jeg Talens Traad. „De har den fuldkomneste Ret, min Frosken!" sagde jeg, „Forældre, der have forsømt Børnenes Opdragelse, og ladet dem opvære i Uvidenhed, har visseelig tabt deres Ret til siden at straffe dem; Skylden for disses Brøde maae falde tilbage paa dem selv. For sildig og ugrundet er da den almindelige Klage: at Børnene gjøre dem Skam og Hjertesorg." Som jeg saaledes talede, drog en vandrende Familie af disse danske Sulers forbi: en midaldrende Mand med en Toarsæk over Axelen, og Kjeppes i begge Hænderne; en Kvinde bærende paa Ryggen en Vidiekurv, i

hvilken sad eller stod et lidet Barn indsvøbt i Pjalter, og
 bagefter tvende halvorne Piger. „See der!“ sagde Therese,
 „maae Hjertet ikke bløde ved at see dette arme Bæsen, der
 sover nu Ufkyldighedens Søvn, og mindst drømmer om den
 gruelige Skjæbne, der venter det?“ — „Jeg kunde kjøbe det,“
 sukkede Mariane, jeg kunde stjæle det, for at udrive det af
 den Fordærvelse, i hvilken det engang skal nedsynke, hvis
 ikke Kuld og Nød eller Sygdom tidligere skjænker det disse
 Ulykkeliges største Gode — Døden.“ — „Jeg arer disse Fø-
 lelser“ tog Bang Ordet, „men jeg kan ikke ubetinget dele
 dem; i visse Henseender kunde jeg endog fristes til at mis-
 unde de Menneſker, hvis Skjæbne tykkes dem saa aldeles be-
 flagelsesværdig. De sammenligner den med de vilde Dyr —
 vel! Men de vilde Dyr ejer eet af Livets største Goder:
 Friheden; den have de tilfælles med vilde Menneſker. Ul-
 ven — De mindes dog Fabelen? — den magre men frie
 Ulv vil ikke bytte med den fede men ufrie Hund. Der er
 en Skat i Friheden, som alle Statsbaandets Fordelte ikke
 kunne opveje. De mangle fast Hjem; men saa ere de ej
 heller bundne til et saadant, de finde Eet allevegne, hvor de
 komme: de have sølgelig mange Hjem, mens vi Andre maae
 lade os nøje med Eet. De mener: at Natmandene ikke eje
 en Plet Jord, som de kunne kalde deres egen. Dvert-
 imod: hele Jylland — i det mindste dets Heder tilhører
 dem, ligesom Ørken tilhører Beduinen. De ere i Virkelig-
 heden langt større Grundejere end Grever og Baroner —
 de ere sande Friherrer. Og hvad er det ikke for en ube-
 talelig Lykke, saaledes at kunne vandre sit hele Liv igjennem?

At kunne forlade de Steder, som Uheld og Bekymringer have paatrykt et sørgeligt Præg? og derimod at kunne gjensee, saa ofte Man vil, dem der droge os til sig med kjere Erindringer?" Hvor højt skulle vi vel anslaae Sundheden, den søde Frugt af dette omflakkende Liv og den jevnlige Bevægelse i den frie Luft? Er det ikke bedre at sove sund paa Lyng, end syg paa Edderbuun? End videre: de mangle tusinde af vore Bekvemmeligheder og Fornøjelser — oja! men saa ere de ogsaa frie for ligesaa mange Ubekvemmeligheder, Sorger og Glendigheder, som ledsage Hine, og ere ufraskillelige Følger af Cultur og statsborgerlig Forening. — "Den grad aldrig for Guld, som aldrig Guld aatte." De savne ikke vore forfinede Nydelser, fordi de kjende dem ikke; men de Indfrankninger, de Krænkelse, de Sygdomme, som forbitre disse Nydelser — dem slippe de for; og have altsaa endog i denne Henseende meget forud for os. — At de ere fremmede i Landet — i Landet, og dog udenfor Staten: skulde det ikke ogsaa være et Fortrin? De nyde hele Fordelen af Statsforbindelsen: Betyggelse for Liv og Ejendom, uden at trykkes af dets Lænker, og uden at statte til dets Fornødenheder. Lad Statsborgerne længe nok foragte dem! de selv ere ligesaa sorgløse som lovløse; og for at sige Alt med to Ord: lykkelige Naturmennesker." — Baronon, som imidlertid var kommen paa Siden af Bognen, og havde hørt det meste af Bangs Forsvarstale, yttrede leende sit Bifald med samme, læggende til: "De glemmer dog Noget, min kjere Bang! vore Kjeltringers ægtefabelige — eller, om Man saa vil, uægtefabelige Forhold. Jeg mener ikke Blichers Noveller. 5. D.

Fleerkoneriet — en Mand kan have nok i Gen — men den Frihed, som de ogsaa heri nyde: nemlig, at de som ikke længere kunne forenes, strax uden Vidtløstighed kunne adskilles. Det Baand, som holder dem sammen, kan løses ligesaa let som det knyttes; ligesaa hurtig som Rjeppeen gaar fra een Haand i en Anden. Hvormange Ugtefolk maatte ikke ønske, at Hymens Rosenkjede var en Hæsselstok, der kunde slanges bort, eller —“ her kastede han et gjennemtrængende Blik til Therese — „Kjankes til en kjerere Gjenstand!“ — Derpaa gav han sin Hest Sporen; Therese gav mig et Tryk med Albuen; men Mariane slog Djnene ned — hun bluedes over sin Fader.

Imidlertid vare vi komne gennem en Strækning af Hald Skov, og havde nu til vor venstre Side Slottet og hele den før omtalte Kjønnede Udsigt. Mine Djne søgte Ruinerne, og fandt dem; Thereses Haandtryk sagde mig, at ogsaa hendes Tanker vare der. — Men snart rullede vi gennem det sidste Stykke af Skoven; og havde nu intet Andet for os end den sorte Hede.

Langt inde i Denne, paa den højeste Strækning af den vide Slette ligger Kolonibyen Grønhoj, med sine opdyrkede Marker en Dase midt i Ørken. — Solen var allerede højt oppe, Luften stille og varm. Byens Huse syntes i en Fra-stand at være levende: de steg og sank, smeltede sammen og adskiltes igjen: snart svævede de som paa Stykker i Luften, og snart indkrympedes de til en eneste uformelig Masse; i det ene Øjeblik lignede de Træstammer uden Toppe, og i det Næste Skibe med udspændte Sejl. Bang kaldte det en

Dands af Elefanter. Vi Alle forlystede os over dette — især for mig — saa uvante Syn, og dannede, med Indbildningens Hjælp, allehaande vidunderlige Skikkelser af levende og livløst. — Men alt som vi kom nærmere, forsvandt Kogleriet; og endelig stod Byen fast og ubevægelig foran os.

Den var bestemt til Bedested; og medens Hestene fodredes, havde vi isinde at gjøre os bekendte med dens tydske Nybyggere. Vi lod altsaa holde udenfor Kroen; men hørte strax saadan Støj derinde, at vi nok kunde slutte: der var Slagsmaal. Grove og fine Stemmer brølte og hvinede i skjærende Sammenblanding; men Munkampen hørtes paa det for alle Andre usforstaaelige Rjeltringmaal. — Rudstøen befalede at kjøre hen til næste Gaard, da en Kone kom farende ud fra Krigens Skueplads, og skreeg: „Gott behüte! sie spoliren alles im Hause, schlagen Stihle entzwei, und prigeln sich mit den Sticken; Gott mein Erleser!“ — „Hvem?“ spurgte vi. „He! die Natmänner“ svarte hun, og sprang hurtig ned ad Gaden. — „Der har vi strax en lille Prøve af Natmandslykkeligheden“ sagde Baronens leende, og stod af Hesten. Strax derpaa kom Konen tilbage, førende med sig en undersætsig, bredskuldret Mand, hvis sortsmudsige Ansigt og Hænder lod os gjette, at han var Byens Smed. Tilskuerne, som imidlertid vare hidstillede, raabte fornøjede: „da ist der starke Peje! nun kriegen sie ein Unglück.“ Smeden gik allene ind i Huset, hvor vi hørte ham raabe paa godt jydsk: „Hua æ de hæhr! Daulen skal regier jer!“ og næsten i samme Dieblig styrkede den første Rjeltring ud paa

Næsen; og saaledes udflyngedes Gen efter en Anden af Smedens Jernhænder. Kvinder og Børn fløj af sig selv bag efter. Da vi troede, at der var gjort lyst, gik Baronen og jeg ind for at besee Balpladsen; men her var endnu eet Stykke Arbejde ugjort. Smeden stod udenfor en Alkove, og søgte forgjæves at gribe Gen, som havde søgt Tilflugt derinde, og værgede sig drabelig med tvende lange Knive, samt med en ustandselig Strøm af Stjælbsord og Forbandelser. Det var ingen Anden end den os nu saa velbekjendte Lange margrethe, hvem Ungriberen endnu mere opflammede til fortvilet Modstand ved sine frygtelige Trusler om Beenbrud og Pandeknusning: „og vil Du ikke herud med det Gode“ sluttede han, „saa skal jeg vel hitte paa Raad.“ Med disse Ord foer han ud af Stuen. — Vi søgte nu at formaae hende til Flugt; men hun satte sig opret i Sengen med Nordværkstojet i de senefulde Mandfolkhænder, og forsikrede paa det bestemteste: at hun ikke veeg af Stedet, med mindre hun fik sikkert Borte om fri og uhindret Bortgang. Jeg troede, at torde give hende Dette, men Baronen gik imellem, og hviffede: at vi først skulde see, hvad Smeden vilde gjøre. I det samme kom Denne ind med en Jernstang, der var gloende i den ene Ende, og som han rimeligviis havde snappet ud af Smedeøsen. „Nu skal jeg varme dit Snydeeskaf“ raabte han smysende af Brede; hans store blaae Djne rullede vildt i det mørke Ansigt, og Fraaden stod ham om Munden. Jeg frygtede, at det nu vilde gaae paa Livet løs, og greb derfor den Næsende i Armen, stillende mig som et Brystværn foran Alkoven, og sagde ham saa hurtig som

Tungen vilde løbe: at han stod i Begreb med at gjøre en dobbelt Ulykke, myrde Kvinden og stikke Ild i Huset, og at Banden sikkertlig siden efter vilde hævne sig. Denne sidste Forvilling virkede vel kraftigst; især da den understøttedes af Amazonens hermed overeenstemmende Trusler: „brænd mig kun!“ Kreeg hun „brænd mig kun, Per' Smed! men den røde Koks skal snart gale over Dig og alle I tydske Hunde! Jeg har endnu tolv Søner levende, Pejv!“ — Ogsaa Baronen fandt, at det var paa Tiden at intervenere; og saaledes afkølede Smeden tilligemed hans Vaaben. — Da Freden, for hvis Overholdelse vi tvende Mæglere borgede, saaledes var sluttet, strakte Kvinden paa eengang begge sine lange Been ud af Alkoven, og stod i eet Spring paa Gulvet. Med en Rotighed, som om Intet var forefatbet, foldede hun sine Arme sammen, og stak dem i Lommerne. Derefter fæstede hun sine gulgrønne Kattesøjne et Secund stift paa mig, og hvæfede: „Tak, bette Mossjø!“ og bøjende sig tættere hen til mig, lagde hun sagte til: „Kommer han eller hans nogentid i Laabe ten*), saa kan han tale mig til: ved Galgehøj — den ligger mellem Solholm og Langebæk — kan han træffe mig eller een af mine hver Midnat — men lad Ingen vide det!“ Hermed gif hun hurtig bort; vi Andre fulgte efter.

Ved den ene Ende af Byen stode endnu de krigsførende Magter i tvende Hobe, med hele den brede Gade imellem sig, isærd med at rense sig for Blod, og forbinde deres Saar, af hvilke dog Intet lod til at være farligt. Thi skøndt de i

*) Overst stem Forlegenhed, af hvilken Man vanskelig udreder sig selv.

Haandgemæng undertiden gjøre Brug af Knive, vogte de sig dog for at give Ulivs Saar — ligesom i de Dueller, hvor Vedtægten er: Kun at hugge efter Arme og Been. Derfor mister højst sjælden Noget Livet i deres Fjender. Kun Fjender, og den som vilde røbe Hemmeligheden af deres Sprog, straffes med Døden, — Uagtet altsaa at Knive og Rjeppe hvilede, vare dog Taleredskaberne — især de kvindelige, i fuld Virksomhed: Skjældsord, Eder og Trusler (af Tønnen sluttede jeg, de maatte være saadanne) sløj som Granater eller Stinkpotter frem og tilbage over Gaden. Langmargrethe stillede sig ufortøvet i Spidsen for den ene Trop, som derved strax syntes at erholde en betydelig Overvægt. Men Smeden raabte til dem med sin Tordenstemme: „at dersom de havde mere at afgjøre med hinanden, skulde de pakke sig ud af Byen; der maatte de gjøre sig saa lystige som de vilde.“ De fulgte Befalingen, og droge afsted, hvert Partie ved sin Side af den brede Landevej, men under uophørligt Mundhuggeri. Om det siden fra disse skarpe Noter atter kom til Fiendskaber veed jeg ikke, da vi rejste ad den modsatte Kant.

Inden vi forlode Byen, erfarede vi Krigenes Aarsag: den samme som førte Grækerne til Troja og Maurerne til Spanien. En af Margrethes haabefulde Sønner havde nemlig lokket en Dill til sig fra hendes første Elsker. Da Denne hørte til en Bande, som længe havde staaet paa en spændt Fod med den Arelmargrethiske, og den for nærværende Tid var langt talrigere, havde den opsogt Fienden der i Kroen, og bovet et Slag, der dog, efter Kyndiges

Mening, vilde saldet uheldigt ud, formedelst hiin Families legemlige Styrke og Dvølse i at bruge den.

Heren.

Det var ikke en Time efter Ankomsten til Solholm; førend Mariane og Therese, til Baronens Forundring og kjendelige Misnøje kjørte til Langebæk Præstegaard paa uvis Tid. Jeg blev tilbage. Men just Dette vakte Mistanke hos ham. Med aaben Mine og det ærligste Ansigt af Verden, spurgte han mig; „hvorfors Ingen gjorde Damerne Følgeskab?“ Jeg svarede med samme kunstlede Naturlighed; „fordi de ikke vilde have Nogen med.“ „Hm!“ sagde han muntert; „saa faae vi see, hvordan vi kan more os selv.“

Det var mig og min Ven behageligt, at Baronens overlob os til os selv; og søgte vi dersfor strax ud i det Frie, hvor da Gmnet for vor Samtale er let at gjætte. Vi kom under Løbet af samme tækt forbi Skyttehuset. Bang greb mig om Armen, spørgende: om vi ikke skulde besøge Heren? Uagtet en lønlig Modbydelighed for dette Bæsen, fulgte jeg dog med ham ind.

Jeg har seet arrige Kvinder i Brebens højeste Grad; jeg har seet frække Kvinder; hos hvem den sidste Gnist af Blufærdighed forlængst var udslukket; jeg har seet dem paa det nederste Trin af aandelig og legemlig Fordærvelse og Glendighed; men Ingen har nogensinde viist sig for mig i saa grusfuld en Skikkelse som Denne. Det var langtfra ikke

udtrykket af nogensombest frøgtelig Lidenskab eller Fast; tværtimod, det var snarere den fuldkomne Mangel og glatte Sporløshed af Begge. Hiint antyder dog Mennesket, om end i sin dybeste Fornedrelse; Dette har Noget saa spøgelsesagtigt, saa infernalsk, at Hjertet indkrømper sig og Blodet isner. Hendes Ansigt var liigfarvet, hendes smalle Læber blegblaae, de store grønlig Dine matte, matte som anløbet Glas, jeg kunde sige hartad brystne som en døendes; og i hele dette Dødningsaasyn ikke det svageste Glimt af indvortes Liv, ikke Spor af Tanke eller Følelse. Jeg veed i Naturen ingen Lignelse herfor, med mindre det skulde være Lavasforpen over en udbrændt Vulkan. Hvid Skjagkappe, hvidt Halsklæde, ja Trøje og Skjørt af samme Farve, skjøndt Altsammen faldende noget i guult og graat fuldendte Kandedilledet; og som hun saaledes sad der allene i det snevne, dunkle Kammer, ubevægelig, stirrende os imøde, lod hun for mig som Een der var vendt tilbage fra Graven, og havde forjaget Beboerne fra sin forrige Baaning.

Bang bød den Frøgtelige et „Goddag Moer!“; hvortil hun svarede med et langsomt Nid, og tog fat paa Bindehosen, som laae i hendes Skjød. — „Jeg veed, at I er klog, Moer!“ vedblev han; „og kan sige Folk, hvad der skal times dem i Fremtiden. Her er til en Koy Kaffe“ — han lagde et par Nigsorter paa Disken — „vil I ikke spaae denne Mand? han vilde gjerne vide sin Skjæbne.“ Hun betragtede mig stivt i nogle Secunder, og sagde derpaa næsten uden at aabne Læberne: „er det ogsaa værdt?“

Det var som en Gjord blev løsnet om mit Bryst, da

jeg hørte menneskelig Stemme fra dette gjengangeragtige Væsen; og tilmed røbede sig en saa sund Fornuftighed i det abvarende Spørgsmaal; thi er det ikke en Daarlighed at ville vide, hvad Skjæbnens Styrrer kjerligen skjuler for os? Men Djeblippet derefter blev jeg ogsaa opmærksom paa det tvetydige i de henkastede Ord; de indeholdt jo en forblommet Tilstaaelse: at hun virkelig besad Spaadoms-gave. Uden at troe paa en saadan, følte jeg dog — som saa mange Andre — en Nyfsigthed efter at høre hvad jeg i Forvejen var bestemt paa at ansee for Tant. Saaledes kastede vore Mødre Psalmer op i Nytaarsny, og deres Døtre lagde Kort op, for i den tilfældige Blanding at finde Bekræftelse paa et lønligt Ønske. Jeg gjentog min Vens Begjæring.

Uden at svare gif Kjerlingen hen til Arnen, tog en sort Kaffejedel af Tiden, og skjænkede sig en Kop; den hun da drak med stor Betænkksomhed. — Nu gif hun tilbage til sin Stol, satte sig, og lod Bundfaldet løbe om i Koppen; hvorpaa hun under dybsindig Beskuelse og i lange Mellemrum gav følgende Dracelvar: „her ligger allerførst et Brev — det er et stort Brev — det lader til at der kan være Penge i — eller gode Tidender — see her staaer en bette Pige — hun har gode Tanker til Jer — men der staaer et Karlsfolk vel nær ved hende — og der er nok Een ved den anden Side — hille-mænd! hvor hun har Bejlere! men den Ene seer ud til at han kun vil holde hende for Nar — hm! de trækkes stærkt om hende — I skal passe vel paa!“ — her lod hun Koppen synke, og saae mig stivt ind i Ansigtet. — Skjøndt jeg fornustigviis maatte antage, at Kvindens Udtydning af

Kaffeheroglypherne var paa Slump, og saadan som kunde passe til flere end mig; saa traf den dog her saa nøje, at jeg atter følte en Slags Benouelse; den jeg søgte at bekæmpe — som ofte prøves mod anden Frygt — ved spotte-
tende Trods. Jeg mindes ikke selv hvad jeg sagde; men vel at det havde samme Virkning paa Spaakvinden som en Kugle der affydes paa et Spøgelse. Hun betragtede mig blot nogle Secunder med sit iiskolde Dødningsblik, satte Koppen hen og tog atter fat paa sin Bindehose. — „Vil I ikke staae op for mig?“ spurgte nu Bang. „En anden Gang“ svarte hun, „naar I er ene.“

I dette Djeblik hørtes udenfor Huset Hovslagene af en galloperende Hest; og strax efter kom den bestjærkede Skytte farende ind med et: „Hohl Dich der Deiwel, Du alte Pulverhere! jeh sage ich Adies; und Du siehest mich nimmer wieder. Adies Dänemark! Gott verdamme euch allezusampt!“ Og under bestandig Skjalden og Banden rumsterebde han omkring i Værelset, lukkede Skab og Kister op, og snappede Get og Andet, hvormed han fyldte sine Kommer. — Kjertingen blev rolig ved at binde, og fulgte ham med Djnene uden at male et Ord. Først da han nærmede sig den Dragkiste, ved hvilken hun sad, og som formodentlig var hendes Enejendom, rejste hun sig imod ham: og Bulbrianen tumlede tilbage mod Bordbladet, som om han var truffen af et vældigt Røvepust. Saa pludselig og stærk var Virkningen, at Rusen næsten forsvandt; det vilde Menneffe ryggede sig hen mod Udgangen, og sagde i nedstemt Tone: „leben sie wohl,

meine Herren! ich muß davon." Og dermed steg han tilhest, og foer afsted ligesom han var kommen.

Forundrede over dette sælsomme Hastværk, vilde Bang og jeg ud, for at see, hvor han blev af; men Konen vinkede ad ham, og sagde: „bie et brette Korn! — den Anden kan gjerne gaae." Bang nikkede til mig, og blev. Jeg gik. Den Ridende var allerede langt borte, og tog rigtig Vejen ad den Kant hvor Tybskland ligger. Jeg vandrede langsomt ad Gaarden til, seende mig flere Gange om efter min Ven. Han kom ikke; og jeg blev — om ikke urolig — saa dog underlig tilmode over hans lange Samværen med den uhyggelige Kvinde.

Ankommen til Solholm blev jeg ombedet at komme til Baronon, med det Tillæg: at han var upasselig. Jeg fandt ham i Sengen; men uden synligt Ildebesindende. „De undrer Dem maaskee" — tiltalte han mig — „over at see mig her uden kjendelig Sygdom; men jeg har et indvortes Tilfælde, som hverken medfører Feber eller synderlig Smerte. Alligevel, har min Læge sagt, vil det engang bringe mig Døden, og førend jeg venter den. Er der Intet som affolder Dem, lad os saa sladdre lidt sammen!" Jeg satte mig ved Sengen, og begyndte strax med at fortælle Skyttens Udsærd dernede i Huset og hans Bortrejse. „Det skal jeg snart forklare Dem" svarede Baronon: „Det er ham som har stude den Natmand uden for Viborg. Natmanden havde slaaet hans Hønsehund for Panden, formodentlig for Fidtets Skyld; og nu har han i Fuldstab og Hidtsighed brugt Gjengjældens Ret. Det aabenbarede han mig strax efter min

Hjemkomst. Jeg skjænkede ham Hesten, og saamange Penge, som kan befordre hans Flugt til Holsteen. Der er han sikker nok. Om et Mars Tid eller To er Sagen glemt, og saa kommer han maaffee igjen." Studsende yttrede jeg usorbeholden min Forundring over at han kunde have saa stor Medlidenhed med en Morder. Han smilede, og sagde: "det er saamænd slet ikke af Medlidenhed, jeg har hjulpet ham; men ærlig talt, jeg skøttede ikke om at een af mine Betjente skulde komme i Bøddelens Hænder; ikke heller at alle de Andre skulde jages til Things hvergang Herredsfogden fløjtede. Nu er hele Processen endt — De ryster paa Hovedet — er det over min Egoisme? eller over min Aabenhjertighed? — det sidste er rigtignok noget usædvanligt; men jeg finder det unødvendigt at forstille mig for Dem, som en alereede udbannet Mand. Ha! Hr. von Nordstjerne! vi ere alle Egoister, og intet Andet. Alle saakaldte Dyder udspringe af Egoisme. Enten finder Man sin Regning ved at være dydig — Man venter Gjengæld, god Erstatning for sine Dpofrelser; eller Man er det af Uergjerrighed; eller Man sætter sine Dyder paa Renter, og lader dem løbe op for at høves paa eengang i det de kalde et andet Liv; der er vel ogsaa dem der sinde en vis Fornøjelse, en indvortes Rildren i Dyden — den morer dem —" — Hr. Baron!" afbrød jeg ham med Harm, "De vil nok prøve mig — eller skulde det virkelig være Deres Alvor hvad De her siger om Menneskets højeste, ja eneste Gode?" "Chaqu'un son goût" svarte han; "Ja vel! for saavidt det bringer Fordeel, skaffer Afgøtelse, saa er det ret brav at være dydig; men De vil ikke

nagte mig, at det ofte generer bandsat?" „Derfom faadanne Grundsætninger vare almindelige" svarte jeg, „var jo intet Menneske sikker paa sin Formue eller sit Liv. Derfom deres Tjener havde sin Herres Tro, da var De jo forlængesiden bestjaalen og myrdet?" „Ikke for det," gjenmaaled han, „kan Frygt for Straffen i dette Liv ikke holde ham tilbage, vil den tilkommende, fjerne og uviise langt mindre gjøre det. Og —" her hævede og støttede han sig paa Haanden — „er jeg da en Dyo eller en Morder?" Han gjorde dette Spørgsmaal med et aldeles godmodigt Smil; men i Tønen laae Ironie. „Dyden stjæler naar han hunger" svarte jeg, „men den Rige fortjener ingen Tak fordi han er ærlig." „Det er sandt" sagde han; „men der gives flere Laster — kan De bebrejde mig Nogen? siig mig reent ud, hvori synder jeg?" „Hr. Baron!" svarede jeg, „jeg er ikke Deres Skriftefader." „Jeg bruger heller Ingen" sagde han; „men derfor kan De gjerne sige, hvad De har paa mit Forhold at udsætte." — Jeg blev næsten forvirret ved denne sølsomme Paatrængenhed, og de Ord slap mig af Munden: „det sømmer sig ikke at indtrænge sig i huuslige Forholde —" „— aha!" faldt han hurtig ind, „jeg veed hvad De mener: min Kone? ikke sandt? Men hvad ondt gjør jeg hende? Vi ere Antipoder: hun er lutter Følelse — jeg hylder Fornustten; hun svarmer, og jeg tænker. Jeg lever for denne Verden — hun for den Anden. Det er ikke min Skyld, at hun har faaet saa forkeert en Opdragelse. Da jeg nu veed at hun ikke støtter om mit Selskab, saa forskaaner jeg hende derfor saa meget muligt. See det er det Hele." — Da han

saaledes selv brød Isen, blev jeg driftigere, og sagde: „Hendes Naade troer maaskee, at hun har Grund til Jaloufie.“ „Om!“ svarede han haanligt; „det rejser sig netop af hendes barnagtige Romangriller — englereen Kjerlighed! Trofskab til Døden — og efter Døden — og med i Graven, og op af Graven, og alt det græselige Vaas, hvormed de forplumre deres Hjerner. Jeg følger Naturen; det er den bedste Læremester i alle Henseender, og —“ her saae han stivt paa mig med den meest sarkastiske Mine — „eller — skulde det være muligt? Jeg mærker nok, at De troer paa meget, som jeg ikke troer — men, De troer dog vel aldrig paa Kydsfæd? Jeg mener Kvindefæd? naturligtvis —“ Her afbrød Tjeneren denne lærerige Samtale, og sparede mig for et bittert Svar. Han bragte et Brev, som Baronnen bad om min Tilladelse at læse. Jeg greb Lejligheden til at bortfjerne mig, og var allerede ude af Døren, da han med Hefstighed kaldte mig tilbage.

„Her! behag at læs!“ sagde han, rækkende mig Brevet; jeg troer, vi strax har et Bilag til min sidste Paastand.“ — Jeg læste. — Præsten i Langebæk lod Baronnen prestisfimo vide: „at Zomsfru Dyber var paa en ubegribelig Naade forsvunden kort efter hendes Ankomst til Præstegaarden. De havde forgjæves søgt alle vegne i Nærheden; men hun havde ikke efterladt sig det mindste Spor. Froskenen var utrøstelig; Man ønskede Baronens Nærvarelse hisset, samt at hurtig Anstalt maatte tages, ved flere Ridende at oplede den Forsvundnes; thi efter hans Mening maatte hun være bortført — om med eller imod hendes Villie saae han sig

ikke besøjet til at paastaae." — Jeg blev i det første Djæblig som forstenet; men i det næste stod den hele Begivenhed for mig som en Spøg — saa utrolig lod Sandheden. „Det er et Indfald af Damerne" raabte jeg, „de lege Skjul." Baronon satte et alvorligt Ansigt op, og saae mig spørgende ind i Djnene. „Det skulde Man dog vide" sagde han med Eftertryk, „vil De ikke ride derover — De kunde tage Hovmesteren og Forvalteren med — og lad kun Kudskene og et Par Staldkarle ligeledes sætte sig til Hest! De maae troe, det hænger ikke rigtigt sammen." — Nu begyndte jeg selv at troe det; og i angstelig Spænding foer jeg ud, for at sætte hans Forslag i Værk. — Forvalteren havde ikke været hjemme, siden han tog til Snabstthing. Wang var for en halv Time siden reben bort, uden at sige hvorhen. Høist sælsomt! Med trende Karle jøg jeg nu over Hals og Hoved afsted til Langebæk.

Paa dette Bædderidt krydsede den ene Tanke den Anden i mit fortumlede Hoved — som naar det i en mørk Nat lyner fra forskellige Kanter — Hvor er Wang? hvorfor tager hun bort uden at lade mig det vide? Hvor er Forvalteren? er han den sandskyldige? Paa egen Regning? eller per Commission? og Baronon? — jeg fandt intet Hvilepunkt for min Mistanke.

Lanemargrethe.

Det vilde være umuligt at skildre min Fortoielse, da jeg i Præstegaarden i alles forstyrrede Afshyn og Fagter laste

Rigtigheden af dette Ulykkensbudskab. Endnu efter saa mange Aars Mellemrum drømmer jeg ikke sjælden den hele Scene om igjen, vaagner i den yderste Angest, og griber efter den Forsvundne, der slumrer roligt ved min Side.

Natten var ikke langt borte, da jeg kom til Langebæk; og i Forening med alle derværende gjentog den unyttige Efterfølgning. Der var ikke en Braa i Husene, ikke en Sandgrav, ikke et Vandhul paa en Fjerdingmiil deromkring, uden den jo blev randsaget. Præsten holdt utrættelig ud. Højt yttrede han ingen Gissning; men hans Mening røbede sig alligevel, da han nogle Gange mumlede for sig selv: „frække Synder — stakkels Barn — ikke første Gang — det maae være ham — men hvor har han ført hende hen — *hic nodus.*“ — Da vi langt ud paa Aftenen vendte tomhændede tilbage til Præstegaarden, aabenbarede jeg ham mit Forhold til den Forsvundne; og nu sagde han mig i Fortrolighed reent ud, at hans Mistanke hvilede paa Baronens. Han meente endvidere, at Forvalteren havde udført Skurkestregen. Kun var det ham ubegribeligt, hvorledes det var gaaet til; thi Ingen savnede Therese, før længe efter at hun var væk; Ingen Fremmed havde før den Tidspunkt været hos hende; og Ingen af Gaardens Folk, ej heller af dem der boede i nærmeste By og Huse havde mærket nogen enten Ribende eller Ugende.

I Nøden griber Man efter, ethvert Redningsmiddel: Heren og hendes Spaadomme randt mig i Tanke: „jeg skulde passe vel paa!“ Skulde hun maaskee vidst noget om Anslaget?“ — endog selv være deelagtig? — Jeg maatte

tale med hende. — Min egen Hest var bleven forfangen; jeg fik derfor een af Præstens, og reed ad Solholm til.

Vejen gik tæt forbi den berngtede Galgehøj — det gamle Rettersted for denne Deel af Landet — og da jeg nærmede mig den, huskede jeg, at det var der, hvor Langemargrethe tilbød at give Stævnemøde. Ved Højens Fod standsede jeg, og saae derop, tankende paa om jeg ikke ogsaa skulde forsøge dette Middel. Det var Midnat. Fuldmaanen stod lige over Højen. Da rejste en mørk Skikkelse sig paa dens Top, og viste sig med skarpe Omrids i den klare Maaneglands. Mit Hjerte var for bespændt af Sorg, til at Spørgselyngt kunde faae Indpas; jeg anraabte. „Kjendt' Folk“ svarede en hvinende Stemme; den lød som Langemargrethes. Det var virkelig hende; og idet hun gik ned ad Højen, sagde hun: „Go Nuten bette Junker! er hans Gjæs floun hen, mens han siir saa hout?“ Disse Ord ledsagedes af en saare uhyggelig latter. „U haar ejs lit“) atter ham“ lagde hun til med sær modbydelig Venlighed; „Eahansæ han aa uanted“) aa snakk mæ mæ.“ — Jeg var ene med Røverkvinden midt paa den vilde Hede, og værgeløs; alligevel faldt det mig slet ikke ind, at mit Liv kunde være i Fare. Udfaldet retfærdiggjorde min forvovne Tillid til et saa farligt og forvorpent Menneffe; og beviste derhos, at ogsaa det meest fordervede dog har een god Side — at der — figurlig talt — endog paa

*) Ventet med Langsel.

**) Mangle, behøve.

det forreste Hjerte er een hvid Plet, naar Man kun veed at finde den.

„Siig mig kun reent ud“ tog hun atter tilorde, men paa hendes Bondemaal, „om han ikke har mistet Noget, han nodig vilde af med?“ Jeg fortalte hende mit Tab, og spurgte, om hun var istand til at bringe mig paa Spor. „Det var ikke umuligt“ svarede hun, „enten er hun der, hvor a mener nu, eller og har Jenniken nøkket“) hende, for Uffen tog den Kant —“ „— hvad for en Uffe?“ — faldt jeg ind — „den“ svarte hun, „der kom jagende i Eftermiddags fra Præstegaarden af og ud over Heden; deri har de vel puttet det bette Lam, han leder om.“ — Altsaa var Therese da virkelig bortført i en lukket Bogn; og hvis Kunde den være uden Baronens? Nu vidste jeg, hvorfor han havde anstillet sig syg; for at undgaae Mistanke — og hvorfor han havde ladet mig kalde, og opholdt mig med hans smukke Moralsystem. „Har vi langt til det Sted, I mener?“ spurgte jeg ivrig. „Om en Times Tid kan vi være der“ svarte hun. Og dermed drejede hun af fra Bejen, og gik foran ind i Heden med sine sædvanlige lange Skridt. — Mit næste Spørgsmaal: hvem der havde bortført Therese, og paa hvis Anstiftelse, vilde hun ikke inblade sig paa at besvare. „Det kan vel være ham det samme“ sagde hun, „naar han bare faaer hende igjen. Det er ikke værdt at flaae Steen efter Hunden, saalænge han tier stille.“ Med dette Ordsprog affærdigede hun mig, uden at standse i sin Gang.

*) Fanden taget.

Utaalmodig som jeg var, tyktes mig at Vejen fik aldrig Ende; men Frygt for at gjøre Kvinden stuefig, afholdt mig fra at skynde paa hende. Frygt for at hun kunde føre mig ind i en Røverkule sølte jeg slet ikke. — Omfiden standsede vi ved et Huus, der laae ene i Heben. Min Førerinde pillede paa Vinduet. Indenfor raabtes strax: „hvem der?“ — „Margrethe“ svarede hun. „Hvad vil I her saa silde?“ spurgte Stemmen. „Har I ikke faaet store Fremmede idag?“ spurgte hun. „Nej — hvor skulde De komme fra?“ svartes der. „Det kan ikke nytte at I nægter det“ vebblev hun; for jeg har selv seet de kom med hende.“ „Ja men de har hentet hende igjen“ lod det derinde med en anden og finere Stemme „hun er borte for over tre Timer siden.“ — Margrethe vendte Ansigtet om til mig og sagde sagte: „hun lyver vist nok — kom og luk op!“ raabte hun derpaa; „jeg er ikke allene: herudensfor holder en fornem Herre — det er hans Kjereste, de har taget istadefor en Anden — strøb og luk op! — han er i Slægt med Bispen og Amtsmanden og alle de Store; — I det samme hørte jeg ligesom et svagt Skrig langt borte eller dybtindefra i Huset; og Længemargrethe raabte: „haa haah! der peeb jo Mussen — lad os nu komme ind, for ellers gaaer det Jer ulykkelig!“ Jeg sprang af Hesten, hvis Tøjle min besindige Ledsageriske greb og bandt. Nu gik endelig Døren op, og ind foer jeg — hun efter mig. „Therese!“ raabte jeg — hun svarede — en Skodde blev skudt fra en anden Dør derinde, — og den Elskede laae i mine Arme.“

Længemargrethe vækkede os af vor Henrykkelse, ved at

klappe mig paa Armen, og spørge: „om jeg ikke vilde længere frem?“ „So ganske vist“ svarte jeg, „men siig mig først“ — henvendte jeg mig til Manden, der stod haltpaaklædt, og gloede paa os — „Hvem har givet Jer Lov til at indspærre min Kjæreste? Og hvem er det, som har ført hende hertil?“ — „Det veed vi ikke“ tog Konen i Sengen Svaret „her kom to Morianer — eller og de havde svartet deres Ansigter — de kom med hende, og sagde: at hun var rendt bort fra hendes Forældre, og at vi skulde passe vel paa hende, til Faderen eller Herredsfogden kom og hentede hende.“ — Jeg vilde ikke klædet mig nøje med dette Svar; men min Førerinde mindede mig om, at det var bedst jeg stræbte at komme saasnart muligt i Sikkerhed med den Gjenfundne, da Røverne maaskee endnu i denne Nat kunne komme, og bringe hende til et Sted, hvor vi ikke saa let skulde opdage hende. — Jeg sagde hende da et velmeent Farvel, og trykkede hende en Pung i Haanden, som hun ogsaa villig modtog. Da jeg var kommen tilhest, og hun havde hjulpet Therese op til mig, raabte hun endnu efter mig i Bortridningen: „Nu har I hende — pas vel paa hende! — og see til I kan snart komme langt herfra! Høgen er slem her efter Folks Høns — Lykke paa Jer Rejse!“

Der blev en Fryd i Langebæk Præstegaard; men Ingen sølte en heftigere end den stakkels Mariane — ak! hun tænkte mindst paa, hvor snart hendes eget Hjertes Lykke skulde tilintetgjøres.

Da den første Glædesstorm havde sagtnet sig, vare Alle naturligviis nysgjerrige efter at vide, hvem Røverne monne

være, og hvorledes hun saa pludselig og aldeles ubemærket kunde komme bort fra dem. Kun det Sidste var hun istand til at forklare: som hun nemlig et Djeblisk var sprungen ud for at hente Roget, der var glemt i Vognen, staaer der et ube- kjendt Menneſte med Pidsk i Haanden tæt ved i Porten, kalder hende ved Navn, og siger, at hun strax maatte flynde sig herudensfor; Hr. Nordstjerne holdt der med en Vogn, og maatte absolut tale med hende strax om Roget af yderste Vigtighed. Hun fulgte da hurtig efter Personen op ad Bakken og hen til Chaisen, som stod derovenfor. Døren sloj op, en Mand i Kappe og med sort Maske sprang ud, greb hende, og satte hende ind i Vognen, hvor en Anden bandt hende et Klæde om Munden, for at dæmpe hendes Skrig. Og nu gik det i stærkeste Fart, men i fuldkommen Taushed fra Røvernes Side bidhen, hvor jeg med Natmandskonens Vistand havde været saa lykkelig at befrie hende.

Da vi næste Morgen raadsloge om, hvorhen og hvorledes Therese skulde bringes i Sikkerhed, bragte Postbudet mig et Brev, der indeholdt den glædelige Efterretning, at jeg havde erhholdet det ansøgte Embede. Nu torde jeg altsaa træde som Bejler frem for min Elskedes Fader; men i det Tilfælde, at han endda skulde aflaae min Begjering og foretrække den rige Republikaner Fjaltring, besluttedes: at Kongebrev skulde erhverves, og Wielsen fuldbyrdes af min Ven i al Stilhed; hvorpaa vi ad en Omvej vilde søge vor tilkommende Bopæl i Hovedstaden. — Da jeg imidlertid hverken torde eller vilde slippe Therese af Sjæne, affendtes et Tilbud til den gamle Dyber med min skrivtligge Anmodning

om Datterens Haand; og fortalte jeg ham tillige den Fare, hvori hun havde svævet, og af hvilken jeg havde frelst hende.

Bore Tanker henvendte sig nu til Bang, hvis Udeblivelse var os usforklarlig. Men som vi gjattede hid og did, kom een af Solholmfarlene, der var fulgt med mig, og leverede mig et Brev, han havde faaet af Hovmesteren, med Befaling ikke at slye mig det før nu. — Jeg brak — de første Ord, jeg læste, vare Disse: „Naar Du læser Dette, er jeg ikke mere —“. — En frygtelig og uventet Tildragelse flaaer os endnu heftigere, naar den forkyndes ved Skriftegn — disse Stumme Sorte, der kolde og ubevægelige — lig hine med Silkesnorer — overbringe os Skjæbnens uigjenkaldelige Beslutning; at høre den af en Levendes Mund formidler det rædselsfulde, deler Skrækken. Min maae have malet sig klart i mit Ansigt; thi Mariane sank tilbage paa sin Stol, og Therese foer hen til mig med et skjælvende „Gud! hvad er der?“ Haanden med det uhyksalige Brev laae paa mit Knæ; der drog som en Taage for mine Øjne. — Præsten snappede Brevet, kastede Øjnene deri og sagde strax: „Han lever jo — det er ikke Andet end en pludselig Rejse —“ Jeg greb Det begjerlig igjen; og Therese omfavnede Veninden med Trøstens Ord. — Jeg læste en Linie videre, og saae vel Bekræftelse paa Præstens Udsagn; men da jeg alligevel maatte vente eet eller andet voldsomt, forlod jeg hurtig Bærelset, uden at Pigerne mærkede det, og ilede ud i Gangen.

Brevet lød saaledes: „Naar Du læser Dette, er jeg ikke meer i Sylland. Min Skjæbne har udviklet sig. Heren er min Moder — Baronnen min Fader — han eller

ben gale Degn — eller begge To — hun vidste det ikke selv. Seg gaaer til Hamborg og lader mig hverve — Tak for dit korte Beskaf! En bedre Lykke i Kjerlighed vil jeg oprigtig ønske Dig! — Trøst min stakkels Søster! Nu kunde hun jo dog ikke blive min — Lever Alle vel!

Din Wang.

NB. Hold hemmeligt hvad Du kan!"

Seg indsaae strax, at Frøken Sonnenthal maatte indvies i en Løndom, som med al sin Rædsomhed indeholdt en Lagedom for hendes dybtsaarede Hjerte. Præsten, hvem jeg ikke kunde tage i Betænkning at meddele samme, var ganske af min Mening, som han og bifaldt, at Veninden var bedst skikket til dette sørgelige Hverv.

Hvor indskrænket og usikker er dog vor Kundskab om det menneskelige Hjerte — vort Eget som Andres! Hvorledes vi under hvilket som helst Forhold have følt, det vide vi; men de Følelser som nye og uvante ville opvække, det skal Ingen med Bestemthed kunne forudsige. Da min Kjereste kom tilbage fra Mariane, meente jeg, at Denne enten maatte segne under haabløs Kjerligheds frygtelige Magt, eller og maaskee heldig bekæmpe den som vanhellig og stridende mod guddommelige og menneskelige Love. Ingen af Delene: den herlige Pige hensank vel de første Djeblikke i dybeste Smerter; men snart havde hun sig igjen med en Kraft, som ikkun ejes af adle Sjæle. „Min Kjerlighed til ham er dobbelt nu“ havde hun sagt; „den Første var reen som den Anden, men Begge maac sammensmelte til Een. Tre Engle, Therese, lede os gjennem dette korte Liv: Tro, Haab og Kjerlighed.

Men der kommer en Tid, Therese! da Hine forlade os, naar Troen er vorden Visshed og Haabet opfyldt; da bliver Kjerligheden ene tilbage." — Ja i Sandhed! det er den Guds Kraft i de Svage, som det naturlige Menneske ikke fatter. Naturphilosophen, den foragtelige Sonnenthal, Gyddommens og Menneskehedens Kolde Spotter, hvor arm og elendig staaer han ikke ved Siden af den englefromme haabrige Datter! For hende var og Tanken om den uvaerdige Fader sikkerlig den bitterste Draabe i hendes Naturbæger. Men hun sank den uden hørlig Klage. Derimod var Sorgen over den elskede Broder mildnet og opklaret af Haabets Sol. Ogsaa skjulte vi for hende hans fortvivlede Beslutning; hun vidste ikke Andet, end at han var rejst til Kjøbenhavn, for der at søge Ansættelse eller Befordring. Egesaalidet erfarede hun, hvo der var hans Moder.

Om Baronens kjendte den hele Hemmelighed, veed jeg ikke; men troligt er det. Hans adle Hustru kom ingensinde til Kundskab om samme; den var den eneste som Datteren ikke deelte med hende.

Allerede den følgende Dag erholdt jeg Svar fra Thereses Fader; og det et Saadant som langt overgik vor Forventning: han indvilgede ganske usorbeholdent i vor Forbindelse; ja bestemte den endog til ottende Dagen derefter. Hvad hertil hidrog, var ikke saameget den Rettighed, jeg havde erhvervet mig til Datterens Haand, ved at udfrie hende af Røvernes Bold; ej heller min lykkelige Befordring; men meget mere en Uenighed, som pludselig var opstaaet mellem ham og Fjaltring; idet Denne vilde have det opsatsige Lyon

obelagt i Bund og Grund; Dyder derimod, hvis Handel for en stor Deel bestod i Silkevarer, paastod, at Silkevarerne og deres Værksteder skulde skaanes. Lyons Besæjring blev en Medaarsag til min Lykke.

Smertelig var de to Veninders Skilsmisse. Den Ene drog nu Dpshydelsen af Livets skjønneste Haab imøde; den Anden uden Haab for denne Verden, skulde, selv dybtneðbojet af Skjæbnens tunge Haand, lette Byrden for en lidende Moder. Kjerlighedens Baand var sønderrevet — nu maatte Venkæbets ogsaa løses. Aldrig var mit Hjerte ved nogen Afsked saa blødt som ved Denne; først langt borte fra Landskab kunde jeg hemme mine Taarers Løb. Jeg havde tabt en Ven — tabt ham paa en Maade, der gjorde Tabet dobbelt smerteligt; og min Brud var løsrevet fra den Ene af de Tvende, mellem hvilke hendes unge Hjerte var deelt. Ofte bortkysede mine Læber Taarerne fra hendes opsvulmede Dine; og ligesaa ofte frembrøde de paa nye. Jeg forestillede hende: hvorledes Venkæbet ved Skilsmisssen dog ikke var opløst; at det ved Graværelsen snarere vilde knyttes end fastere; at stadig Brevverling jo kunde vedligeholdes; ja glædeligt Gjenstyn med Liden haabes. „Aldrig i dette Liv“ hulkede hun, „jeg veed det: hun sørger sig i Graven.“ „Det veed Du ikke, kjereste Therese!“ svarede jeg, „hun er stærkere end Du troer; thi hun har Gud i sit Hjerte.“ Da hun omsider var bleven nogenlunde rolig, gjorde jeg hende endvidere opmærksom paa: at den Lidendes Smertter

altid forekomme den Blødhjertede og Deeltagende større end de virkelig ere. „Det kunde jeg aldrig holde ud“ siger ofte Den, som i lignende Forsatning vilde bære med en Styrke, Den hidtil ikke anede. Almindeligviis tiltroer Mennesket sig selv for Meget, men stundom falder det til den modsatte Fejl.

Vort Bryllup blev fejret i Stilhed, og ikkun i ganske faa Vidners Overbøvelse; vi bleve viiede i Stuen. Vel havde vi Begge ønsket, at denne Handling maatte være foretaget i Kirken; men vi maatte rette os efter min Svigerfader, der paa sin nyfrankiske ansaae det for en blot borgertlig Act, og gjerne skulde ladet det beroe ved en simpel Notarialforretning, hvis en Saadan havde været tilstrækkelig hjemlet i Lovene.

Den følgende Dag bleve vi, efter priselig Skik og Brug, pinte med Lykønskninger; og tilsidst overraskede med en Saadan skrivtlig fra — Baronen. Det er umuligt at drive Forstillelsen videre: hans Brev var affattet i den artigste og muntreste Tone; og sluttede med en venkabelig Bebrejdelse, fordi vi ikke havde taget Affsked med ham, inden vi forlod Egnen. I en Efterskrift tilkjendegav han sin Glæde over at Pigerovet var mislykket, henkastende tillige et Bink, som skulde lede os paa den Formodning, at Fialtring var den sandsthyldige. — Dette var spildt Umage; jeg kunde ikke vildledes. Min første Mistanke steg derimod til moralsk Wisshed, da jeg erfarede, at han engang tilforn skulde have

bortført en uskyldig Pige, som ikke paa almindelig Maade stod til at forføre. Da hun befandt sig i hans Bold, maatte hun falde; thi hvilke Midler skulde vel være for flette for saa samvittighedsløst et Menneſte?

Man kan ikke antage dem bedre end hans Medſkaber. Thi at han ved Thereses Bortførelse har betjent sig af Giarum — hvem han vel allene yndede, fordi han lignede ham selv i moralsk Fordærvelse — samt af den fordrukne Tager, derom fik hun ved nærmere Eftertanke rimelig Formodning: af den Gne hørte hun nemlig nogle Gange hiint characteristiske kalkunſke Prust; og den Anden stank af Brændeviin. Var dette saa, har Baronen endnu haft en anden Aarsag til at befordre Morderens Flugt, end den han med tilshueladende Labenhjertighed betroede mig. — Det var dernæst meer end sandsynligt: at han tilforn ved lignende smukke Skjelmestykker har brugt saavel hans forrige Holskab Heren, som ogsaa den agtvardige Natmandskvind. Hvorledes skulde ellers Denne have kjendt hiint Emuthul, hvor hun med saadan Sikkerhed søgte og fandt min Brud? Og hvorfor blev hun staaende herved, og stræbte at standse al videre Undersøgelse om Dphavsmanden.

Baron Sonnentals topmaalte Nederdrægtighed blev mig ret indlysende, da jeg hørte den nysomtalte utykkelige Piges Historie. Jeg forundredes over at en saadan Forbrydelse kunde gaae saaledes af uden Følger for Skurken, og uden at gjøre videre Opsigt. Fortælleren, en Apotheker, og

som Dybers Svoger een af Bryllupsgjæsterne, loe ret hjer-
telig, og meente: at Pigen vist nok selv havde fundet det
raadeligt at tie, og saavidt muligt dølge sin egen Skam.
„Baronen har flere Gange“ hvissede han mig i Dret, „faaet
et vist Medicament i mit Apothek, og sikkert nok anvendt
det med ønskelig Virkning.“ Jeg gøs, og takkede Forsynet,
som havde frelst min Theresse fra den hartad uundgaelige
Fordærvelse.

Otte Dage derefter modtog Hovedstaden det lykkeligste
Par inden dens Bolde.

Gjensyn.

Solen skinnede klart den smukke Sommerdag, og satte
den mangfoldigt afværende Egn i livligste Lys: Ngermark
og Eng, Krat og Kjer, Søe og Banke — Alt gav et ven-
ligt Gjenskaar af Glansen herovenfra; selve Hedepletterne
og de limgatte Gravhøje vare mindre mørke; matte Glæ-
desglimt syntes at formilde deres sædvanlige skumle Udseende.
Men der var kun liben Færdsel paa Landevejen, ad hvilken
vi nærmede os det gamle Viborg — Viborg, som jeg nu
gjensaae førstegang efter meer end to og tyve Aars Forløb.
Snabsthingets forrige Herlighed var forbi; kun enkelte Ryt-
tere og færre Vogne saaes der hvor det fordem vrimlede af
Ridende og Kjørende. Mine to Smaadrenge morede sig ved

at lege Skjul med Stadens Taarne, der snart fremstege og snart forsvandt, alt eftersom den bølgeførmige Vej førte os op paa Bakker eller ned i Dale. Min Hustru, som sad foran mig, havde raft mig sin Haand over Baggslaget; Taarer, fremdrevne af mange Grindringer, perlede i hendes Dine. Mariane syntes hensunken i Tanker ved hendes Side; lange Sukke nu og da, tilkjendegav Dybden og Smerten af de Minder, som bestjæftigede dem.

Anledningen til denne Rejse var min Svigersfaders Dødsfald, som indtraf Aaret iforvejen. Det blev en Nødvendighed for mig, selv at see Boets Fordringer inddrevne; saameget mere som hans efterladte betydelige Formue stod prioriteret i flere Skiftejurisdictioner; fornemmelig paa Solholms Gods. Saasnart altsaa mine Forretninger i Viborg vare tilende, førte jeg med min Familie didud, med den Bestemmelse at tage Ophold i Langebæk Præstegaard.

Synet af de Egne, hvor jeg havde tilbragt min Ungdoms skjønneste og for hele mit efterfølgende Liv saa vigtige Dage, virkede paa mit Hjerte som Toner af en fordums Yndlingsmelodie, der efter mange Aars Mellemrum gjenvække de lange indslumrede Følelser. Men Grindringen fremtryller alle hine Begivenheder i et mildere og yndefuldere Lys, og — hvis dette Udtryk tilfredsstiller ligestemte Sjæle — i hiint mattere men venlige Morgenfjør, der viser os Gjenstandene, uden at blande vort omsvævende-Blik.

Vi bedede, som paa hiin Rejse, i Colonibyen: og hele Natmandsfejden stod levende for mig. Den samme Krokone var endnu til; og jeg erkjendte mig strax om Heltinden

den lange Margrethe, der havde havt en saa afgjørende Indflydelse paa min og min Thereses Skjæbne. „Hun er i Viborghuset“ hedte det. Saaledes benævner Almuen arztigen og skaansomt en Bolig, der ligesaavid kan ansees som et Asyl for Trang og Alderdom, som for en Straffeanstalt for Lovens modvillige Overtrædere.

Det næste Sted, der opfriskede gamle Grindringer, var Landsbyen, hvor det forhenbeskrevne Bondebryllup holdtes. Silbegaarden var den Første vi kom til; jeg gjenkjendte den strax; Therese ligesaa. Hos os Begge opstod paa eengang det Dunst, at fornøye vort Bekjendtskab med hine Egtefolk, med hvem vi dengang saa heldigen byttede Klæder og Røller. Ak! Du mægtige Tid! hans aldrende Ansigt og krummede Ryg vidnede om dine ustandselige Virkninger. Vi spurgte om hans Kone: „hun havde været død og borte for flere Aar siden.“ Vi spurgte om hans Børn: han viste paa en kraftfuld Ungkarl, og tvende blomstrende Piger. Jeg studsede. Det forekom mig som noget utroligt; saa længe — tyktes mig — kunde han umulig have været gift; Brylluppet stod jo for flakket siden — Fulde det virkelig nu være to og tyve Aar? Hvor ere de blevne af? Jeg saae til mine egne Børn — et Suk undslap mig — jeg lod kjøre videre. — Gist var Stradet, hvor Mand og Karle brødes om den for-meentlige Brudgom — der stod Huset, hvor jeg mødtes med min bondeklædte Brud. Jeg lagde min Haand paa min Hustrues Skulder, pegede derhen, og hvilede: „Therese! kan Du huske?“ Hun tog min Haand, trykkede den mod sin Barm, og smilede „mildeligt som Solen i Høst.“ —

Bejen herfra til Langebæk gik ikke om ad Solholm; og havde den end gjort det, jeg vilde dog taget en Anden for Frøken Sonnenthals Skuld. Alligevel, erindrede jeg, kunde Man herfra see de saakaldte Solholms Tørvesfruer, og længe have dem i Sigte. Det undrede mig derfor, at jeg, uagtet Luftens Klarhed, slet ikke kunde faae Nje paa dem. Grunden, som jeg siden erfarede, var Denne: at den nuværende Gjer havdt nedbrudt dem, for at gjøre deres Blytag i Penge. Men jeg maae her gaae noget tilbage i Tiden.

Lidet over to Aar efter mit Giftermaal døde Baronen. Det fandt sig, tværtimod Alles Forventning, at hans Gjæld var saa stor, at Gaard og Gods maatte sælges. Hiarum, som trolig havde hjulpet til at forarme ham, og berige sig selv, blev Kjøber, og ægtede hans Waitresse Tomfru Urold, der paa sin Side ligeledes havde plukket ham dygtig. Baronessen forlod det Sted hvor hun havde henlevet saa mange Rummers Aar, og bosatte sig med Datteren i Viborg. Men ikkun to Aar overlevede hun sin uærdige Ægtefælle. Frøken Sonnenthal valgte nu, til min Kones store Glæde, vort Huus til fremtidigt Opholdssted, og blev en anden Moder for mine to Døttre, hvem hun ej allene underviste, men ogsaa indgjød sin egen rene Kjærlighed til Gud og Dyden. De vare allerede Pæge lykkelig giste. Deres Opdragerinde, hvis Skjønhed, som ikke tabte ved Udtrykket af stille Lunasind, i Forbindelse med hendes fortræffelige Egenheder, i de første Aar af hendes Ophold hos os, forskaffede hende flere fortrinlige Tilbud, afflog dem Alle. Det er let indseet, at et saadant Hjertes første Kjærlighed ogsaa maatte vorde den

Sidste. — Langt fra ikke for sin Fornøjelse, men fordi hun ikke kunde skilles fra sin Ungdoms Veninde, gjorde hun denne Rejse med, ledet af Skjæbnens usynlige Styre til Maalet for sine jordiske Lidelser og Lønnen for det store Taalmod, med hvilket hun bar dem.

Vi rullede ind i Langebæk Præstegaard. I tre eller fire Aar havde vi slet Intet hørt herfra; og vidste blot, at han endnu var ilive. En Tjenestepige traadte ud i Døren. „Er de selv hjemme?“ spurgte jeg. „Præsten er inde“ lod Svaret. Vi stode af. Hun viste os ind i Haugestuen, der nu tillige var Studeerfammer.

Der sad den gamle Mand i en højrygget Lænestol, med sin Pibe i Munden og sin Bibel foran sig; i Haanden holdt han et Forstørrelsesglas; „hm!“ sagde han for sig selv „hvem har vi der? — Nyt som sjælben skeer — længe imellem — Ingen seer til ham.“ Imidlertid hævede han sig langsomt, og tistalte os med et: „Velkommen de gode Venner! vil De sige mig, hvem De er; for Synet staaer mig fejl nu.“ Jeg sagde ham det. Et Smil opklarede Oldingens mørke Nasen; han kastede Piben og Glasset, og udstrakte sine skjælvende Hænder, dem vi grebe med inderlig Rørelse. „Herre Gud!“ sagde han, ofte afbrudt af Graad, „mine elskelige Venner! saa seer jeg Dem da endnu engang, for jeg skal heden vandre — hvorledes lever De? — Det er saa længe længe siden — jeg er saa ene, mine Kjere! — Ane! siig mig Tomfruen, hun skynder sig med Noget til de Fremmede — det Bedste hun har — De bliver dog hos mig nogle Dage? Sæt Dem, sæt Dem! lad os nu snakke lidt!“ — Vi toge

Sæde omkring ham, men vare alt for bevægede til at kunne fremføre Andet end korte og usammenhængende Spørgsmaal om hans og hans Kones Befindende. „Min Kone!“ sukede han, og foldede sine magre Hænder, „min Christiane! det er tre Aar siden hun forlod mig — Herren tog hende — hans Willie er den bedste — men jeg er saa ene — saa ene i min høje Alderdom —“ Hænderne faldt ned paa hans Skjød — Taarer trillede over hans rynkede Kinder. — Og virkelig, ved at kaste et Bje omkring i Værelset, sporede jeg lettelig, at hun var borte: jeg savnede hiin Penhed og Orden, ved hvilke en god Hustru gjør Hjemmet endnu fjerere. Det skulde været i hendes Tid, at Edderkopperne ustraffede havde vovet at udspænde deres Garn i Krogene, eller Støvet blevet liggende i Vindueskarmene, eller Huller paa Stolebe-træk eller et Rivt i Gardinerne blevne ustoppede! — Der paafulgte for nogle Djeblikke en uhyggelig Tausshed. Jeg vilde bryde den; men gjorde det paa en Maade, der atter fornyede Grindringen om bedre Dage: „gjør De endnu noget af Musikken?“ spurgte jeg temmelig tankeløst; men opdagede i det samme Violoncellen i en Krog af Værelset: dens Strengte vare borte saanær som Bassen. „Det gaaer mit Instrument som det gaaer mig selv“ svarede han, „vi har kun een Streng som holder; min brister vel først, vil jeg haabe — nej! jeg har ikke rørt den derhenne, siden min Christiane døde. Der ere skjønnere Toner, jeg nu længes efter at høre; min Sjæl fornemmer dem allerede i sine stille Timer.“ Atter et Dphold. Jeg følte nu, at jeg maatte føre Tankerne ud af det ikkun med sørgelige Minder opfyldte Huus; og

ved at lede Samtalen hen paa fordums Venner og Kjendinge i Egnen, lykkedes det mig efterhaanden at frembringe en mindre vemodig Stemning; ihvorvel mange af de efterspurgte ikke mere vandrede paa Jorden. Blandt Disse var ogsaa Oldgrandfæren Kammerraad Urold. „Det er snart ti Aar, siden han blev højlagt“ fortalte Præsten. Jeg kunde ikke andet end smile ved dette ægte oldnordiske Udtryk, som jeg ansaae for sigurligt. „So virkelig!“ vedblev han, „ret højlagt, i selve Luushøj, som, siden vi omgravede den, som De nok husker, er benævnet sommetider Harpegrethes Høj, og sommetider Langmargrethes Høj. Først havde han bestemt, at hans Liig skulde brændes, og Asken deels kastes i Havet, og deels blandes med Kong Haddings. Men da han siden kom i Tanker om, at den Skik at begrave Eigene ubrændte var ældre, fulgte han Denne; dog med den udtrykkelige Betingelse, at de kongelige Levninger skulde nedsettes oven paa hans Kiste.“ — Da jeg spurgte om hans fordums Herredsbrødre, berettede han mig at de vare enten døde, eller bortflyttede, saararsom Rumsøe, om Hvem han udlod sig med nogen Bitterhed. „Han har faaet en stor Forandring“ sagde han. „Engang prægede han ikke Andet end Fornuft og Moral; men nu foragter han Moralen og fordommer Fornuften. Han er ellers min Amtsprovst — maae De vide — og saa hovmodig som nogen Pave. Jeg kom for Skade, paa et Brev at titulere ham blot højærverdige; men det varede ikke længe, inden vi fik et Circular, i hvis Convolut — der havde været brugt til ham selv — stod Højædle og Højærverdige. Jeg ved, han tilgiver

mig det aldrig; thi hans Høvnjerrighed er saa stor, at den kun kan sammenlignes med hans Gjerrighed. Jeg vil allene sige Dem, at han ikke antager Noget til Synsmand, med mindre han forærer ham et Slagtehoved, eller lover at dele Gebyrerne med ham; og at han sælger Skoleembeder til den Højtbydende." — Da jeg fornam, at den gamle Mand kom mere og mere i Harnisk, vilde jeg bringe en anden Materie paa Bane, og spurgte: om han endnu fik sig en Lombre? Men ogsaa her var jeg uheldig. Et langtrukket Nej sagde mig, hvormeget han savnede et Morfskab, der selv for den, som ikke fortjener Navn af Spisser, kan vorde en trængende Nødvendighed.

I min Forlegenhed for et behageligere Æmne, fastede jeg mine Dine ud af den aabenstaaende Haugedør, og saae tvende salsomme Skikkelser nærme sig med langsomme og asmaalte Trin. Den Eine var en liden meget alderstegen Mand, hvis lange stribe graalighvide Skjag skjulte det meste af hans indskrumpede Ansigt. Paa Hovedet bar han ligesom et Taarn af mange forskjelligt farvede Parykker; hans magre Krop indhylledes af et Klædemon, der havde megen Lighed med en Præstekjole; den var nemlig knappet foran fra Halsen og lignede til Fødderne; men lappet med Klude af alle mulige Culorer. Den Anden saae ud til at være af Middelalder; han bar et lige saa stærkt Skjag, men ganske sort, samt korte Klæder af mørke Farver, men lugtliedte og med Huller for Knæer og Albuer. Man kunde ikke mis kjende dem Begge for Banvittige; og min Sukommelse sagde mig snart, at den Eine var hiin Gale Bertel, som jeg forдум-

havde seet i Klintekirken. — De standsede uden for Døren; den Yngre hilsede fornemt med Haanden, og holdt derpaa med Pathos og sære Fagter følgende Tale: „Mine Herrer og Damer! De seer her for dem de tvende vor Tidssalters største Philosopher — han det forrige Aarhundredes, og jeg det Nærværendes. Dette er den store Kant, som smedder Baaben for Tænkraften, og jeg er Døen — som bruger dem. Den preussiske Konge har vist mig i Landflygtighed, fordi han frygtede, at jeg skulde støde ham fra Tronen. Intet havde været mig lettere, men jeg neblader mig ikke til slige Smaating, som et smule Kongerige. De maa vide: jeg er istand til at skabe ligesaamange Verdenen, som min Forgænger her Systemer; og det allene ved min Kands og min Villies store Magt. Da De nu ved en consequent Føderække let ville kunne indsee, at jeg kan frembringe disse Verdener saa store som jeg behager: saa kunne De ligesaalet begribe, at denne Verden er mig for liden og i det Hele ikke indrettet efter philosophiske Grundsætninger. Den skal selvfølgelig tilintetgjøres; og jeg er nu paa Rejsen til Bergen for at iværksætte dette. De veed af Niels Klim: at der er en Nedgang til Underverdenen. Jeg stiger derned, og sprænger hele Kloden som en Bombe, ved en eneste simpel Syllogisme, og splitter den ad i alle de Atomer, af hvilke den Stymper Xenos engang har sammensliffet den.“ — Under Fremsigelsen af denne ultrametaphysiske Tale, havde den gamle Mand bestandig Røttet til ham, nu og da løftet paa Skuldrene, og smilet, som om han nykedes over sin Medfølgers Galsskab; men ved Slutningen fremtraadte bag ved

dem en hvidklædt kvindelig Skikkelse, i hvilken jeg strax gjenkjendte hiin Skytte-kone, som Almuen betitlede med *Ogenavnet* Heren. — „Hvad bestiller I her? vil I hjem!“ sagde hun, og loftede truende et Riis iverjet. Ved dette Tilraab vendte Begge sig hurtig, toge hoerandre under Armen, og traskede henud ad Haugeporten; Kjerlingen bagefter.

De vare kun komne nogle faa Skridt bort, førend Præsten slog Hænderne sammen, og raabte: „Min lille Himmeriges Port! det var Bang; nu kjender jeg ham paa Gangen.“ — Therese udstødte et Skrig, og sprang omkring ham hen til Mariane. Hun sad ubevægelig, med Nakken lænet mod Bagflaget af Stolen. Præsten raabte paa Vand. Jeg greb hendes Haand — den var kold og slap — Dinene brustne — hendes skjønne Hjerte havde ophørt at slaae — og at sørge. — Hun maae allerede strax have kjendt den ulukkkelige, og i samme Djeblig være berørt af Dødens velgjørende Haand.

Begravelsen var forbi; de faa Indbudne bortrejste. Vi havde endnu saa meget tilbage af Dagen, at jeg kunde opfulde min dybsførgende Hustrues Ønske: endnu engang at besøge hiin Kirke, hvor vi allerførst saae hverandre. Begge vore Søner, begjerlig efter at see Besterhavet, ledsagede os.

Klintekirken var nu sit Fald eller Nedbrydelse ganske nær. Den var sunken dybere ned i den sandige Grund. Revnerne havde udvidet sig; Taget var næsten heelt afbløst. Ingen Gudstjeneste holdtes mere; den næste Storm vilde

sandsynligtigen nedrive den smalle Sandvold, som endnu var imellem Gaulen og Bølgernes Valde.

Det var fuldkomment Havblik; Vandfladen, saavidt Synet rakte, blank og lysblaa som den skifri Himmel. Kun tæt udenfor mærkedes en svag og langsom Bevægelse frem og tilbage langs hen med Strandbredden og med en Rislen ikke stærkere end Bøllens over smaa stenig Grund. — Therese og jeg satte os paa Brinken. Hendes Haand hvilte i min; hendes Dine paa vore Børn, der ivrigt ledte efter Rav nede ved Havstøffen, og allerede tode til at have grædt deres sidste Taarer for den kjære Hedenfarne. Vi sad i Tausched; vore Tanker fandt ingen Ord. Først da Solen havde tilsmilet Verden sit sidste Farvel, forlode vi den øde Egn, som ved glade og sørgelige Minder bliver os uforglemmelig.

Maria de Carmo*).

„Hvem der?“

„Kunde!“

„Hvad for en Kunde?“

„Storrunde!“

„Storrunde! Holbt! en Mand frem! Contrategn!“

„Waterloo!“

„Kunde! forbi!“

Vinden peeb, Regnen pladskebe, medens ovennævnte Samtale holdtes mellem den Officier, som førte Kunden, og Skildvagten foran Ballheraggen Vagthuus midt i Wicklow-Bjergene en mørk Decembernat. — „Vagt i Gevær!“ brølte det fra Sergeant M'Fadgens højlandske Lunge, og gjentoges øjeblikkelig af Corporal D'Callaghan; og op og ud foer alle Soldaterne fra deres Tørveild og Brandeviinsflaſke. Den Historie, til hvilken de lyttede, blev pludselig afbrudt; og snart stod hele Vagten i Gevær udenfor Huset. — Kun stakket varede Officierens Visit, og hurtig indtog Soldaterne igjen deres forrige Sæder om Ilden. I en gammel Egelanestol neblod sig den mandhaftige Sergeant. „Kom nu med Historien, Corporat!“ sagde han, og alle Soldaterne stemte i med. D'Callaghan rømmede sig, og begyndte, som følger:

*) Dmarbejdet efter det Engelske.

„Maria de Carmo, seer I, er et portugisisk Navn, som Du, Redmond! og Du, Tom Patherston! nok veed. For I har vist nok ofte seet denne hersens lille Pige, om hvem jeg nu vil fortælle. Og hun var saa knøv et Folk, som nogenfinde har baaret Skjærter, den samme Tøs, med hendes ravnførte Haar og hendes hvide Tænder, der saae ud for al Verden som Tasterne paa et Klaveer. Ja! hun slog Sparto til alle de Piger, jeg har seet baade i Spanien og Portugal — det kan I lide paa. Naa da! Harry Gaier var hendes Kjæreste — stakkels Fyr! han var min Gammerat mangen en heed Dag. Du kjendte ham godt, Sergeant!“

„Jeg har selv hvervet Krabaten,“ svarte Mr Fadgen: for 10 Aar siden i Waterford; en stout Soldat var han.“

„Naa da!“ vedblev Dr Callaghan: „Harry og jeg gik med Regimentet fra Cork og til Lissabon i Aaret 1810, og det var i Martz Maaned, for vi tilbragte St. Patrick's Dag ombord. Vi havde en god Dversart, og landede et Sted, som de kalde det sorte Hestetov, i Lissabon, efter sex Dages Sejlads, paa en smuk, varm Dag — saa varm, som hos os i Juli Maaned. Kort at fortælle: vi gik i Baadene, og sejlede op ad Tajo til Villafranca. Derfra marscherede Regimentet til Abrantes, hvor vi gjorde Holdt. I denne Stad var det, at Harry først saae Maria de Carmo. — Baade han og jeg bleve indquarterede i hendes Faders Huus, et pent Slags Landstæd, af dem, som Portugiserne kalde Quinta, midt i en tæt Oliveneskov, paa Siden af det høje Bjerget ved Abrantes. Fra Døren kunde Man

see ti Mile bort og længere over Tajofloden, som kommer løbende fra — ja Gud veed hvorfra den kommer. Staden selv var en lille fliden Pyt; men vel befæstet. Gaderne ere saa snevre, at Man fra Binduerne kan række hverandre Hænderne. Der er rigtignok et bitte Korn Torv eller Praca — som de kalde det — men det er aldrig værd at tale om. — Keent ud sagt: Ubrantes er en Mødding midt i et Paradiis."

"Her laae vi da saa næsten en Maaned; og hele den Tid gif Harry og Skottebe efter Maria, og hun — kan jeg troe — efter ham. Jeg mødte dem mangen god Gang, naar de spadserede frem og tilbage i Skoven, og nebbedes som et Par Durtelduer. Og, to Dage efter vor Ankomst, kunde jeg have sagt os, hvad der vilde komme ud af; for, naar To kan lide hverandre, saa skal de nok passe at komme sammen."

"Stakkels Harry var et godt Skrog, en ærlig Sjel. Han kom til mig Aftenen før vi marscherede fra Ubrantes til Elvas, og saa siger han til mig: „Tom!“ siger han: „jeg veed ikke hvad jeg skal tage mig for med Løsen. Regimentet marscherer imorgen, og Gud veed, om jeg nogensinde mere saaer hende at see. Hun vilde nok følges med mig uden hendes Forældres Vidende.“ — Vil Du ta'e hende med? siger jeg. „Ta'e hende med?“ siger han: „hun er den go'e gamle Mands eneste Barn — det bevare Gud mig fra! Jeg vilde heller springe ned i Floden der, end lokke det stakkels Barn, og lægge hendes gamle Fader i Graven.“ — Ah! jeg vidste godt, førend jeg spurgte ham, at

han var en honnet Karl. Sa saa faaer Du la'e hende blive her; siger jeg: det er bedre; men hvad siger hendes Fader?
 „Ach!“ siger han: „den selle Mand vilde gjerne la'e mig faae hende til Kone, naar jeg havde en fast Lejlighed; men see nu er jeg jo Soldat, idag her, imorgen der.“ — Sa saa Harry! siger jeg: er der intet Andet for, end at gi'e hende et Farvelskys, og dermed adieu!

„Saa gif vi da tilbage til vort Qvarteer, og fik os en Kande Biin; men skjøndt Harry drak, saae jeg nok, at det var mere for at slukke Sorgen, end Tørsten. Jeg for min Part maae tilstaae, at saadan en Emule Spiritus er en pragtig Ting, naar Man er forknyt; og den, som ikke kan tomme sit Glas, er ikke et Skud Krudt værd.“

„Vi havde netop tomt det sidste, da vores Patroa, den gode Signior José kom, og sagde, at vi skulde spise en Mundfuld Mad med ham, siden det var den sidste Aften; og, skjøndt jeg ikke forstod Meget af hans Sprog, kunde jeg dog mærke paa den gamle Mand, at han meente det alvorligt. Vi havde ikke mere Biin at byde ham, hvortil han smilede, og pegede til Dagligstuen nedenunder. — „La' esta bastante,“ sagde han, hvilket betyder saa meget som: der er nok nede, mine Venner! Saa gif vi da ned til Madveren, som bestod af galinias hoas, eller stegte Kyllinger og Suppe, tilligemed yppertige Dranger, der nylig vare plukkede i den gamle Mand's Hauge. Maria var ogsaa ved Bordet. Jeg har aldrig havt en gladere Aften. Gud veed, om det Samme var Tilfaeldet med Harry og hans Kjereste; jeg troer der var et Slags Blanding i deres Sind. Der var

Ingen af dem, som snakkede ret Meget, og Maria saae ud, som om hun havde grædt en god Portion før hun kom til Bordet. Jeg holdt Samtalen vedlige med Jozé, skjøndt Harry tit maatte være Tolk imellem os, for han var meget dygtigere i det Portugisiske, da han altid passerede med Maria. Der er, min sandten! ingen bedre Maade at lære et fremmet Sprog paa, end at have sig saadan en Emule Allerkjæreste."

"Signior Jozé fortalte os en grumme Hoben om Franskmændenes Væsen, da de første Gang kom til Abrantes. Og alt det, han frygtede for, var, at de skulde komme der igjen — især for Marias Skyld. "De kalde sig selv Christne," sagde han, "og de Engelske Kjettere; men af deres Gjeringer skal Man bedst bedømme dem. Korssets Tegn allene kan ikke holde Fanden borte, for ellers skulde der ikke have været saa mange Legioner af dem herinde med Franskmændene, for de havde Kors nok."

Jozé var en honnet Mand i hans Tankemaade: for omendskjøndt han var Catholik, og derfor holdt meer af Harry, som havde samme Tro, end af mig; saa var han dog slet ikke urimelig; men tillod Enhver at gaae til Helvede efter sin egen Tro." — "Deri havde Jozé ret," bemærkede Sergeanten, tog Piben af Munden, og puttede den ind igjen.

"Som jeg skulde fortælle," vedblev Corporalen: "Klofken eet stod vi fra Bordet, og, da vi skulde rykke op Klofken ser, tænkte jeg, at et Par Dimers Tøvn ingen Skade

*) Vredlegionen.

vilde gjøre os. Harry blev oppe: jeg vidste nok, at han hellere gad passiare med Tøsen, end gaae til Sengs."

"Klokken fire bleve vi mønstrede paa Torvet — Heste og Wesler og vi Allesammen. Vore Tornistre havde den gode Patroa fyldt med alskens gode Ting. — Klokken ser marscherede vi, en heel Hob Portugiser fulgte os; men de saae ud, som de vilde sige: „J ville nok neppe holde Franskmændene borte.“"

"Justement som Jægercompagniet (ved det stod Harry og jeg) nærmede sig Broen over Tajo, gjorde vi holdt nogle Minuter; og Harry gav sig til at sludde lidt til Afsted med Maria og hendes Faber, der stod og ventede paa ham ved Broen. Hendes Mantilla skjulte for det meste hendes Gesjæ; men jeg saae dog, at hun slæbede — stakkels Tøs! — „Ret Eder,“ heed det nu, og Harry maatte ind i Geleddet. Vi rystede den gamle Patroas Haand, Harry kyste hans Kjæreste, og saa allomarsch over Broen."

"Men kort at fortælle! vort Regiment blev staaende ved Elvas i tre Maaneder, hvorpaa Franskmændene begyndte at attackere os, og vi trak os tilbage imod Abrantes. Det var dengang, de broutede af, at de vilde jage os ud i Havet; men de gode Monsjeurer tog forbandet fejl."

"I al den Tid havde vi slet Intet hørt fra Maria, og jeg huffer godt, at det var lige mod Aften, da vi igjen rykkede ind i Abrantes. Harry og jeg vilde hverken nyde Vaadt eller Tørt, inden vi havde seet, hvorledes det stod sig til Togs. Der horte vi nu, at han var død for 6 Uger siden,

det gamle Ekrog! Det gjorde os ret ondt, baade mig og Harry — ja det gjorde. Vi spurgte efter Datteren, og hørte, at hun var taget til en Slægtning i den anden Ende af Staden. Vi fandt hende snart, skjøndt Man i Forstningen nægtede hende hjemme. Men en net Knøs, klædt som en Pyjsano, eller Bondekarl, med en bred, sort Hat, og et rødt, usdent Skjerf kom farende ud imod os, og slog sine Arme om Harrys Hals, og kysede ham af Hjertens Grund. Paa min syndige Sjel! Det var hende selv; og hun havde saaledes udstofferet sig, for at undgaae de franske Soldater, der sparede hverken Ung eller Gammel — Kan jeg troe.”

„De Folk, Maria boede hos, vare ret skikkelige; de holdt af hende, som hun kunde have været deres eget Barn, og vilde endelig beholde os, skjøndt de allerede havde sex Soldater i Indqvartering. Vi fik et godt Værelse, og Alt, hvad vi ellers vilde ønske os. Harry og Maria tog sig af Liden; men jeg maatte ud paa Vaagevagt.”

„Næste Morgen før Dag marscherede vi Alle ud mod Punhete. Vi hørte til Arriergarden; og, da vi ventede Franskmændenes Kvantgarde, lavede vi os til at give dem en stadselig Godmorgen. De vare rigtignok i Hælene paa os hele Dagen, og ved Aftenstid fik vort Compagnie en Smule Skærmydsel med dem.”

„Men jeg glemte at fortælle Jer, at om Morgenen, da vi gik ud, var det endnu saa dunkelt og tykt, at jeg neppe kunde see Harry; men jeg hørte at han snakkede med en Portugiser, som fulgte med. Naar forlod Du Maria?

figer jeg. „Tys!“ siger han: „hun er her.“ Deri har Du gjort ret, min Dreng! siger jeg: for disse forbandede franske Kjeltringer havde gjort en Ulykke ved hende. „For Guds Skyld!“ siger han igjen: „Lad ikke nogen Moders Sjel faae det Mindste herom at vide. Hun kan blive hos os saalange indtil jeg kan faae hende med til Lisabon til hendes Slægtinge.“ Jeg svarte ham Intet; men rakte Maria min Haand, og siger til hende: Na, na, min Snut! Du vil blive ligesaa god en Soldat som Nogen i den hele Division — Kom og faae Dig en Sturk af min Flaske! — Staffels Tingest! hun smilede, og lod til at være saa overmaade glad; men min Num vilde hun ikke smage; derimod tog hun en lille Tinflaske frem, og satte for Munden — det var ikke Andet, end Mælk.“

„Bed det samme Godlav begyndte Taagen at lette, og Solen skod et Par Straaler fra sig, for at varme os et Korn; thi Morgenduggen havde været kjelig. Varmen og Glasfen bragte lidt Liv i Folk, og Snakkeradsfen kom i Gang ned ad Geledderne. Skjøndt en Skadron af de Blaamænd var tydelig at see paa deres Pikkeler igjennem Træerne paa Djergryggen bag ved os; men de torde ikke komme ned til os.“

„Na, da! vi kom til Punhete strax efter Middag; og saasnart vi havde faaet os et godt Stykke Bæffsteeg og Skillet den ned med en Kande Wiin, gik vi over Floden Bezere, og slog Lejr paa den anden Side under grønne Telte: det vil sige, mellem Valnødtræer, Oliven-, Orange- og Korktræer. — Kan Du huske den Nat, Redmond? kan Du, Pattherson?“ — „Ja vel kan jeg det,“ sagde Pattherson.

son: „det var første Gang, jeg saae Maria, fjøndt jeg tænkte, hun var et Karlsfolk.“

„Den Nat forglemmer jeg ikke saalænge jeg lever,“ vedblev Corporalsten: Harry og Maria og jeg, vi laae under eet Træ, og da alle de Andre vare faldne i Søvn, gav vi hende vore Dækkener, og redte hende en god Seng af dem og Maishalm. Der sov hun da, stakkels Barn! mens Harry og jeg stod ved Ilden, til vi ogsaa faldt i Søvn, og fluddrede baade om Get og Andet. Vi havde nogle Biindruer og lidt Brød; og det var vor hele Aftensmad.“

„Da Tøsen faldt hen, fortalte Harry det Hele, hvor-
dan det gik til, at hun var fulgt med ham: „„Dom!““ siger han! „„Du er den eneste Ven ved Regimentet, som jeg kan lide paa; og dersom jeg falder, saa beder jeg Dig, at Du vil tage Dig af Pigen, som om det var din egen Søster.““ Snak ikke om at falde! siger jeg: før Du er rigtig død. Det var heller ikke godt, at Du skulde falde, uden at tage en Snees franske Canailler med Dig. „„Vel!““ siger han: „„men Ingen veed sin Time, Dom! og derfor — Gud velsigne Dig! — gjer som jeg har forlangt!““ Jeg gav ham min Haand, og det var af et oprigtigt Hjerte. Jeg sagde ingen Ting; men han vidste nok, hvad jeg meente. „„Hun har stikkelig Familie i Lisabon,““ siger han igjen: „„og her er hendes Adresse: Rua de Flores, Lisboa.““ Jeg skrev det op, og puttede Papiret i Indertommen af min Bryksdug, hvor jeg ogsaa gjemte mit Testamente, i Tilfælde af at jeg skulde kaldes bort, for jeg havde en lille Korn hjemme, som jeg gjerne ønskede min Moder og Søster skulde faae godt af.

Og der var stor Raison til at vente Eligt, for Franskmændene vare i Rakken paa os med en stor Magt. „Tom!“ siger han: „den søde Pige ligger nu der og sover; hun er mig lige saa kjer, som mit Liv, og endda kjerere. Jeg vil sørge for hende, med Guds Hjælp! indtil jeg kan bringe hende til Familien. Nu, da hun er fader- og moderløs, skal jeg staae hende i Broders Sted. Hun skal ikke være Andet for mig end en Søster, til vi naae Elisabeth, og saa skal hun være min Kone. Staae mig derfor bi, Tom! og hjælp mig at beskytte hende paa Marschen! I den Dragt, hun nu bærer, vil hun gaae for en Muuldriver af vores Division, og ikke vække nogen Mistanke hos Folkene. Vi maae sige, at hans Murtæsel er dræbt, og at det er en slink Knøs, som vi har Godhed for — at sige, dersom Noget spørger om hende. Jeg tog hende med mig for det Bedste, fordi hun var i Fare for mange slemme Ting, og forresten til Børde for de Folk, hun var hos, i saadanne Tider, som Disse. Jeg svor paa det hellige Evangelium, før jeg tog bort fra den Gamle: at jeg vilde bringe hende urørt og uforværmet i alle Maader til Elisabeth, og jeg haaber, at jeg skal holde min Eed. Tom! Bryder jeg den, saa gid denne Lue maae skinne paa mit døde Liig!“ Paa mit med, Harry! — siger jeg — om jeg ikke holder, hvad jeg har lovet Dig!“

„See saaledes snakkede vi hele Natten lige til det gryede ad Dag. Vi kunde netop skimte vore Cammerater, hvor de laae og snorkede under Træerne, og Skildvagten, der gik og spankede foran, da jeg hørte nogle Puf fra vor Piquetvagt, og strax efter saa jeg dem pille ned ad Bakken. En, to,

tre var alle Mand paa Benene, og Geværene fat. Harry! — siger jeg — væk den stakkels Maria! „Ja,“ siger han: „det vil jeg — Gud hjælpe hende!“ Saa vækkede han hende da, og fortalte hende, hvad der nu var paa færde, og bad hende ikke komme ham for nær i Skjærmydselen; men blot langt fra holde Dje med ham. Men det var en Kvinde, der havde Mod i Brystet. Hun sprang op, knappede sin Trøje med en Fart, og lagde Haanden under sit Hjerte, og saae paa ham, ligesom hun vilde sige: hvor Du er, der vil jeg ogsaa være.“

„Det varede ikke længe, inden vi og Grenaderene fik Ordre at dække Tilbage-toget. En Escadron af de franske Dragoner — dem i de grønne Trøjer og med Messinghjelmene — kom travende op ad Huusvijen, der løb lige tvært ind paa den store Landevej. Vi kom dem saa paa en tre Hundrede Alen nær, inden de naaede Denne, for vi marscherede i Skjul af Krattet; og saa lod vi da brænde løs hen imellem dem. De fik travelt — venstre om, og tilbage igjen; men en halv Snees Mand glemte de paa Pletten. Men de retirerede alligevel ikke ret langt, før de vendte om igjen; thi en Colonne Infanterie kom dem strax tilhjælp. I samme Øjeblik kom yore lette Dragoner, paa Heste, der saae ud som Elephanter mod de Franskes. Hille minsandten! hvor de flæede paa dem! Og nu vi Andre hen mod Infanteriet. Det var i samme Godslav, at jeg observerede Maria tæt ved os, lidt bleg, men ellers kjæk som en Løve.“

„Vi vare nu i fuld Attaque med Infanteriet, da der med eet fra Højre brød en heel stor Sværm Hestfolk ind

paa os. Vi havde netop Tid til at fyre, og saa søgte Enhver at reddes sig, som han kunde bedst. Harry og jeg og en Snees Andre bleve affkaarne, og maatte give os tilfange, som ikke saa sært var. De havde alligevel ikke stor Profit af den Manoeuvre, for vi saae snart, hvorledes vore Dragoner kjørte dem tilbage den Vej, de vare komne. Og var ikke deres Infanterie nu kommen dem til Undsætning, havde vore Folk vist nok taget os igjen fra dem."

"Jeg glemte reent mig selv, da jeg kastede mine Djne til Harry, for han saae ud som en gal Mand — jeg vidste nok hvorfor; det var Maria, han savnede. Han prøvede paa at løbe tilbage, men det havde nær kostet ham Livet — herom igjen!" heed det."

"Paa vor Vej ind til Abrandes mødte vi eet fransk Regiment efter det Andet, baade Godfolk og Hestfolk, og de vare Allesammen i prægtigt Humeur, og grinte ad os: og raabte til os: "God dam Krebs!" (De kaldte os Krebs, fordi vi havde rød Uniform.) — Harry lukkede ikke sin Mund op det hele Stykke Vej; og jeg sa'e heller ikke Meget."

"Saa snart vi vare komne til Abrandes og der stillede til Skue, kom een af de franske Generaler — en bitte Svend Tomling, ikke større end Sergeantens Pibe — hen til mig. Han kunde bryde lidt paa det Engelske, og saa siger han til mig: "Du Engelsman? eh?" — Ja vel er jeg det! siger jeg; — "Fra vat Part?" siger han. — Fra et Sted, de kalde Bellinamore, i Grevskabet Veitrim. — "Er den i Terlang?" siger han. — Saamand er den det, siger

jeg. — „Ah bon!“ siger han: „Du værte Katolik, de
 Sklave von Engellant?“ — Nei, Monsieur! siger jeg: jeg
 er catholik; men ikke Slave af England. Der er rigtignok
 lidt Forskjel paa vores Religion; men ellers ere vi Alle-
 sammen af een Caliber. — „Vel, min Her!“ siger han:
 „Du vær Katolik, og Fransmand vær Katholik. Du mig
 gier Kundskab om den Armee af den Engelsman, og vi
 Dig gjør en Sergeant i den fransk Gard, og Dig gier
 mekket Darschang. Saa Du slaaer Dig mot di Kjætter di
 Engelsman.“ — Mange Tak, Monsieur General! siger jeg;
 men De faaer at undskyldte mig, om De behager. En-
 gelskmand og Irlander ere Gæt, naar de ere ude af Landet.
 Vi kan kjøbles en bitte Korn hjemme, saadan for at vi
 kan holde os varme; men De tager fejl af os, naar De
 tænker, vi ville sægte mod vor Konge og vort Fædreland.
 Kom, Folkens! — siger jeg til mine Sammerater — dersom
 der er Nogen af Jer forlegen for Penge og Forfremmelse,
 saa er det nu Tid. I har ikke Andet at gjøre, end at
 sægte mod jeres gamle Konge, mod jeres gamle Fødeland
 og mod jeres gamle Regiment. Hvem der har lyst dertil,
 kan blot lukke sin Mund op. Men ikke en Kjæft lukkede
 sin Mund op. Godt — siger jeg — jeg seer nok, hvordan
 det er fat, Ingen af Jer vil tage mod Generalens Tilbud.
 Tag saa jeres Chacoter af, og tre Gange Hurra for gam-
 mel England, Scotland og Irland — Hurra! — I have al-
 drig hørt saadant et Brøl, som de Karle gav fra dem;
 det var ligesom naar en Mine springer. — Generalen
 grinte, vendte sig om til sine Officierer, og siger paa

Fransf: (han tænkte ikke, at jeg forstod det) „En vérité! ce sont des braves gens; si toute l'armée britannique est comme cet échantillon-ci, tans pis pour nous autres!“ og dermed galloperede han væk. Meningen heraf, seer I, var den: at han syntes, vi vare flinke Karle; og at Franskmændene vilde times en lille Ulykke, om alle de Andre vare som vi.“ — „Det var kjønt sagt af Generaalen,“ anmærkede M'Fadgen; og hele Bagten var af Sergeantens Mening.

„Som jeg videre skulde fortælle,“ vedblev D'Callaghan: vi stod da der paa Torvet; og Franskmændene spankulerede omkring os. Saa siger jeg til Harry Gaier: dersom den sølle Maria var nu her, vilde det gaae hende ilde imellem alle disse Springshyre. Harry rystede paa Hovedet, og sagde: „Na Tom! Gud veed om hun har det bedre, hvor hun er?“ I det selosamme Øjeblik kom en Muuldriver frem, og streg imellem alle de andre baade Franske og Portugiser: „Viva os Fransesos!“ og han havde en trefarvet Cocarde paa Hatten. Men det var ingen Anden, end Maria selv lyselevende. Saasnart hun mærkede, at vi saae hen til hende, lagde hun Fingeryn paa Munden. Det er et portugisisk Tegn, hvoraf vi nok vidste Betydningen. Harrys Ansigt blev saa blank som en ny Doffilling; han vidste knap hvad for en Fod han vilde staae paa. Stille min Bro'er! — siger jeg — og husk paa, hvor vi ere! Justement i det samme fik vi Ordre at pikke af hen til en Kirke, hvor vi skulde logere om Natten. Der fik vi lidt Brød og en Drif godt Vand til, som vi skulde have at

gjøre os tilgode med om Aftenen. Som vi gik ind ad Kirkedøren, drev Maria tæt forbi os, og hvissede: „Non dorme vos merce esta note, Anriqve! par amor de dios!“ og dermed hoppede hun hen imellem de Andre.”

„Paa Engelft,” sagde M’Fadgen, „vil det sige saa meget som: hold Dig vaagen inat Harry! om Du vil vel fare.”

„Rigtig, Sergeant!“ — raabte Corporalen — „Du forstaer Portugisken.“ Men Sergeanten tog et Drag af Piiben, og lukkede saa igjen sine Djne.

„Naa, vi kom da rigtig ind i Kirken“ — blev D’Col-laghan ved — „men den saae ligere ud efter en Stald; for der havde staaet franske Dragonheste derinde Natten før. Det Halm og Høe, de havde levnet, var Alt hvad vi havde at ligge paa, og det stank som en Ulykke. Alter og Prækestol og hele Kleresien havde de brændt op. Harry! — siger jeg — hun har noget isinde. „Sa,“ siger han: „hun vil hjælpe os ud, om hun kan; men jeg er bange det gaar hende galt af, Tom! disse forhærdede Franskmænd kan skyde eller hængte hende, dersom de fornemme det Mindste.“ Vi snakkede endnu en Smule saa stille mellem os selv; og endelig bleve vi enige om: at vi vilde skiftes til at vaage.”

„Vi satte os nu ned alle vi Tjye, og fortærede vor tørre Aftensmad, og sludbredede lidt; og derpaa faldt vi i Søvn den Ene efter den Anden; men Harry og jeg vi holdt os vaagen. Men da det blev henimod Midnat, kom Ole Lukøje; og saa bleve vi enige om, at jeg skulde sove de to første Timer, og han holde Vagt. Da de vare forbi,

skulde han sove; men det havde ingen Art, for han rejste sig hvert Djeblisk, og spurgte mig baade om Dit og Dat.

„Det varede heller ikke længe, inden vi fornam, at Vinduet oven over os gik op saa sagte; og strax efter kunde vi skimte Hoved og Overkrop af en Person — det er vist hende — hviskede jeg til ham — og i det samme horte vi, at hun gav et lille Knyst. Bore Cammerater sov allesammen haardt, og snorkede, for de vare trætte. „Her er Stigen,“ hvisker hun paa Portugisisk — den var af Reeb, som I nok kan vide — „Kom nu herop! og gjør ingen Alarm.“ Vel nok! vi kom op i Vinduet; og der sad vi alle Tre. Men nu traf vi Stigen til os, lod den gaae ned paa Udsiden, og snart stod vi paa Gaden. I samme Djeblisk raabte Skildvagten for Kirledøren hans: „Qvi va lå!“ Nu er det forbi med os, tænkte jeg. Maria trykkede sig ind til os og skjælvede som et Espeløv. Ingen af os rørte forresten et Lem. „Qvi va lå!“ brølte han igjen langt stærkere; men vi holdt vor Munde, og krøb tættere sammen. Vi vidste ikke enten vi skulde svare, og lade os tage, eller tie stille og lade os skide. Endelig raabte han en tredie Gang, og nu svarede en Franskmand, idet han passerede ham forbi; det var sagtens en Officier, der drev omkring for at eftersee Vagterne. Det var en Lættelse for os, som I nok kan begribe.

Lidt efter sagde Maria til os, at vi skulde følge ganske nær og sagte efter hende, og tage Stigen med os. Som vi saadan gik op af een Gade og ned af en Anden, kom vi til en dyb Grøft, og der smed vi Rebstigen. Binden peeb

og fufede, og det var ingen Skade til for os. Nu kom vi da gjennem Hullet paa en Muur, og ind i en Wiingaard. Vi krøb hen under Rankerne, til vi kom udenfor et Huus, hvor vi standsede lidt for at drage vor Kande. Der siger Maria til Harry: **„Men, Anriqve! Men curaçoo!“** men det er ikke værdt at fortælle det paa Portugisisk; **„Munter, min Skat!“** siger hun, **„nu ere vi ved Bagfiden af Sennor Louiz de Alfondegas Huus (det var en Slægtning, hun boede hos) og her maae vi bie til Dag.“** **„Er der Fransmænd derinde eller ikke?“** siger Harry. **„Nej“** siger Maria, **„Ingen uden en syg Oberst og hans Djener; men Begge sove nu ovenpaa. Stakkels Louiz og hans Kone ere flygtede, og der er ingen Anden tilbage, end den gamle Emanuel — (Det var en Slags Wiingaardsmand, som havde været over 60 Aar i Familien) — Jeg vil gaae til Vinduet, og see, om Alting er rigtigt. Det var Emanuel, som skaffede mig Stigen, og nu venter efter os. Bie her, til jeg kommer igjen!“** — Kort derpaa kom hun tilbage, og førte os ind i Rjækket, hvor Emanuel tog imod os.“

„Vi slog Id, men ganske sagte, og tændte Lys. Maria tog ud af en Krog to Bondeklædninger, vi skulde tage paa, for i dem at slippe ind i den engelske Lejr. Neppe havde vi iført os dem, for vi hørte en Lyd paa Trappen, som om En var gledet ud med Foden. Lys! — siger jeg — der er En, som rører sig, Harry! — Vi taug saa stille som Muus, og den gamle Mand blæste Lysen ud. Nu hørte vi virkelig En gaae ned ad Trappen; og da der

var en Fjel ude i Skillerummet, stak jeg Hovedet hen til Nabningen; men det var for mørkt til at see Noget. Nu var Personen nede af Trappen, og ved Gadedøren. Maria skjævede; men vi nappede, for at hun skulde holde sig rolig. Skaaden for Gadedøren blev fagtelig skudt fra, og vi kunde skimte ved et Glimt af Gadelgten: at en fransk Soldat i Uniform blev lukket ind af en halv aflædt Person, nemlig Oberstens Djener. Døren lukkede de efter sig; men skød ikke Slaaen for. Død og Verden — tænker jeg — nu ere vi caput. — Vi lyttede, og hørte, at den ene af Gadvyene sagde paa Fransk til den Anden: „han sover haardt, men Du maae skynde Dig, ellers kan han vaagne; Pengene ligge paa Bordet.“ Og saa gik de begge To op ad Trappen. Harry! — siger jeg — de vil plyndre Obersten, det maae Du troe. Og da jeg havde forklaret Maria, hvad de havde talt paa Fransk, — hvissker hun: de vil slaae Obersten ihjel.“ „Certamente!“ siger den gamle Emanuel. Knap var Ordet ude af hans Mund, før vi hørte et hæsligt Bræl. „Det er Obersten!“ siger den gamle Mand. Harry og jeg sprang ud, og han efter os. Harry kom først op ad Trappen, og saa løb vi begge To ind i Kammeret efter Lysen. Een af Gadvyene skød en Pistol af efter ham; men Kuglen strejffede kun hans Skulder. Obersten laae og sprattede under den anden Carnaille. Harry sprang ind i Sengen til ham, og jeg løb efter den, som havde affyret Pistolen. Han rendte Emanuel overende og ned i Kjøkkenet — jeg efter ham. Det var en stærken Satan; jeg er heller ikke saa vaag; men I kan troe, jeg

havde min haarde Nød med ham. Jeg havde godt Hold paa ham; men han snoede sig dog fra mig: Brystpladen paa hans Vandeleer, som jeg havde fat i, gik af, og han løb. Jeg smed Pladen, og strøg efter ham; men han naaede dog Gaden, og slap fra mig."

"Saa løb jeg da strax op ad Trappen, og ind i Kammeret, hvor Harry stod, og havde Morderen i Struben. Den gamle Emanuel lettede ved Obersten, der stønede; men ikke var istand til at faae et eneste Ord frem. Han blødte stærkt af et dybt Saar i Siden, og en blodig Kniv laae paa Gulvet ved Siden af Sengen."

"I dette Djeblig hørte vi Folk løbe op ad Trapperne, og ind i Kammeret kom anstigende en Corporal og ser Mand. Den Blodhund, som havde stukket Obersten, fik aldrig saasnart Dje paa dem, før han faldt paa Knæ, og takkede Gud for sin Redning. Derpaa sprang han op og skreg til Corporalen, at han skulde gribe hans Herres Mordere. De greb os ogsaa rigtigheden alle Tre. Vi vilde vel beskrive dem Sagen, saaledes som den forholdt sig; men det hjalp Intet. Jeg svor og bandte baade paa Fransk og Engelsk, at vi vare uskyldige, og at Tjeneren var Oberstens Morder, og at de skulde spørge ham selv ad — Nyt! da de talte til Obersten, var han saa død som en Guld. — Godtnok! Harry og Emanuel og jeg bleve da førte bort som Mordere og slængte i Cachotten."

"Ingen af os havde Lust til at lee, allermindst Harry; thi han vidste slet ikke, hvad der var blevet af hans Kjereste."

„Saasnart det blev Dag, stimlede Officiererne ind til os, for at see de to Engellmand, der vare brudte ud af Prifongen og havde dræbt en Oberst; men den bitte General, som vilde have hørret os Dagen iforvejen, han var slem ved os. „Wat!“ sagde han: „I vare de ærlig Soldat! som ik vil forraat sin Fætterland, og nu flaae ihjel syt Folk?“ Det kraperede os.“

„En Time efter blev Krigsretten sat — stakket Dands er snart sprungen — Morderen selv traadte op som første Vidne imod os, og Bagten, som tog os tilfange, forklarede ogsaa, at de havde seet os i Begreb med at myrde Tjeneren. Vi fik alligevel Lov til at forsvare os: og det gjorde vi saa godt vi kunde; men hvad kunde det nytte? al Skinnet var jo imod os. Jeg fortalte hvorledes det Hele var tilgaaet fra først til sidst; men om Maria snakkede vi ikke et Ord, for ikke ogsaa at føre hende med i Suppedasen. — De spurgte mig, om jeg kunde kjende den Soldat, som jeg sagde, at jeg havde tumlet mig med i Kjøkkenet? En god Dag kan jeg — svarte jeg — det er kun Ratten, der kan see i Mørke.“

„Naa da! Dommen falbt hjerken værre eller bedre, end at vi skulde hænges alle Tre. Ogsaa førte de os hen udenfor Huset, hvor Muddereren havde været; og der stod allerede Galgen fir og færdig, nok saa net, og Profossen nedenunder — det saae godt ud. Jeg befalede min Sjæl Gud i Vold; Harry ligesaa; men jeg kunde høre, at han ogsaa mumlede Noget om Maria. Den gamle Mand læste en Bøn efter den Anden.“

„I det samme god Lag kom Maria farende og bad den commanderende Officier, at hun maatte tage Affæd med Harry. Det fik hun Lov til, for de tænkte det kunde være en god Bøn af hende — hun var endnu i Karlekæder. Da skulde I have seet, hvordan hun skabede sig til: saa fløj hun om hans Hals, og saa om hans Knæer — ja det var et elendigt Syn! Selv den gamle E man uel glemte at bede! og jeg ønskede bare, at den Commerce snart maatte være forbi.“

„Justement som Profossen tog Kebet i Haanden og vilde til at begynde, kom det over mig som en Nyse, at der endnu var en Krog tilbage, at hænge vore Hatte paa. Stop! stop! for Guds Skyld! — raabte jeg — Jeg skal bevise, at vi ere uskuldige. Hr. Officier! Hr. Officier! lad Bøddelen bie et bitte Korn endnu! — Alt det raabte jeg paa Fransk; og strax reed Officieren hen til mig. Monsieur! — siger jeg til ham — vil De ikke gjøre os den Tjeneste, at gaae selv ind i Kjøkkenet der, og see om der ikke ligger en Brystplade paa Gulvet! Jeg kommer i Tanker om, at jeg rev den af den Soldat, jeg brædes med; men destoværre lod jeg den falde fra mig. — Officieren — Gud velsigne ham, for Franskmænd han var! — han blev saa glad, som om En havde givet ham ti Rigsdaler; og det gjorde de Allesammen, kan jeg troe. Maria især — hun var færdig til at springe ovenover Galgen, hun sløj hen til mig, og om min Hals, og slukkede mig baade paa Haand og Mund, for al Verden ligesom jeg kunde have været hendes Kjæreste. Ja ja! bie lidt! — sagde jeg — det er endnu for tidligt at skræppe af Gevinsten; lad os see først, om han finder Pladen. Men i det samme kom han med den, og befalede strax, at vore Hænder skulde løses. Alle Mennecker raabte og støjede af bare Glæde, og vi tre Syndere faldt paa vore Knæe og takkede Gud. Men der var endda langt frem.“

„Saa bleve vi førte ind i Commandantens eget Huus. Det var justement den bitte General. — „„Bien!““ siger han: den Plade viser Regimentets Nummer; men Karlens?““ „„Behag at vende den om,““ siger Officieren, „„der vil De see hans Navn kradsjet med én spids Kniv.““ — Sa vel stod det der, og strax blev Krabaten hentet, tilligemed hans Tornister. — See paa hans Hals, siger jeg — om den ikke bærer Mærke af mine irlandske Fingre? Jo rigtig! den var baade bruun og blaa. Generalen slog et Par Glucker op paa ham, saa det var forfærdeligt: „„Monsieur!““ siger han: „„hvor er derefes Brystplade. Knægten skuddrede.““ „„Den er paa min Bandede,““ sagde han. Bandederen kom frem — der var ingen Brystplade — Sveden

Isprak ud af hans Pande. „Seed i hans Tornister!“ siger Generalen. Godt! der trak de frem en Pung fuld af Penge, et Gulduhr, og et snuttens lille Billede af en fornem Dame — Oberstens naadige Frue. Nu var Hundrede og Set ude, han kunde ikke længere nægte.”

„Generalen stod op og gav os Haanden; og alle Officiererne kom og gratulerede os. Maria tilstod nu, at hun var en lille Pige, og hvordan hun havde baaret sig ad for at redde os ud af Kirken. — Begge Carnaillerne blev hængte i vores Galge.”

„Kort at fortælle: Vi bleve givne frie, og sendt over til vore Landsmand, og strax efter bleve Harry og Maria Mand og Kone.”

Her endte Corporalen og tændte sin Pibe. „Hvad blev der siden af Harry og Maria?“ spurgte somme af Soldaterne.

„Saamænd!“ svarte han: „Maria fik to Sønner, og de gaar nu i Hertugen af Yorks Skole. Hun døde i den tredie Barselseng, og han sadt strax efter ved Siden af mig i Slaget ved Toulouse.”

Nu gik Gefrejderen ud med Afsløsningen, og Sergeanten tog Piben af Munden, og satte sig til at sove.

